

საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის ცენტრალური სამეცნიერო ბიბლიოთეკა
ძარღ მარტის სახ. საქართველოს სსრ სახელმწიფო რესპუბლიკური ბიბლიოთეკა

ნ. ნიკოლაძის არქივის კ ე ზ ე დ ო გ ი

ნაწილი მეორე

საბუთები (1917—1931 წწ.) და ფოტოარქივი

შეადგინა და დასაბუთადა მონაწილე
თ. მახარაძე-ნიანაძე

016:091 (ნიკოლაძე, ნ.)+301 (47.922) (092 ნიკოლაძე, ნ.) ნ 636 016:3 (C41)

რედაქტორი: ვ. უზნაძე

ნ. ნიკოლაძის არქივის კატალოგის მეორე ნაწილს ვიწყებთ მისი ბიოგრაფიკოსის საჭირო საბუთების აღწერით. ასეთივე ხასიათის, ამ პერაოდის საბუთები გავუშვით პირველ ნაწილშიც, რათა დაინტერესებულ პიროვნებას მთლიანი შთაბეჭდილება მიეღო ნ. ნიკოლაძის პირად ცხოვრებაზე.

შემდეგ განყოფილებაში მოთავსებულია ნ. ნიკოლაძის მიმოწერა ოჯახის წევრებთან, ნათესავებთან და მეგობრებთან. ამ წერილებში მოჩანს აღრესატიისა და კორესპონდენტის ინტერესები, ეპოქის დამახასიათებელი ისეთი მომენტები, რაც შეიძლება გამორჩეს საზოგადოებრივი ცხოვრების რაციონალურ მიმოხილველს. განსაკუთრებით საყურადღებოა ნ. ნიკოლაძის მიმოწერა შვილებთან: რუსულდნთან, გიორგისთან და დისწულებთან: ბეს. ჭიჭინაძესთან და ელენე, გიორგი წერეთლის ას. დემოლონთან. ამ დროს, ნიკოლაძის სიძე პროფ. მ. პოლიევქტოვი, თბილისის უნივერსიტეტიდან მივლინებით მუშაობდა მოსკოვის არქივებში, გარკვეული მიზნით, —ის აგროვებდა მასალას წარსულში საქართველოსა და რუსეთის ურთიერთობის შესახებ. მისი მუშაობა ბრწყინვალე შრომებით დაგვირგვინდა. ყოველ თავის აღმოჩენის შესახებ წერდა ნ. ნიკოლაძეს. უკანასკნელ წერილში, 1926 წ. 2 ივლისის თარიღით, იტყობინება, რომ არქივში იპოვა საბუთები—თავად ე. მიშეცვის ელჩობის შესახებ მეფე თეიმურაზთან“. ნ. ნიკოლაძის პასუხებიდან ვგებულობთ, რომ ამ აღმოჩენამ დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა ქართველ საზოგადოებაზე, განსაკუთრებით აცნობებს პროფ. ივ. ჯავახიშვილის აზრს¹. აქ უნდა გავიხსენოთ, რომ ნ. ნიკოლაძეს ყოველთვის აინტერესებდა, როგორც საქართველოს აწმყო, ისე მისი წარსული. მან პირველმა გამოაქვეყნა 1889 წელს გაზეთ „НОВОЕ ИЗОБРЕЩЕНИЕ“-ში (№ 1912 და შემდგ) ტოლოჩანოვის მოხსენება—„იმერეთი 1650 წელს“.

1917 წლის დასაწყისში ნ. ნიკოლაძე ქ. პეტროგრადშია (დღეს ლენინგრადი). ის მიწვეული იყო ახლად დაარსებულ გაზ. „РУССКАЯ ВОЛЯ“-ს რედაქციაში სამუშაოდ, იმ დროს ცნობილ პუბლიცისტ ა. ამფითეატროვის მიერ. რედაქციაში მუშაობამ გიტაცა 74 წლის მოხუცი, მთელი დღეები იქ იყო, წერდა მოწინავეებს, ფელეტონებს, პრესის მიმოხილვებს და სხვ. თითქოს გაახალგაზრდავდა და შინაურებმაც აღნიშნეს სინანულით, რომ აკაკი წერეთელი მართალ იყო. როდესაც ფოთის ჯალაქის თავის თანამდებობაზე არჩეულ ნიკოლაძეს უსაყვედურა: „შენ, ნიჭიერ პუბლიცისტს, კალამი არ უნდა გაგეცვალა კალატოზის ქაფჩაზეო“. თებერვლის რევოლუციამ ნ. ნიკოლაძეს მოუსწრო დასახლებული

¹ ივ. ჯავახიშვილის წერილი მ. პოლიევქტოვისადმი გამოქვეყნებულია წიგნში „Летопись дружбы“ т. II, 1961, стр. 96—98.

გაზეთის რედაქციაში. არქივში მას შეუნახავს დაეთარი, რომელშიც მოთავსებულია 21 სტატია, ზოგი გადაწერილია, ზოგი ამოჭრილია გაზ. „Русская воля“. დან. თავფურცელზე წერია რუსულად: „ახალი პოლიტიკაში. პეტროგრადი. 1917 წელი“ (საბუთი № 308)¹.

საყურადღებოა პირველი სტატია, რომელიც წარუდგენია დასაბუქდად ნ. ნიკოლაძეს 1917 წლის 4 იანვარს, მაგრამ ცენზურას აუკრძალავს. ეს სტატია, სათაურით „Дожидаясь власти“, მიმართულია მეფის მთავრობის წინააღმდეგ-თავისებური გონებამახვილობით ნ. ნიკოლაძე დამაჯერებლად ამბობდა, რომ „საჭიროა მმართველი მექანიზმის განახლება“-ო. ნ. ნიკოლაძე გარკვეულად უქადაღდა რუსეთის თვითმპყრობელობას დამხობას და ამიტომაც აკრძალეს მისი დაბეჭდვა. სტატიათა ამ სერიიდან, ხუთი სტატია ეხება კავკასიის მმართველობას. ნ. ნიკოლაძე, აკრიტიკებს რა, არსებულ მდგომარეობას კავკასიაში, მოითხოვს ერობასა და ავტონომიას კავკასიაში მცხოვრებ ერებისათვის. პირველი წერილი კავკასიაზე გამოქვეყნებულია 1917 წლის 13 იანვარს, იმ დროს, როდესაც მეფის მთავრობა ძალაში იყო და უკანასკნელი,—9 მარტს, როდესაც დროებითი მთავრობა იწყებდა თავის ხანმოკლე სიტოცხლეს. ნ. ნიკოლაძე თანამშრომლობდა გაზ. „Русская воля“-ში 1917 წლის მაისამდე, შემდეგ იგი ჩამოვიდა საქართველოში და ამავე წლის ნოემბერ-დეკემბერში რამდენიმე წერილი დაბეჭდა გაზ. „საქართველო“-ში. ამით დამთავრდა ნ. ნიკოლაძის პუბლიცისტური მოღვაწეობა, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ შემდეგში ბრწყინვალედ დაწერილ „მოგონებებს“.

როგორც საბუთებიდან ირკვევა, საქართველოდან ნ. ნიკოლაძე საზღვარგარეთ გაყოლია ეკონომიურ მისიას 1920 წლის 13 აპრილს. ეტყობა იქიდან მალე დაბრუნებულია, რადგან იმავე წლის აგვისტოში „ქიათურის მარგანეცის საქესპორტო საზოგადოებას“ (ЧЭМО) იგი გაუგზავნია დელეგაციის თავმჯდომარედ (საბუთი № 517).

1922 წელს ჟურნალ „Летопись революций“-ს რედაქციის წარმომადგენელს, ნ. ნიკოლაძე თანამშრომლად მიუწვევია და უთხოვია, დაეწერა მოგონებები საშოკიან წლებზე. 1923 წლის 2 თებერვლიდან ნიკოლაძეს ლონდონში, ბერლინიდან წერილებს წერს იმავე ჟურნალის რედაქციის ერთ-ერთი მდივანი ბორის ნიკოლაევსკი, რომელიც ურჩევს ადრესატს: როგორ დაასათაუროს მოგონებები, სად და როგორ განმარტოს მოგონებებში მოხსენებულ პირთა ვინაობა, თვითონაც აწვდის ცნობებს, ურჩევს შეუმოწმებელი შემთხვევების ამოღებას მოგონებებიდან და სხვ. ადრესატი, ნიკოლაძე, პასუხობს, თითოეულ ფაქტს რაგონებს და თითოეულ პიროვნების შესახებ ცდილობს მიაწოდოს ზუსტი ცნობები. სხვათა შორის, ბ. ნიკოლაევსკის არ ცოდნია ვინ იყო „ნიკიფორ გ.“, ავტორი 1866 წელს ქენევაში დაბეჭდილი არალეგალური ბროშურის. ნ. ნიკოლაძე უპასუხებს, რომ ამ ბროშურის ავტორი თვითონ იყო, რომ თვითონ დაწყო და თვითონ დაბეჭდა. ამით მრავალი უსიამოვნება შემემთხვაო, მაგრამ ბროშურა მოეწონათ და უცებ გასაღდაო, წერს ნიკოლაძე 23 სექტემბრის წერილში. საერთოდ, ამ მიმოწერაში მრავალი წერილმანი საყურადღებოა; მართალია უმრავლესობა უკვე გამოკვლეული და ცნობილია, მაგრამ ზოგი შეიძლება სიახლეს

¹ აქაც და შემდეგშიც მითითებულია საბუთის რიგითი ნომერი კატალოგის მიხედვით.

შეიტანს ნ. ნიკოლაძის მოღვაწეობის დახასიათებაში (საბუთები №№ 314 — 357). მიმოწერა გაგრძელებულია 1927 წლის 22 თებერვლამდე, როდესაც ბ. ნიკოლაევსკიმ დანამდვილებით შეატყობინა ნ. ნიკოლაძეს, რომ „მოგონებები“ დიდად მოეწონათ და დაიბეჭდება ეურნალ „Литература и искусство“-ს მორიგ ნომრებში. 1927 წლის ერთ წერალში (№ 356) ნიკოლაძე პირდება ნიკოლაევსკის: როგორცე მივიღებ ლონდონიდან გაზ. „დროშის“ ფოტოპირებს. მაშინვე მოგაწვდით ამ გაზეთის შესახებ ცნობებსო. მაშასადამე, ნ. ნიკოლაძეს განზრახული ჰქონია ეურნ. „Литература и искусство“-ში დაბეჭდა მოგონება „დროშა“-ს შესახებ. როგორც ვიცით, შემდეგ მან ცნობები მიაწოდა ს. ხუნდაძეს, რომელმაც გამოაქვეყნა 1927 წლის 10 აპრილის გაზ. „კომუნისტ“-ში.

ნ. ნიკოლაძე საზღვარგარეთიდან საქართველოში დაბრუნებულია 1924 წლის 27 მარტს. ამ. — კავკასიის საოლქო კომიტეტის თავმჯდომარეს სერგო ორგონიკძეს და საქ. სსრ სახ. კომ. საბჭოს თავმჯდომარეს შალვა ელაიას მაშინვე მიუწვევიათ ამიერკავკასიის ფედერაციის რესპუბლიკის და საქართველოს სსრ უმაღლესი სამეურნეო საბჭოს მრჩეველად. ამ დღიდან იწყება კიდევ ახალი ხანა ნ. ნიკოლაძის მოღვაწეობაში.

ჯერ მოვიხსენიოთ საბუთები ბეჭდვითი საქმის საპაიო აშხანაგობის „ქართული წიგნი“-ს შესახებ. ნ. ნიკოლაძის ინიციატივით აშხანაგობა დაარსეს 1925 წელს. ჩვენ ხელთ არის აშხანაგობის წესდების პროექტი 38 წევრ დამფუძნებელთა ხელის მოწერით. მათ შორის გარდა ნ. ნიკოლაძისა არიან: პ. ინგოროყვა, ა. აბაშელი, ა. დარახველიძე და სხვ. (№ 818). გამომცემლობა პირველ რიგში შეუდგა ილია ჭავჭავაძის თხზულებათა ბეჭდვას. აშხანაგობამ სხვა წიგნებიც დაბეჭდა და განზრახული ჰქონათ უცხოელ ავტორთა საუკეთესო ნაწარმოებების თარგმნა და გამოცემა. 1925 წლის 25 აგვისტოს ნ. ნიკოლაძე პარიზში წერს თავის დისწულს ელენე დემოლონს: შემირჩიე მხატვრული ფრანგული ლიტერატურის ახალი საუკეთესო ნიმუშები და გამომიგზავნე, რადგანაც ამხ. „ქართულ წიგნს“ განზრახული აქვს თარგმანების გამოცემა (№ 118). არქივში დაცული მასალებიდან ჩანს თუ რა სიძნელეების გადალახვა ჰქირდებოდა ნიკოლაძეს, როგორ მოითხოვდა ყველასაგან თავდადებას და პასუხისმგებლობას მუშაობაში. გამბა „ქართული წიგნი“-ს შესახებ ასე მთლიანად თავმოყრილი საბუთები მგონი არსად არ არის გარდა ნ. ნიკოლაძის არქივისა¹.

სანამ გადავიდოდეთ ეკონომიკური ხასიათის საბუთების მიმოხილვაზე უნდა გაიხსენოთ, რომ ნ. ნიკოლაძე მართო შრეწველობის განვითარებას კი არ აქცევდა ყურადღებას, მას გული შესტიოდა საქართველოს სოფლის მეურნეობაზე. სოფ. დიდ-ჯიხაშიში სანიმუშოდ მოწყობილი პატარა მეურნეობა ამის საუკეთესო მაგალითი იყო. ჯერ კიდევ 1915 წელს ნ. ნიკოლაძემ ერთ სტატიაში

¹ „დროშა“, გაზეთი, რომელსაც ნ. ნიკოლაძე, დ. მიქელაძე და პ. იზმაილოვი ბეჭდავენენ ლითოგრაფიულად პარიზში 1873 წელს.

² ნ. ნიკოლაძის არქივში შესანახად, აშხანაგობის ყოფილმა მდივანმა პაულე ინგოროყვამ, 1954 წელს გადმოგვცა გამომცემლობის დახურვის შემდეგ მასთან დაჩენილი საბუთები. ნ. ნიკოლაძის პირადი წერილები და მისი „მოგონების“ პირი, 1961 წ. დოკ. სოლ. ხუციშვილმა გადმოგვცა აშხანაგობის ერთ-ერთი დამფუძნებელი წევრის ა. დარახველიძის ავტობიოგრაფია და ნ. ნიკოლაძის წერილი ამავე პიროვნებისადმი მიწერილი.

გულისტყვილით აღნიშნა, რომ საქართველოს სოფლის მეურნეობის უძველესი კულტურა—მევენახეობა, განადგურების გზაზეა და საჭიროა მისი გამოჩანსა-ლებათ (გაზ. „სამშობლო“, 1915. № 41). გარდა ამისა გადმოცემით ვიცით, რომ პროფ. პეტრე მელიქიშვილთან ერთად, ის, საქართველოს მევენახეთა და მეღვინეთა კონგრესის მოწვევის ინიციატორი იყო. კონგრესი შედგა თბილისში 1919 წ. აგვისტოში. არქივში ნ. ნიკოლაძეს შეუენახავს კონგრესის პროგრამა და დებუ-ლება (№№ 815, 816). საფრანგეთში ყოფნის დროს 1923 წელს ელენე და ალ-ბერ დემოლოგებთან ერთად ის ესწრებოდა მეღვინეთა კონგრესს ქ. ბორდოში.

ყველაფერი კარგა, რასაც სხვა ქვეყანაში ნახავდა, სურდა გადმოეტანა თა-ვის სამშობლოში. ამიტომ ზნდოდა ღვინის სარდაფების დათვალიერება საფრან-გეთში, ამის გამო წერდა თავის მეზობელს, ლიდ-ჯიხაიშში, ი. ვაშაიძეს, რომელსაც ჩააბარა მეურნეობა: „იმედი მაქვს საზღვარგარეთიდან ჩამოვიტანო ისე-ოი მოწყობილობა, რომ მუშაობა გავვიადვილოს და შემოსავალი მოემატოს“ ჩვენს ხალხს“-ო (№ 13).

შეიძლება ვთქვათ, რომ 1921 წლის შემდეგ ნ. ნიკოლაძე, როგორც ეკონო-მისტი, როგორც პრაქტიკული მოღვაწე და სამშობლო ქვეყნის მშენებლობის ენთუზიასტი, ნაკლებად შესწავლილია. არქივში დაცული მასალებით ჩვენ შევ-ვიძლია მხოლოდ თვალი გადავაგლოთ მის მრავალმხრივ მოღვაწეობას 1917-1927 წწ.

ფოთის საქმეების შემდეგ, ყველაზე დიდი ადგილი ნ. ნიკოლაძის არქივში უჭირავს კიათურის შავიქვის მრეწველობის საქმეებს. 1917 წლის სექტემბერში ნიკოლაძეს წარუდგენია განმარტებითი ბარათი-მოხსენება კიათურაში გერმანელთა წარმოებების ლიკვიდაციის შესახებ. საკითხი, წარმოებების შექმნისა და ექსპლუატაციის, დასმული იყო რუსეთის დროებითი მთავრობის წინაშე (სა-ბუთი № 449). 1918 წელს მასვე შეუდგენია—„პროექტი კიათურის შავიქვის სააქციო საზოგადოების წესდების შეცვლისა“ (№ 451). ამავე წლის დეკემბერ-ში ნ. ნიკოლაძე აურჩევიათ აქციონერული საზოგადოების გამგეობის წევრად. ამ დღიდან მოსვენება აღარ ჰქონდა, თითქმის 1924 წლამდე. მისი საზრუნავი გახდა კიათურის შავიქვის მრეწველობის აღორძინება, განვითარება და მსოფ-ლიო ბაზარზე მისი გატანა. აუარება ჩანაწერები, მიწერ-მოწერა სხვადასხვა თანამდებობის პირებთან, თუ ოჯახის წევრებთან, მოხსენებითი ბარათები. სავ-სეა ნიკოლაძის მოსაზრებებით, არსებული მდგომარეობის კრიტიკით და ხშირად სინანულით, რომ არავის არ ესმის, თუ რა უძვირფასესია ეს საქმე საქარს. ელოს დაცემული ეკონომიკის გაძლიერებისა და განმტკიცებისათვის (№ 81). როგორც ზევით მოვიხსენებთ „კიათურის მარგანეცის საექსპორტო საზოგადოებას“ ასეუ „ჩემო“-ს, 1920 წ. აგვისტოში, გაუგზავნია დელეგაცია დასავ. ევროპაში ნ. ნი-კოლაძის თავმჯდომარეობით. ამ თანამდებობაზე ის დარჩა 1922 წ. თებერვლამ-დე. ამ ხნის განმავლობაში ნიკოლაძეს ვხვდავთ ლონდონში, როტერდამში, პა-რიზში და ჰააგაში. მიწერ-მოწერა აქვს სტამბოლთან, თბილისთან, სადაც ამ დროს ჩამოყალიბდა „ჩემო“-ს ახალი გამგეობა. საყურადღებოა, რომ 1923 წლის გან-მავლობაში ახალმა გამგეობამ რამდენჯერმე მიმართა ნიკოლაძეს ლონდონში, რათა ის დაუყოვნებლივ ჩამოსულიყო საქართველოში, რადგან „ჩემო“-ს საქმე-ები ითხოვს მცოდნე მეთაურსო“ (№ 583). ნ. ნიკოლაძეს შეუდგენია—„1924 წლისათვის მარგანეცის პროგრამა“, როგორც თვითონ უწოდებს (№ 584). სა-ქართველოში დაბრუნების რამდენიმე თვის შემდეგ, ნ. ნიკოლაძის რჩევით ჩა-

მოვიდა ამერიკელი მრეწველი ჰარიზანი თავისი კომპანიონებით და საქართველოს სსრ იმ დროინდელმა მთავრობამ მასთან დადო ხელშეკრულება ქიათურის შავიქვის საქსპლოატაციოდ. ამ დარგის საბუთები თავდება 1925 წლის 4 დეკემბრით.

ნ. ნიკოლაძემ ჯერ კიდევ 1900 წელს უურადღებდა მიაქცია საქართველოში ფერო-მანგანუმის წარმოების საკითხს. მას დაუგროვებია ლიტერატურა ამ საკითხზე, უწარმოებია მიწერ-მოწერა ცნობილ ინჟინრებთან და გადაწყვეტილი ჰქონდა ფოთში ქარხნის მოწყობა. იმ დროის ცნობილ ინჟინერს ფელიქს ფონროპს, რომელიც ნ. ნიკოლაძის წინადადებით 1912 წელს ჩამოვიდა პეტერბურგიდან მდ. ენგურის ძალის შესასწავლად, შეუდგენია პროექტი: „წინასწარი მოსაზრებანი ფოთში ელექტრო-მეტალურგიული ქარხნის მოსაწყობად 2.200.000 ფუთი 80 % Fe—Mn გამოსაღწობად მდ. ენგურის წყლის ძალის გამოყენების საშუალებით“ ეს ხელწერილი ფ. როპს გაუგზავნია ნ. ნიკოლაძისათვის ლონდონში 1922 წელს (№ 567).

1923 წ. 14 თებერვალს გამოგზავნილ წერილში, ნ. ნიკოლაძე წერს თავის ცოლს: „როგორ მინდა, რომ ჩვენმა გიორგიმ იმუშაოს პრაქტიკულად, მოამზადოს ელექტროფიკაციისათვის ჩვენი მდინარეები, რკინიგზები, ქარხნები და ფერო-მანგანუმის გამოიმუშავება საქართველოში, სახელდობრ ფოთში. შენ ოცევი, რომ ეს არის ოცნება, ქიმერა? მაგრამ ცხოვრებაში, ჩემი ოცნებები, ქიმერები, დაწყებული 1861 წლის რესპუბლიკანიზმით, შესრულდენ ჩვენი გადაჭარბებით. რატომ არ უნდა მოვესწრო იმ დროს, როცა ჩემი შეილები და დისწულები გამოადნობენ ფერო-მანგანუმს ფოთში, საზღვარგარეთ ნედლეულის გატანის ნაგებობად. ყოველ შემთხვევაში, მე ვაყეთებ ყველაფერს იმისათვის, რომ შეილებს—ქიმიკოსებს, სამშობლოს სასარგებლოდ მოუშოვო ღირსეული ასპარეზი მოქმედებისათვის..... დამიჯერე, ეს ქიმერა კი არ არის, არამედ. დიხაკ შესაძლებელი სინამდვილის პერსპექტივა...“ (არქივი: 62—62).

ნ. ნიკოლაძის ეს ოცნება, მართალია ფოთში არ განხორციელდა, მაგრამ რამდენიმე წლის შემდეგ გიორგი ნიკოლაძემ, დიდუბეში საცდელი ლუმელის მოწყობით, საფუძველი ჩაუყარა ზესტაფონის ფერომანგანუმის ქარხანას. მდ. ენგურის წყლის ძალის გამოყენებაზე ხომ დღეს მიმდინარეობს მუშაობა.

მეორე დიდი და რთული საკითხი, რომელზედაც ნ. ნიკოლაძეს საქმარ ენერგია და ჯანმრთელობა დაუკარგავს, იყო—„ნავთობსადენი გროზნი—შავი ზღვის ნაპირი“-ს დაგეგმვისა და განხორციელების საკითხი. არქივში არის საბუთი დათარიღებული 1920 წლით, რომლითაც ვგებულებთ რომ ნიკოლაძე ამ დროს ყოფილა დაინტერესებული ნავთობსადენის გაყვანით ქ. გროზნიდან—ფოთამდე. მან ამ საკითხით დაინტერესა თავისი დისწული ინჟ. ბ. ჭიჭინაძე, ლონდონში ყოფნის დროს იგი აწარმოებდა მოლაპარაკებას უცხოელ მრეწველებთან და მუდამ ცდილობდა ფოთის სასარგებლოდ რამე გაეკეთებია. მას სწამდა, რომ ფოთი მსოფლიო მნიშვნელობის ნავსადგური იყო და მისი მიტოვება არ შეიძლებოდა. ამიერ-კავკასიის ფედერაციული რესპუბლიკისა და საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოებმა და სახალხო მეურნეობის უმაღლესმა საბჭოებმა, ახლად ჩამოსული ნ. ნიკოლაძე, მიიწვიეს იმ კომისიის წევრად, რომელიც იხილავდა ნავთობსადენის გაყვანის პროექტს მოსკოვში წარსადგინად. კომისია გაემზავრა მოსკოვს 1925 წლის იანვარში. გზიდან გამოგზავნილი წერილებიდან ჩანს, როგორ ემზადებოდნენ კომისიის წევრები პროექტის დასაცავად და მუშაობ-

დნენ მოხსენების გასაღრმავებლად. 16 თებერვალს მოსკოვიდან ატყობინებენ შალვა ელიაძეს, კომისიის წევრის ნ. ნიკოლაძის ავადმყოფობას. ნ. ნიკოლაძეს არც ერთი დღე არ შეუჩერებია მუშაობა. 82 წლის მოხუცი, სიციხიანი, ლეპულობდა კომისიის წევრებს, ეთათბირებოდა, აწესრიგებდა ვის რა უნდა ეთქვა. უმტყიცებდა, წერდა მოხსენებით ბარათებს, რომ ფოთისკენ ნავთობსადენის გაყვანა უფრო ხელსაყრელია ყოველმხრივ, მაგრამ მაინც არაფერი გამოვიდა და ნავთობსადენს სულ სხვა მიმართულება მისცეს. ამ საკითხის შესახებ ნ. ნიკოლაძეს თავის არქივში შემოუნახავს საბუთები, წერილები, მოხსენებითი ბარათები, გეგმები, და სხვ. მათ შორის საყურადღებოა თვით ნიკოლაძის მოხსენებების პირები: „რუსული ნავთის ექსპორტი 1924 წ. 20 დეკ.“, „ნავთობსადენი გროზნიდან—შავი ზღვისაკენ“, „ნავთობსადენი გროზნი—ფოთი“ (№ 625) და სხვ. აქვეა ბესარიონ ჭიჭინაძის მოხსენება წარდგენილი 1924 წელს „წინასწარი მოსაზრებანი გროზნი—ფოთის ნავთობსადენის შესახებ“ (№ 641).

ნ. ნიკოლაძემ კარგად იცოდა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს ელექტროფიკაციას. მან იცოდა, რომ საქართველოს ერთ-ერთ სიმდიდრეს შეადგენს იაფი ენერჯის მიღება ჩვენი პატარა, მაგრამ მძლავრი მდინარეებიდან. ჭერ კიდეც 1887 წელს მან გამოაქვეყნა ფელეტონი „ოცნება“, სადაც შესანიშნავად აქვს განჭვრეტილი ელექტროფიკაციის საქმე მომავალში. ეს წერილი ისე დროულად, დამაჭერებლად და მხატვრულად ესახებოდათ, რომ 1924 წელს ნ. ნიკოლაძეს უცვლელად გადაუთარგმნია, საქართველოს ელექტროფიკირების დიდი ენთუზიასტის ბეს. ჭიჭინაძის რჩევით და დაუბეჭდია გაზეთ „ქართულ სიტყვა“-ში (1924 წ. № 26). 1926 წელს ნიკოლაძეს წარუდგენია მთავრობისათვის ორი მოხსენება. ერთი ეხება „საქართველოს სოფლის მეურნეობის და შინამრეწველობის ელექტროფიკაციას“ (№ 708), მეორე—ამიერკავკასიისას (№ 709). მასვე შეუსწორებია ესტატე მაჩაბლის მოხსენება: „საქართველოს სოფლის მეურნეობის ელექტროფიკაცია“ (710). ამავე განყოფილებაშია 75 გვერდიანი მოხსენება ინჟინერ ი. მკვდლიშვილის: „მდ. ვნგურის გიდრაულიური ენერჯის გამოყენება საქართველოში შავი ზღვის ნაპირების და სანაპირო რკინიგზის ელექტროფიკაციისათვის“.

გარდა სოფლის მეურნეობის ელექტროფიკაციისა. ნ. ნიკოლაძე, ელექტროძალის გამოყენებას რკინიგზებზედაც ფიქრობდა და ენერჯია არ დაუშურია იმისათვის, რომ დაემტყიცებინა, თუ რა დიდი მნიშვნელობა ექნებოდა საუღელტეხილო ელექტროფიკირებულ რკინიგზების გაყვანას. არქივში დაცულია საბუთები შემდეგ საკითხებზე: თბილისიდან ვლადიკავკაჟამდე. ელექტრონის რკინიგზის გაყვანა; მეორე საკითხი, დარჯაკ-ქუთათისი-კოპიტნარი-მამისონის უღელტეხილით გზის გაყვანის შესახებ და მესამე მიმართულება: ქიათურა-ქუთათისი-ახალსენაკი. საბუთები იწყება 1917 წლით. თავდება 1926 წლით. მათ შორის ეხედეთ: ნ. ნიკოლაძის მიერ შედგენილ მოხსენებით ბარათს „ტრანს-სპარსეთის რკინიგზის“ შესახებ (№ 726), ბეს. ჭიჭინაძის განმარტებებს და სხვ.

1926 წლის აგვისტოში ნ. ნიკოლაძე არჩეული იყო რიონზე ნაოსნობის საორგანიზაციო კომისიის წევრად (№ 776). ამავე წლის ივლისში მას წარუდგენია მთავრობისათვის მოხსენებითი ბარათი: „მდ. რიონზე ნაოსნობის ეკონომიური მნიშვნელობა“, რომელიც შემდეგ უფრო ვრცლად, რუკით, დაიბეჭდა წიგნაკის სახით (№ 775). აქვეა საბუთები ფოთის ჰაობების ამოშრობის შესახებ. 1926 წლის თებერვალს პროფ. ლუდინის საკონსულტაციო ბიუროს შეუდგენია ვრცელი მოხსენება კოლხეთის ჰაობების ამოშრობის შესახებ (№ 772). არქივში

დაცულია 176 ფურცლიანი სტენოგრაფიული ანგარიში ამ საკითხის შესახებ მოწვეული თათბირისა, რომელიც შედგა 1928 წელს 1 და 2 მარტს (№ 776). თუმცა ავადმყოფობის გამო ნ. ნიკოლაძე ამ თათბირს ვერ დასწრებია, მაგრამ როგორც ეტყობა, სტენოგრაფიულ ანგარიშებს ყოველდღე უგზავნიდნენ და ისიც თავის შენიშვნებს აცნობდა თათბირის თავმჯდომარეს, რომელიც კრებაზე აცხადებდა: ნიკოლაძე ასე და ასე ამბობსო. ასეთ თათბირზე ნიკოლაძის მონაწილეობა უკანასკნელი იყო მის ცხოვრებაში, სწორედ ერთი თვის მძიმე ავადმყოფობის შემდეგ გარდაიცვალა. სტენოგრაფიული ანგარიში სრული არ უნდა იყოს, მაგრამ რაც შემოუნახავს არქივის ისიც უეჭველად მნიშვნელოვანია: საბჭოთა საქართველოს ეკონომიკის ისტორიისათვის.

მიუხედავად იმისა, რომ ნ. ნიკოლაძე 1913 წლიდან ოფიციალურად აღარ ითვლებოდა ფოთის ქალაქის თავად, მაინც სიცოცხლის უკანასკნელ დღემდე ფოთის საქმეებზე ზრუნავდა, ფოთის მოსახლეობას არ მოწყვეტია და ბუნდამ იმის ზრუნვაში იყო ფოთისთვის რამე სასარგებლო გაეკეთებინა. 1920 წელს ის წერდა ორ განმარტებით ბარათს: „ფოთის ქალაქის სესხები“ (№ 796), და „ფოთის ნავსადგურის მნიშვნელობა მსოფლიო ვაჭრობაში“ (№ 797). ნავთობსადგურის გამოყენება ქ. გროზნიდან ნ. ნიკოლაძეს ფოთის სასარგებლოდ უნდოდა: 1925 წელს გაგზავნილ წერილებში ის წერს: „ფოთელები არ მეკარებიან, ფოთზე გაზეთებში არაფერი იწერება, ფოთელები გაჩუმებული ხართ, რა დაგემართათ. თქვენი ბედი წყდებაო“ და სხვ. ბესარიონ გოგია, ფოთის მაშინდელი აღმასკომის თავმჯდომარე, მისი ხშირი სტუმარი ყოფილა ამ დროს. 1926 წლის 12 აპრილს ნ. ნიკოლაძე წერს ბ. გოგიას: „მომავალი მაისის დამლევის ორიოდე თვეთ ვაპირებ საშლევარს გარეთ წასვლას და მინდა ამ მგზავრობით თქვენი ქალაქი ვასარგებლო“. შემდეგ თხოვს გამომუგზავნოს შდ. სეფის რკინის სილისა და ფოთის ტრანზის ნიმუშები, რადგანაც განზრახვა ჰქონდა საზღვარგარეთ წაეღო და იქ გაკეთებული ანალიზის შემდეგ ეშოვა კონცესიონერები. ის თვითონ უსახელებდა ადვილებს, სადაც შეიძლებოდა ნიმუშების აღება (№ 140). ნ. ნიკოლაძემ შეანიშნავად იცოდა საქართველოში სად რა მადანი იყო, სად რომელი მდინარის ძალა იყო გამოსაყენებელი, თვითონ ჰქონდა შემოვლილი საქართველოს ყოველი კუთხე და იცნობდა ჩვენი ხალხის ეკონომიურ მდგომარეობასა და მომავალ შესაძლებლობას. საყურადღებოა ნ. ნიკოლაძის ორი მოხსენება: „მოკლე ცნობები ამიერკავკასიაში მთამადნეულის მდებარეობის შესახებ“ (438) დათარიღებული 1926 წლის 26 ივლისით და „საქართველოს ტყეები“— 1922 წელს დაწერილი (№ 809). პირველი გადათარგმნილი ყოფილა ინგლისურ ენაზე (№ 439), მეორე ფრანგულ ენაზე (№ 812).

როგორც ვხედავთ, ნ. ნიკოლაძის მოღვაწეობა 1924 წლიდან 1928 წლამდე ხანმოკლეა, მაგრამ მრავალფეროვანი და უეჭველად ნაყოფიერი. მისი გარდაცვალების გამო დაბეჭდილ წერილთა შორის საყურადღებოა ინჟ. ვ. კაკაბაძის წერილი გამოქვეყნებული ჟურნალ „ტექნიკა და ცხოვრება“-ში (1928 წ. № 3). ავტორი ზოგადად იხილავს რა ნ. ნიკოლაძის მოღვაწეობას ეკონომიკურ საამშენებლო ასპარეზზე, ამბობს: „ნიკოლაძეს ახასიათებს, ყოველთვის საზოგადოებრივი ინტერესით სავსე, დროულ, აქტუალური საკითხის წამოყენება და მისი ღრმა და ფართო დაყენება მსოფლიო პერსპექტივიდან გასაქანით“ ბოლოს დაასკვნის. „ამიერიდან მშენებლობის ბურჯი აღარა გვეყავს და მას რჩევა დარიგებისათვის ვეღარ მივმართავთ, მაგრამ მთელი მისი სიცოცხლე ცოცხალი მაგალითი

იყო იმის, თუ რა დაუცხრომელი ენერგიით და შეუპოვარი ნებისყოფით, ღრმად ჩაკვირებით და ფართო გასაქანით საჭიროა ხალხისა და ქვეყნისადმი უანგარო და თავდადებული სამსახური“.

ასეთი იყო ზოგადად ნ. ნიკოლაძის ცხოვრების უკანასკნელი წლები, არქივში დაცული საბუთების მიხედვით.

ცალკე გამოვყავით ის მასალა, რაც ეხება ნ. ნიკოლაძის სახელოვან შვილს გიორგის. აქ არის მისი საყურადღებო პირველი მათემატიკური შრომა: „Основание за — декартовой аналитической геометрии“, ეს ცალი, რომელიც წარწერით მიუძღვნია თავისი მამისათვის. აქვეა მამა-შვილის მიწერ-მოწერა, ცნობები გ. ნიკოლაძის ექსპედიციების შესახებ, სვანეთის სიძველეთა ფოტო-სურათები და სხვ. ბევრმა არც კი იცის, რომ გ. ნიკოლაძე მუშაობდა ქართული შრიფტის გაუმჯობესებაზე¹ (1963) და, რომ ის ლექსებს წერდა.

არქივში დაცულია რვეული, სადაც დებს რუსუდანს და თამარს გადმოუბეჭდიან თავის ძმის გიორგის ლექსები (№ 968), სხვადასხვა შემთხვევის გამო. სასხვათაშორისოდ დაწერილი. ამ ლექსებში გ. ნიკოლაძე გვევლინება პატრიოტად და მზვალეობას აღამიანად. ერთ პატარა ლექსში, მისი მეგობარი ივ. ბერიძე ახალგაზრდა გ. ნიკოლაძეს ახასიათებს: „ბრძმელმა მშობა, რკინამ მზარდა, ხალხს კი ჩემი ბედი მივე“. ახალგაზრდა ინჟინერი 1914 წელს იუზოვკაშიც არ იშორებს ფიქრს სამშობლოზე და წერს: „მიყვარს სამშობლო მე უბედური რა-ღაც უცნაურ სიყვარულითა“. მწუხარებით აღნიშნავს, რომ „ქართულ ენა ჩამოგვიჩა, დაემონა სხვა ენებსა“ და ა. შ. (ცნობილია, რომ შემდეგ გ. ნიკოლაძე სატერმინოლოგიო კომისიის ერთ-ერთი აქტიური წევრი იყო). ამ ციკლიდან აგრეთვე ყურადღებას იპყრობს რუსულად დაწერილი ლექსი „მიძღვნილი ინჟინერი ბარდინისადმი“, რომელთან ერთად მუშაობდა იუზოვკაში.

ჩვენი საზოგადოებრივი ცხოვრების იმ პერიოდის ისტორიისათვის უეჭველად მნიშვნელოვანია გ. ნიკოლაძის მიწერ-მოწერა მამასთან. ამ წერილების მეშვეობით ერთხელ კიდევ ვრწმუნდებით, თუ რა დიდი პიროვნება იყო ის და რა მრავალფეროვანი იყო მისი მოღვაწეობა. გ. ნიკოლაძის მოქმედება ყოველ დარგში შერწყმულბ იყო დასახულ მიზანთან—სამშობლოსა და ხალხის კეთილდღეობის სამსახურთან.

სატანვარჯიშო საზოგადოების დაარსებისა და მუშაობის შესახებ წერს მამას, რომ ეს საქმე აუცილებელია ჩვენი ახალგაზრდობის ფიზიკურად და ზნეობრივად გამოჯანსაღებისათვის, რომ საჭიროა—„თავდადებული და მედგარი მუშაობა ახალგაზრდობისათვის“-ო (№ 973). 1921 წლის შემოდგომაზე მას წაუყვანია მოვარჯიშენი ალავერდობაზე კახეთში, და, რომ ხალხისთვის ეჩვენებინა, გონიერი გართობის სახე, ჩაუტარებია ვარჯიშობა. ხალხის დიდი მოწონება და უმსახურებიათ მოვარჯიშეებს და გ. ნიკოლაძე, მამას წერს რა ამის შესახებ, აღნიშნავს—„ქართველი ხალხის მაღალ ესთეტიურ გრძნობებს“.

1920—1921 წწ. ნ. ნიკოლაძე ურჩევდა თავის შვილს ლონდონში დროებით გადასახლებას, იქ მეცადინეობას მათემატიკური ცოდნის ამღლებისათვის და „ინჟინერ-ლოკტორის“ ხარისხისათვის მოსამზადებლად. შვილმა კატეგორიულად

¹ ამჟ. შესახებ იხ. წიგნი: ი. გორდუნიანი. ქართული სასტამბო შრიფტები. 1961, გვ. 154.

² შემდეგ აკადემიკოსი იყო. გარდაიცვალა 1960 წელს.

უარი შეუთვალა. ჯერ ეს ერთი, შეატყობინა, რომ მეცადინეობს მათემატიკაში პროფ. ა. რაზმაძის ხელმძღვანელობით, ამით თითქოს ხაზი გაუსვა ქართული უნივერსიტეტის სამეცნიერო ძალების მნიშვნელობას.

მეორე, — მან აღნიშნა ერთ წერილში, რომ საქართველოს უქირს და ადგილობრივ, მეტ სარგებლობას მოუტანს ვიდრე უცხოეთიდან: „მე აქ მირჩევნია შიშნობა ვიდრე ინგლისში კეთილდღეობა და ისე მეცადინეობა“ — ო.

1921 წლის აგვისტო-სექტემბერში გ. ნიკოლაძე წასულა დიდ-ჯიხაში და იქ განმარტობით მეცადინეობდა, ეშხადებოდა მათემატიკური საგნების ჩასაბარებლად. როგორც წერილებიდან ჩანს, ის ოთახში კი არ ჩაქეტოლა, მისი დაუდგრომელი ბუნება მოითხოვდა მოსრაობას, აღმზანებთან ურთიერთობას და ეგებულობით, რომ მას, როგორც რიგით მოქალაქეს, მსულია მონაწილეობა ჯიხაშის გზების მშენებლობაში, არხის გაყვანაში და შეუქცევია იმდროინდელი ჯიხაშის ეკონომიკური ვითარება.

1923 წლის 28 ივნისს ნ. ნიკოლაძეს მიუღია პატარა ბარათი შვილისაგან: „დღეს ძალიან ვახარებული ვარ, რადგან წუხელის ჩავაბარე მეთხოვეტე და უკანასკნელი გამოცდა! ეხლა უკვე თავისუფალი ვარ“. ამის აღსანიშნავად ქვეითად წაიყვანა მოვარჯიშენი ჩათახის ქარხანაში. ასე აღნიშნა გ. ნიკოლაძემ თავისი გამარჯვება სამეცნიერო დარგში (№ 987). ამ ხნის განმავლობაში მან გაიარა ფიზიკა-მათემატიკის საუნივერსიტეტო კურსი და ჩააბარა სადოქტორო გამოცდები. ეს იმ დროს, როდესაც თვითონ ეუქციებს კითხულობდა უნივერსიტეტში და სხვა უამრავი საქმეებით დატვირთული იყო.

არქივში ნ. ნიკოლაძეს შეუნახავს საბუთები იმ შესანიშნავი ექსპედიციების შესახებ, რომლებსაც მეთაურობდა გ. ნიკოლაძე 1924—1925 წწ. (საბუთები №№ 999—1010). 1925 წლის აგვისტოში გ. ნიკოლაძეს შეუტყობინებია — საქართველოს გეოგრაფიული საზოგადოების თავმჯდომარისათვის და განათლების კომისარისათვის დ. კანდელაკისათვის, საქ. სახ. კომ. საბჭოს თავმჯდომარე შ. ელიავასთვის ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტში — ს. ორჯონიკიძისათვის, რედაქციებისათვის, ნ. ნიკოლაძისთვის და სხვ. (სულ დასახელებულია 13 მისამართი), რომ „ილაზუზზე ექსპედიცია მუდმივ თოვლში ავიდა გახა წიკლურის და იავორ კახალიკაშვილის მეგზურობით... მადლობას ვუძღვნით მათ, ვინც დახმარება მოგვცეს შეგვესრულებია საქართველოსთვის ღირსშესანიშნავი საქმე“ — ო. მეორე დეპეშა სოხუმიდან უფრო დაწვრილებით ცნობებს გვაწვდის, რომ ექსპედიციამ აწარმოა გაზომვა, დაათვალიერა მყინვარები, აწარმოა კიხი გადაღება. გადაიღეს ფოტო სურათები სვანეთის, სიძველეების კვირიკესა და იელიტეს ტაძარში და სხვ. გ. ნიკოლაძე ატყობინებდა დეპეშით, რომ სოფ. ლაფსკალდის მცხოვრებლებმა არ დაუშვეს ეკლესიაში ფოტოსურათების გადასაღებად და ბოლოს ექსპედიციამ თავის 45 დღიანი ქვეითად სიარული დაამთავრა სოხუმში.

ნ. ნიკოლაძეს არქივში დაუცავს ამ ექსპედიციის მიერ შესანიშნავად გადაღებული კავკასიონის ქედის დიდი ზომის ფოტოსურათი და სვანეთის სიძველეების 32 ფოტოსურათი (№№ 1010, 1011).

გ. ნიკოლაძის მოღვაწეობის დამახასიათებელი ეს მცირე რაოდენობის საბუთები მთავრდება მისი პირადი ბიბლიოთეკიდან ზოგიერთი წიგნის აღწერით.

საერთოდ, ხ. და გ. ნიკოლაძეების მდიდარი პირადი ბიბლიოთეკიდან ავწერეთ და კატალოგში მოვათავსეთ მხოლოდ ის, რაზედაც ნააუქრობის წარწილება, ავტოგრაფები იყო.

ნ. ნიკოლაძეს და მის მეუღლეს ოლგას, როგორც საქართველოში ისე რუსეთში და საზღვარგარეთ ბევრი მეგობარი და ნაცნობი ყავდათ. მათი ფოტოსურათები იშვიათ კოლექციის წარმოადგენს. აქ ნახავთ XIX საუკუნის ქართველ, რუს, სომეხ და უცხოელ მწერლებსა და მოღვაწეებს. ოლგა გუბაშვილი — ნიკოლაძისა შვეიცარიაში ყოფნისას დაახლოებული იყო რუს ემიგრანტ ახალგაზრდობასთან და ემიგრანტ პარიზის კომუნის მონაწილეებთან. მათი ფოტოსურათები ამშვენებს ნიკოლაძის ოჯახის ალბომებს. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ოლგა ნიკოლაძე, თავის შვილებს, რუსუდანს და თამარს, უამბობდა თვითული ჰეროეების შესახებ და ისინიც მიღებულ ცნობებს სურათებს აწერდნენ.

ფოტო სურათებზე ნაჩუქრობის წარწერები—ავტოგრაფები, აღწერილობაში მოთავსებულია ბრჭყალებში, ჩვენი განმარტება კეადრატულ ფრჩხილებში ან უამისოდ. ფოტოსურათების ნაწილი აწყვიტა ხუთ ალბომში. დავტოვეთ ისე როგორც იყო, მხოლოდ აღწერილობები გადავაჯგუფეთ. აღწერილობაში მოცემულია ცნობები გარდა ვინაობისა: სად არის სურათი გადაღებული, ვის ფოტოგრაფიაში, წელიწადი, ზომა, სხვადასხვა მიწაწერი ან განმარტება და ბოლოს შიღრი.

თ. მაჭავარიანი.

1. ნ. ნიკოლაძის ბიოგრაფიისათვის

1. Ткемаладзе [Галактион] — Н. Я. Николадзе. «Городская дума [в] виду переживаемых событий, признавая, [что] присутствие Ваше среди нас неотложно и необходимо, не только для города Поти, но всего Кавказского края, единогласно постановила просить о приезде...» И. д. городского головы Ткемаладзе. Из Поти — в Петроград. 1917, 11 марта.

Полный текст телеграммы.

40—1013.

2. [Николадзе Н. Я.]. В правление Потийского общества взаимного кредита. [Отказывается от должности председателя совета этого общества, благодарит за доверие; выставляет причины отказа]. Поти, 1917, 2 июля.

1 л. 1 стр. (28×22,5) Машинопись. Копия. Без подписи. 40—177.

3. Русское страховое общество. Предварительное свидетельство [Выданное на имя Н. Я. Николадзе, застраховавшего библиотеку в сумме 15.000 р., в г. Поти, на один год, с первого сентября 1917 г.].

1 л. Бланк Русск. страх. общ-ва.

40—175.

4. ქუთაისის ვაჭარ-მრეწველთა საზოგადოების საბჭო.—საპატიო მოქალაქეს უ. ნიკოლოზ იაკობის ძე ნიკოლაძეს [ატყობინებენ, რომ მორიგ სხდომაზე აირჩიეს წარმომადგენლად, თბილისში, სრულიად საქართველოს ეროვნულ ყრილობაზე დასასწრებლად]. ქუთაისი, 1917, 17 ნოემბ.

1 ფ. 1 გვ. (22×17,5) მანქანაზე დაბეჭდილი.

40—1029.

5. Потийское общество взаимного кредита. [Председатель правления уведомляет Н. Я. Николадзе, что получено полное удовлетворение по ссуде под библиотеку и по дебеторскому счету]. Поти, 1917, 13 дек.

1 л. 1 стр. (27×21). Машинопись Подписи: председателя и директора.

40—176.

6. ქართული უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორთა საბჭო და ქართული უნივერსიტეტის საზოგადოების გამგეობა... [თხოვენ, დაესწროს უნივერსიტეტის გახსნას 1918 წ. 26 იანვარს]. თბილისი.

მოსაწვევი ბარათი სტამბაში დაბეჭდილი.

40—1363.

7. ქუთაისის ვაჭარ-მრეწველთა საზოგადოების საბჭო [მოწმობას აძლევს ბ. მოსეშვილს, პ. მოსეშვილს და ვლ. წერეთელს, რომ ისინი არჩეული არიან მოციქულებად ნ. ნიკოლაძესთან, რათა ის თავის გამოცდილებით მოეშველოს გაკვირებაში ჩავარდნილ ქვეყანას]. ქუთაისი, 1918, 4 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. (22×18) ხელნაწერი. ხელს აწერენ გამგეობის თავმჯდომარე და მდივანი.

61—6.

8. ფოთის ქალაქის გამგეობა [იწვევს სენაკის სამაზრო საკრებულოს ხმოსანს ნ. ნიკოლაძეს, სამაზრო საერობო პირველ კრებაზე დასასწრებლად, ქ. ახალ-სენაკში]. ფოთი, 1918, 6 სექტ.

- 1 ფ. 1 გვ. (18×22). მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—1010.
9. ნიკო ნიკოლაძე [კარიკატურა. ამონაჭერი გაზეთიდან. 1918 წ.]. 8—52.
10. კახეთის რეინის გზის საზოგადოების გამგეობა [ოხოვს ყოფილ გამგეობის წევრს ნ. ნიკოლაძეს, ხელი მოაწეროს განცხადებას და დაუბრუნოს გამგეობას]. თბილისი, 1919, 4 აპრ.
- 1 ფ. 1 გვ. (21×17,5) მანქანაზე დაბეჭდილი. ნ. ნიკოლაძის ხელით წარწერა: „განცხადება ჩემს სამთანდებლო აქციების გადაცემაზე გიორგი თუმანიშვილის სახელზე გავუგზავნე ფოსტით 9 აპრილს 1919 წიხაიშიდამ“. 40—719.
11. Председатель правления Нахшира — Ткибульского горнопромышленного общества... [Обязуется уплатить некоторую сумму денег «учредителю и первоначальному крупному акционеру общества» Н. Я. Николадзе, если состоится продажа имущества названного общества]. Тифлис, 1920, 25 янв.
- 2 ლ. 1 სტრ. (35,5×22) Рукопись. Приписка Н. Николадзе: «По сему обязательству я 23 февраля 1920 г. получил два миллиона двести тысяч рублей, чем и ограничил свое право, так что больше никаких претензии ни к обществу, ни к г. Мелик-Каракозову не имею». 40—1335.
12. დამფუძნებელი კრების კანცელარია [ატყობინებს ნ. ნიკოლაძეს, რომ ის განთავისუფლებულია დამფუძნებელი კრების მეცადინეობისაგან, ევროპას მომავალი ეკონომიურ მისიაში მონაწილეობის მიღების გამო]. ტფილისი, 1920, 13 აპრ.
- 1 ფ. 1 გვ. (22×18) მანქანაზე დაბეჭდილი. ოფიციალური მოწერილობა. 70—56.
13. ნ. ნიკოლაძე—ისიდორე ვაშაქიძეს. „მთავრობა დღეს მაგზავნის სამზღვარს გარეთ ორი თვის ვადით...“ [აბარებს სახლკარს. მთელ მემურნეობას. იმ იმედით, რომ მოუვლის, როგორც „მის ჰალარას ეკადრება და მოუხდება“. იმედი აქვს, საზღვარ-გარეთიდან ჩამოიტანოს ისეთი მოწყობილობა, რომ „მუშაობა გაუადვილოს და შემოსავალი მოემატოს ჩვენს ხალხს“]. ტფილისიდან— დიდჭიხაიში. 1920, 13 აპრ.
- 2 ფ. 1 გვ. (21×13,5) დედანი ავტოგრაფი. წერილი კონვერტშია, რომელსაც მისამართი აწერია ნ. ნიკოლაძის ხელით. აღრესატის გარდაცვალების გამო, წერილი არ გაუგზავნიათ. 70—51.
14. ვიათურის მარგანეცის საექსპორტო საზოგადოება „ჩემო“-ს თავმჯდომარე [ატყობინებს კომიტეტის ყოფილ წევრს ნ. ნიკოლაძეს, რომ საერთო კრებამ დაადგინა: კომიტეტის ყოფილ წევრებს ნაყოფიერი მუშაობისათვის გამოეცხადოს მადლობა]. ტფილისი, 1920, 1 ივლ.
- 1 ფ. 1 გვ. ოფიციალური ბლანკი, რომელზედაც ქართულად და ფრანგულად დაბეჭდილია. საზოგადოების სრული სახელი, მისამართი. ტექსტი რუსულად მანქ. დაბეჭდილი. 89—202.
15. [ნიკოლაძე ნ.] „აი იმ წიგნების სია რომელნიც მე გამოვიყიდე მიუზერის წიგნის მაღაზიიდან პარიჟში“... 192...
- 1 ფ. 1 გვ. (25,5×20) ფრანგულ და იტალიურ ენაზე. მანქანაზე დაბეჭდილი. 88—10.

16. უცხოეთის ბანკების კვითრები, ნ. ნიკოლაძის მიერ თბილისში გადმოზ-
ნაწილი ფულის გაცემის შესახებ. სულ რვა კვითარი გიორგი ნიკოლაძის ხელის
მოწერით. 1921—1922 წწ. 09—811

17. The Director of the British Museum begs to inform m. Nikoladze
that, on the receipt of an application... 1923.

ი გვ. სტამბაში დაბეჭდილი. გვარი ჩაწერილია ხელით. 40—908.

18. Reise—Bericht. «Выписка Читурского о-ва от 1923 г. 1^а ап-
густа». [Счет на имя Н. Я. Николадзе].

1 л. 2 стр. (28,5×21). Копия карандашом. Бланк: „Reise—Bericht“.
68-8.

19 Demolon Albert. [თავის სადარბაზო ბარათს უგზავნის ქ. შონპე-
ლიეში, ნაციონალურ სკოლის პროფესორს Н. Lagatu-ს, თხოვს, დაათვალიე-
რებინოს ნიკ. ნიკოლაძეს მევენახეობის რაიონი]. Laon. 1923.

სადარბაზო ბარათი კონვერტშია. ფრანგული ტექსტი, ავტოგრაფი ა. დე-
მოლონისა. 41—83.

20. Demolon Albert [თავის სადარბაზო ბარათს უგზავნის ქ. შონპე-
ლიეში, მევენახეობის კონფედერაციის თავმჯდომარეს Combesse-ს. თხოვს
დაეხმაროს ნიკ. ნიკოლაძეს და დაათვალიერებინოს ღვინის სარდაფები]. Laon
1923.

სადარბაზო ბარათი კონვერტშია. ფრანგული ტექსტი, ავტოგრაფი ა. დე-
მოლონის. იხ. ზევით, შენიშვნა სქოლიოში. 41—82.

21. Николадзе Н. Я. — Президиуму Акционерного общества Чи-
турских марганцепромышленников [просит произвести расчет]. Тифлис,
1924, 23 апр.

1 л. 1 стр. (27×21,5). Копия машинопись Н. Николадзе. Подпись.
68—3.

22. Николадзе Н. Я. — В Правление Акционерного общ-ва Читур-
ских марганцепромышленников [просит, причитающиеся ему акции
перечислить на имя П. Ф. Топурия и А. А. Джакели. Прилагается под-
писка соглашений]. Тифлис, 1924, 18 июня.

2 л. 2 стр. (18×22). Копии машинопись. 68—4.

23. სსსრ ტფილისის აღმასკომის განმრთელობის განყოფილება.

Заведующий Отделом народного здравия [приглашает Н. Я.
Николадзе принять участие в комиссии по разработке проекта бальнео-
логической станции в г. Тифлисе]. 1924, 2 авг.

1 л. 1 стр. (18×22). Машинопись на офиц. бланке. Подпись. 68—12.

24. „ზემო-ავჭალის პიდრო-ელსადგურის სააღმშენებლო კომიტეტი გთხოვთ
დაეწერათ ხელად, 16 ნოემბერს „ზაქესი“-ს განათხარის გახსნას და მასში წყლის
გაშვებას“... ტფილისი, 1924, 15 ნოემბ.

მოსაწვევი ბილეთი. მეორე გვერდზე იგივე ტექსტი რუსულად. 41—08.

25. ზოგუმილა ზემიანსკაია—ნიკოლაძის 16 ხელწერილი, ნ. ნიკოლაძისაგან
ფულის მიღების შესახებ. 1924 ნოემბ.—1926 აგვ. 05—204.

¹ 1923 წლის შემოდგომაზე, ქ. ბორდოში შედგა საფრანგეთის მევენახეთა ყრილობა
რომელსაც დაესწრნენ: ალბერ დემოლონი. მისი მეუღლე ელენე (გიორგი წყარეთელის ასული)
და ნიკ. ნიკოლაძე. ბარათები დანიშნულია მებრ აღარ გადაუცია, რადგან ა. დემოლონი თვი-
თონ წაყუა ქ. შონპელიეში.

26. **Председатель Совета Айартуна** [просит тов. Николадзе пожаловать на заседание комиссии по чествованию 60-летней театрально-литер. деятельности Ив. Гр. Тер-Григоряна (Вано)]. Тифлис, 1924, 19 дек. 1 л. 1 стр. (14,5×22). Печать на армян., груз. и русск. яз. Подпись председателя С. Ханояна и секретаря. Машинопись. 68—25.

27. **Председатель комиссии по чествованию 60-ти летней театрально-литер. деятельности...** Ив. Гр. Тер-Григоряна (Вано), просит... [Н. Я. Николадзе пожаловать на заседание комиссии. Тифлис, 1925]. 20 янв. 1 л. 1 стр. (18,5×23). Подпись председателя — В. Абашидзе; секрет. — А. Туманян. Машинопись. 68—26.

28. **იანვრის 25-ს დანიშნულია ამხ. ოვანეს (ვანო) ტერ-გრიგორიანცის სამოცი წლის სასცენო და სალიტერატურო მოღვაწეობის იუბილე...** [საიუბილეო კომისია აღნიშნავს რა მისი მოღვაწეობის მთავარ მომენტებს, თხოვს დაესწროს ამ დღესასწაულს]. ტფილისი, 1925, 25 იანვ.

2 ფ. 4 გვ. (27×21). პირველ გვერდზე ოვ. ტერ-გრიგორიანცის სურათი სომხური წარწერით. ტექსტი დასტამბული სომხურ, ქართულ და რუსულ ენ. საიუბილეო კომისიის თავმჯდომარე—ვ. აბაშიძე; წევრებს შორის—Б. ნიკოლაძე. 68—27.

29. **ბოგუმილა ზემიანსკაია-ნიკოლაძის 7 ხელწერილი**, Б. ნიკოლაძისაგან ფულის მიღების შესახებ. 1925. 70—11.

30. **Демин М. И.** — Николадзе Н. Я., «Имею приобретенные на днях интересные книги...» [Просит зайти и просмотреть]. Тифлис, 1925. 1 л. 1 стр. (17,5×22). 65—48.

31. **Б. ნიკოლაძის სახელზე გაცემული ქვითრები ამხ-ბა „ქართული წიგნი“-დან**, ეგრ. „თეატრი და ცხოვრება“-დან და სხვ. 1925. 68—94.

32. **Николадзе Ольга** — Цинцадзе Н. Д. [Запросы о состоянии здоровья Н. Я. Николадзе]. Из Тифлиса в Москву. 1925, янв. февр. 3 телеграммы. 41—138, 139, 140.

33. **Цинцадзе И. Д.** — Ольге Николадзе. «Представляя себе Ваши страдания и входя в Ваше положение, сообщаю Вам подробности о болезни Николая Яковлевича...» [Состояние больного 24—27 янв.]. Из Москвы — в Тифлис, 1925, 27 янв. 2 л. 4 стр. (27×21,5). 41—269.

34. **Цинцадзе Н. Д. и Николадзе-Полиевктова Р. Н.** — Ольге Николадзе [О ходе болезни Н. Я. Николадзе]. Из Москвы—в Тифлис, 1925, янв. февр. 27 телеграмм. 70—12.

35. **Кавтарадзе [Андрей]**. — Цинцадзе Н. Д. «Друзья и поклонники Николая Яковлевича вполне надеются на Вас. Своевременные меры и всевозможные средства просим применить для спасения столь нужной и дорогой жизни Нико». Из Тифлиса — в Москву, 1925, 30 янв. Полный текст телеграммы. 41—88.

36. **Николадзе Н. Я.** — Николадзе Ольге. «Я только, что пережил ужасную неделю...» [Пишет о своей болезни и о том, что во время кризиса, не теряя сознания работал с членами комиссии]. Из Москвы — в Тифлис, 1925, 30 янв. 1 л. 1 стр. (25,5×18). Приписка Н. Д. Цинцадзе о состоянии здоровья Н. Николадзе. 41—144.

37. **Микаберидзе К.** — Семье Николадзе. [Беспокоится состоянием здоровья Н. Я. Николадзе, который заболел воспалением легких в Москве]. Из Поти — в Тифлис, 1925, 28 янв. — 3 февр. 4 телеграммы. 41—113, 114, 116.

38. **მიკაბერიძე კ.** — **ნიკოლაძე ოლგე.** «Нет слов для выражения гревоги, которую пережили мы за эти дни во время болезни Нико...» [Рад, что Н. Николадзе перенес легко такую тяжкую болезнь]. Из Поти — в Тбилиси, 1925, 31 января.

2 л. 2 стр. 21×13.

41—117.

39. **Отель «Савой» Центрального бюро по обслуживанию иностранцев в Москве...** [Счета на имя Н. Николадзе]. Москва, 1925, 23 янв. — 23 апр.

25 л. 25 стр. 30×19,5.

68—95.

40. **სადარბაზო ბარათი:** „შალვა დადიანი საქართველოს სსრ დამსახურებული მსახიობი, გამგე ქართულ კულტ. სახლის და ხელმძღვანელი ქართულ დრამის სტუდიის ვ. ლ. მკველიშვილის სახელ. მოსკოვში. სრეტენკა 11—24“. [მეორე გვ. ფანქრით შ. დადიანის ხელით წერია]: „უძღვნის უდიდეს სალამს და გამარჯვების სურვილს დიდ ბატონს ნიკოს“. [1925, თებერვალი].

41—47.

41. **სსსრ სახალხო განათლების კომისარიატი** [ნებართვა ნ. ნიკოლაძის სახელზე, — რომ მას შეუძლია, მ. ჯავახიშვილის „ჯაყოს ხიზნები“ და „ახალი კავკასიონი“ № 1—2. გაუგზავნოს ელენე დემოლონს. საფრანგეთის ქ. ლაონში]. თბილისი, 1925, 13 აპრ.

2 ფ. 2 გვ. 18×22. ოფიციალური ბლანკი ბექდით და ხელის მოწერით. მეორე ფურცელზე წიგნების სია, ხელნაწერი.

41—36.

42. **ფურნალ „თეატრი და ცხოვრება“-ს რედაქტორ-გამომცემელი იოსებ იმედაშვილი** [ნ. ნიკოლაძეს იწვევს თათბირზე, რომელზედაც განიხილება საკითხები: ქართული სტამბის დაარსებიდან 300 წლის თავის აღნიშვნა და ქალაქის ქარხნის დაარსება]. ტფილისი, 1925, 23 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 18,5×23. მანქანაზე დაბეჭდილი ოფიციალური მომართვა.

68—97.

43. **ფურნალ „თეატრი და ცხოვრება“-ს 15 წლის არსებობის აღმნიშვნელი კომიტეტი** გთხოვთ მოგეაწოდოთ რაც შეიძლება მოკლედ... შემდეგი: თქვენი აზრი ფურნალის წარსულზე... [და სხვა]. ტფილისი, 1925, 22 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 17×20,5. ხელნაწერი. გვერდზე იმავე ხელით აწერია: „ნიკო ნიკოლაძეს“.

41—220.

44. „2 ივნისს 1925, მივიღე ჩემი ნაწერი 1870 წლის... ||... „მივეცი სულ 30 მანეთი“. ანგარიში, დაბეჭდილი გვერდებისა და გაცემული ფულის.

1 ფ. 1 გვ. 21×21. ავტოგრაფი ნ. ნიკოლაძის.

10—20.

45. „ოქმბ. 1925 წელს 25 ივლისს შესდგა ცემის მცხოვრებ გლეხობის კრება... დღის წესრიგი: 1. ლიბანის სანატორიუმიდან ცემში წყლის გამოყვანის შესახებ. 2. ცემში გზის შებილის და გაფართოების შესახებ. 3. რკინიგზის მუშებისათვის დასასვენებელ სახლების აგების შესახებ. 4. მიმდინარე საკითხები... [დადგენილებები]“.

2 ფ. 1 გვ. 34,5×22. პირი, ხელნაწერი, შემოწმებულია.

68—103.

¹ 1925 წლის იელისში, ნ. ნიკოლაძე რამდენიმე დღით იყო ცემში. თავის შვილ თამართან; ადგილობრივმა მცხოვრებლებმა, რომ გაიგეს მისი იქ ყოფნა, თხოვეს დახმარება და ზუამდგომლობა მთავრობასთან, წყალსადენის გაყვანის შესახებ. (გვიამბო პრაფ. რ. ნიკოლაძე -პოლიექტოვმა.—თ. მ.).

46. „ცემის და წაღვერის წყალსადენი. მილი აქვს ლითონ-ტრესტს...“ [კლიბის ზომის, წონის და ფასის გაანგარიშება]. 1925 წ.

საკატალოგო ბარათი. ხელნაწერი ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 65—161.

47. Записка. Счет № 7328, Н. Николадзе... [Список книг купленных за наличный расчет]. Тифлис. 1925, 14 июня.

68—32.

48. სსსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე... [თხოვნა ნ. ნიკოლაძეს დაესწროს თათბირს]. თბილისი, 1925, 8 დეკ.

1 ფ. 1 გვ. 14×22,5. მანქანაზე დაბეჭდილი. ხელს აწერს საქმეთა მმართველი.

49. სსსრ. საქ. სახ. კომის. საბჭოს სასახლის კომენდანტი. შესასვლელი ნებარევა [სახ. კომ. საბჭოს სასახლეში შესასვლელად ნ. ნიკოლაძის სახელზე]. ტფილისი, 1925, 5 დეკ.

ნებართვაზე დაკრულია ნ. ნიკოლაძის სურათი, პატარა ზომის. 65—110.

50. ბოკერია გიორგი. ძვირფას ნიკოს (სახელწოდების დღეს). ლექსი. ტფილისი, 1925, 19 დეკ.

2 ფ. 1,5 გვ. 21×13. ხელნაწერი. 65—202.

51. „ქართველ მწერალთა ყრილობა 1926, II, 21. დელეგატი ნიკო ნიკოლაძე...“ [მოსაწვევ ბილეთს ხელს აწერს ხელოვნების საქმეთა მთავარი კომიტეტის თავმჯდომარე].

40—1002.

52. Николадзе Н. Я. -- Председателю Совета Народных комиссаров Грузии. [Прошение, о разрешении оставить у себя географические карты, которые, ввиду распоряжения, надо сдать правительству. Карты необходимы для работ по разным экономическим вопросам; проситель приглашен в «Бюро для осуществления Рачинской железной дороги Копитнари—Беслани и Гори—Беслани»]. Тифлис, 1926, 10 марта.

1 л. 1 стр. 26×21. Копия машинопись Н. Николадзе. Прилагается список карт. 65—86.

53. ნ. ნიკოლაძის დებუშები, თავისთვის და გიორგისთვის საზღვარგარეთ გასამგზავრებელი ვიზების მიღების შესახებ. თბილისიდან—მოსკოვში და პარიზში. 1926, 2 მაისი—18 სექტ.

3 დებუშის პირი, ნ. ნიკოლაძის მიერ ფრანგულ და რუსულ მანქანაზე დაბეჭდილი. 65—122,—124.

54. Периодсектору Госиздата [Н. Я. Николадзе уведомляет, что подписавшись на Большую Советскую Энциклопедию не получил первого тома. Просит исправить погрешность]. Из Тифлиса — в Москву, 1926, 20 июня.

1 л. 1 стр. (25×20). Копия машинопись Н. Николадзе. Приложены квитанции. 65—201.

55. „ქართველ მწერალს ნიკო ნიკოლაძეს დაუტოვებია ინგლისში მისგან ომის შემდეგ ოთხი წლის განმავლობაში შექმნილი სამეცნიერო და საისტორიო თხზულებანი...“ [განათლების კომისარიატის შუამდგომლობა, რათა ნ. ნიკოლაძეს მიეცეს შემცირებული ფასით საზღვარგარეთის პასპორტი. მიემგზავრება არქივის და წიგნების ჩამოსატანად]. ტფილისი, 1926, 25 აგვ.

1 ფ. 0,5 გვ. 26×21. პირი ნ. ნიკოლაძის მიერ მანქანაზე დაბეჭდილი.

65—126.

56. განცხადება [საზღვარგარეთ წასვლის ნებართვის მიღების შესახებ. განმცხადებელი ბოგუმილა ზემიანსკაია-ნიკოლაძე. შევსებულია ნ. ნიკოლაძის ხელით რუსულად. ტფილისი, 1926 წ. ხელის მოწერა ბოგუმილა ნიკოლაძის. ანექტის დაბეჭდილი ტექსტი ქართულად და რუსულად. 55—203

57. Папка бумаг Н. Я. Николадзе [Список документов, составлен перед отъездом за границу. Приписка рукой Н. Николадзе]. «Составлен 17 сентября 1926 г. в Тифлисе».

1 л. 1 стр. 13×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 65—125.

58. მაწერ-მოწერა ნ. ნიკოლაძესა და Williams -ს შორის, ინგლისში წესასვლეელი ვიზის შესახებ. Williams -ის ორი წერილი მანქანაზე დაბეჭდილი ინგლისურ ენაზე. 1926 წ. ოქტ. ნ. ნიკოლაძის ერთი წერილის პირი მანქანაზე დაბეჭდილი, 1926 წ. 30 ოქტ. ფრანგულ ენაზე.

3 ფ. 3 გვ. 25×20,5 64—105, 107, 113.

59. Wasserman —ნ. ნიკოლაძეს [თხოულობს 'საბუთო'ს; ატყობინებს], რომ მოსკოვში დარჩება რამდენიმე დღეს]. მოსკოვიდან—თბილისში. 1926, 3 სექტ.

დეკეშა. ტექსტი ინგლისურ ენაზე. 85—18.

60. ნიკოლაძე ნ. — Wasserman-ს [პირველი დეკეშით ატყობინებს, რომ შეიმგზავრება მოსკოვს. მეორე დეკეშით ეკითხება, ვის გადასცეს მინერალური საბადოებს სია]. თბილისიდან—მოსკოვში და პარიზში. 1926, 2 და 6 სექტ.

დეკეშების პირი ნ. ნიკოლაძის მიერ მანქანაზე დაბეჭდილი. ტექსტი ფრანგულ ენაზე; იქვე თარგმანი რუსულ ენაზე. 86—22,—23.

61. ჩანისვნები, სიები წიგნების და სხვა ჩანაწერები. ერთზე ნ. ნიკოლაძის ახელით: Купон.; „Купон достать“, „Надо выписать“... 1926 წ.

ბლოკნოტის პატარა ზომის 8 ფურც. 86—88 ა.

62. წაგნებზე და ეურნალებზე ხელისმოწერის ქვითრები, ანგარიშები. 1926 წ. 10 ცალი. 65—187, 189.

63. Arcos Steamship Company Limited [Директор компании сообщает, что от Н. Николадзе получен морской фрахт, за отправку его вещей из Ливерпуля в Батум]. London, 1927, 7 ქაუბ.

2 л. 2' стр. 25×20,5. Машинопись. На втором листе список вещей на англ. яз. 64—1, 2.

64. ხელშეკრულება [დადებული ნ. ნიკოლაძესა და სახელმწიფო გამომცემლობას შორის. პირველი,—იღებს ვალდებულებას დაწეროს მოგონებანი; მეორე,—ვალდებულია გადაუხადოს პონორარი ნაწილ-ნაწილ]. თბილისი, 1927, 9 მაისი.

1 ფ 1 გვ. 35,5×22. მანქანაზე დაბეჭდილი. ხელს აწერენ: სახელგამის გამიგე და ნ. ნიკოლაძე. 64—59.

65. ქართველი ისტელიგენციის კრება... ნიკო ნიკოლაძის სიტყვა. (ამონაჭერი გაზ. „კომუნისტი“-დან. 1927, 7 აგვ.) 15—87.

66 ნ. ნიკოლაძის და „Lloyds Bank Limited“-ის მიმოწერა. ანგარიშები. ჩეკები და სხვ. ტფილისი, ლონდონი. 1924, 25 აპრ.—1926, 17 სექტ.

სულ 26 საბუთი, მანქანაზე დაბეჭდილი და ხელნაწერი, ფრანგ. და ინგლისურ ენ. 68—64, 66, 68.

67. **Credit Lyonnais** [ანგარიშები ნ. ნიკოლაძის სახელზე; ერთი, მარჯორი ცქიტეშვილის სახელზე]. პარიზი, ლონდონი. 1922, 8 ივლ.—1926, 20 იანვ.

17 საბუთი ფრანგულ ენ.

68—69, 07.

68. **Royal Asiatic Society's Publications** London

[ნ. ნიკოლაძის მიერ დანიშნულია ორი წიგნი: შ. რუსთაველის „ვეფხისტყაოსანი“ მ. უორდროპის თარგმანი ინგლ. ენ. და „ვისრამიანი“ ო. უორდროპის თარგმანი ინგლ. ენ.].

3 გვ. დასტამბული.

68—9.

69. **ჟურნ.** „საქართველოს ეკონომისტი“-ს სარედაქციო კოლეგია... [თხოვს ნ. ნიკოლაძეს დაწეროს ჟურნალისათვის „წერილი ჩვენი მეურნეობის რომელიმე საკითხზე“]. ტფილისი, 1927, 11 ნოემბ.

1 ფ. 1 გვ. 17,5×22. მანქანაზე დაბეჭდილი.

70—68.

70 **საპატოო ბილეთი** მოქ. ნიკოლაძეს... შაბათს 14 ივნისს... ჟურნ. „ჩვენი მეცნიერების“ ფონდის გასაძლიერებლად გაიმართება საღამო... [მოსაწვევი ბილეთი]. თბილისი.

მეორე გვ. რუსული ტექსტი.

41—110.

71. **დიდათ პატივცემულ ნიკო ნიკოლაძეს...** [მოსაწვევი ბილეთი მე-14-ე შრომის სკოლას მოწაფეთა საღამოზე, რომლის შემოსავალი მოხმარდება მოწაფეთა ექსკურსიას დას. საქართველოს გასაცნობად]. თბილისი.

1 ფ. 1 გვ. 33×23. ხელნაწერი. ბარათზე დახატულია შ. რუსთაველი

68—09.

72. [ნიკოლაძე ნ.]. **დავით გურამიშვილი.** ნეკროლოგი. იგივე რუსულ ენ. მეორე ფურცელზე.

2 ფ. 2 გვ. 14,5×20. ნ. ნიკოლაძის მიერ მანქანაზე დაბეჭდილი. გამოქვეყნებულია: გაზ. „კომუნისტი“, 1926, 12 აგვ. და „**Заря Востока**“, 1926, 12 იანვ

68—37.

73. **თბილისის კეთილმოწყობის განუ. გამგე** [განკარგულებას აძლევს სასაფლაოების გამგეს, რათა დავით გურამიშვილის ჰირსი-უფლებს ამოარჩევიონ ადგილი საფლავისათვის]. თბილისი. 1926, 11 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 15×20. ხელნაწერი.

68—83.

74. **დევიძე სამსონ.** ნიკო ნიკოლაძის ცხოვრებიდან. მოგონება. სოფ. დიდი-ჯიხაიში. 1947 წ.

14 ფ. 14 გვ. 30×22. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. ეს მოგონება დაწერილია ნ. ნიკოლაძის სახლ-მუზეუმისთვის დიდ-ჯიხაიში. პირი, არქივს გადასცა პოლ. მიქაძემ.

80—7.

II. 6 ნიკოლაძის მიმოწერა ოჯახის წევრებთან და სხვებთან

1. 6. ნიკოლაძის წერილები ოჯახის წევრებს

(ПИСЬМА Н. НИКОЛАДЗЕ К ЧЛЕНАМ СВОЕЙ СЕМЬИ)

75. Николадзе Ольге Александровне. — «Письмо это я отправляю с г. Стокс...» [Сообщает подробно о своих делах в «ЧЭМО», которое открыло контору в Сити. Уговаривает выехать на два, на три года, всей семьей в Лондон]. Из Лондона — в Тифлис, 1920, 15 сент.

4 л. 4 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 62—1.

76. Семье. — «Вчера я послал вам через Рим для отправки оттуда в Тифлис... депешу...» [Просит выполнить запрос и телеграфировать. Управляет выехать, страдает от одиночества]. Из Лондона — в Тифлис. 1920, 29 сент.

1 л. 2 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 62—2.

77. ოლგა ნიკოლაძეს. — «ვეწერ ამ ბარათს, მაგრამ ისეთი შეწუხებული ვარ, ორი თვის განმავლობაში თქვენგან სრულიად არავითარი ამბის მიუღებლობით...» [ძალიან შეწუხებულია ამ გარემოებით]. ლონდონიდან — თბილისში. 1920, 12 ოქტ., 22 ოქტ.

3 ფ. 2 გვ. 26×20. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის შერ.

62—4, ა.

78. Николадзе Ольге Александровне. — «А. А. Джакелий расскажет тебе и вам про мое житье-бытье...» [Подробно пишет о «ЧЭМО» и о том, что старается вернуться домой]. Из Роттердама — в Тифлис. 1921, 23 янв.

3 л. 3 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 62—13.

79. Николадзе О. А. — «Наконец получилась возможность послать письмецо с попутчиком...» [Подробно пишет о делах «ЧЭМО» за границей и о своем отношении к правлению этого общества. Высказывает свое мнение по этому поводу. Жалуется, что очень трудно установить связь. Просит приехать]. Из Лондона — в Тифлис. 1921, 23 мая.

4 л. 4 стр. 26×20,5. Копия, машинопись Н. Николадзе. 62—20.

80. Николадзе О. А. — [О своих занятиях и взглядах; главным образом, об отношениях с «ЧЭМО», о домашних делах, о родственниках, о своей болезни и т. д.]. Из Лондона — в Тифлис. 1921, 22 мая. 1. 6, 17 июля.

12 л. 12 стр. 26×20,5. Копия, машинопись Н. Николадзе
62—25, 26, 37, 38.

81. Николадзе О. А. — «Пользуюсь случаем отъезда в Батум приятеля-грека, чтобы написать тебе...» [Подробно пишет о своей работе и о причинах заставших уйти из комитета «ЧЭМО». Все это, он «пишет

не для огласки», а для того, чтоб «жена и дети не обвиняли в неуживчивости и самолюбии». Из Лондона — в Тифлис. 1921, 14 сент.

23 л. 23 стр. 26×20. Копия машинопись Н. Николадзе. 62—31.

82. Николадзе О. А. — [Во всех письмах: об отношениях с правлением «ЧЭМО», о домашних делах, о родственниках и о проектах по восстановлению экономики. В письмах: 71, 73, 76 пишет о феромангане]. Из Лондона — в Тифлис. 1922, 1923 гг.

28 л. 28 стр. 26×20. Копии, машинопись Н. Николадзе.

62—43, 45, 46, 49, 55, 60, 71, 72, 73, 76, 80, 82.

83. Николадзе О. А. — «Здорова ли ты? С нетерпением жду твоих писем...» [Пишет о своем настроении и своих делах. Сообщает, что живет временно в Париже; описывает общество, которое встречает в пансионе Латинского квартала]. Из Парижа — в Тифлис. 1923, 22 нояб.

3 л. 3 стр. 28×20. Автограф.

62—61

84. Николадзе О. А. — «Первый день проходит прекрасно...» [Пишет об условиях в поезде и о том, что «компаньоны все время занимаются углублением доклада»]. Из Баку — в Тифлис. 1925, 18 янв.

Открытое письмо.

41—143.

85. Николадзе О. А. — «С минеральных вод мы едем быстрым темпом, по росписанию...» [Пишет, что их застала сильная снежная метель и что «комиссия в пути работает неустанно, совершенствуя проект»]. Из Харцыз — в Тифлис. 1925, 20 янв.

Открытое письмо.

41—141.

86. Николадзе О. А. — «Вот и я в Москве со вчерашнего дня...» [Пишет, что его встретил представитель Закавказского представительства и, что дорогой все время подготавливались к защите проекта]. Из Москвы — в Тифлис. 1925, 22 янв.

Открытое письмо.

41—142.

87. Николадзе О. А. — [Пишет о делах Грузии, о своей племяннице Элико и ее семье]. Из Лаона, Лондона и Парижа — в Тифлис. 1926, 16 окт. — 1927, 2 февр.

8 л. 8 стр. 25,5×20. Пять писем; копии, машинопись Н. Николадзе.

64—61, 62, 63, 64, 65.

88. Николадзе Тамаре Николаевне. — «Наконец получил я вчера ваши письма...» [Считается с мнением членов семьи. Пишет свои соображения о неустойчивом экономическом положении страны. Далее пишет, о своей работе, о работе правления «ЧЭМО» и о родственниках]. Из Роттердама — в Тифлис. 1920, 19—25 дек.

6 л. 6 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. На первой стр. надпись: «Отправлено 27 декабря 1920 г.».

62—12.

89. Ей же. — [Озабочен материальным положением семьи и состоянием здоровья. Сообщает свое мнение относительно работы на родине; думает, что сам, обществу больше пользы приносит со стороны, напр. создание в Голландии финансовой организации для марганцепромышленности. Пишет о своих домашних делах и родственниках]. Из Лондона — в Тифлис. 1921, 19 июня, 2 сент.

4 л. 4 стр. 26×20. Копии машинопись Н. Николадзе. 62—23, 30.

90. თამარ ნიკოლაძე—მუსხელიშვილს [წერს ოჯახურ ამბებზე]. თბილისიდან—ცეზში. 1925, აგვ.-სექტ.

3 ფ. 3 გვ. 26×21. პირები. მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ

41—216, 217; 62—84.

91. მასვე. [წერს ოჯახურ ამბებზე; გიორგის გამგზავრებაზე სვანეთში აგრეკლებთან ერთად და გეოგრაფიული საზოგადოების ექსპედიციაზე მყინვარ-წვერისაკენ]. თბილისიდან—გაგრაში. 1926, ივლ-სექტ.

2 ფ. 2 გვ. 26×21. პირები, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ
65—141, 142.

92. მასვე. „რამდენი ხანია ვაპირებ წერილის მოწერას შენთვის და სულ ვერ მომიხერხებია... [ატყობინებს თავის ჯანმრთელობის მდგომარეობას. წუნს აღრესატის ავადმყოფობის გამო]. პარიზიდან—თბილისში. 1927, 5 თებ.

1 ფ. 1 გვ. 26,5×21. 64—103.

93. Полневктову Михаилу Александровичу. — «Надеюсь ты получил уже мое письмо...» [Спрашивает адрес Ф. Ропп, с которым вместе составлял проект электрификации Ингура и устройства в Поти феро-марганцевого завода. Пишет об отношениях с «ЧЭМО» и о причинах выхода из состава комитета]. Из Лондона—в Петроград. 1921, 14 июля.

2 л. 2 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе 62—41.

94. Ему же. — «Трудно высказать как осчастливило меня твое короткое письмо...» [Пишет об условиях переписки и отправки посылок. Сообщает свое самочувствие, работоспособность, состояние здоровья и т. д.]. Из Лондона — в Тифлис. 1922, 8 мая.

2 л. 2 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 62—19.

95. Ему же. — «Не знаю как благодарить тебя за две книги трудов Белокурова...» [Сообщает, что среди книг вывезенных из Джихаиши, нашел труды Белокурова. Радует, что адресат готовит материалы для истории сношения России с Кавказом и, сообщает свою точку зрения по этому вопросу]. Из Тифлиса — в Ленинград. 1924, 19 сент.

1 л. 1 стр. 28×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—152.

96. Ему же. — «Твое письмо я получил вчера...» [Пишет о домашних делах. Сожалеет, что ничего нового нет по истории. Многого ждет от издания труда о Толочанове, которое сам напечатал в 1888 году в газ. «Новое обозр.». Под заглавием — «Имеретия в 1650 году» Советует предпринять издание однотомного энциклопедического словаря]. Из Тифлиса — в Москву. 1924, 24 окт.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—153.

97. Ему же. — «Надеюсь ты получил мой ответ на твое письмо...» [Пишет о домашних делах]. Из Тифлиса — в Москву. 1924, 31 окт.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе 41—154.

98. Ему же. — «Детская энциклопедия получилась как раз накануне именин Ника...» [Пишет о домашних делах. Советует объединиться с товарищами и предпринять издание малого энциклопедического словаря «с обращением внимания на дела и людей последнего десятилетия»]. Из Тифлиса — в Москву. 1924, 10 дек.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе 41—155.

99. Ему же. — «Меня чрезвычайно обрадовало тво письмо от 9-го с. г., особенно известием об открытии статейного списка посольства князя Мышецкого к царю Теймуразу...» [Сообщает, что открытие произвело большое впечатление. Сам корреспондент радуется тому, что этот список «докажет подрыв записок Шардена о Грузии». Советует переписать список и привезти с собой для издания в Грузии. В конце письма о семейных делах]. Из Тбилиси — в Москву. 1926, 21 июля.

1 л. 1 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 65—130.

100. (წინა) თელიკო ნიკოლაძე—კოცეს.—[წერილებში ეხება ოჯახურ ამბებს: ფულის გაზზავნას, ჯანმრთელობას და სხვ.]. თბილისიდან — პარიზში. 1925—1926, იანვ.-სექტ.

7 ფ. 7 გვ. 26×21. ფრანგულ ენაზე. პირები მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. 41—104—107; 05—90—92.

101. Николадзе Екатерине и Анастасие. — [В письмах к сестрам сообщает кратко про свои дела, пишет о родственниках, интересуется их здоровьем и т. д.]. Из Лондона — в Тифлис. 1921, 7 окт. — 1923, 20 июля.

6 л. 5,5 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 62—47, 50, 83.

102. ეკატერინე ნიკოლაძეს.—[სამივე წერილში ეხება ოჯახურ ამბებს და გიორგის ექსპედიციას]. თბილისიდან—სურამში. 1925, ივლ.-აგვ.

3 ფ. 3 გვ. 28×22. პირები, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ 41—95, 06, 97.

103. ანასტასია და ეკატერინე ნიკოლაძეებს.—[წერილში ეხება მამისეული სახლის გაყიდვას ქუთაისში. დებს ურჩევს როგორ უნდა მოიქცნენ]. თბილისი. 1926, 13 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 26×21. დედანი მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. პალუხი ამავე წერილის კონვერტზე. 05—127.

104. ეფროსინე ჭიჭინაძეს.—[სამივე წერილში ეხება ოჯახურ ამბებს, გიორგის ექსპედიციას და ზაპსის მშენებლობას]. თბილისიდან—სოფ. კოლევში. 1925. 8 აგვ.-17 სექტ.

3 ფ. 3 გვ. 28×21. პირი, ნ. ნიკოლაძის მიერ მანქანაზე დაბეჭდილი. 41—274, 275, 276.

105. ბესარიონ ჭიჭინაძეს.—[ორივე წერილში ურჩევს, თუ როგორ წაიყვანოს ელექტროფიკაციის საქმეები, განსაკუთრებით აღნიშნავს, რომ გროზნი-ფოთის ნავთობსადენისათვის დიდი მნიშვნელობა ექნება ელექტროსადგურების აშენებას იქ, სადაც თეთრი და შავი არაგვი ერთდებიან]. ლონდონიდან—თბილისში. 1921, 1 სექტ. — 1922, 16 იანვ.

4. ფ. 4 გვ. 26×20. პირები, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ 02—28, 80.

106. მახვც.—„არც შენგან, არც ჩემ ცოლშვილისგან, 21 ნოემბრის აქეთ არავითარი ცნობა აღარ მაქვს“... [ატანს წერილს ბოლის, რომელიც დაინტერესებულია გროზნი-ფოთის ნავთობსადენის საკითხით. თხოვს ყველაფერი გააგებინოს ამ საკითხთან დაკავშირებით; აცნობს თავის მოსაზრებას. მეორე საქმე. რომელიც საჭიროა: მოგვარდეს და რომელიც ხალხს დიდ სარგებლობას მოუტანს, ეს არის, საქართველოს ტყეების ექსპლოატაცია. თხოვს, საჭირო მასალა შეაგროვოს და გაუგზავნოს. თხოულობს განსაკუთრებით სვანეთის ტყეების აღწერას. აწუხებს ახლობლების დაშორება და „მამულის ეშია“. ლონდონიდან—თბილისში. 1922, 5 მარტი.

3 ფ. 3 გვ. 26×20. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. 02—10.

107. Чичинадзе Виссариону Алексеевичу. — «Я давно собираюсь ответить на твое милое письмо...» [Сообщает, что почтовая цензура в Европе, задерживает письма на грузин. языке. Далее пишет — «о постановке электросплавки феромангана в Грузии». Из Лондона — в Тифлис. 1923, 21 июня.

- 3 л. 3 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 62—79.
108. Демолон Елене Георгиевне. — «Я приехал сюда 27 марта без всяких затруднений и всеми встречен радушно...» [Сообщает здоровье своих сестер; пишет о работе членов семьи, а в особенности о работе Б. Чичинадзе начальника работ по сооружению ЗАГЭС. Далее сообщает, что правительство Грузии предполагает электрификацию выплавки феромангана. Просит достать книги по этому вопросу]. Из Тифлиса — в Лаон. 1924, 8 апр.
- 1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. Две последние строчки-автограф. 41—49.
109. Ей же. — «Никак не могу объяснить себе почему ты не исполнила моей просьбы...» [Пишет о семейных делах. Радуетя постройке Земо-Авчальской гидро-электростанции, которую осматривал. Посылает перевод своей статьи написанную сорок лет назад об электрификации]. Из Тифлиса — в Лаон. 1924, 28 мая.
- 1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—50.
110. Ей же. — «Третьего дня я получил, наконец письмо от тебя...» [Сожалеет, что пропала записка о феромангане. Пишет о домашних делах. Сообщает об экскурсиях Георгия по Раче]. Из Тифлиса — в Лаон. 1924, 7 июля.
- 1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. Приблизки автограф. 41—51.
111. Ей же. — «У нас большая и хорошая новость в ночь с 9 на 10-е сего июля. Тамара родила прелестнейшего мальчика...» [Пишет о домашних делах, просит вытребовать у Б. И. Николаевского указание, где напечатаны воспоминания о 1864 году]. Из Тифлиса — в Лаон. 1924, 16 июля.
- 1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—52.
112. Ей же. — «Вчера получил твое письмо несказанно меня огорчившее известиями о состоянии Шота...» [которому советует вернуться на родину и поработать на стройке ЗАГЭС-а, «где работа есть лучшая из школ». Повторяет, что всем необходимо вернуться и работать на экономпической арене; это его всегдашняя точка зрения, которую впускает всем с конца 1853 года. Пишет о домашних делах и об экскурсиях Георгия]. Из Тифлиса — в Лаон. 1924, 13 авг.
- 2 л. 2 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—53.
113. Ей же. — «Пойми, 27 сентября это по старинному 14-ое, т. е. день моего рождения; мне сегодня исполнилось 81 год жизни...» [Жалуется, что несмотря на годы, ему не верят когда он дает советы и предвидит события. Пишет о домашних делах и сообщает, что разбирает бумаги полученные из Джиханши думая писать воспоминания где «центральными фигурами будут А. Герцен, Н. Чернышевский и Г. Церетели». Из Тифлиса — в Лаон. 1924, 27 сент.
- 1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—54.
114. Ей же. — «Вчера получил я твое письмо...» [Пишет о членах своей семьи. Благодарит за обещание, постарается, чтобы Б. Николаевский подыскал издателя «Воспоминаний». Сообщает, что М. Поллековт собирает издать «Посольство Толочанова...» Удивляется своей смелости в 1888 году, когда тоже самое под заглавием «Имеретия в 1650 году» напечатал в газ. «Новое обозр.». Из Тифлиса — в Лаон. 1924, 28 окт.
- 1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—55.

115. Ей же. — «И мы и Като с Аппичкой, получили ваши открытки...» [Пишет о домашних делах, о строительстве ЗАГЭС-а, о суровой зиме в Грузии и о Пл. Хелтуплишвили, который переезжает в Грузию. Сообщает, что из Америки получил грузинский шрифт для пишущей машины, заказанный по рисункам Георгия. Никак не может добиться соединения нескольких учреждений для того, чтобы заказать кампании Гаммон грузинский шрифт. Этого добивался с 1906 года. Пишет о своих «Воспоминаниях» и сообщает, что работает над планом — прокладки нефтепровода Грозный—Поти]. Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 3 янв.

2 л. 2 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—56.

116. Ей же. — «В ответ на твое письмо от 20 апреля спешу сообщить...» [Пишет о своих домашних делах и о своей серьезной работе над нефтепроводом Грозный—Поти. Сообщает свои соображения по этому делу]. Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 8 мая.

2 л. 2 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—57.

117. Ей же. — «Вчера получил твое письмо от 27 мая...» [Пишет о домашних делах. Сожалеет о провале в Москве проекта нефтепровода Грозный—Поти. Занимается устройством издательского дела т-ва «Грузинская книга». Сообщает, что высланы журн. «Ахали Кавкасиони» и роман М. Джавахишвили «Джакос хизнеби»; интересуется какое впечатление произведет последнее. Просит Альбера Демолон прислать все, что будет сказано о «белом угле» на конгрессе в Гренобле]. Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 16 июня.

2 л. 2 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—58.

118. Ей же. — «Вчера я навестил в Сураме твоих теток...» [Пишет о семейных делах и подробно об экспедиции Георгия взобравшейся на гору Эльбрус. Просит выбрать самую лучшую новинку французской художественной литературы для перевода на грузинский язык. Как председатель общ-ва «Грузинская книга» думает издать переводы наилучших произведений иностранных авторов]. Из Тифлиса—в Лаон. 1925, 25 авг.

2 л. 2 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—60.

119. Ей же. — «В дополнение к своему письму от 25 прошлого августа я присылаю вырезки из здешних газет...» [Касающиеся восхождения на Эльбрус экспедиции Грузии. географ. общества под руководством Георгия. Будет рад если «поместят во французской прессе хоть что-нибудь об этой экспедиции». Дальше о семейных делах]. Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 3 сент.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—61.

120. Ей же. — «Продолжая снабжать тебя сведениями нашей печати об экспедиции на Эльбрус и в Сванетию, высылаю тебе вырезку из сегодняшнего нумера грузинской газ. «Комуниста...». Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 8 сент.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—62.

121. Ей же. — «Посылаю тебе, последнюю депешу Георгия на счет его экспедиции, она благополучно закончилась...» [Сообщает, что получил из Парижа романы для перевода на грузинский язык; не знает кого благодарить за этот подарок. Думает поехать в Лондон за книгами и архивом]. Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 17 сент.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—63.

122. Ей же. — «Вместе с этим письмом присылаю тебе последние вырезки из здешних газет об экспедиции Георгия...» [Пишет, что Георгий

все время в университете, а после экзаменов должен ехать с докладом в Батуми на краеведческий съезд. Жалеет молодежь, на приемных экзаменах в университет. Сообщает смерть И. В. Орбелиани. Приводит полностью письмо проводника Яг. Кизалнкашвили присланное Георгию из сел. Казбеги]. Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 26 сент.

2 л. 2 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—64.

123. Ей же. — «Вчера наконец, получил я твоё письмо. Мы все ему радуемся, чрезвычайно обрадовались, особенно успеху Альбера...». [Подробно об его диссертации, которая касается состава глины для кирпичей и черепиц. Сообщает, что 30 лет тому назад исследовал глины Грузии и нашел, что самая лучшая, близ Поти. Думает привезти Альберу Демолон для анализа эту «изумительную глину». Дальше пишет о семейных делах]. Из Тифлиса — в Лаон. 1926, 19 февр.

2 л. 2 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 65—55.

124. Ей же. — [Пишет о семейных делах и родственниках. О болезни Вл. Микеладзе. Думает послать два тома сочинений И. Чавчавадзе, адресату и Шота Николадзе, чтобы они не забыли родной язык. Интересуется диссертацией Альбера Демолон (муж адресата)]. Из Тифлиса — в Лаон. 1925, 24 дек. — 1926, 1 мая.

4 л. 4 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе.

65—53, 54, 56, 57.

125. Ей же. — [Сожалеет, что Шота Николадзе не устроен; советует приехать и поработать на родной почве. Сообщает, что не смог влезать за границу из-за болезни (образование опухоли). Подробно пишет о большой работе которая ведется в Грузии, по всем отраслям знания: о работе сына Георгия, дочери Русуданы, зятя Н. Мухелишвили, и в особенности, о работе зятя М. Полневикова. О своей поездке за границу и о семейных делах. Жалеет о продаже отцовского дома в Кутаиси]. Из Тифлиса — в Лаон. 1926, 11 июля.

4 л. 4 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 65—58.

126. Афанасьевой Евдокии (Дуне). — «Я очень рад что могу наконец отблагодарить Вас хоть малюсеньким подарочком...» [Пишет о своей дочери Тамаре и о родственниках]. Из Лондона — в Тифлис. 1923, 9 июня.

1 л. 1 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе 62—74.

127. ალბერ დემოლონს. [გახარებულია, რომ მიიღო გრენობლის სამეცნიერო კონგრესის შრომები „თეთრ ნახშირზე“. მადლობას უხდის ამის გამო ია წუხს, რომ ვერ დაესწრო ამ საინტერესო კონგრესს. თხოვს შეურჩიოს ფრანგული მხატვრული ლიტერატურიდან საინტერესო ახალი ნაწარმოები, ქართულ ენაზე გადასათარგმნელად; გამოსცემს „ქართული წიგნი“-ს ხაზით]. თბილისიდან—ლაონში. 1925, 19 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 28×22. ფრანგული ტექსტი. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ 41—60.

2. ნ. ნიკოლაძის წერილები მემოკრებას და ნაცნობებს

128. ანდრო დეკანოზიშვილს.—[ეხება თავის ურთიერთობას „ჩემო“-ს გამგეობასთან, რომელსაც ანგარიში უნდა გაესწორებინა; გამოთქვამს უკმაყოფილებას და აღშფოთებულობა დაუმსახურებელი უყურადღებობით]. ლონდონიდან—პავაში. 1922, 4 ოქტ. და 30 ოქტ.

4 ფ. 4 გვ. 26×20. პირები, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. მეორე წერილის მინაწერში, თხოვს დაეხმაროს ახალგაზრდა პალაშოვსკის.

63—110, 111.

129. ალექსანდრე არაბიძეს.— „არამც და არამც არ შემოძლია დავთანხმდე თქვენს განზრახვაზე—გადავაბეჭდვინოთ ჩემი „Армяно-грузинские отношения“-ს კანი ახალი სათაურით «Н. Я. Николадзе. Воспоминания»... [თანაუგრძნობს აღრესატს, ნებას აძლევს დაბეჭდოს ახალი კანი: «Сочинения Н. Я. Николадзе...» და დატოვოს იგივე წინასიტყვაობა. ატყობინებს, რომ მოგონებები და-ბეჭდება]. ტფილისი. 1924, 27 ნოემბ.

1 ფ. 1 გვ. 25×20. პირი, ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 68—1.

130. სოლომონ ოსიძეს.— „დიდ მადლობას მოგახსენებთ თქვენს წერილის-თვის“... [ატყობინებს, რომ ქირღებოდა ძველი მოხსენება შავი ზღვის სანაპირო-რკინიგზის მიმართულებაზე, რადგანაც ეს საკითხი ისევ გამოვიდა ასპარეზზე. სწუხს, რომ ვერ გამოყვა კომისიას ფოთში]. თბილისიდან—ფოთში. 1925, 9 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 13×21. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. მისივე ხელით მიწერილია: „ოსიძეს, ფოთს“. 41—140.

131. ლევან ზოდელავას.— „დიდის სიამოვნებით შევასრულებდი თქვენს სურვილს. ამ თვის 15-ის წერილში გამოთქმულს, რომ უწინდელი მაგალითები-დამ არ ვიცოდე, რომ მისი ასრულება ყოველად შეუძლებელია ჩემი დისწულის-თვის“... [ატყობინებს, რომ ზაქესში სამუშაოს მიღებაზე ბ. კიქინაძე ვერ დაეხ-მარება]. თბილისიდან—ფოთში. 1925, 18 მაისს.

1 ფ. 1 გვ. 26×22. პირი, ნ. ნიკოლაძის მიერ მანქანაზე დაბეჭდილი. 41—64.

132. ვახტანგ კოტეტიშვილს.— „ბოდიშს ვიხდი, რომ ერთობ დაგიგვიანეთ პასუხი თქვენს შეკითხვაზე“... [უპასუხებს, რომ ა. ყაზბეგს არ იცნობდა. დიშ. ყაზბეგი გაიცნო 1861 წ. პეტერბურგში. აქებს მას, და ასახელებს მის საუკე-თღსო მეგობრებს ილ. ქავკავაძეს და შაქრო (ლუარსაბ) მაღალაშვილს. ა. ყაზბე-გის მოთხრობებში მოწონს ბუნებისა და ეთნოგრაფიული მასალის აღწერა; რომ ეს ნაწარმოებები ეკუთვნის დ. ყაზბეგს, ამ აზრმა „ადვილათ ფესვი მოიკიდა“ მასში, რადგან მოაგონდა დიშ. ყაზბეგის რომანტიზმი და რუსოფობა]. ტფილი-სი. 1925, 26 ივნ.

2 ფ. 2 გვ. 25×20. პირი, ავტოგრაფი. ამ წერილის ნაწილი გამოქვეყნებუ-ლია წიგნში: კოტეტიშვილი ვახტანგ. „ალექსანდრე ყაზბეგი“. ტფ. 1925. იხ. გვ. 248. 7—49.

133. მიხეილ ზანდუკელს.— „მაპატიეთ ამ პასუხის დაგვიანება...“ [იგონებს დიმიტრი ყაზბეგს და მის ბიძაშვილს სანდრო ყაზბეგს]. ტფილისი. 1925, 4 აგვ.

2 ფ. 2 გვ. 27×20,5. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. წე-რილი გამოქვეყნებულია წიგნში: ზანდუკელი მიხ. „ალექსანდრე თუ დიმიტრი ყაზბეგი?“ ტფილისი. 1925. იხ. გვ. 175—177. 14—213.

134. სანდრო გუგუშვილს.— „დიდ მადლობას გითვლით, ოლიკო. და მე, გიორგის გამარჯვების მოლოცვისათვის“... [არ იცის როგორ დაეხმაროს სამსა-ხურის შოვნაში. შეძლევ, აცნობებს თავის დამოკიდებულებას ზივერტანს]. თბი-ლისიდან—ფოთში. 1925, 28 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. (27×21). პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. 41—20.

135. სანდრო გუგუშვილს.— „პასუხი მიტომ დამიგვიანდა, რომ შევიტყვე-ბესარიონი აქ ყოფილიყო და მინდოდა პირადად მენახა“... [უგზავნის ბ. გო-

გიასთან წერილს. უკერძო, რომ ფოთელებმა დაიწყეს, პრ ეკარებთან. გაზე-
თებშიაც არაფერი იბეჭდება ფოთზე. აცნობებს, რომ წყდება საკითხი მაგისტ-
რალური პორტის: „რომელი, ბათომი თუ ფოთი? ფოთი კი ამ დროს გაჩუმე-
ბულია“. თბილისიდან—ფოთში. 1925, 31 ოქტ.

1 ფ. 1 გვ. 19,5×21. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ
65—36.

136. ბესარიონ გოგიას.—„თქვენთან რამდენჯერმე გახლდი ორიანტში“...
[თხოვს, სამსახური უშოვოს სანდრო გუგუშვილს]. თბილისიდან—ფოთში.
1925, 31 ოქტ.

1 ფ. 1 გვ. 13,5×21 პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. 65—115.

137. აკაკი ხოშტარიას—[თანაგრძნობას უცხადებს დედის გარდაცვალების
გამო. უსურვებს გამარჯვებას ქვეყნის სასარგებლო საქმიანობაში. უდგენს ქარ-
თული წიგნსაცვის კატალოგს]. პირველი წერილი თბილისიდან—მოსკოვში,
მეორე თეირანში. 1926, 4 თებ. და 21 მაისი.

2 ფ. 2 გვ. 26×21. პირები, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. მეო-
რე წერილზე აწერია: „ხოშტარიას, ტეპერანს“.
65—158, 159.

138. ნიკოლოზ ავალიშვილს.—„ზაქარია კიკინაძემ მითხრა, რომ თქვენ
სოფლის ასლო, გიორგი-წმინდას, ცხოვრობს მღვდელი ნიკ. ოქრომჭედლიშვი-
ლი, რომელსაც კქონია პლ. იოსელიანის ნაწერები გასაყიდელი“... [თხოვს შე-
ატყობინოს რა ნაწერებია და რას აფასებს]. თბილისიდან — საგარეჯოში.
1926, 21 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ
65—12.

139. ტრიფონ ჯაფარიძეს.—„მხურვალე მადლობას მოგახსენებთ თხოვნის
ასრულებლისათვის „საახალწლო“-ს გადმოსაწერათ თხოვებაზე“... [ამის შემდეგ...
პასუხს აძლევს ორ შეკითხვაზე: აცნობებს, რომ ზარი შეიყიდა ფოთში, ჩამო-
ეტანა ვილაც სვანს და მიეყიდა მეღვინისათვის, რომელსაც უნდოდა ეჩმიაძინში
გაგზავნა. უხარია, რომ ეს ძველებური ზარი მოხვდა ქუთაისის მუზეუმში. აც-
ნობებს, რომ 1857 წელს მომსწრე იყო კ. დადიშვილიანის დახვერტის. ამის
შესახებ აპირებს მოგონების დაწერას. კვლავ სიამოვნებით უპასუხებს ყოველ
შეკითხვაზე]. თბილისიდან—ქუთაისში. 1926, 3 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 26×21. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. მისივე
ბეჭდით მიწერილია: „ქუთაისის საისტორიო-საეთნოგრაფიო მუზეუმის დი-
რექტორს ქ. ქუთაისის, ჯაფარიძეს“.
65—59.

140. ბესარიონ გოგიას.—„მხურვალე მადლობას მოგახსენებთ ჩემი თხოვ-
ნის ასრულებისათვის: დღეს მივიღე თქვენგან გამოგზავნილი ერთი ფუთი სე-
ფის სილა და ერთი ფუთი ტორფი“... [აპირებს საზღვარგარეთ წასვლას და იქ
გამოკვლევას. ეცდება გამოძებნოს: „საშუალება ამ სიმდიდრეების დამუშავე-
ბისა, ჩვენი ქალაქის დახალხის საბედნიეროთ“]. თბილისიდან ფოთში.
[1926, 28 მაისი].

1 ფ. 1 გვ. 12,5×21. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. მისი-
ვე ბეჭდით მიწერილია: „გოგიას, ფოთის აღმასკომის თავმჯდომარეს“.
65—84.

141. Джакели Николаю Иосифовичу. — «Прошу извинить мне за подалость выражения глубочайшей моей благодарности Вам, за память и сочувствие...» [Сообщает, что еще не оправился от ушибов. «Приплетствие соотечественников имело мощное воздействие на подъем моей жизненной энергии»]. Из Лондона — в Париж. 1922, 5 июля.

1 л. 1 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 63—116.

142. Беридзе Григорию Георгиевичу. — «От глубины души благодарю Вас за память и выражение мне сочувствия по поводу приключившейся со мной беды...» [Сообщает, что поправился от ран и вернулся к своим занятиям]. Из Лондона — в Стамбул, 1922, 25 июля.

1 л. 1 стр. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 63—44.

143. Цкитишвили Марджори Адольфовне. [Пишет о домашних делах; о делах «ЧЭМО», Дает поручения: приобретение грузинского и французского шрифта для пишущей машины Гаммонд и т. д. Сообщает сведения об экспедиции на Эльбрус, под руководством Георгия]. Из Тифлиса — в Лондон. 1924, 12 апр. — 1925, 3 сент.

21 л. 21 стр. 28×21. Копии, машинопись Н. Николадзе.

41—226—245.

41—247—266.

Ответы М. Цкитишвили:

144. Щегловской Нине Георгиевне. — [Пишет о своем здоровье о семейных делах, о комиссии проф. Герсеванова и т. д.]. Из Тифлиса — в Москву. 1925, 28 марта и 28 сентября.

3 л. 3 стр. 28×21. Копии, машинопись Н. Николадзе.

41—280—282.

41—278, 279.

Ответы Н. Щегловской:

145. Авгерико Агезилай Фемистокловичу. — «Мне передали в «ЧЭМО» Ваше письмо ко мне...» [Сообщает, что дошедшие до адресата слухи не верны, что с «ЧЭМО» у него дела покончены и, что по фрахтованию судов надо обратиться к новой дирекции]. Из Тифлиса — в Потти. 1924, 15 июля.

1 л. 0,5 стр. 25×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 68—2.

146. Микаберидзе Константину Иосифовичу. — «Около воскресенья, 20 июля, должны приехать в Потти из Чиатур, американцы Элиот и Раскович, с очень широкими планами по части марганцового экспорта...» [т. к. это очень важно для г. Потти, просит сделать все возможное для того, чтобы они вынесли благоприятное впечатление из осмотра Поттийского порта. Пишет, «что это представители крупнейших групп, каких после привода мною в 1886 году Ротшильда, еще не видел наш край»]. Из Тифлиса — в Потти. 1924, 17 июля.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись. 41—111.

147. Микеладзе Александру Платоновичу. — «Третьего дня я получил Ваше письмо...» [Сожалеет, что не может исполнить поручения, т. к. в «ЧЭМО» не работает; достать службу очень трудно; лица на которых ссылается адресат, по слухам переезжают в Москву]. Из Тифлиса — в Стамбул. 1924, 22 июля.

1 л. 1 стр. 18×21,5. Копия, машинопись Н. Николадзе. 68—75.

148. Alice Arloin -ს, — [ატყობიებს, თუ როდის და რამდენი ფული გაუგზავნა თელიკოს, თავის შვილს]. — თბილისიდან—პარიზში. 1925, აპრილი, ივნისი.

2 ფ. 2 გვ. 26×21. ფრანგული ტექსტი. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ. 41—6,7.

149. Токарскому Михаилу Антоновичу. — «Не умю сказать как велика моя и всей моей семьи признательность Вам за присылку снимка с Джихаишской группы...» [Просит поддержать переписку. Сообщает, «что в Москве Госплан высказался против нашего проекта — нефтепровод Грозный — Потн». Думает, что допущена большая ошибка]. Из Тифлиса — в Ленинград. 1925, 19 мая.

1 л. 1 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—218.

150. Микаберидзе Константину Иосифовичу. — «Надеюсь ты получил мою брошюру «К истории грузинской марганцевопромышленности...» Пишет, что достать работу кому-нибудь, он никак не может. Из Тифлиса — в Потн. 1925, 13 окт.

1 л. 1 стр. 28×22. Копия, машинопись Н. Николадзе. 41—112.

151. Цкитишвили Марджори Адольфовне. — [О личных и семейных делах; о делах марганцевопромышленной; о переговорах с фирмой Гаммонд относительно покупки машин с грузинским шрифтом и, о получении визы на проезд в Англию через Москву]. Из Тифлиса — в Лондон. 1925, 22 дек. — 1926, 2 сент.

9 л. 9 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе.

65—162—169.

Ответы М. Цкитишвили см.:

65—172—175

152. Мендель Маврикий Беригардовичу. — [Сообщает: в себе, что в 1920 году выехал в Англию по марганцевым делам и там жил до 1924 года; привез в Грузию американского концессионера Харимана, получившего концессию на чхатурский марганец. Пишет о потийцах, старых работниках по городскому самоуправлению, жалеет, что ничем не может помочь. Одно письмо на имя дочери адресата, Зинаиде, которой дает совет, как выпутаться из затруднительного положения в которое они попали]. Из Тифлиса — в Баку. 1926, 25 марта — 30 апр.

6 л. 6 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе.

65—112—117.

153. Цкитишвили Давиду Тарасьевичу. — [Пишет о своем выезде в Лондон; о болезни Д. Гурамишвили и о личных делах]. Из Тифлиса — в Лондон. 1926, 1 мая.

1 л. 1 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 65—170.

154. Виноградовой Зинаиде Никитишне. — [Пишет о своих домашних делах и о своем здоровье]. Из Тифлиса — в Москву. 1925, март.

3 л. 3 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе.

41—10, 12, 14.

Письма З. Н. Виноградовой см.:

41—11, 13.

155. Платонову Сергею Федоровичу. — «Не могу не выразить Вам сердечной благодарности за то чувство удовлетворения, которым я проникся по прочтении Вашей последней книги «Петр Великий...» [Высказывается отрицательно о труде К. Валишевского и его последователей. Посылает отрывок из своей статьи о Петре Великом (1910 г.)]. Из Тифлиса — в Ленинград. 1926, 20 мая.

1 л. 1 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. В конце письма красным карандашом: «Проф. Платонову». 65—131.

156. Кокочавили Василию Петровичу. — [В первом письме просит помочь сестрам в реализации дома в Кутаиси. Во втором письме благодарит за оказанную услугу]. Из Тбилиси — в Кутаиси. 1926, 14 мая и 26 июня.

2 л. 2 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе.

65—88—89.

157. **Токарскому Михаилу Антоновичу.** — [Сообщает сведения о пемзе в Армении. О работе американцев в Чнатура]. Из Тбилиси — в Ленинград. 1926, 18 июня.

2 л. 2 стр. 26×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 65—140.

158. **William Stix Wasserman-ს.**—[აენობს. რომ თავისუფალ კონცესიების სია ჯერ მზად არ არის და როგორც მთავრობის თავმჯდომარე შ. ელიავა ამბობს, მალე მზად იქნება. პირდება, რომ თვის დამლევს თვითონ წაიღებს სიას პარიზში. უგზავნის ბარგს, ხელნაწერს და ფოტოსურათებს ერთ-პიროვნების ხელით, რომელსაც უნდა მისცეს გასამრჩელო]. თბილისიდან— ბათუმში, 1926.

1 ფ. 1 გვ. 26×21. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი. ტექსტი ფრანგულ ენაზე. 65—21.

ამ წერილზე ვასერმანის, პასუხი ინგლისურ ენაზე იხ: 65—14.

159. **Сталкинду Ефимию Яковлевичу.** — «Не подумайте, прочтя мой адрес, что здоровье мое ухудшилось и что я поэтому переселился в больницу...» [Пишет о прекрасных условиях в больнице. Сообщает, что о нахождении в «Бритиш Музеуме» грузинской газеты «Дроша», произвело большое впечатление в Тифлисе. Просит снять фотокопии, переслать заказной бандеролью в Тифлис и вообще по этому вопросу обратиться к Русудане Николадзе-Полневктовой. Пишет подробно, как найти названную газету в Британском музее. Лишний оттиск копии хочет для себя]. Из Парижа — в Лондон. 1927, 3 февр.

1 л. 1 стр. 26,5×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 64—102.

160. **Ему же.** — «Не имея от Вас ответа на мои два последние письма, очень Вас прошу сообщить мне получили-ли Вы их?..» [В первом письме, просил осведомиться о новейшей литературе по дошкольному воспитанию; во-втором, о снятии фотокопии газ. «Дроша»]. Из Парижа — в Лондон. 1927, 11 февр.

1 л. 1 стр. 26,5×21. Копия, машинопись. 64—100.

161. **Ему же.** — «Получил Ваше вчерашнее письмо, за которое премного Вам благодарен...» [Просит заказать два экземпляра фотокопии газ. «Дроша» с сохранением негатива. Благодарит за исполнение просьбы]. Из Парижа — в Лондон. 1927, 13 февр.

1 л. 1 стр. 26,5×21. Копия, машинопись. 64—101.

3. 6. ნიკოლაძისადმი მიწერილი წერილები

ა. მისი ოჯახის წევრებს

162. **Николадзе О. А.** [Во всех письмах пишет о семейных делах]. Из Тифлиса — в Лондон. 1920—1923 г.г.

13 л. 62—85—97.

163. **Николадзе Т. Н.** [Во всех письмах пишет о семейных делах]. Из Тифлиса — в Лондон. 1920—1922 г.г.

17 л. 41—146, 222; 62—164—178.

164. **ნიკოლაძე—მუსხელიშვილი თამარ.** [პირად ქანმრთელობაზე და ოჯახურ ამბებზე]. გაგრძიდან—თბილისში. 1926, ივლ.-სექტ.

ღია წერილები და დეკრეტები. 65—140—151.

165. **ნიკოლაძე ეკატერინე.** [ოჯახურ ამბებზე]. სურამიდან—თბილისში. 1925, ივლ.-სექტ

- ღია წერილები. 41—80—94.
 166. ნიკოლაძე გეორგიე. [ოჯახურ ამბებზე]. სურამიდან—თბილისში.
 1926, ივლ.-აგვ.
- ღია წერილები. 65—71—75.
 167. ჭიჭინაძე ეფროსინე. [ოჯახურ ამბებზე. ულოცავს გიორგის შვიდობით დაბრუნებას; აღფრთოვანებულია მისი იალბუხზე ასვლით და აცნობებს ამ ამბით მიღებულ შთაბეჭდილებებს]. - სოფ. კოლევიდან—თბილისში. 1925, 5 სექტ.- 1 ოქტ.
- 1 ღია წერილი+2 ფ. 4 გვ. 41—278, 277.
 168. ჭიჭინაძე ეფროსინე. [ოჯახურ ამბებზე]. სოფ. კოლევიდან—თბილისში, 1925, 14 ოქტ.; 1926, 30 აგვ.
- 2 ფ. 4 გვ. 21×13. 55—185, 184.
 169. ნიკოლაძე კონსტანტინე. [ოჯახურ ამბავზე]. ქუთაისიდან—თბილისში. 1924, 16 დეკ.
- 1 ფ. 1,5 გვ. 21×13. 41—130.
 170. ნიკოლაძე—კოცე თელეკო (ნინო) და მისი ქმარი კოცე ლუი. [ყველა წერილში წერენ თავის ოჯახურ გაპირებულ მდგომარეობაზე]. პარიზიდან—თბილისში. 1925.
- 13 ფ. 13 გვ. 21×13. 66—76, 77, 78; 41—98—103.
 171. Полиевков М. А. — «Пишу тебе как для того, чтобы самому побеседовать с тобой...» [О домашних делах в Тбилиси и в Джиханши, о своих занятиях и о занятиях членов семьи. Сообщает, что Н. Я. Марр, как говорят должен приехать в Тбилиси, а пока что он в Европе изучает древне-итальянских этрусков и испанских басков. Рад его приезду, т. к. надеется, что Н. Я. Марр поставит во всей своей широте, область востоковедения в грузинской науке]. Из Тифлиса — в Лондон. 1921, 29 янв.
- 2 л. 4 стр. 28×22. 62—181.
 172. Полиевков М. А. — «Посылаю тебе две книги «Четый...» в которых ты найдешь два труда Белокурова — «Сношения с Кавказом...» [Обещает достать все труды Белокурова. Ссылается о своей работе над посольством в Имеретию Толочанова, о своем настроении, и о домашних делах]. Из Москвы — в Тифлис. 1924, сент.
- 2 л. 4 стр. 21×13. 41—151.
 173. Полиевков М. А. — «Очень рад, что посланные мною тебе книги Белокурова дошли благополучно...» [Обещает «держат в курсе всего нового и интересного в области исторической науки». Пишет о положении дел в этой области, о «русской школе» в исторической науке. «Сношение России с Кавказом большая проблема и было бы хорошо осуществить, то, о чем был разговор с И. А. Джавахишвили, т. е. новое издание памятников русско-грузинских отношений». Думает, что подготавливаемое новое издание «миссии Толочанова в Имеретию» хорошее дело и обдумывает тему «Кавказ как проблема истории русской внешней политики». Пишет о плохих квартирных условиях в Москве]. Из Москвы — в Тифлис. 1924, 6 окт.
- 4 л. 8 стр. 21×13. Надпись Н. Николадзе. «Пол. 23-Х, 1924». 41—156.
 174. Полиевков М. А. — «На горизонте русской исторической науки пока по прежнему безоблачно и никакого паруса не белеет...» [Со-

общает, что в скором времени выйдет книга Штадена «О Москве XVI века»; прослушал доклад переводчика об этой книге. Дает характеристику существующих исторических журналов каждого в отдельности и называет три книги на немец. яз. Сожалеет, что оповещая «о новинках русской и заграничной литературы» библиотеку Тифл. университета, никто не откликается, Безрезультатно предлагает этой же библиотеке выхлопотать даром все тома: «Чтения...» Работает над темой «Россия и Кавказ». Из Москвы — в Тифлис. 1924, 23 нояб.

5 л. 10 стр. 21×13. Надпись Н. Николадзе: «Послано 23 ноября 1924, получено 6 января 1925 г.» 41—157

175. Полиевктов М. А. — «Поздравляю тебя с наступающим днем ангела...» [Сообщает, что книга об Иване Грозном пока не вышла в свет, но взамен посылает список заграничных новинок. Хвалит библиотеки Наркоминдела и Социалистической академии. Подготавливает сборник главных документов под заглавием «Россия и Кавказ». Из Москвы — в Тифлис. 1924, 28 нояб.

3 л. 6 стр. 21×13.

41—157а.

176. Полиевктов М. А. — «Спасибо тебе за письмо... [Сообщает свои соображения относительно проекта издания энциклопедического словаря и существующих издательств. Сообщает также, что «статью «Россия и Кавказ», как проблема истории русской внешней политики», журнал «Новый Восток» забраковал за отсутствие в ней классовой точки зрения». Далее пишет относительно своего сына]. Из Москвы — в Тифлис. 1924, 18 дек.

4 л. 8 стр. 21×13.

41—158.

177. Полиевктов М. А. — «Зная с каким лестным для меня интересом ты всегда относишься к моим научным занятиям, спешу поделиться с тобой моей радостью...» [Сообщает открытие нового источника русско-грузинских отношений, «Статейного списка посольства кн. Ефима Мышецкого к царю Теймуразу». Кратко описывая документ, пишет о своей дальнейшей работе]. Из Москвы — в Тифлис. 1926, 2 июля.

2 л. 3 стр. 22×14.

65—132.

178. Чичинадзе Варлам. — «Алексей [Чичинадзе] скоропостижно скончался, похороны вторник Чолеви». Из Тифлиса — в Петроград. 1913, 23 янв.

Полный текст телеграммы.

40—1558.

179. Гурамишвили Давид. — «Мечта моя — не умереть, не увидав тебя — начинает сбываться...» [Радуетя приезду адресата. Просит купить и привезти некоторые вещи]. Из Тифлиса — в Лондон. 1924, 28 фев.

1 л. 2 стр. 28×22.

41—26.

180. Чичинадзе В. А. — «Большое Вам спасибо за книгу «Трапезунд...» [Сообщает, что вопрос, о постройке моста в г. Потн, получил разрешение принципиально и, что теперь важный вопрос — выбор места]. Из Батума — в Петроград. 1917, 8 янв.

2 л. 4 стр. 22×14. Письмо кончается: «Так как Вам лучше чем кому бы то ни было известны местные нужды и интересы...». Конца нет. На конверте печать: «Вскрыто военной цензурой КВК. 162». Полстраницы вымараны цензурой.

40—1579.

181. Чичинадзе В. А. — «Посылаю Вам с кондуктором настоящее письмо, т. к. по мнению Тамары оно так дойдет скорее...» [Сообщает, учреждение временным правительством особого комитета по использо-

ванию подных сил. Вопрос об учреждении такого комитета для Закавказья. Прогит адресата, прислать заключение по этому делу в Грузинское техническое общ-во. Выставляет свои соображения об организации дела по «белому углю» в Грузии]. Из Тифлиса — в Диди-Джиханши. 1917, 28 нояб.

2 л. 4 стр. 36,5×23.

40—1580.

182. Чичинадзе В. А. — «Сейчас отправляю Вам телеграмму касательно кн. Андроникова. Он сегодня выезжает в Баку...» [По приезде оттуда поговорит о деле. Сообщает, что грузинский университет принимает меры для покупки библиотеки Е. Вейденбаума. Относително Георгия, которого рады устроить на работу в Чхатура. Знакомит с тяжелым экономическим положением страны: кризис железнодорожного топлива; вопрос возобновления керосинпровода Баку — Тифлис; подвоз нефти цистернами и т. д.]. Из — Тифлиса — в Диди-Джиханши. 1918, 16 февр.

2 л. 4 стр. 29,5×23; 20,5×19.

40—1583.

183. Чичинадзе В. А. — «Ваше поручение в «Возрождение» исполнил...» [Сообщает, что редакция газеты была опечатана правительством. Общее состояние в городе]. Из Тифлиса — в Диди-Джиханши. 1918, 12 марта.

Открытое письмо.

40—1584.

184. Чичинадзе В. А. — «Я не успел с Тamarой отправить Вам ответ на письмо...» [О перевальной железной дороге; о своей работе в правление железной дороги. Сообщает, что с большим вниманием читает первую половину труда Георгия. — «Задекартова геометрия», что этот труд произведет огромное впечатление на мыслящие математические круги. Интересуется настроением в деревне]. Из Тифлиса — в Диди-Джиханши. 1918, 25 фев.

1 л. 2 стр. 29,5×23.

40—1581.

185. ჭიჭინაძე ბესარიონ.—„ამ ბარათს გწერ თამროს ოთახიდან“... [წერს ოჯახურ მდგომარეობაზე. ატყობინებს, რომ მსახურობს რკინიგზაზე და დაწვრილებით აღწერს, თუ როგორი მდგომარეობაა შექმნილი ამ დარგში. როგორ აღადგინა იჯამეთის ხიდი და ქართველი ინჟინრების სახელათ რეკორდი დაამყარა. ატყობინებს აგრეთვე, ტექნიკ ბაგრატი მიქელაძესთან ერთად, წინასწარი გამოკვლევა ჩატარა ახალქალაქის რაიონში თავთარავნის და მის ახლო მდებარე ტბების ელექტროფიკაციისათვის. ეს საქმე საინტერესოთა მიაჩნია და გამოთქვამს თავის მოსაზრებას ამის შესახებ]. თბილისიდან—ლონდონში. 1921, 21 ივნ.

6 ფ. 12 გვ. 21×13.

62—180.

186. ჭიჭინაძე ბესარიონ.—„ისეთ გაწამაწიაში და მუღმივ მოგზაურობაშა ვარ რკინის გზების საქმეებზედ...“ [წერს, თუ რა ძნელია მუშაობა რკინიგზაზე. ატყობინებს, რომ გამოკვლევები და პროექტები ჰიდროელექტროსადგურების შესახებ, უძრავ წერტილზე დგას. ფიქრობს ტექნიკურად დაამუშაოს პროექტი, რათა გაადვილდეს შემდეგში მისი განხორციელების საქმე. დაწვრილებით წერს თავის მოსაზრებას გროზნოდან ნავთსადენის გამოყვანის პროექტის შესახებ. აჩრდებდა მსალის შეგროვებას და დამუშავებას. წერილის ბოლოს ეხება საერთო მდგომარეობას]. თბილისიდან—ლონდონში. 1921, 26 ნოემბერი.

4 ფ. 8 გვ. 21×13.

62—100.

187. ჰიჭინაძე ბესარიონ.—„სამშობლოში დაბრუნების დღეს მხურვალე სი-
ლამი, მრავალს გაყოცებთ, ბესიკი“. სამტრედიიდან—თბილისში. 1924 27 მარ-
ტი.

ტელეგრამის სრული ტექსტი.

41—272.

188. ჰიჭინაძე ბესარიონ.—„გებრუნებთ ე. მაჩაბელის წერილს სასოფლო
ელექტროფიკაციის შესახებ“... [გამოთქვამს თავის აზრს ამ შრომის შესახებ].
თბილისი. 1926, 4 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 18,5×15,5. ბლოკნოტის ფურცელი, რომელზედაც დაბეჭდი-
ლია: „სსსრ ტფილისის აღმასკომი. ზემო-აგვალის ჰიდრო-ელსადგურის აგების
სამუშაოთა უფროსი“. იგივე რუსულად.

65—101.

189. ჰიჭინაძე ბესარიონ.—„გუშინ ღამ შუაღამეზე დაებრუნდი საბჭოში და
თქვენ ბარათიდან გავიგე დავით ალექსანდრეს ძის გარდაცვალება“... [ატყობი-
ნებს, რომ ყოველგვარი ზომები მიიღო რათა დ. ა. გურამიშვილის ნეშტი დაესაფ-
ლავებიათ ნიკოლოზის სასაფლაოზე]. თბილისი. 1926 წ. აგვ.

1 ფ. 2 გვ. 16,5×10,5 ბლოკნოტის ფურცელი, რომელზედაც დაბეჭდილია:
„სსსრ სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს თავმჯდომარე“. იგივე რუსუ-
ლად.

65—192.

190. დემოლონ ელენე.—„ამ საღამოს მივიღივარ პარიჟში, აქამდის აქ ვი-
ყავით“... [დაწვრილებით აღწერს მგზავრობას]. მარსელიდან — სტამბოლში.
1919, 26 მარტი.

2 ფ. 2 გვ. 21×13, 6. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „მივიღე 26 მარტს 1919.
სტამბოლში“.

40—1426.

191. Демолон Елена. [Пишет о семейных делах, о родственниках и
т. д.]. Из Лаона — в Тифлис, 1924, 23 июня — 1925, 2 сент.

41—38—42; 44—46.

192. Демолон Елена. — «Я в восторге от подвига Георгия и вообще
о нашей молодежи, — особенно молодых девушек, — и горжусь тем,
что грузинки первые проявили такое героичество...» [Жалует, что во фран-
цузских газетах не удалось поместить сведения о восхождении экспеди-
ции Георгия Николадзе на Эльбрус. Описание экспедиции, со снимками,
советует поместить в одном из французских журналов. Пишет о новой
французской литературе: Далее, о семейных делах, главным образом,
о положении дочери адресата Телико]. Из Лаона — в Тифлис. 1925, 22
сент.

4 л. 8 стр. 16,5×13.

65—43.

193. Демолон Елена. — «Нину Цагарели я отлично помню и с боль-
шим удовольствием сделаю для нее все что могу...» [Советует за визой
обратиться к зятю, Луи Кокэ, который умеет устраивать та-
кие дела. Пишет о новых французских романах. Благодарит за описа-
ние восхождения на Эльбрус, в особенности «за трогательное описание
проводников» и письма Я. Казаликашвили к Георгию. Сообщает, что
описание экспедиции передали для опубликования в Швейцарской га-
зете. О своих знакомых в Париже и дороговизне жизни]. Из Лаона—
в Тифлис. 1925, 13 окт.

65—44.

3 л. 6 стр. 16,5×13.

65—44.

194. Демолон Елена. — «Положительно заказные письма теряются
больше, чем простые...» [Думает, что последнее письмо пропало. Пишет
о своих впечатлениях от брошюры адресата. Подробно о работе своего

мужа Альбера над диссертацией. Далее о семейных делах]. Из Лаопы — в Тифлис. 1926, 3 февр.

2 л. 4 стр. 16,5×13.

65—46.

195. Демолон Елена. — «Сегодня утром Альбер прислал тебе свою диссертацию, которую защитил 19-го так блестяще...» [Подробно о диссертации своего мужа Альбера, о его больших успехах и о дальнейших планах. Пишет о семейных делах и о знакомых]. Из Лаопы — в Тифлис. 1926, 24 марта.

3 л. 6 стр. 16,5×13; 3 ლია წერილი.

65—40, 41, 42, 43.

196. Афанасьева Евдокия (Дуня). — [Домработница семьи, подробно пишет о домашних делах, о дороговизне, о поездках в сел. Диди-Джихаиши. Поручает купить материал на одежду и платки]. Из Тифлиса в Лондон, 1921, 17 янв. — 1922, 5 июля.

8 л. 15 стр. 21×13.

62—193, 194, 195, 196.

197. Древич Александр Семенович. — «Дорогой Николай Яковлевич, я стал в полном смысле стариком...» [Просит подтвердить послужной список, т. к. возбудил дело о пенсии. Сообщает, что его службу в типографиях Тифлиса помнит Зах. Чичинадзе]. Из Ташкента — в Тифлис. 1928, 9 окт.

1 л. 1 стр. 25×22. Машинопись.

14—260.

«Подписка» [Послужной список, наборщика газ «Обзор» А. С. Древича, посланный Н. Я. Николадзе на подтверждение].

1 л. 1 стр. 25×22.

14—261.

198. Древич А. С. — «Слава богу, что Вы живы и здоровы, единственному лицу, приходится обращаться с покорнейшей просьбой...» [Заверить послужной список для получения пенсии]. Из Ташкента — в Тифлис. 1928, 31 окт.

1 л. 2 стр. 20,5×16,5.

14—262.

Тут же: «Удостоверение» [Послужной список А. С. Древича, засвидетельствованный З. Чичинадзе, Ф. Сахокия, И. Пурцеладзе и А. Миндиашвили].

2 л. 2,5 стр. 34,5×22. Копия, машинопись. Засвидетельствованное удостоверение, А. Древичу послала Р. Н. Николадзе-Полиевктова.

14—263.

ბ. მემორანდუმისა და ნაცნობების წერილები

199. გორდელაძე ერასტი. — «იმ დღეს ჩვენ ლაპარაკი არ დავგისრულებო და თქვენც უეცრად წაბრძანებულხართ ქალაქიდან...» [თხოვს იკისროს რედაქტორობა გაზეთ «Возрождение»-სი. ატყობინებს პირობებს]. თბილისიდან — პეტროგრადში. 1917, 8 მარტი.

1 ფ. 1 გვ. 27,5×21,5.

40—080.

200. კვიციანი დავით. — «ჩვენ ყველას კარგათ გვეხმის, რომ თქვენი პუბლიცისტური მოღვაწეობა რუსულ სატახტო გაზეთებში, ჩვენთვის ძლიერ საჭიროა...» [თხოვს გაზ. «ჩვენ ქვეყანა»-ში თანამშრომლობას; რედაქტორობა თვითონ უკისრია]. ქუთაისიდან — პეტროგრადში. 1917, 9 აპრ.

2 ფ. 3,5 გვ. 21×13.

40—087.

201. მთავრიშვილი თომა. — «გაზეთებიდან ამოვიკითხე, რომ პეტროგრადში წაგაკითხავთ მოხსენება «საქართველოს თავისუფლება»-ს. [თხოვს გამოუგზავ-

ნოს, ცალკე წიგნად გამოსაცემად, როგორც საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომა]. ქუთაისიდან—პეტროგრადში. 1917, 27 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 28×22.

40—857.

202. კვიციანიძე ისიდორე.—„მე და რამდენიმე ამხანაგს გვინდოდა მანდ ამოსვლა ამ დღეებში“... [ატყობინებს, რომ ვერ მოხერხდა მათი ამოსვლა სურათის გადასაღებად. თხოვს ქუთაისში ჩამოსვლას]. ქუთაისიდან—დიდ-ჭიხაიშში. 1917, 23 ოქტ.

1 ფ. 1,5 გვ. 27.5×22.

40—702.

203. არაბიძე ალექსანდრე.—„დიდად გამაღობთ თანაგრძნობისათვის“... [ცდილობს შეფერხებული საქმეები გააგრძელოს. ადრესატის წიგნი იბეჭდება და უგზავნის კორექტურას ვასასწორებლად]. თბილისი. 1920 წ.

1 ფ. 1 გვ. 19.5×16,5. კუთხეში დაბეჭდილია: „ალექსანდრე დიმიტრის ძე არაბიძე“. იგივე რუსულადაც. ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „1920“. 81—100.

204. დეკანოზიშვილი ანდრო.—„გულწრფელად გილოცავთ და მიხარია უსაზღვროდ, რომ ხიფათს გადაარჩით“... [ლონდონი]. 1922, 8 ივნ.

1 ფ. 1 გვ. 19×15.

83—100.

205. ჩერქეზიშვილი ეკატერინე.—„როგორც მოგეხსენებათ ოქსფორდის უნივერსიტეტის წიგნთ-საცავში არსებობს ქართული წიგნის კოლექცია, Miss Wardrop-ის მიერ შეწირული“... [ამ კოლექციის კატალოგის დასაბეჭდად ჰირდება ქართული, ხელით საბეჭდი მანქანა. თხოვს ქართულ ასოებს Hammond-ის სისტემის მანქანისათვის]. ლონდონი. 1922, 20 ივლ.

2 ფ. 1,5 გვ. 22 × 13,5.

83—327.

206. გოთუა პართენ.—„გიგზავნით თამბაქოს ნიმუშებს. მხოლოდ დღეს გადმომცეს. ხვალ საღამოს მე თვითონ შემოვივლი თქვენთან“... ტფილისი. 1924, 14 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 27 × 21.

88—29.

207. არაბიძე ალექსანდრე.—„მე მაქვს 1920 წელში გამოცემული თქვენი წიგნი „Армяно-грузинск. отношениа“. 300 ცალი ამ წიგნისა დამარჩავაუყრდევლო“... [ფიქრობს გარე კანის გამოცვლას და ახალ კანზე დაბეჭდვას: „Н. Я. Николадзе. Воспоминания“ ასეთი რამ არასოდეს არ ჩაუღუნია, მაგრამ გაკირვება აძიულებს, იქნება გაიყიდოს დარჩენილი ცალები. აცნობებს, რომ თბილისში არსდება წიგნების კოოპერაციული გამომცემლობა. ამ საქმის მოთავენი თანახმანი არიან დაბეჭდონ „მოგონებები“. თბილისი. 1924, 23 ოქტ.

1 ფ. 1,5 გვ. 22×14.

88—6.

208. არლუენ ალისა. [ორივე წერილით ატყობინებს ნინო (თელიკო) კოკეს მძიმე ოჯახურ მდგომარეობას: ავადმყოფობა, დავალიანება, და სხვა]. პარიზიდან—თბილისში. 1925, აპრ. 1926, თებ.

4 ფ. 6 გვ. 21×13. ტექსტი ფრანგულ ენაზე.

85—2, 3.

-იხ. აგრეთვე:

41—1—4.

209. კოტეტიშვილი ვახტანგ.—„ალბად მოგეხსნებათ, რომ ალ. ყაზბეგის გარშემო ამტყდარ დავაში მონაწილეობის მიღება დამკვირდა“... [თხოვს, დაწეროს მოგონება ალ. ყაზბეგზე]. თბილისი. 1925, ივნისი.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20,5.

41—109.

ამ წერილზე ნ. ნიკოლაძის პასუხი:

7—43.

210. ზანდუკელი მიხეილ.—„დიდს ბოდის კი ვიხდი ასეთი შეწუხებისათვის. მაგრამ თუ თქვენთვის საძნელო არ იქნება, გთხოვთ მოკლედ მომწეროთ ღირბერი ყაზბეგის შესახებ ცნობები“... თბილისი. 1925, 11 ივლ.

2 ფ. 1 გვ. 21×13,5.

41—81.

211. ზანდუკელი მიხეილ.—„ქ-ნმა რუსუდანმა შემატყობინა, რომ თქვენ უკვე დასწერეთ, ჩემი თხოვნისამებრ, დ. ყაზბეგზე მოგონებანი“... [მოახსენებს მადლობას და დიდ ბოდის იხდის შეწუხებისათვის]. თბილისი. 4 აგვ.

2 ფ. 1 გვ. 21×13,5.

14—212.

ამ წერილზე ნ. ნიკოლაძის პასუხი:

14—213.

212. გუგუშვილი სანდრო.—„მოგილოცეთ გიორგის გამარჯვებას. ამ დილას გაზეთში რომ ამოვიკითხე ყველაფერი დამაფიქსდა“... [აუწერს თავის გაკვირებულ მდგომარეობას და თხოვს, უშოვოს სამსახური შავიქვის მრეწველებთან]. ფოთიდან—თბილისში. 1925. 25 აგვ. *

2 ფ. 1,5 გვ. 21×13,5.

41—30, 31.

213. გუგუშვილი სანდრო.—„მოგიკითხავთ და ვისურვებთ სრულ კმაყოფილებას“... [აუწერს თავის გაკვირებულ მდგომარეობას და თხოვს მიწეროს ბეს. გოგისა, რათა მან მისცეს რამე სამუშაო]. ფოთიდან—თბილისში. 1925, 12 ოქტ.

2 ფ. 2 გვ. 22×13.

05—31.

214. კობრეიძე იოსებ.—„იანეთის სადგურის გახსნა რომელიც დღეს დაგვირგვინდა ხალხში იწვევს დიდ აღფრთოვანებას და მხურვალე მადლობა თქვენდამი იტოცნეთ და ინეტარეთ თქვენი კეთილი ნათესით სასიკადალო მოხუცო. რწმუნებული იოსებ კობრეიძე“. დიდი-ჯიხაიშიდან—თბილისში. 1925, 11 ოქტ.

დებეშის სრული ტექსტი.

41—85.

215. ვეშაპელი გრიგოლ.—„გაზეთ „ახალი საქართველოს“ რედაქციის სახელით უმორჩილესად გთხოვთ მოგვაწოდოთ წერილები საქართველოდან“... [იხედავს აქვს, რომ აღრესატი დათანხმდება თანამშრომლობაზე]. პარიზიდან—თბილისში. 1925, 17 ნოემბ.

1 ფ. 1 გვ. 27×21. პირველი გვერდის კუთხეში დაბეჭდილია: „გაზეთი ახალი საქართველო“. იგივე ფრანგულად.

14—198.

216. ლორთქიფანიძე იახონ.—„ინგოროყვას უთქვამს ნ. ნაკაშიძისათვის, რომ ილია ჭავჭავაძის თხზულებათა ყოველ ტომზე მის ქვერივს ათ-ათი თუმანი მიეცემა“... [შუამდგომლობს, რომ ნაწილი ეხლავე მისცენ, რადგანაც ოღვა ჭავჭავაძე გაკვირვებას განიცდის]. თბილისი. 1925, 2 დეკ.

1 ფ. 1 გვ. 13×20.

05—93.

217. ორი დებეშა, სანდრო გუგუშვილის გარდაცვალების შესახებ. ფოთიდან—თბილისში. 1926, 3 იანვ.

05—88, 84.

218. რაჭიკაშვილი ნიკოლოზ (ბაჩანა).—„გამარჯვება დიღო ნიკო, გამარჯვება!..“ [თხოვს, როგორმე დაუბეჭდოს ახალი ნაწარმოები „წაწლობა“, რომლის გავრცელების იმედი აქვს]. თბილისი. 1926, 12 იანვ.

2 ფ. 3 გვ. 21×13,5.

66—130.

219. გელაშვილი გიორგი.—„უპირველესათ გისურვებთ ყოულათ ყოველივე კარგს ცხოვრებაში“... [თხოვს, დახმარებას, რათა რამე სამსახური მიიღოს ლიკანის სანატორიუმში]. ცემიდან—თბილისში. 1926, 17 თებ.

2 ფ. 3 გვ. 22×13.

66—29.

220. ჭაფარიძე ტრიფონ.—„გაახლებთ წიგნს და თანაც გაუწყებთ, რომ თქვენი დავალების შესრულება ჩვენთვის უდიდეს სიამოვნებას შეადგენს“... [ცნობებს, რომ კირ. ლორთქიფანიძის არქივში აღმოჩნდა აღრესატის წერილები. ეკითხება, საიდან არის ძველი ქართული ხელობის ზარი, რომელიც მოუტანიათ ქუთაისის მუზეუმში აღრესატის სახლიდან. თხოვს ცნობებს კონ. დადიშეკლიანის შესახებ: როდის და რა პირობებში დახვრიტეს]. ქუთაისიდან—თბილისში, 1926, 18 მარტი.

1 ფ. 1 გვ. 20×13,5. პირველ გვერდზე: „ქუთაისის საისტორიო-საეთნოგრაფიო მუზეუმის დირექტორი“.

65—50.

221. ზოზტარია აკაკი.—[მადლობას უხდის თანაგრძნობისათვის. იმედი აქვს, რომ ერთმანეთს შეხვდებიან]. თეირანიდან—თბილისში, 1926, 7 მაისი.

2 ფ. 2 გვ. 17,5×13.

65—140.

222. იმედაშვილი იოსებ.—„ამასთან ერთად გაახლებთ „ქართველ მოღვაწეთა ლექსიკონისათვის“ თქვენს შესახებ ჩემ მიერ შედგენილ წერილს“... [თხოვს გაასწოროს, დაწეროს ავტობიოგრაფია და გაუგზავნოს ფოტოსურათები]. თბილისი, 1926, 8 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 35×22.

65—67.

223. იმედაშვილი იოსებ.—„შევცტყე, ბრიტანეთის მუზეუმში დატული ყოფილა 70-ან წლების მოწინავე ქართველთა ნააზრ-ნაშრომი, თუ არ ვცდები. ეურ. „დროშა“... [თხოვს გადაადებიოს ფოტოპირები და აცნობოს, შინაარსი. თანაშრომელთა ვინაობა და სხვ. აგრეთვე თხოვს, ბიო-ბიბლიოგრაფიულ ცნობებს მივიწიებულ ქართველ მოღვაწეთა შესახებ და ცნობებს, თუ სადმე მოიპოვება უცხოეთის სამხატვრო გალერეებში დ. გურამიშვილის ნახატები]. თბილისიდან—ლონდონში. 1927, 21 ბანვ.

1 ფ. 2 გვ. 35,5×22,5.

64—25.

224. Батура Михаил Петрович. — «В № 17 газеты «Русская Воля» была помещена статья Ваша под заглавием «Кавказские проблемы...» [Интересуется вопросом затронутым в названной статье, относительно мелиоративного кредита на Кавказе]. Из Таганрога — в Петроград. 1917, 16 февр.

1 л. 2 стр. 21,5×17,5. Машинопись. Подпись и адрес от руки. В двух экземплярах. На втором, надпись Н. Николадзе: «Донской земельный банк в Таганроге, Мих. Батура».

40—891, 892.

225. Микаберидзе К. И. — «Ты не сердись, что я так долго не писал тебе. У меня не было слов для выражения глубочайшего негодования по случаю возмутительного окончания твоего дела...». [Характеризует адресата. Сообщает мнение гласных Потийской город. думы относительно кандидата на должность городского головы и их желание, видеть на этом месте адресата]. Из Поти — в Петроград. 1917, 27 февр.

1 л. 2 стр. 27×21,5.

40—886.

226. Черкезов А. — «Завтра, 4 марта, в 3 ч. дня... состоится, в связи с текущим моментом собрание группы грузин. Ваше присутствие, по общему мнению собирающихся, безусловно необходимо...». Петроград. 1917, 3 марта.

1 л. 1 стр. 20,5×13.

40—1011.

• 227. Готуа П. А. — «Вчера я чуть было не поддался чарам Ваших доводов...» [Подробно описывает постановку и отрицательное решение вопроса, о вознаграждении за организацию Закавказского банка. Отказывается от участия в издательском товариществе затеваемом банком]. Тифлис. 1917, 12 окт.

2 л. 3 стр. 21×13,5.

40—255.

228. Келенджеридзе Мелитон. — «Книга моя по Вашей милости, окончена печатанием, но с ней случилось несчастье...» [Сообщает, что типография обанкротилась, и что рабочие задержали напечатанные книги. Просит помочь]. Поти, 1917, дек.

1 л. 2 стр. 21×13,5.

40—698.

229. Микаберидзе К. И. — «Прими от меня глубокую благодарность за хлопоты...» [Просит приехать, т. к. у потийцев накопилось много вопросов, разрешение которых требует участия адресата]. Из Поти — в Диди-Джихаиши. 1919, 6 июня.

1 л. 2 стр. 21×13,5.

40—847.

230. Джакели Н. И. — «Только что вернулся из Берк-Плаге и узнал о постигшем Вас несчастном случае...» [Радует его выздоровлению; отъезжает о нем с большим уважением]. Из Парижа — в Лондон. 1922, 14 июня.

1 л. 1 стр. 26×20,5.

63—115.

231. Беридзе Гр. Г. — «Лишь недавно узнал о постигшем Вас несчастном случае с автомобилем...» [Сожалеет о случившемся. Сообщает смерть своего брата]. Из Стамбула — в Лондон. 1922, 11 июля.

1 л. 1 стр. 28,5×22. Машинопись.

63—43.

232. Авгерино А. Ф. — «Только недавно я узнал, что Вы покинули наши края и вернулись опять на Кавказ (где я тоже с удовольствием вернулся, как уроженец Поти)...» [Просит устроить агентом ЧЭМО по фрахтованию судов марганцем. Заранее принимает все условия]. Из Поти — в Тифлис. 1924, 27 июля.

3 л. 6 стр. 25,5×21. На каждом листе напечатано: „Agesilaus Th. Avgherino“.

68—7.

233. Микеладзе А. П. — «Как я Вам говорил — я давно собираюсь выехать в Тифлис...» [Сомневается, сумеет ли достать себе службу. Называет своих знакомых ответственных работников, которые могут подтвердить его аподитичность. Просит устроить на какую-нибудь работу]. Из Стамбула — в Тифлис. 1924, 31 июня.

2 л. 2,5 стр. 20,5×13.

68—81.

234. Вермишев И. А. — «Вы может быть не знаете каким громом прояслась по Тифлису весть о Вашем заболевании...» [Сообщает, что и армяне и грузины беспокоились по поводу болезни адресата, радуются его выздоровлению «Во славу Грузии, а может быть всего Кавказа». Просит вспомнить о «мелиоративном банке»]. Из Тифлиса — в Москву. 1925, 17 февр.

2 л. 2 стр. 21×13,5.

41—8.

235. Вермишев И. А. — «Хоть и Джакели кончил, но Вы начали, Вы привели Харимана в Тифлис...» [Поздравляет адресата с привлечением американского миллиардера для широкого развития промышленности. Просит устроить в марганцевом деле на работу, — как знающего английский яз.]. Из Дзирула — в Тифлис. 1925, 6 июля.

2 л. 2,5 стр. 17,5×11.

41—9.

236. Микаберидзе К. И. — «Болит рука не могу писать. Пользуюсь услугами моей племянницы...» [Описывает, как встречали американцев, которые осматривали Потийский порт. Жалеет, что не было адресата с ними]. Из Поти — в Тифлис. 1925, 24 июля.

2 л. 4 стр. 21×13. На четвертой стр. приписки рукой корреспондента.

41—118.

237. Михайлов Д. — «Я непосредственно ввел Вас в заблуждение...» [Исправляя ошибку, сообщает, что «отчетом по управлению Кавказа за время — от отъезда кн. Барятинского и до приезда вел. кн. в край», хотел начать XIII том «Актов К. А. К». Весь материал этого тома был отправлен в Екатеринодар, но как говорят погиб во время пожара]. Из Коджори — в Тифлис. 1925, 20 окт.

Открытое письмо.

65—96.

238. Войчек Н. В. — «Прежде всего прошу извинить меня за принимаемое этим письмом беспокойство...» [Описывая свое тяжелое материальное положение просит устроить на какую-нибудь работу]. Из Батуми — в Тифлис. 1925, 29 окт.

2 л. 4 стр. 20,5×13.

65—14.

239. Вермишев И. А. — «Очень и очень извиняюсь, что вынужден беспокоить Вас...» [Прилагаемое письмо просит передать Сергею Орджоникидзе и объяснить ему положение дела]. Из Дзирула — в Тифлис. 1926, 30 янв.

2 л. 2 стр. 22×17,5.

65—15.

240. Ангерский Н. С. — «Я несколько задержал ответ на В[аше] письмо...» [Сообщает, что «Каторга и ссылка» издает отдельной книгой — «Воспоминания», только надо послать больше материала и переписать лучше. Советует посылать воспоминания «кусками и не связывать себя хронологией»]. Из Москвы — в Тифлис. 1926, 28 фев.

1 л. 1 стр. 26,5×21.

65—4.

241. Мендель М. Б. — [В письмах очень подробно касается своей прошлой работы в г. Поти; пишет о проектах. Желает вернуться в Грузию, просит содействия]. Из Баку — в Тифлис. 1926, 20 марта — 12 сент.

44 л. 88 стр. разного формата. Одно письмо на имя Георгия Николадзе, которого просит дать сведения об отце.

65—98,—106.

242. Платонов С. Ф. — «Мне было очень приятно получить Ваше письмо от 20. V, Вашим отзывом я дорожущу...» [Доволен, что труд о Петре Великом произвел впечатление. Обещает послать адресату «от-

тиски своих статей из бытовой истории Петровской эпохи»]. Из Ленинграда — в Тифлис. 1926, 31 мая¹.

1 л. 1,5 стр. 27×21.

65—135.

243. Кокчаев И. П. — [Сведения о пемзовых промыслах близ Ленипакана]. — Из Ленипакана и Эрвана — в Тифлис. 1926, 31 мая — 29 авг.

5 л. 5 стр. 21×13.

65—80—84.

244. Королев и Анисимова. — «Покидая прекрасную Сванетию шлем Вам привет и сердечную благодарность. Скульптор Королев и художница Анисимова». — Из Кутаиса — в Тифлис. 1926, 2 сент.

Полный текст телеграммы.

65—9.

245. Мендель Зинаида, — [Просит адресата: не доверять и ничего не писать относительно своих проектов отцу, М. Б. Мендель, т. к. он болен и не разбирается в своих мыслях. Пишет, о своих личных неудачах в жизни, о болезни отца и т. д.]. Из Баку — в Тифлис. 1926, 14 авг.— 12 сент.

9 л. 18 стр. разн. форм.

65—109,—111.

246. Цкитишвили Давид. — [Пишет, как получить визы на проезд из Тифлиса в Лондон, через Москву]. Из Лондона — в Тифлис. 1926.

3 л. 3 стр. разн. форм. и 2 тел.

65—177,—181.

247. Сталкинд Е. Я. — «Очень опечалило меня Ваше письмо о Вашей болезни...» [Советует, как терапевт, не соглашаться на операцию. Думает, послать список книг, по дошкольному образованию, Русудане Николадзе-Полиевктовой]. Из Лондона — в Париж. 1927, 22 янв.

2 л. 3 стр. 22,5×18.

64—98.

248. Сталкинд Е. Я. — «Я очень рад, что Вы поправляетесь и попали в хорошо устроенный «госпиталь...» [Сообщает стоимость фото-снимков газ. «Дроша». Желает видеть в печати воспоминания адресата]. Из Лондона — в Париж. 1927, 12 фев.

1 л. 1 стр. 22,5×18.

64—97.

249. Сталкинд Е. Я. — «Получил вчера вечером фотографии журнала „Drosh“...[Ввиду плохо исполненного снимка, хочет получить новые копии. Спрашивает, куда послать фотографии]. Из Лондона — в Париж. 1927, 26 фев.

Открытое письмо.

64—94.

¹ Сохранились оттиски статей проф. С. Ф. Платонова: «Из бытовой истории Петровской эпохи». — (Известия Академии наук СССР, 1926, № 7—8 и 9). На первом оттиске дарственная надпись: «Глубокоуважаемому Николаю Яковлевичу Николадзе от автора».

III. სოფ. დიდი-ჯიხაიში

250. **Николадзе О. А.** — Председателю Особой приемочной комиссии Центральной земельной управы... [Добавочные сведения об усадьбе в сел. Диди-Джихайши]. Сел. Диди-Джихайши. 1918 г.

1 л. 2 стр. 35,5×22. Рукопись черновик, автограф Н. Николадзе. 40—510.

251. „შე ქვემოთ ამისა ხელის-მომწერი, სოფელს დიდ-ჯიხაიშის მცხოვრები გიორგი დავითის ძე კახაძე გაძლევთ ამ პირობის წერილს თქვენ ამავე სოფელში მცხოვრებს ოლგა ალექსანდრეს ას. ნიკოლაძეს“... [მწიწის დამუშავების პირობები]. დიდი-ჯიხაიში. 1918 წ.

2 ფ. 1 გვ. 27,5×21. ხელნაწერი, ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 40—511.

252 ნიკოლაძე ოლგა. მიწად-მოქმედების მინისტრს [ცნობა დიდი-ჯიხაიშის შამულის შესახებ]. თბილისი. 1920 წ.

2 ფ. 3 გვ. 35×22. ხელნაწერი, ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 40—512.

253. ქუთაისის სამაზრო ერობის გამგეობა—დიდი-ჯიხაიშის რაიონის სააგარაო კომისიის [საჩქაროთ თხოვენ ოქმს მოწვევების ხელმოწერით, ოლგა ნიკოლაძის შამულის შესახებ]. ქუთაისი. 1920.

2 ფ. 1 გვ. 35,5×22. ხელნაწერი. 40—518.

254. თემის თავმჯდომარე—ოლგა ნიკოლაძეს.—„საკურო საქმეზე მოლაპარაკება გვინდა თბილისში ნიკოსთან. გთხოვთ გვაცნობოთ როდის იქნება მინდ“.

დიდი-ჯიხაიშიდან—თბილისში. 1920.

დებეშის სრული ტექსტი. 40—514.

255. ლორთქიფანიძე სიმონ—ოლგა ნიკოლაძეს.—„ძართალი ვითხრათ ძალიანი გულდაწყვეტილი დავრჩი რო არ გამაგებოთ თქვენი აქედან წაბრძანება“... [ატყობინებს, რომ კომისიამ გამოიძია ეზოს საქმე, დაკითხეს მოწვევებს]. დიდი-ჯიხაიშიდან—თბილისში. 1920, 4 მარტი.

2 ფ. 3 გვ. 16,5×10,5. 40—750.

256. დეკრეტი № 14. საქართველოს სსრ რევოლუციონური კომიტეტისა სამხედრო მოქმედებით მიყენებული ზარალის ამწახლაურებელი კომისიის დაარსებისა. ტფილისი. 1921, 3 აპრ.

1 ფ. ტექსტი ქართულ და რუს. ენ. სტანბაში დაბეჭდილი. 40—470.

257. დეკრეტი № 10. საქართველოს სოც. საბჭ. რესპ. რევოლუციონური კომიტეტისა. ქარის ნაწილების მიერ მოქალაქეთაგან ჩამორთმეულ სხვადასხვა სურსათ-სანოვავისა. და საკლავ საქონლის ანგარიშების განაღდების შესახებ. ტფილისი. 12 აპრ.

- 1 ფ. ტექსტი ქართ. და რუს. ენ. სტამბაში დაბეჭდილი. 40—477.
258. ცირკულარი. საქ. საბჭ. სოც. რესპუბლიკის სამაზრო რევოლუციონურ კომიტეტებს [დროებით წესები მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატის მიერ შემუშავებული აგრარული კითხვების მოსაგვარებლად]. ტფილისი. 1921, 22 აპრ.
- 1 ფ. 1,5 გვ. 35,5×22. მანქანაზე დაბეჭდილი შემოწმებული პირი, მიეცა რ. ნიკოლაძე-პოლიევქტოვს. 40—478.
259. ქუთაისის მაზრის რევკომი.—დიდი-ჯიხაიშის რევკომს [განკარგულება. რათა ოლგა ნიკოლაძეს და მის შვილებს დაუბრუნდეს სახლი მთელი ინვენტარი]. ქუთაისი. 1921, 26 აპრ.
- 1 ფ. 2 გვ. 18×22,5 მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—479.
260. საქართველოს სსრ რესპუბლიკის სამაზრო რევ. კომ-ებს. ცირკულარი. მიწის დეკრეტის (6 აპრ. № 17) ზოგიერთ მუხლებს განსამარტებლათ... [თბილისი]. 1921, 27 აპრ.
- 1 ფ. 2 გვ. 18×22. მანქანაზე დაბეჭდილი შემოწმებული პირი, მიეცა რ. ნიკოლაძე-პოლიევქტოვს. 40—480.
261. მიწად-მოქმედების სახალხო კომისარიატის ცირკულარები სამაზრო-რევკომების მიმართ მიწების შესახებ. თბ. 1921, 27 აპრ. შემოწმებულია—1921, 6 მაისი.
2. გვ. სტამბაში დაბეჭდილი პირი, მიეცა რ. ნიკოლაძე-პოლიევქტოვს. 40—485.
262. ნიკოლაძე-პოლიევქტოვი რ.; ნიკოლაძე გ.; ნიკოლაძე თ. სსსრ შინაგან საქმეთა კომისარს განცხადება [სოფ. დიდი—ჯიხაიშის რევკომის უკანონოდ მოქმედების გამო, თხოვნა, გამოიძიონ საქმე და დაუბრუნდეს მათ სახლი, ინვენტარი და მიწის ნაკვეთი]. თბილისი. 1921, 12 მაისი.
- 2 ფ. 3 გვ. 35,5×22. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—484.
263. ხხსრ. შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარიატი.—ქუთაისის სამაზრო რევკომს [წინადადება, რათა დიდი-ჯიხაიშის რევკომმა დაუბრუნოს ნიკოლაძეებს ინვენტარი, ცხენი და სხვ.]. თბილისი. 1921, 14 მაისი.
- 1 ფ. 2 გვ. 22×18. მანქანაზე დაბეჭდილი შემოწმებული პირი 40—486.
264. სსრ. ქუთაისის გუბრევკომის მიწათმოქმედების განყოფილება.—დიდი-ჯიხაიშის რევკომს [თხოვნა, რათა ოლგა ნიკოლაძეს და მის შვილებს დაუბრუნდეს მიწის ის ნორმა, რომელიც უკვე მიიღო სამტრედიის მიწის კომიტეტმა]. ქუთაისი, 27 აპრ.
- 1 ფ. 1 გვ. 24,5×22, მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—481.
265. Наштарм XI Генштаба — телеграмма Начдиву 9. Копия Георгию Николадзе. [Приказ Командарма, срочно вывести часть дивизии из имения Николадзе в сел. Диди-Джихаиши]. Тифлис. 1921, 27 мая. Копия телегр. машинопись. 40—515.
266. ССР Грузии. Наркомзем — Диди-Джихаишскому Ревкому. — «Немедленно распорядитесь принять меры, чтобы имение Николая Николадзе не было раздроблено...» Тифлис, 1921, 28 мая. 40—482.
- 1 л. 1 стр. 11×17,5. Заверенная копия телеграммы.

267. დიდი-ჯიხაიშის რევკომი—შინაგან საქმეთა სახალხო კომისარს განცხადება [აცნობებენ, რომ ნიკოლაძის მამულისა და ინვენტარის შესახებ მოწერილობის შესრულება შეჩერებულია]. დიდი-ჯიხაიში. 1921, 29 აპრ.
- 1 ფ. 1 გვ. 17,5×22. ხელნაწერი. 40—488.
268. დიდი-ჯიხაიშის რევკომი—მოწმობა [გაცემული გიორგი ნიკოლაძის სახელზე, რომ მისი სათიბი გადაეცა მეცხრე დივიზიის წითელარმიელებს, რომლებმაც წაიღეს თივა]. 1921, 5 ივნ.
- 1 ფ. 1 გვ. 24,5×22. ხელნაწერი. 40—467.
269. Начдиву 9. Копия Предревкому Грузии тов. Махарадзе. — «Командарм приказал, немедленно освободить от постоев и вселений войсковых частей и отдельных воинских чинов имение Николадзе...». Тифлис, 1921, 13 июня.
- 1 л. 1 стр. 11×17,5. Копия, машинопись. 40—488.
270. Комбригу I. Копия Предревкома Грузии. — «Командарм вторично приказал, немедленно освободить от постоев и вселений войсковых частей и отдельных воинских чинов имение Николадзе...». Тифлис, 1921, 17 дек.
- 1 л. 1 стр. 17,5×22,5. Копия, машинопись. 40—489.
271. მიწათმოქმედების სახალხო კომისარის მოადგილე—დიდი-ჯიხაიშის რევკომს—„ზომები მიიღეთ რომ თანახმად ჩვენი განკარგულებისა: ამა წლის 14 ივნისს და თანახმად კავკასიის არმიის კომანდირის განკარგულებისა ნიკოლაძის მამული თავისუფალი იყოს ყოველივე ჩასახლებისაგან“... თბილისი, 1921, 17 დეკ.
- 1 ფ. 1 გვ. 11×17,5. მანქანაზე დაბეჭდილი და შემოწმებული. 40—480.
272. დიდი-ჯიხაიშის თემის მიწის კომიტეტი—მოქ. გიორგი ნიკოლაძეს და მიხეილ პოლივექტოვს [აცნობებენ, დატოვებული ორი ნორმის რაოდენობას და ავალებენ ჩაიბარონ დროზე]. დიდი-ჯიხაიში. 1922, 12 მაისი.
- 1 ფ. 2 გვ. 11×18. ხელნაწერი, პირი, მიწათმოქმედების კომისარის მოადგილის რეზოლუციით. 40—481.
273. მიწადმოწყობის განყოფილების გამგე—დიდი-ჯიხაიშის თემის მიწის კომიტეტს [წინადადება: არ შეეხონ ნიკოლაძის მამულს მისი კულტურული მნიშვნელობის გამორკვევამდე]. 1922, 22 მაისი.
- 1 ფ. 1 გვ. 11×17,5. პირი, ხელნაწერი. 40—482.
274. წინასწარი ხელშეკრულება [მიწათმოქმედების კომისარიატის სახალხო მამულების ქვე-განყ. გამგის მოადგილის ერ. ნაკაშიძესა და გიორგი ნიკოლაძის შორის დადებული, უკანასკნელის მიერ დიდი-ჯიხაიშის მამულის იჯარით აღების შესახებ]. თბილისი. 1922, 10 აგვ.
- 2 ფ. 2 გვ. 35×22. მანქანაზე დაბეჭდილი პირი. 40—483.
275. ამონაწერი სრულ. საქართველოს მუშ., გლეხ. და წ.—არმ. დეპ. საბ. ცენტ. აღმასრ. კომიტ. პრეზიდიუმის სხდომის ოქმიდან [ნ. ნიკოლაძის მამულის შესახებ სოფ. დიდი-ჯიხაიშში]. თბილისი. 1923, 2 იანვ.
- 1 ფ. 1 გვ. 17,5×21,5. 40—484.

276. Протокол заседания от 22 марта 1923 г. в сел. Диди-Джихаиши Комиссии по приему имущества Н. Я. Николадзе... 40—501.

2 л. 3 стр. 35×21. Машинопись.

277. Акт [о приеме книг и др. письменных вещей документов, комиссией по приему имущества Н. Я. Николадзе со всем имуществом]. Диди-Джихаиши. 1923, 23 апр.

2 л. 2 стр. 35,5×22. Копия, машинопись. 40—502.

278. Доклад о приеме бывшей библиотеки Н. Я. Николадзе в сел. Диди-Джихаиши Кутаисского уезда. — В Наркомпрос ССРГ. 1923, 25 апр.

2 л. 2 стр. 35,5×22. Копия, машинопись. 40—495.

279. დიდი-ჯიხაიშის გაეროვნებული შამულის გამგე ქუთაისის მაზრის მიწათმოქმედი განყოფილების გამგეს [გიორგი ნიკოლაძესა და ვაშაკიძეებს შორის საჩივრის განმხილველი კომისიის დადგენილება]. დიდი-ჯიხაიში. 1923, 30 აპრ.

1 ფ. 2 გვ. 18×23. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—400.

280. ნიკოლაძე ნ.—სსსრ სახალხო განათლების კომისარს განცხადება [თხოვს დაუბრუნონ წიგნები სოფ. დიდი-ჯიხაიშის სასკოლდან]. ტფილისი. 1924, 26 ივნ.

1 ფ. 1 გვ. 25×20. პირი, ხელნაწერი, ავტოგრაფი. 68—80.

281. მოწმობა [გაცემული განათლების სახალხო კომისარიატიდან ნ. ნიკოლაძის სახელზე, რომ მას ნება ეძლევა მიიღოს წიგნები სოფ. დიდი-ჯიხაიშის სასკოლდან]. ტფილისი. 1924, 28 ივნ.

1 ფ. 1 გვ. 17,5×21,5. მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—497.

282. ქუთაისის სამაზრო აღმასკომის ადგილობრივ მეურნეობის განყოფილება—დიდი-ჯიხაიშის საბჭოთა შამულის გამგეს [დავალბა: დაუბრუნონ ნიკ. ნიკოლაძეს წიგნები და სხვა ნივთები სათანადო ხელწერილის ჩამორთმევის შემდეგ]. ქუთაისი. 1924, 2 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 18×22. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—499.

283. სსსრ. საქართველოს მიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატი—ქუთაისის მაზრის აღმასკომს (ასლი დიდი-ჯიხაიშის აღმასკომს) [განკარგულება: ნიკ. ნიკოლაძისათვის საოჯახო ნივთებისა და წიგნების დაბრუნების შესახებ]. თბილისი. 1924, 12 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 18×22. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი. 40—500.

284. ვაშაკიძე ივანე—ნიკ. ნიკოლაძეს. „ვისურვებ თქვენი ჩამთვლობას და კარგად ბრძანდებოდეთ...“ [ატყობინებს, რომ დარჩენილი წიგნების ვაგზავნა დაუგვიანდა, რადგანაც სხვები კითხულობენ ადრესატის წიგნებს. პირდება ბარგთან ერთად გამოგიზავნითო]. დიდი-ჯიხაიშიდან—თბილისში. 1925, 13 იანვ.

2 ფ. 1,5 გვ. 21×13. 41—16.

285. ვაშაკიძე ივანე—ნიკ. ნიკოლაძეს. „ვისურვებ თქვენი ჩანთელობას კარგად ყოფნას ყველას ერთობით“ [ატყობინებს, რომ სახლ-კარი და ადგილები ჩაიბარა განათლების განყოფილებამ]. დიდი-ჯიხაიშიდან—თბილისში. 1925, 21 ოქტ.

2 ფ. 1 გვ. 21×13. 66—16.

286. ვაშაკიძე ივანე -- ნიკ. ნიკოლაძეს. „მივიღე თქვენი წერილი ილაკრი სვანიძის ხელით და რაც ეწერა წერილში ყველაფერი მოვისმინე..“ [ატყობიებს, რომ უგზავნის საოჯახო ნივთებს, სანოვაგეს და დარჩენილ ხუთ წიგნს]. დიდი-ჭიხაიშიდან — თბილისში. 1925, 21 დეკ.

2 ფ. 3 გვ. 21×13.

41—16.

IV. ნ. ნიკოლაძის ნაწარმოებები

287. სამერმისო 1.—ეროვნული ყრილობა. — გაზ. „საქართველო“, 1917. № 252. 0—11.
288. სამერმისო 2.—საქართველოს ფინანსები.—გაზ. „საქართველო“. 1917, № 261. შესწორებულია წითელი მელნით. ნ. ნიკოლაძის ხელით. 0—12.
289. სამერმისო 3.—საქართველოს მრეწველობა.—გაზ. „საქართველო“ 1917, № 272. შესწორებულია წითელი მელნით ნ. ნიკოლაძის ხელით. 5—20.
290. სამერმისო 4.—საქართველოს ორიენტაცია.—გაზ. „საქართველო“. 1917, № 274. 5—27.
291. დრონი მეფობენ. [1918 ან 1919 წელი]. 2 ფ. 2 გვ. (32,5×20) მანქანაზე დაბეჭდილი. ნ. ნიკოლაძის შესწორებები და ხელის მოწერა წითელი მელნით. 70—55.
292. „რუსეთი დაამარცხა უანგარიშობამ...“ || „...ჩვენს ქვეყანას და ერს რა ღონისძიება სჭირია...“ [1918 ან 1919 წელი]. უკანასკნელი სტრიქონები ხაზ გადასმულია. დაუმთავრებელი უნდა იყოს. 6 ფ. 6 გვ. (35×22). ავტოგრაფი. შავი. 40—10აპ.
293. «Из пустого ведра воды не пальешь...» [Заметки о внутренней и внешней политике России; материал для статьи]. 1917 г. 3 л. 3 стр. (31×19). Автограф. 5—18.
294. Заметки о Швеции. О типографских машинах. 1917 г. 3 л. 3 стр. (16×10,5) + 2 карт. Автограф. 5—17.
295. На чужбине. [Впечатления из Петрограда через Финляндию]. 1917 г. апрель. 12 л. 12 стр. (28×21,5) Автограф. 5—12.
296. Кризис-ли? 26 апреля [1917 г.]. 10 л. 10 стр. (15,5×10) Автограф. 5—16.
297. Новая дипломатия. 1917 г. 6 л. 6 стр. (33,5×17). Автограф. 5—15.
298. Общее дело [Продовольственный вопрос]. 1917 г. 5 л. 5 стр. (35×11). Автограф. 5—7.
299. Плоды старого режима. 1917 г. 6 л. 6 стр. (20,5×13). Автограф. Второе заглавие: «Наследство монархий» — зачеркнуто. 5—0.
300. Толки о мире. 1917 г. 6 л. 6 стр. (30,5×19). Автограф. 5—14.
301. Германские виды на мир. 1917 г. 6 л. 6 стр. (30,5×19). Автограф. 5—11.
302. «Свобода печати...» I «...Не для взаимных споров...» 1917 г.

4 л. 4 стр. (35×10,5). Автограф. Наброски статьи. Вторая стр. в трех вариантах; четвертая стр. в двух вариантах. 6—3.

303. «Про коалиционное министерство...» и «...отсюда постоянные трения...» 1917 г.

2 л. 1,5 стр. (35×10,5). Автограф. 6—4.

304. «Было время Германия производила...» 1917 г.

12 л. 11,5 стр. (35×10,5). Вариант А. Автограф, с поправками. 6—2.

305. «Прежде Германия производила...» 1917 г.

11 л. 11 стр. (35×10,5). Вариант В. Автограф, с поправками; стр. 5 в двух вариантах. 6—1.

306. Германская утопия. 1917 г.

7 л. 7-стр. (35×10,5). Автограф. — Опул. в газ. «Русская Воля», 1917, 6 марта 5—8.

307. Три республики [Франции]. 1917 г.

8 л. 8 стр. (35×10,5). Автограф. Текст перечеркнут красным карандашом. — Опул. в газ. «Русская Воля». 1917, 15 марта. 5—13.

308. Тетрадь в переплете, с надписью: «Новое в политике. Петроград. 1917». Собраны статьи Н. Я. Николадзе. Вырезки из газ. «Русская Воля». Титульный лист, оглавление и примечания рукой Н. Николадзе. В тетрадь вложены листы 5—2, 3, 4, 5, 6. В тетрадь вклеены:

1. Должны пасть [4 января 1917 г. Статья была запрещена цензурой]. Автограф. См.: т. 4—35 и гранки 5—21.

2. Творчество войны. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 9 янв. № 9. См. также 4—3.

3. Управление Кавказом. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 13 янв. № 12. См. также 4—4.

4. Кавказские проблемы. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 17 янв. № 17. Вписаны места не пропущенные цензурой. Между страницами автограф Н. Николадзе. См. 4—10.

5. К. К. Арсеньев. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 23 янв.

6. Кавказское положение. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 28 янв. № 27. См. также 4—2.

7. Земство на Кавказе. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 3 февр. № 33. См. также 4—5.

8. Старые ошибки. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 11 фев. № 41. См. также 4—6.

9. Организация власти. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 16 фев. См. также 4—7.

10. Упрямство в политике. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 19 фев. См. также 4—34.

11. Мертворожденное ведомство [здравоохранения]. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 24 фев.

12. Искренность в политике. [Вопрос о земстве в Закавказье]. Гранки.

13. Кавказский наместник. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 9 марта.

14. Конституции республик. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 9 марта, № 6, См. также 4—8.

15. Политика «Рабочей газеты». — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 11 марта. См. также 4—26.

16. Жупел автономии. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 13 марта.

17. Только республика. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 14 марта.

18. Германские утопии. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 6 марта.

19. Три республики. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 15 марта № 16. См. также 4 — 9.

20. Выборы в армии. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 16 марта, № 18. См. также 4—11.

21. Новому строю новая политика. — Вырезка из газ. «Русская Воля», 1917, 19 апр.

49 л., 126 стр. чистых. (34,5×22). 5—1.

309. Какая республика? 20 апреля 1917 г.

3 л. (60×24). Гранки. 5—5.

310. К делу! [Временное правительство и Совет рабочих и солдатских депутатов]. 28 апреля 1917 г.

2 л. (33×20). Гранки. 5—6.

311. «В мире печати». — Под таким заглавием Н. Я. Николадзе. Без подписи, помещал заметки на злободневные вопросы в газете «Русская Воля». В архиве сохранились вырезки из газет без указания числа и номера. За неимением в Тбилиси названной газеты описание остается без указания выходных данных. (Приблизительно 1916 г. или начало 1917 года). 4—24, 25, 27, 29, 30, 31, 32, 33.

312. К истории постройки чиатурской марганцевой ветви. Предисловие. [Путешествие на арбе из Кутаиси до Горис-Джвари]. 1925 г.

2 л. 1,5 стр. (27×21). Машинопись. Вариант ведения «Как построилась чиатурская ветка?» в книге—«Н. Николадзе. К истории грузинской марганцевого промышленности». Тифл. 1925. შეად.—„წარსულიდან“, წიგნბი: ნ. ნიკოლაძის რჩეული ნაწერები, ტ. 1, 1931, გვ. 8—9. 10—28

313. Воспоминания о шестидесятих годах. I. 1861—1862. //...«От этих чтений меня отвлекла черкеска, о которой я только что говорил».

32 л. 32 стр. (25×20). Машинопись. Копия. Опул.: «Каторга и ссылка», 1927 г. №№4, 5. ნ. ნიკოლაძის რჩეული ნაწერები, 1931, 1, გვ. 88—122.—მოგონებების ეს ცალი არქივს გადასცა პავლე ინგოროყვამ 1954 წელს. 68—69.

V. მთხოვარა „მორღნებამის“ შესახებ

(მასალა აწყვია საქალაქდში, რომელსაც ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია:

„Литература 1923 г. Воспоминания о шестидесятих годах“).

314. Войтинский В. С. — Николадзе Н. Я. «Пишу Вам по просьбе редакции журнала «Летопись революции...» [Приглашает адресата сотрудничать с журналом]. Из Берлина — в Лондон. 1922, 30 нояб.

2 л. 2 стр. 22×14.

7—1.

315. Николадзе Н. Я. — Войтинскому В. С. «Ваше письмо от 30 ноября полученное мною вчера...» [Сообщает эпизоды из своей жизни и спрашивает какой эпизод выбрать для дебюта в журн. «Летопись революции». Просит найти издателя для воспоминаний]. Из Лондона — в Берлин. 1922, 3 дек.

2 л. 1,5 стр. 25,5×20. Копия, машинопись Н. Николадзе.

7—2.

316. Войтинский В. С. — Николадзе Н. Я. «Из того обильного материала, которым Вы могли бы поделиться...». [Просит, для журнала прислать «Воспоминания о периоде 1862—1863 г.г.» и о Н. Г. Чернышевском. Сообщает программу и условия изд-ва З. И. Гржебин]. Из Берлина — в Лондон. 1922, 13 дек.

2 л. 4 стр. 22×14.

7—3.

317. Николадзе Н. Я. — Войтинскому В. С. «Прежде всего прошу извинить мне запоздалость этого ответа...» [Сообщает, что воспоминания пошлет в журнал с опозданием, т. к. занят другими делами]. Из Лондона — в Берлин. 1922, 31 дек.

1 л. 1 стр. 25×20. Копия машинопись Н. Николадзе. Подпись автограф.

7—4.

318. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Вл. Сав. Войтинский Вам уже писал...». [Сообщает, о посылке только, что вышедшего в свет № 1 журн. «Летопись революции». Напоминает об обещании прислать воспоминания]. Из Берлина — в Лондон, 1923, 2 фев.

Открытое письмо.

7—5.

319. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Мне очень неловко, но приходится еще раз писать Вам...» [Просит срочно выслать воспоминания, т. к. задерживается очередной номер журн. «Летопись революции»]. Из Берлина — в Лондон, 1923, 20 фев.

Открытое письмо.

7—6.

320. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Прошу извинить мне незнание Вашего имени и отчества...» [Сообщает, что кончил воспоминания и вышлет на днях]. Из Лондона — в Берлин. 1923, 26 фев.

1 л. 1 стр. 25,5×20. Копия, машинопись Н. Николадзе.

7—7.

321. Николадзе Н. Я. — В ред. журн. «Летопись революции». «Согласно обещанию, данному мною Вл. С. Войтинскому...» [Посылает «Вос-

поминания о 1861—1862 г.г.» и ставит свои редакционные условия. Просит ответить]. Из Лондона — в Берлин. 1923, 10 марта.

1 л. 1 стр. 25,5×20. Копия машинопись Н. Николадзе. 7—8.

322. Николадзе Н. Я. — Войтинскому В. С. «Спешу уведомить Вас, что я послал вчера...» [Сообщает, что послал в редакцию статьи: «Воспоминания о 1861—1862 г.г.». Просит: 1 — сообщить впечатление и замечания по поводу воспоминания; 2 — исправить одну пропущенную ошибку и 3 — прислать оттиски]. Из Лондона — в Берлин. 1923, 11 марта.

1 л. 1 стр. 25,5×20. Копия машинопись Н. Николадзе. 7—9.

323. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Ваше письмо от 10.111 и рукопись получены...». [Советует какое заглавие и подзаголовки дать воспоминаниям. Целесообразность, дать подстрочные примечания о некоторых из фигурирующих в воспоминаниях лицах, напр.: о В., Н., и С. Гогоберидзе, Д. Абдушели, Г. Месхи, К. Лордкипанидзе и др. Сам дает некоторые сведения о М. Покровском и Е. Михаэлис]. Из Берлина — в [Лондон]. 1923, 23 марта.

2 л. 2 стр. 22×14. 7—10.

324. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Премного Вам благодарен за Ваше письмо от 21 с. м...» [Благодарит за советы относительно заглавия и подзаголовков воспоминания. Дает некоторые сведения о Михаэлис, В., Н. и С. Гогоберидзе, Д. Абдушели, Г. Месхи, К. Лордкипанидзе, А. Френкель и др.]. Из Лондона — в Берлин. 1923, 23 марта.

3 л. 3 стр. 25,5×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 7—11.

325. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Сейчас кончил последнее чтение Вашей рукописи...». [Сообщает, что «Воспоминания о 60-х гг.» сдается в типографию. Отмечает мелкие ошибки; в тексте находят не точно переданные факты, которые не решается исправить без автора. Перечисляет наиболее крупные мемуары о той эпохе и советует просмотреть. Спрашивает о последней публицистической статье Н. Чернышевского]. Из Берлина — в [Лондон]. 1923, 15 апр.

2 л. 3,5 стр. 22,5×14. В тексте некоторые места отмечены красными чернилами. 7—12.

326. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Прежде всего приношу Вам сердечную благодарность...» [за советы, замечания и поправки. Просит прислать мемуарную литературу, которую в Лондоне нельзя достать. Отвечает на замечания относительно Н. Чернышевского, студенческих беспорядков и др. события освещенных в воспоминаниях о 60-х годах]. Из [Лондона — в Берлин]. 1923, 20 апр.

3 л. 3 стр. 25,5×20. Копия машинопись Н. Николадзе. Исправления черными чернилами на первом и третьем листе. 7—13.

327. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Не знаю дошло ли до Вас мое письмо...» [Спрашивает, может ли рассчитывать на получение мемуарной литературы и когда выйдет в свет вторая книга «Лет. револ.». Просит достать изложение правил новой русской орфографии]. Из [Лондона — в Берлин]. 1923, 12 мая.

1 л. 1 стр. 25,5×20. Копия машинопись Н. Николадзе. 7—14.

328. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Вчера получил Ваше письмо от 12.V...» [Пишет относительно некоторых события освещенных в воспоминаниях. Напр.: песенка Л. Толстого, категории арестованных студентов и т. д. Советует приобрести сочин. Герцена под редакцией Лемке, а в случае, если не достанет обратиться в Британский музей. Причины задержки выхода в свет очередного номера «Летопись револ.». Сообщает правила новой русской орфографии, а также спрашивает от-

носителем Ю. Жуковского и других деятелей 60-х годов]. Из Берлина — в Лондон. 1923, 17 мая.

2 л. 3,5 стр. 22,5×14.

7—15.

329. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Отвечаю с невольным опозданием...». [Отвечает относительно: категории арестованных студентов: песенки Л. Толстого и т. д. Сообщает, что в 1878 году был поглощен издательством газ. «Обзор»; в 1876 году пригласил сотрудником газ. «Тифлисокий вестник» не Ю. Жуковского, а М. Анотоновича. Дает сведения о Л. Самарине и группы Заичневского]. Из Лондона — в Берлин. 1923, 31 мая.

2 л. 2 стр. 25,5×20. Копия машинопись Н. Николадзе. Подпись автограф: «Н. Н.»

7—16.

330. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Опять придется начинать письмо с извинения...». [Сообщает приостановление издательства Гржебина и о передаче не напечатанных воспоминаний издательству «Книга». Просит довести воспоминания до начала 70-х годов и «Грузинской лиги» включительно. Дает сведения о Заичневском и Аргиропуло. Указывает литературу полезную для адресата]. Из Берлина — [в Лондон]. 1923, 14 июня.

2 л. 3,5 стр. 22×13,5.

7—17.

331. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Я уже три дня тому назад получил Ваше письмо...». [Благодарит за указания, за строгое отношение и за список литературы. Согласен передать «Воспоминания» московскому изд-ву. «Книга»]. Из [Лондона — в Берлин]. 1923, 23 июня.

2 л. 1,5 стр. 25,5×20. Копия машинопись Н. Николадзе. Подпись автограф: «Н. Николадзе».

7—18.

332. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Не писал Вам, так как дело теперь не во мне, а в Вас...». [Сообщает, что от московского изд-ва получено согласие. Просит как можно скорее доставить рукопись]. Из Берлина — в Лондон. 1923, 23 июля.

1 л. 0,5 стр. 22,5×14.

7—19.

333. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «В ближайшем будущем в Москве предполагается издание одного или двух исторических сборников...». [Предлагает напечатать в этих сборниках воспоминания о Н. Г. Чернышевском. Спрашивает: как обстоит дело с писанием дальнейших глав воспоминаний и, кто такой был «Никифор Г.», автор брошюры «Молодое поколение?»]. Из Берлина — в Лондон. 1923, 23 сент.

Открытое письмо.

7—20.

334. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Третьего дня, получив здесь Вашу открытку...». [Согласен поместить в любом издании — «Воспоминания о 60-ых гг.». Дальнейшие главы воспоминаний думает окончить к концу осени. Подробно пишет о брошюре Никифора Г. (Н. Николадзе), «Правительство и молодое поколение». Просит достать названную брошюру]. Из Парижа — [в Берлин]. 1923, 29 сент.

1 л. 1 стр. 25×18. Автограф. Копия.

7—21.

335. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Вашу телеграмму и письмо от 29.IX. 1923 получил...». [О печатании воспоминаний. Сообщает, что ведет переговоры о получении брошюры «Никифора Г.» из Гейдельбергской библиотечки и что большие выдержки из этой брошюры делал С. Г. Светиков в статье о студенческих волнениях. Просит составить библиографию напечатанных адресатом статей]. Из Берлина — [в Париж].

1 л. 1 стр. 22×14.

7—22.

336. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Передал мне Ир. Георг. о Ваших с ним разговорах, навел я справки в издательстве и отве-
54

чаю...». [Сообщает условия изд-ва «Книга», которое берет на себя издание воспоминаний. Просит, во время работы над воспоминаниями сделать выметки авторов неподписанных статей и псевдонимов из издания 60-ых гг., в частности составить список своих статей и заметок в журнале «Колокол». Спрашивает: кто такой был Nikolaides о котором плохо отзывался Лавров; где был в то время, в августе 1882 г., Н. Николадзе]. Из Берлина — в Париж. 1923, 21 октября.

2 л. 2 стр. 21,5×13.

7—23.

337. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Только вчера получил Ваше письмо...». [Вкратце, о своей деятельности в 70-х г.г. и сотрудничестве в журнале «Колокол». Отвечает: что не знал Николайдиса; в августе 1882 года был в Тифлисе и только раз виделся с Лавровым]. Из Парижа — в Берлин. 1923, 28 окт.

2 л. 2 стр. 25×20. Автограф, копия очень бледная. См. также:

7—44; 7—24.

338. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Передал мне Иракий Георгевич о Вашей болезни, приходящей теперь к концу...». [Просит ответить: о прокламациях отпечатанных в 1866 году против Герцена в защиту Каракозова; о Худякове, который был в Женеве в 1865 году и т. д. Просит прислать краткую автобиографическую справку о себе, для энциклопедического словаря]. Из Берлина—в Париж. 1924, 1 марта.

1 л. 1 стр. 29×18.

7—25.

339. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Мне передали о Вашем запросе...» [по поводу издания воспоминаний о 60-ых годах. Спрашивает и просит ответить: 1, о прокламациях отпечатанных в 1866 году; 2, о Серно-Соловьевиче; 3, о Худякове; 4, о выстреле Березовского в Париже; 5, о М. Бакунине]. Из Берлина — в Тифлис. 1924, 15 сент.

2 л. 2 стр. 17×12,5.

7—26.

340. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Очень Вам благодарен за Ваше письмо от 15 сентября...». [Просит найти издателя и вернуть оригинал — «Из воспоминаний о 1861 и 1862 годах» со всеми поправками и замечаниями. Надеется, что адресат будет редактировать следующие главы. Сообщает о Ив. Худякове, С. Палашковском, о поляках бывавших в кружке М. Бакунина и А. Герцена, о Л. Шелгуновой, о полковнике Домбровском и о Серно-Соловьевиче. Думает, что прокламации 1866 г. дело рук поляков, которые бывали у Гижицкого. Отношение И. Худякова к убийству Александра II]. Из Тифлиса — в Берлин. 1924, 25 сент.

3 л. 3 стр. 26,5×21. Машинопись Н. Николадзе, копия.

7—27.

341. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Простите великодушно, что я так запаздываю с ответом...». [Сообщает свое мнение относительно связи между делом Каракозова и делом Березовского. Просит ответить, откуда идут сведения о том, что И. Худяков отговаривал Каракозова. Подробно пишет об интересной статье Е. Е. Колосова в журн. «Каторга и ссылка» № 3, по поводу этого вопроса. Хочет знать все, относительно эмигрантов, о Серно-Соловьевиче и о И. Худякове. Как относились эмигранты к Каракозовскому делу и какого мнения был об этом адресат? В Р. С. просит вспомнить тогдашние разговоры о масонских формах организации, т. к. прокламации написаны под масонов. Сообщает мнение В. А. Черкезишвили о прокламациях 1865 г.]. Из Берлина — в Тифлис. [1924, дек.].

1 л. 1 стр. 25×17. Надпись Н. Николадзе: «Пол. 11 дек. 1924».

7—28.

342. «Мосполиграф». издательство — Николадзе Н. Я. «Б. И. Николаевский предложил нам издать Ваши «Воспоминания...» [Условия изд.-ва]. Из Москвы — в Тифлис, 1925, 23 янв.

1 л. 1 стр. 29×22. Машинопись. Подпись редактора изд.-ва. 7—31.

343. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Месяца 3 тому назад я послал Вам заказное письмо...». [Спрашивает договорился ли адресат с издательством. Если адресат будет за границей, просит свидания, чтоб поговорить о 60-х годах. Спрашивает относительно Цверцякевича, которого подозревали в составлении прокламации против Герцена; об отношениях Долгорукова и Серно-Соловьевича к Элпидину]. Из Берлина — в Тифлис. 1925. 27 апр.

1 л. 1,5 стр. 21,5×14. 7—30.

344. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Хотя Вы не ответили мне...». [Еще раз спрашивает о левых поляках эмигрантах и хочет знать подробности относительно эмигранта Цверцякевича, т. к. «в этот пункт упирается довольно большая статья», которую прорабатывает]. Из Берлина — в Тифлис. 1925, 15 ноября.

2 л. 2 стр. 21×13,5. 7—29.

345. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Извините меня, что опоздал ответить Вам...». [Пишет относительно поляков бывавших у А. И. Герцена и Л. Шелгуновой в Женеве, в 1865—1868 г.г.].

1 л. 1 стр. 26,5×20,5. Копия машинопись Н. Николадзе. Подпись автограф: «С глубоким к Вам уважением Н. Николадзе». 7—32.

346. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Ваше письмо от 23 декабря 1925 г., я получил...». [Сообщает, что Н. С. Ангерский руководитель изд.-ва «Недра» берется издавать все воспоминания адресата. Советует также по этому вопросу обратиться к Б. П. Козьмину к редакцию журн. «Каторга и ссылка». Выражает сожаление, если адресат не запишет свои воспоминания. Его интересует не вообще польская эмиграция, а тот кружок поляков, которому в 1866 году приписывали издание прокламации. Извиняется за вопросы и сожалеет, что не привелось познакомиться лично с адресатом]. Из Берлина — в Тифлис. 1926, 6 янв.

2 л. 2 стр. 22×14. 7—33.

347. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «От души Вам благодарен за письмо от 6 с. м...». [Благодарит за хлопоты по поводу издания воспоминаний. Просит исправить рукопись и выслать. На запросы изд.-ва не отвечал, т. к. был болен в Москве. Вспоминает кружок польских эмигрантов в Женеве в 1865—66 гг. с участием Цверцякевича, Гижицкого, П. Якоби и др.]. Из Тифлиса — в Берлин. 1926, 29 янв.

1 л. 1 стр. 26×20,5. Копия, машинопись Н. Николадзе. 7—34.

348. Николадзе Н. Я. — Ангерскому Н. С. «Борис Иванович Николаевский уведомил меня, что он послал Вам мою рукопись...». [Просит исправить ошибки и сообщить условия издательства]. Из Тифлиса — в Москву. 1926, 29 янв.

1 л. 0,5 стр. 26×20,5. Копия, машинопись Н. Николадзе. 7—35.

349. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Ваше письмо от 29 янв. 1926 г. я получил и тотчас же написал в издательство «Недра» о высылке Вам Вашей рукописи...». [Надеется, что адресат скоро примет за окончание ценных воспоминаний. Благодарит за сообщение о поляках эмигрантах. Извиняется за обилие вопросов]. Из Берлина — в Тифлис. 1926, 26 февр.

2 л. 1,5 стр. 21,5×13,5. 7—36.

350. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. — «Не знаю как благодарить Вас за меры, принятые Вами для возвращения мне издательством «Недра» моих воспоминаний...» [Ведет переговоры с московскими издателями. Сообщает, что намеревается поехать через Москву за границу, где надеется увидеться с адресатом и переговорить о дальнейшей редакции воспоминаний. Просит помочь устроить визу на въезд в Германию. Сообщает цель поездки]. Из Тифлиса — в Берлин. 1926, 4 мая.

1 л. 1 стр. 25×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. Подпись авторграф.
7—37.

351. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Простите, что несколько задержался с ответом...» [Сообщает, что виза на въезд в Германию почти устроена. Советует переговорить с Б. П. Козьминным относительно печатания воспоминаний]. Из Берлина — в Тифлис. 1926, 3 июня.

2 л. 1 стр. 22×14.

7—38.

352. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Приношу Вам сердечную признательность за Ваше письмо от 3-го сего месяца и за хлопоты обо мне...» [Надеется в скором времени лично позвать адресата, в Москве увидеться с его матерью и с Б. П. Козьминным]. Из Тифлиса — в Берлин. 1926, 16 июня.

1 л. 0,5 стр. 25×20. Копия, машинопись Н. Николадзе, без подписи.

7—39.

353. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Получили ли Вы моё письмо из Парижа от 6 минувшего ноября с приложением письма в редакцию журнала «Каторга и ссылка?..» [Просит сообщить ответ редакции. Жалуется, что не достал журнал «Современность»]. Из Лондона — [в Берлин]. 1926, 1 дек.

1 л. 1 стр. 25×20,5. Копия, машинопись Н. Николадзе, без подписи.

64—56.

354. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «Мне очень совестно, что я так запоздал с ответом. Причину запоздания Вы угадали правильно: задержался ответ из редакции...» [Сообщает, что журнал «Современность» имеется в Румянцевском музее в Москве]. Из Берлина — в Лондон. 1926, 4 дек.

2 л. 1 стр. 21×13,5.

64—55.

355. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «На днях я получил из Тифлиса письмо, в котором моя дочь уведомляет меня, что исполнила мою просьбу — выслать Вам под заказной бандеролью № 33 тифлисской газеты «Закавказье» за 1908 г...» [Просит сообщить впечатление от статьи, «Как пишется история», напечатанной в этом номере]. Из Лондона — в Берлин. 1926, 5 дек.

1 л. 1 стр. 12,5×20,5. Копия, машинопись Н. Николадзе.

64—57.

356. Николадзе Н. Я. — Николаевскому Б. И. «Как вы видите из адреса на моем письме, я довольно давно лежу в лечебнице...» [Собирается в Грузию через Марсель и Батум. Ничего не имеет против бесплатного напечатания воспоминаний. Обещает выслать краткое изложение газ. «Дроша», после получения фотокопии из Лондона]. Из Парижа — в Берлин]. 1927, 17 февр..

1 л. 1 стр. 26×20,5. Копия, машинопись Н. Николадзе.

64—58.

357. Николаевский Б. И. — Николадзе Н. Я. «В редакцию я напишу и опи с охотой сразу же напечатают...» [Сообщает, что воспоминаниями адресата очень дорожат. Условия печатания]. Из Берлина — в Париж. 1927, 22 февр.

Открытое письмо.

64—54

VI. ეკონომიური საკითხები სამართლ

358. Устав Общества для содействия развитию производительных сил Кавказа. 1917, 28 марта.

8 л. 13 стр. (35,5×22). Копия машинопись. 40—705.

359. Памятная записка [Русские интересы в Персии и А. М. Хоштария].

4 л. 4,5 стр. 35,5×22. Машинопись. Надпись Н. Николадзе: «Хоштария. В марте 1915 г.». Дата перечеркнута и вторичная надпись: «7 мая 1917». 40—1146

360. Николадзе Н. Я. — В. П. [инициалы имели и отчества неизвестного лица]. «Усердно Вас прошу не отказать мне в сообщении — какое решение приняло правление «Асеа»... [Относительно разведки по р. Ингуру. Спрашивает когда приехать для соглашения по организации надлежащих изысканий]. — [в Петроград]. 1917, 25 июня.

1 л. 1 стр. 31×19,5. Черновик, автограф. 40—1757.

361. «Что наш край — Кавказ», представляет из себя по своим природным богатствам золотое дно...» [Общий обзор экономического положения страны. Предложение: учредить акционерное общество для составления и изучения проектов экономического характера]. Тфл. 1917 г. 3 стр. Отпечат в типографии.

Надпись Н. Николадзе. «От кн. П. И. Туманова в октябре 1917 г.». 40—1345.

362. Отчет о деятельности Промышленного отдела Министерства торговли и промышленности за период времени с 26-го мая по 26-ое ноября 1918 года. Тифлис.

4 л. 8 стр. 35,5×23. Копия машинопись. 61—43.

363. ცნობა საქონლის საზღვარგარეთ გატანის ნებართვისა 13 ივლისიდან—15 ნოემბრამდე 1918 წ. [თბილისი].

2 ფ. 2 გვ. 35×23. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. 61—41.

364. ცნობა საქონლის საზღვარგარეთ გატანის ნებართვისა 15—31 ოქტომბრამდე. [თბილისი. 1918].

2 ფ. 2 გვ. 35×23. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. 61—37.

365. Сведения об акционерных предприятиях, образованных в Закавказье при Закавказском правительстве. [Тифлис. 1918 г.].

1 л. 1 стр. 35,5×23. Копия машинопись. 61—38.

366. Сельско-хозяйственные перспективы грузии. [Тифлис. 1918 г.]. 16 л. 17 стр. 35×22. Копия машинопись. Примечания Н. Николадзе. 61—42.

367. Banque d'Etat du Maroc. Acte de Concession Statuts Règlement. 107 л. 107 стр. 21×16. Машинопись. Надпись Н. Николадзе: «Концессия и Устав Мароккского банка. (Получены мною от Урбича, директора «Дископото-Гезельшифта» в Берлине). Августа 1918 г.»

50—6.

368. Журнал особого совещания 21 июня 1919 г. Членов Думской финансовой комиссии, Биржевого комитета и представителей местных кредитных учреждений и Городского управления [гор. Батума].

4 л. 5 стр. 35×22. Машинопись.

21—51.

369. Италия обеспечен важный угольный бассейн. Из — «Giornale d'Italia» Рим. 14 окт. 1920 г. — [Подписание конвенции, по которой Италии предоставлено право эксплуатации Ткварчельского угольного бассейна].

2 л. 1,5 стр. 28×22. Копия машинопись.

63—144, 85, 88.

370. Увеличение железно-дорожного тарифа в Грузии с 11 апреля 1922 года.

1 л. 1 стр. 26×20,5. Копия машинопись.

63—235.

371. ნორმალური კანონი სამელიორაციო ამხანაგობებისა, შემდგარი საფუძველსა ზედა „დებულებისა“ სამელიორაციო საზოგადოებებისა საქართველოში“ დამტკიცებული უ. კ. ს. და სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ. სექტემბერი, 1924 წ.

8 ფ. 15 გვ. 35,5×22,5. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილ, წარწერა: „ცნობა კოოპერ. საქ... კოოპერატიულ სამართველოს მოთხოვნისამებრ“. ხელის მოწერა: გაურკვეველია.

84—1.

372. Арендный договор [между правительством ССР Грузии и «Бельгийским акционерным обществом по эксплуатации руд», о постройке цементного завода близ ст. Каспи и Кавтисхеви]. Тиф. 1924.

4 л. 7,5 стр. 35×21,5. Копия машинопись.

46—183.

373. Докладная записка о сооружении завода портландского цемента в Грузии. (Из рапорта бельгийского инженера Лево). [1924 г.]

2 л. 3,5 стр. 34,5×22. Машинопись.

46—182.

374. Ио[неразбор]. Николай Петрович — Н. Я. Николадзе. «Не дождавшись письма от Вас, решил написать эти несколько строк...» [Интересуется как доехал адресат до Тифлиса, каковы впечатления полученные от экономической жизни в Грузии]. Из Константинополя — в Тифлис, 1924, 28 апр.

1 л. 1 стр. 27,5×21,5. Машинопись. Подпись: «Искр. преданный Н. И... [далее неразбор].»

68—36.

375. Разные сведения по экономике Закавказья: «% сельчан и горожан, распределение дохода, почвы, орошение, обезпечение населения землей, рабочий скот, землеустройство» и т. п. сведения до 1925 года.

7 л. 7 стр. 21×16. Рукопись, автограф Н. Николадзе.

65—39.

376. З.С.Ф.С.Р. Концессионная комиссия при Совете Народных Комиссаров. — В Совнарком ССР Грузии. Копия: Тифгорисполкому [о возможности привлечения иностранного капитала к делу строительства и эксплуатации коммунальных сооружений в городах Грузинской ССР]. Тифл. 1925, 14 окт.

2 л. 2 стр. 26,5×21. Машинопись. Приписка: «Препровождено в Госплан Грузии при отношении Совнаркома Грузии от 15 октября 1925 г. за № 326».

40—730.

377. По вопросам поставленным в запросе Концессионной Комиссии при Совете Народных Комиссаров З.С.Ф.С.Р. от 14 октября 1925 г.

ვა № 178 ს. გ. присланном при предложении Совнаркома ССР Грузии от 15 октября с. г. за № 326, Госплан Грузии полагает:... [о привлечении к строительству иностранного капитала].

9 л. 8,5 стр. 26,5×21. Машинопись.

40—729.

378. მეგრელიშვილი ვლას — ნიკ. ნიკოლაძეს. [უგზავნის თეზისა და ხიზილალის მრეწველობის საქმეებს. ატყობინებს მისამართს მოსკოვში. თბილისი, 1925, 22 ნოემბ. და 14 დეკ.

2 ფ. 2 გვ. 27,5×21: ორივე ფურცელზე დაბეჭდილია: „Торговая контора «Орион» Тифлис, Пушкинская 2“. იგივე ფრანგულად. 68—82, 83.

379. Николадзе Н. Я. Хозяйственное строительство Грузии! (Доклад Н. Я. Николадзе). Тифл. 1925.

12 л. 11,5 стр. 26,5×21. Копия машинопись. Приписка Н. Николадзе: «12-ХII-1925». 40—1395.

380. [Николадзе Н. Я.]. «Вы мне поручили изложить письменно соображения о привлечении иностранного капитала к сотрудничеству с нашим хозяйственным строительством...» //«...Только усердно прошу Вас уведомить меня неотложно о получении настоящего письма». Тфл. 1925, 20-дек.

10 л. 10 стр. 26,6×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. В начале текста обращение: «Искренне уважаемый Самойл Генрихович».

40—731.

381. Мегрелишвили Влас Моисеевич. [Краткие биографические данные и обзор его коммерческой деятельности]. Торгово-Промышленная контора «Орион» [Тфл. 1925].

1 л. 1 стр. 27×21. Машинопись.

68—84.

382. მაჩაბელი მიხეილ ვახტანგის ძე. შინა-მრეწველობის მდგომარეობა საქართველოში და მისი მნიშვნელობა. თბ. 1926.

25 ფ. 25 გვ. 35×22. დაბეჭდილია მანქანაზე. გვერდზე მიბეჭდილია: «ცნობა მოხსენება ა. წ. აპრილის 3-ს წარდგენილია მიწათმოქმედების სახალხო კომისარატში...» ბოლოში რეზოლუცია მოხსენების გამო. ბეჭედი: «Н. Я. Николадзе. 4 май. 1926».

55—54.

383. Николадзе Н. Председателю Совета Народных Комиссаров Грузии [Докладная записка, о способах усиления мелиорационных и строительных работ, посредством привлечения к их производству частных сбережений]. Тфл. 1926, 31 июля.

4 л. 4 стр. 25,5×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 40—910.

384. ამონაჭრები თბილისის ქართულ და რუსულ გაზეთებიდან (1925 — 1926 წწ.) არხების გაყვანის და საერთოდ წყალთა მეურნეობის შესახებ, როგორც საქართველოში ისე სომხეთში და აზერბაიჯანში. 25 ამონაჭერი. 58—100.

385. ნ. ნიკოლაძესა და W. Wasserman -ს შორის მიწერ-მოწერა კონცესიების შესახებ. ნ. ნიკოლაძის სამი წერილის პირი მანქანაზე დაბეჭდილი—ქ. ლაონიდან. პარიზიდან და ლონდონიდან. 1926 წ. 16 ნოემბ.—1927 წ. 7 იანვ. W. Wasserman-ის ორი წერილი მანქანაზე დაბეჭდილი—ქ. ფილადელფიიდან. 1926 წ. 17 დეკ.—1927 წ. 31 იანვ.

5 ფ. 5 გვ. 25×20,5. ნ. ნიკოლაძის წერილების ტექსტი ფრანგულ ენაზე; W. Wasserman-ის წერილების ტექსტი ინგლისურ ენაზე. 64—106, 100—112.

386. «Инженер-строитель Давид Георгиевич Числиев, подглядев у природы и в остатках построек тысячелетии, открыл новый цемент...» // «...Не имея щелей такие постройки вполне гигиеничны и как монолитные сооружения весьма стойки».
2 л. 3,5 стр. 36,5×23. Рукопись. 68—61.
387. Устав Тифлисского городского банка. Тфл. 1923.
4 стр. Отпечат. в типографии. 34—22.
388. Водный кодекс Э.С.Ф.С.Р. Проект доставленный под редакцией Начзакводхоза С. Я. Богдатьяева, Тфл. 1926. 43 стр.
На первой стр. печать: «Н. Я. Николадзе, 8 фев. 1926». Исправления Н. Николадзе. 58—101.
389. Бюллетень Заксельмаша. 1926. №№ 1, 2, 3. Отпечат. в типографии. 55—62.
390. Banque Privée industrielle, commerciale, coloniale, Lyon—Marseille. Statuts avec les modifications votées par les Assemblées générales des Actionnaires...Lyon. 1924. 35 p. 62—86
391. Carte, Économique de la Géorgie. Dressée par V. Babet, Eche-
Ne 1:1680.000. 63—29
392. Кутаисская губерния.—Турская обл. и Кутаисская губ.—
Кубанская обл. и Кутаисская губ. [Карты. 4 л]. 63—30, 31, 32, 33
393. Британское торговое общество утверждено королевской
привилегией... [Цель и деятельность общества]. Лондон. 1917.
2 л. 3 с. 35—22. Машинопись. Перевод. 21—62

VII. ბუნებრივი სიმდიდრები

394. Ропп Ф. Т. Вопросы на которые желательнo получить возможно точные и верные ответы в связи с предположением создать на Кавказе торфяного дела в крупном масштабе. Пгр. 1917, 24 мая.

1 л. 1,5 стр. 35×22. Рукопись. Автограф. 46—154.

395. Гурский И. А. — Н. Я. Николадзе. «Очень извиняюсь, что опаздываю с исполнением Вашего поручения...» [Посылает адресату доклад о минеральных богатствах Чубихевской дачи и 5-ти верстную карту; общает о своей работе над рачинским проектом]. Из Кутаиса — в Ди-Ди-Джиханши. 1917, 26 сент.

2 л. 1,5 стр. 27,5×21. 40—219; 46—155.

396. Кипшидзе Ив. Горные богатства Грузии и их значение для развития горной промышленности края. Тфл. 1918.

6 л. 10 стр. 35,5×23. Копия, машинопись. 61—44.

397. Минеральные источники Грузии. Тфл. 1918.

2 л. 2,5 стр. 35,5×23. Копия, машинопись. 61—45.

398. Концессия дается для разработки каменного угля на всем пространстве бассейна р. Галиски и ея притоков. [Условия концессии. Тфл. 1919 г.]

4 л. 5 стр. 35,5×22. Копия, машинопись. 46—8.

399. მექმარიაშვილი ივ., გუნცაძე ვ. — ნიკოლაძეს. „ამ წერილთან ერთად თქვენ უთუოდ გაეცნობით მეორე წერილის შინაარსაც, რომელსაც ამასთანავე გაახლებთ...“ [მიმართავენ ადრესატს, როგორც გამოცდილ საზოგადო მოღვაწეს, საქართველოს სამამაღნო მრეწველობის განვითარებისათვის საზოგადოების დაარსების საქმეში მონაწილეობის მისაღებად]. თბილისიდან—ფოთში. [1919, 6 სექტ.]

2 ფ. 1,5 გვ. 21×13. 46 — 158.

400. მექმარიაშვილი ივ., გუნცაძე ვ. „საქართველოს მთა ბარი კახეთიდან დაწყებული კოლხიდამდის ერთ უმდიდრეს მხარეს წარმოადგენს მადნეულობით...“ [საქართველოს ჩამორჩენა ეკონომიურად. მისი სამამაღნო მრეწველობის განვითარებისათვის სააქციო საზოგადოების დაარსების საჭიროება და ადრესატის მოწვევა ამ საქმისთვის]. თბილისი. 1919.

2 ფ. 4 გვ. 21×13. ტექსტის ბოლოს: „ამნაირივე წინადადებით ჩვენ მიემართეთ სხვა ჩვენებურ საზოგადო მოღვაწეებს...“ მოწოდებას უგზავნიან ნიკოლაძეს. 46—157.

401. Правительству Грузинской демократической республики. Доклад о выяснении взаимоотношении правительства Грузинской республики и правления Нахшира-Ткибульского горнопромышленного общества

в связи с вопросом о дальнейшей судьбе камешпоугольных копей О-ва. [Тфл. 1919].

6 л. 11 стр. 35×22. Копия, машинопись. Прилагаются копии прошенная и телеграммы 53—119, 120, 121

402. Правление Нахшира-Ткибульского горнопромышленного общества... [уполномочивает Гр. М. Мелик-Каракозова вести переговоры с правительством Грузинской республики или с капиталистами о продаже Ткибульских камешпоугольных копей]. Тфл. 1919, 18 дек.

2 л. 2 стр. 35,5×22. Машинопись. Доверенность засвидетельствована нотариусом. 40—1336.

403. თბილისის ქალაქის ვამგეობა. ნიკოლოზ იაკობის ძე ნიკოლაძეს მინდობილობა, რათა აწარმოოს [მოლაპარაკება დას. ევროპის მწარმოებლებთან, თბილისში ბალნეოლოგიური სადგურის მოწყობის შესახებ]. 1920, 8 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 22,5×18,5 მანქანაზე დაბეჭდილი. 34—45.

404. Beşyugov B. I., Djambacour-Orbeliani E. [და სხვ.].—Monsieur N. Nicoladze [თბილისის მინერალური აბანოების შესაკუთრენი, ანდობენ ნ. ნიკოლაძეს აწარმოოს მოლაპარაკება დას. ევროპის მწარმოებლებთან თბილისში ბალნეოლოგიური სადგურის მოწყობის შესახებ]. 1920, 9 აპრ.

2 ფ. 1 გვ. 28×22. მანქანაზე დაბეჭდილი ფრანგული ტექსტი. ხუთი მგ. საკუთრის ხელისმოწერა. 36—44

405. Особое положение об условиях дальнейшей эксплуатации горнопромышленных предприятий, существовавших до 15 июля 1920.

7 л. 7 стр. 27,5×21,5. Копия машинопись. 63—278.

406. Краткий очерк Сисимаданского завода его рудников и при нем находящихся предприятия. 1922, 1 марта.

2 л. 2 стр. 35,5×22. Машинопись. 46—137.

407. СССР. Положение о недрах земли и о разработке их. (В отмену декрета о недрах от 30 апреля 1920 г.). «Известия ЦИК», 1923 г. от 20 июля.

6 л. 6 стр. 26,5×21. Машинопись. Н. Николадзе. 46—160.

408. В Президиум ВСНХ Грузии. Резолютивная часть к докладу Горного отдела от 5 авг. 1924 г. за № 127, 112. [Установление по республикам СССР горного надзора за правильностью эксплуатации и контроля работ на месторождения полезных ископаемых].

1 л. 1 стр. 26×21,5. Копия машинопись. Приписка Н. Николадзе: «Это не более, как проект предложения, выработанный горным отделом Грузинской республики». 46—167.

409. Кокчаев И. П. Описание хромовой железной руды в Закавказском крае [в Армении]. 1924.

2 л. 2,5 стр. 36×22. Рукопись. 46—166.

410. ССР Армении. Высший совет народного хозяйства. Производственно-экономическое управление. [Сообщение, что от И. П. Кокчаева поступил залог по сдаче в аренду месторождения хромистого железняка — «Гег—Гюней»]. Эривань, 1924, 30 снт.

1 л. 1 стр. 22×17,5. Копия, машинопись. 46—161.

411. Проект договора. [С одной стороны Совет народного хозяйства Армении и с другой И. П. Кокчаев заключают договор о разработке месторождения хромистого железняка — «Гег—Гюней». Эривань. 1924], 2 окт.

2 л. 2,5 стр. 34,5×21,5. Копия машинопись. 46—162.

412. ССР Армении. Высший Совет народного хозяйства. Производственно-экономическое управление. — Справка [о сдаче в аренду И. П. Кокчаеву месторождения хромистого железняка — «Гег-Гюлей»]. Эривань. 1924, 3 окт.

1 л. 1 стр. 22×17,5. Копия машинопись. 46—163.

413. ვარაზაშვილი ისიდორე — ნ. ნიკოლაძეს. „გეგზავნით გადაბეჭდილ ხელშეკრულების პროექტს ხრომის შესახებ“. [აღნიშნავს ი. კოკჩაევთან დადებულ ხელშეკრულების ნაკლს]. თბილისი. 1924, 10 ოქტ.

1 ფ. 2 გვ. 21,5×14. აქვეა პირი. 46—164, 165.

414. Обязательство [И. П. Кокчаева, по делу организации разработки залежей хромистого железняка в районе Севанского озера]. Тфл. 1924, 11 окт.

2 л. 2 стр. 36,5×23. Машинопись. Приложена гербовая марка. Подпись: «Илья Петрович Кокчаев». 68—60.

415. Переписка Н. Я. Николадзе с И. П. Кокчаевым относительно: эксплуатации залежей хлористого железняка близ Севанского озера, о выплавке феро-хрома в Армении и феро-марганца в Грузии о разработке серы и др руд]. Тифлис — Эривань. 1924, 11 сент. — 1925. 2 мая.

4 письма Н. Николадзе. Копии, машинопись. 68—38—41.

11 писем Н. Кокчаева. 68—44—59.

416. ნიკოლაძე ნ. — ის. ვარაზაშვილს. „კოკჩაევის პირობა მოგიტანეთ...“ [ტყობინებს, რომ სომხეთის მთავრობას ჰქონია უფლება მადნების დამუშავების პირობების დამტკიცების და რომ საჭიროა ფულის გადაგზავნა ი. პ. კოკჩაევისათვის. თბილისი]. 1924, 17 ოქტ.

1 ფ. 1 გვ. 21,5×14. ავტოგრაფი. 68—87.

417. Николадзе Н. Я. — Левану Кайхосровичу Мамулайшвили. «Позвольте обратиться к Вам с двумя просьбами...» [Спрашивает адрес Асельдер-бек Казаналипова и просит узнать, как оформить перед Ангорским правительством права закавказских граждан, которые при старом режиме имели отводы на руды в бывшей Батумской области. Просит сообщить условия]. Из Тифлиса — в [Константинополь]. 1924, 29 окт.

1 л. 1 стр. 27×21,5. Копия, машинопись Н. Николадзе. 68—76.

418. Николадзе Н. Я. — Николаю Петровичу Ио... [не разобр.] 24 августа прошлого года я послал отсюда письмо в Константинополь... [Для своих знакомых желает выхлопотать у Ангорского правительства концессию на эксплуатацию рудников в отошедшей к Турции части Батумской области. Просит узнать подробности и сообщить]. Из Тифлиса — в Константинополь. 1925, 5 янв.

1 л. 1 стр. 27×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 68—34.

419. ოს [შემდეგ გაურკვეველია] ნ. — ნიკ. ნიკოლაძეს. „მივიღე დღეს თქვენი 5 იანვრის წერილი, რომელზედაც ჩემს შეხედულებას ვაგიზიარებ...“ [რიზე, ხოფე და მაფაკრეში დაუვლია და იქაური მადნეულობის ანალოზი აქვს; იწყებს დამუშავებას. აღრესატის ნაცნობების მიერ წამოწყებული საქმე მიზანშეწონილად არ მიაჩნია, რადგანაც ჯერ საბჭოთა მთავრობის წინაშე უნდა გაფორმდეს]. კონსტანტინეპოლიდან — თბილისში. 1925, 24 იანვ.

1 ფ. 1,5 გვ. 28×22. 68—85.

420. Результаты определения мышьяка. [Анализ руды по предложению Н. Я. Николадзе]. Тфл. 1925, 2 июня.

1 л. 1 стр. 15×22. Машинопись, анализ и подпись от руки. Печать: «Аналитический кабинет Роберта Давидовича Купцис». 68—85.

421. Васадзе Н. Д. Агенту Наркоминдела СССР в Батуме. Заявление [Представляя копии свидетельств на право разведок медных руд в Мургульском ущельи, просит ходатайствовать перед правительством Турции о признании прав на эти участки]. Батум. 1925, 25 июля.

2 л. 2 стр. 35×22. Рукопись. Копия. 46—173.

422. Общие сведения о разведочных площадях месторождений медных руд заявленных Н. Д. Васадзе. [В Мургульском ущелье. 1925].

1 л. 1 стр. 35.5×22. Отпечат. в типографии. 46—174.

423. Кокчаев И. П. Объяснительная записка по делу серы. [Армения]. 1925.

2 л. 2 стр. 36×22. Рукопись. Надпись Н. Николадзе: «И. П. Кокчаева. 21 марта 1925». 46—175.

424. Кокчаев И. П. Описание месторождения самородной серы [в Армении]. Тфл. 1925, 5 июля.

3 л. 5 стр. 36×22. Рукопись. 46—169.

425. Кокчаев И. П. Описание месторождения самородной серы в Закавказском крае.

2 л. 2,5 стр. 35×22. Рукопись. 46—170.

426. Статковский Б. А. Перспективы серной промышленности в Закавказьи. Описание месторождения серы в Армении. [1925 г.].

2 л. 2,5 стр. 34,5×21,5. Рукопись. 46—168.

427. Кокчаев И. П. Марганец в Армении. [1925 г.].

2 л. 1,5 стр. 36×22. Рукопись. 46—176.

428. Результаты исследования марганцевой руды [переданной инженером В. К. Фельдт]. Тфл. 1925.

1 л. 1 стр. 17×22. Машинопись. 46—177.

429. [Николадзе Н. Я.]. Товарищество изыскателей полезных ископаемых (ПТИПИ). [Записка к проекту «Устава паевого товарищества изыскателей полезных ископаемых»]. Тфл. 1925.

2 л. 1,5 стр. 26,5×21. Машинопись Н. Николадзе. Приписка его же: «17 июля 1925». 46—171.

430. Купцис Р. Д. Протокол исследования источника «Саирме», № 1. Тфл. 1926, 13 янв.

2 л. 3 стр. 35×21,5. Копия машинопись. 46—179.

431. ვახაძე ნიკოლოზი—ნ. ნიკოლაძეს. „პირველ გისურვებზე დადნიერ ცხოვრებასთან მოკითხვას ვიძღვნი“... [წერს თავის მადნების შესახებ მურღლულის ხეობაში ოსმალეთის ტერიტორიაზე. მთავრობას თხოვს იქ წასვლის ნებართვას]. ბათუმიდან—თბილისში. 1926, 10 თებ.

1 ფ. 2 გვ. 28×21,5. კუთხეში დასტამბულია: Горнопромышленник Никитфор Давидович Васадзе. Батум. იგივე ფრანგულად. 68—15

432. ნიკოლაძე ნ.—ნიკოლოზი ვახაძეს. „ბ. ბენედიქტე ცინცაქმე მომიტანა თქვენი წერილი“... [კეთილგანაზრდიანად აღიკვეთა თუ არა თავისი უფლებები სადასახა საბადოებზე მურღლულის ხეობაში „იმ დროს, როცა რუსეთმა ოსმალეთს გადასცა ბათუმის ტერიტორიის ნაწილი“. ატყობინებს გერმანელი მრეწველის დაინტერესებას სპილენძის მადნებით. თხოვს აცნობოს საქმის ვითარებას]. თბილისიდან—ბათუმში. 1926, 15 თებ.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20. პირი ნ. ნიკოლაძის მიერ მანქ. დაბეჭდილი. 68—14.

433. ვახაძე ნიკოლოზი— ნ. ნიკოლაძეს. „თქვენი 15 თებერვლის წერილი მი-
ვიღე და საპასუხოდ მინდა ვადმოგცე შემდეგა“. [ატყობინებს, რომ აღძრა შუამ-
დგომლობა საბჭოთა მთავრობის წინაშე, რათა დატული იყოს მისი უფლებები
მადანთა საბადოების მინაკუთვნებზე მურღულის ხეობაში. თხოვს, შეატყობინოს
თუ შეუძლია ამ საქმის გამოკვლევა და დახმარება]. ბათუმიდან—თბილისში.
1926, 4 მარტი.

1 ფ. 2 გვ. 27,5×21.

46—172.

434. Стегайло. «Разбирая свои бумаги, я нашел интересный доку-
мент... доклад об одном марганцевом руднике»... [в Грузии. Доклад сос-
ставлен в 1913 году, представлен как копия с копии]. 1926, 17 март.

3 л. 4,5стр. 34,5×22. Машинопись. Адресат неизвестен. Обращение:
«Многоуважаемый Владимир Александрович». В конце текста: «Штей-
гер Стегайло».

52—73.

435. Nikoladze N. Les sables de fer magnétiques. [1926].

2 ფ. 2 გვ. 26×20,5: მანქანაზე დაბეჭდილი.

64—10.

436. ნიკოლაძე ნ.—ბესარიონ გოგიას. „მოშავალი მაისის დამლევს ორიოდ
თვით ვაპირებ სამძღვარს გარეთ წასვლას და მინდა ამ მგზავრობით თქვენი
ქალაქი ვასარგებლო“... [განზრახვა აქვს გააკეთებინოს ანალიზი მდ. სეფის რკი-
ნის სილისა და ფოთის ტორფის, თხოვს გამოუგზავნოს ორივეს ნიმუში. ასახე-
ლებს ადგილებს სადაც შეიძლება მათი პოვნა]. თბილისიდან—ფოთში. 1926,
12 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20. პირი ნ. ნიკოლაძის მიერ მანქ. დაბეჭდილი.

68—18.

437. ფოთის ქალაქის აღმასკომის თავმჯდომარე ბ. გოგია—ნ. ნიკოლაძეს.
[აცნობებს სეფის სილისა და ტორფის ნიმუშების გამოგზავნას, თან ერთვის
საბარგო ქვითარი]. ფოთიდან—თბილისში. 1926, 24 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 18×22,5. მანქანაზე დაბეჭდილი. ქ. ფოთის აღმასრულებელი
კომიტეტის ბლანკი. ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „მივიღე 27 მაისს 1926“.

68—88.

438. Николадзе Н. Я. Краткие сведения о месторождениях полез-
ных ископаемых в пределах ЗСФСР. [Тфл.] 1926, 26 июля.

12 л. 17,5 стр. 35,5×22. Машинопись.

46—178.

439. [Николадзе Н. Я.]. Краткие сведения о месторождениях полез-
ных ископаемых, находящихся в пределах ЗСФСР и которые могут
быть объектами горных концессии. Тфл. 26 июля 1926.

12 л. 17 с. 35,5×22. Машинопись. Приложена печать: «Н. Я. Ни-
коладзе 21 авг. 1926». Надпись: «Секретно». По распоряжению тов. Эли-
ава посылается Н.Я.Николадзе, 1926 г. 21 августа.

64—38.

Текст на англ. яз., см.

64—114.

440. Памятная записка. [Сообщение, что одним известным инженер-
ом открыты богатые ископаемые на территории Турции у берега моря].

1 л. 1 стр. 27 × 21. Рукопись.

63—242.

441. Будников П. П. и Левин М. Е. Ангидритовый и гипсовый цементы. М. 1924. 31с. (Труды гос. Экспериментального ин-та силикатов. Вып.
14).

20—6.

442. Чирвинский П. Н. и Ульянов А. А. Черный песок реки Сулсы на Кавказе. Новочеркасск. 1928. 11 стр. (Отд. оттиск из «Известий Донского Полит. ин-та». Т. 11).

На обложке и тит. листе печать: «Г. Н. Николадзе». 46—186.

443. Карта месторождений полезных ископаемых включенных в перспективный план геолого-разведочных работ З.С.Ф.С.Р на 1925 — 26, 1929 — 30 гг.

Масштаб 20 верст в дюйме. 64—40.

VIII. შინაგარეო ურთიერთობების მართვის მმართველთა საბჭოთა საზოგადოება

(საბჭოთები აწვდია ორ საბაზალაში, ერთს ნ. ნიკოლაძის ხელით აწვდია „შინაგარეო ურთიერთობების მმართველთა საზოგადოების შესახებ ძალაღები და შავი-ბი კერძო ნ. ნიკოლაძის“, მეორეს: „ПРОТОКОЛЫ ЗАСЕДАНИЙ НАБЛЮДАТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА ЧЭМО ДЛЯ Н. НИКОЛАДЗЕ“)

444. Правление Русско-Азиатского банка — Совету съездов Шорапанских марганцепромышленников Кутаисской губернии. [Правление обязуется финансировать Совет в случае передачи ему имущества ликвидируемых германских марганцепромышленных предприятий. Условия финансирования]. Петроград. 1917, 12 янв.

4 л. 5 стр. 35,5×22. Машинопись. 51—64, 65; 63—236, 237.

445. «1917 года января 13 дня Совет съездов марганцепромышленников Шорапанского района и инженер Михаил Антонович Токарский заключили договор...» [Обязанность М. А. Токарского: разработать вопрос финансирования предприятия Совета съездов по приобретению и эксплуатации германских марганцепромышленных залежей. Обязательства Совета съездов перед М. А. Токарским].

2 л. 2,5 стр. 35,5×22,5. Машинопись. 51—66; 63—238.

446. Николадзе Н. Я. [Телеграмма на имя]—И. Г. Абашидзе. «Сейчас подписано. Посылаю нарочным в Кутаис. Поздравляю». Из Петрограда — в Кутаис. 1917, 1 фев.

Полный текст телеграммы. Черновик, автограф Н. Николадзе.

51—69.

447. Абашидзе И. Г. [Телеграмма на имя] — Н. Я. Николадзе, «Выработанные Вами 31 января договоры, девятнадцатого февраля утверждены, приняты Советом съезда». Из Кутаиса — в Петроград. 1917 г. 23 фев.

Полный текст телеграммы.

51—72.

448. წერეთელი ნ. ე.—ნ. ნიკოლაძეს. „თქვენი წერილი გერმანელთა მამულების ლიკვიდაციის შესახებ მე მოვახსენე საბჭოს“... [რომლის სახელით/თხოვს, შეადგინოს მოხსენება იმის შესახებ, თუ რა გააკეთა შავი ქვის მრეწველთა კრებისაგან არჩეულმა საგანგებო კომისიამ]. ქუთაისიდან—სოფ. დიდ-ჯიხაიში. 1917, 22 სექტ.

2 ფ. 1 გვ. 28×22. მანქანაზე დაბეჭდილი. ბლანკი: «Председателю Совета съезда марганцепромышленников».

51—77.

449. [Николадзе Н. Я.]. Доклад [о постановлении XVIII съезда марганцепромышленников по приобретению и эксплуатации ликвидируемых немецких предприятий в Чнатура. Возбуждение этого вопроса перед Временным правительством и отношение последнего]. 1917, сент.

12 л. 11,5 стр 21×13,5. Рукопись, автограф.

51—56.

Копия доклада, машинопись: 4 л. 6 с.

51—55.

450. **Проект устава синдиката кавказских марганцепромышленников.** 6 л. 10 стр. 35×22. Машинопись. 21—29.
451. ნიკოლაძე ნ. პროექტი ქიათურის შავი ქვის სააქციო საზოგადოების წესდების შეცვლისა [1918 წ.].
2 ფ. 2,5 გვ. 35×2.2 ავტოგრაფი. მეორე და მესამე გვ. რუსულად. 21—14.
452. **Авдеев В. Н. и Варазашвили И. С.** Записка к проекту урегулирования транспорта марганцевой руды из Чиатура. Тфл. 1918, 16 июня.
- Прилагаются два заявления: 1. — На имя правительства Грузинской республики, и 2. — В Совет съезда марганцепромышленников. К последнему приложен: «Схематический план Чиатурского марганцевого района».
- 24 л. 40 с. 35,5×22. Копия, машинопись. 63—61, 62, 63.
453. **Устав Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества (ЧЭМО).** [1918 г.]. 35 карт. Автограф Н. Николадзе. 21—1.
454. **Устав Акционерного Общества Чиатурских Марганцепромышленников.** Утвержден 27 сент. 1918 г. Тифлис. 32 с. 21—7.
455. **Замечания по поводу устава Акционерного Общества Чиатурских Марганцепромышленников** [Тифлис. 1918 г.]. 8 л. 13 с. 35,5×22. Машинопись. 21—15.
456. სია შავი ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების აქციონერთა 2 ფ. 2,5 გვ. 35×22. ხელნაწერი. 21—4.
457. **Список фирм-участниц общества ЧЭМО. § 30 устава.** 1 л. 1 с. 25×5×20. Рукопись. 63—230.
458. **Протокол заседаний Тифлисской Организационной Комиссии Акционерного Общества Чиатурских Марганцепромышленников** 14 ноября 1918 г. 2 л. 2с. 35×22. Машинопись. 21—11.
459. **Протокол заседания Тифлисской Организационной комиссии [Акционерного общ-ва Чиатурских Марганцепромышленников]** 20 ноября 1918 года. 2 л. 2,5 с. 35×22. Машинопись. 21—12.
460. **Акционерное Общество Чиатурских Марганцепромышленников** 1. — Основной капитал. 2. — Работающие фирмы. 3. — Площадь залежей марганца. 4. — Запас руды. 5. — Нужды общ-ва 1918 г. 1 л. 2 с. 35×22. Машинопись. 21—13, 63—239.
461. **Договор. «Акционерное Общество Чиатурских Марганцепромышленников и Банк „British Trade Corporation“ (Батумское отд.)** заключили между собой нижеследующее соглашение...» 1918 г. 2 л. 2,5 с. 34×21. Машинопись, копия. Подпись: «С подлинным верно: «Председатель А. О. Ч. М. — Н. Николадзе».
462. კანონპროექტი შავი ქვის გაღასაზიდ ტარიფის გადიდების შესახებ. [1918 წ.] 1 ფ. 1 გვ. 35×23. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი. 61—52.
463. წერეთელი — ნიკ. ნიკოლაძეს. „აქციონერული საზოგადოების კრებამ ერთხმად აგირჩიათ გამგეობაში და გიძღვნათ სალამი“. ქიათურიდან—თბილისში. 1918, 22 დეკ. დებეშის სრული ტექსტი. 40—782.

464. ჰიათურის შავი-ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების გამგეობის სხდომების ოქმები №№ 2,—27. 1918—1919 წ.წ.

21—76 გვ. 22×18. მანქ. დაბეჭდილი. 21—5.

465. ჰიათურის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების საერთო კრებების ოქმები №№ 1,—39. 1918—1919 წ.წ..

127 გვ. 22×18. მანქ. დაბეჭდილი. 21—8.

466. Договор заключенный между правительством Грузинского государства... и нижепоименованными фирмами,... относительно учреждения Грузинского Марганцевого Акционерного Общества. Берлин. 1918.

2 л. 2,5 с. 35×21,5. Копия, машинопись. 21—8.

467. Договор заключенный между правительством Грузинского государства... и нижепоименованными фирмами,... относительно учреждения Акционерного Общества Чиатурской железной дороги. [Берлин. 1918 г.]

2 л. 4 стр. 35×21,5. Копия, машинопись. 21—9.

468. Договор заключенный между правительством Грузинского государства... и нижепоименованными фирмами,... относительно учреждения Акционерного Общества по эксплуатации Потийского порта. [Берлин. 1918 г.]

2 л. 4 с. 35×21,5. Копия, машинопись. 21—10.

469. Сведения о Чиатурской марганцевой промышленности. 1918—1920 гг.

6 карт. Автограф Н. Николадзе. 21—2.

470. [ნიკოლაძე ნ.]. გამგეობის მოხსენება ჰიათურის შავი-ქვის სააქციო საზოგადოების პირველ წლიურ კრებას 1919 წლის ანგარიშის შესახებ.

3 ფ. 3 გვ. 35×22. ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 21—43.

471. თუმანიშვილი კ. პ. „მთავრობას გადაწყვეტილი აქვს შემოიღოს შავი-ქვის ექსპორტის მონოპოლია, გადასაწყვეტია მხოლოდ საკითხი, თუ როგორ მოეწყოს ეს მონოპოლია“... [1919 წ.]

2 ფ. 4 გვ. 35×22. მანქ. დაბეჭდილი. პირველ გვერდზე წარწერა ნ. ნიკოლაძის ხელით: „წერილი კ. პ. თუმანიშვილისა დ. ა. თოფურაძისათვის. მივიღე 23 სექტ. 1919 წ. კობია“.

21—28.

472. Чиатурское распределительное марганцевое бюро. Журналы заседания №№ 1—8, 1918 г.

17 л. 32 с. 35×22. Машинопись. 21—30.

473. Журнал совещания 11 июня 1919 г. по вопросам, возбужденным марганцевым бюро и связанным с вывозом руды со ст. Чиатуры.

2 л. 3 с. 35×22. Машинопись. 21—34.

474. Дринен В. И. Доклад члена Совета съезда марганцепромышленников инженера Дринена, читанный в Чиатурах 3-го июля 1919 года. [Положение марганцевой промышленности в Англии и чиатурский марганец].

5 л. 7 с. 35×22. Машинопись. 21—32.

475. Протокол совещания марганцепромышленников состоявшегося в г. Чиатурах 3-го июля 1919 г. для рассмотрения условия современного положения марганцепромышленности в связи с вопросом о возобновле-

ლი რაობა ნა პრომისლახ კაკ ნო დობიჩე, თაკ ი ნო ნოვოზუ მარგანცევი რუდი, ნო დოკლადუ ჟენა სოვთა ვ. ი. დრინსა.

2 ლ. 2 ს. 35×22. მასინოპისი. 21—33.

476. ჩიატურსკოე რასპრედელისელისოე მარგანცეოე ბიურო. ჟურნალის ზასედანი №№ 1—6, 1919 გ.

15 ლ. 24 ს. 35×22. მასინოპისი. 21—31.

477. მოხსენება საზოგადო კრებას ჰიოთურის შავი ჰვის მრეწველთა საზოგადოების გამგეობისაგან. აგვისტო. 1919 წ.

4 ფ. 5 გვ. 35×22. მანქ. დაბეჟილი. 21—25.

478. სპისოკ იმუშესთა, პრიობრეტენიოე აქციონერნიოე იბშესთოე. სოსთავლენ 26 ავგუსთა 1919 გ.

6 ლ. 5 ს. 36×23. რუკოპისი. 52—4.

479. პრავლენიე აქციონერნიოე იბშ-ა ჩიატურსკის მარგანცეოე პრომისლენიკის. — დოკლად იბ იოსუშესთვლენიე მონოპოლიე ნა ნოვოზ მარგანცა იზ პრედელის გრუზიე. თიფლის. 9 იკთ. 1919 გ.

4 ლ. 6 ს. 35,5×23. იბეჩათ. ვ თიპოგრაფიე. 63—258; 21—18.

480. [ტოპურიძე დ. ა.]. «გოსუდარსთუ პრედსთოიე სროჩნო იოსუშესთვლენიე იბშესთვლენიუ ზაკონო 2 ავგუსთა 1919 გ. მონოპოლიე ნა ნოვოზ მარგანცა იზ გრუზიე...».

1 ლ. 2 ს. 35×22. მასინოპისი. ნა პერვიო სთრ. ნადპისი ნ. ნიკოლადზე: «პროექტ დ. ა. ტოპურიძე. პერედან მნე 11 იკთებრე 1919 გ.».

21—22.

481. მანჯგალადზე კ. ი. კ ვოპროსუ იბ იორგანიზაციე ზავოდა ფერრომანგანა ვ გრუზიე. — გაზ. «იბნოვლენიე», 1919 გ. 27 იკთ. № 27, სთრ. 3.

52—81.

482. ჟურული [გ. დ.]. — ნიკოლადზე ნ. ია. «პოზდრავლიუ, პრავისელისთო პოსთანოვილო პრედოსთავისთვლენიე პრედლოჟენიოე პრომისლენიკის იორგანიზაციე იოსუშესთვლენიე მონოპოლიე... იზ თიფლისა — ვ დიდი-ჯიხაიში. 1919. 7 ნოიბე.

ტელეგრამა. 51—79.

483. აქციონერნიოე იბშესთოე ჩიატურსკის მარგანცეოე პრომისლენიკის. — იბეჩათ ზა პერვიო იბეჩათნიო გოდი სო ვრემენი ვოზნიკნოვენიე იბშესთოე პო 31 დეკაბრე 1919 გოდა.

8 ლ. 13 სთრ. 35×22. მასინოპისი. 21—41.

484. ჰიოთურის შავი ჰვის მრეწველთა საზოგადოების გამგეობას (აქციონერთა კერძო თაბიირზე გამოტანილი დადგენილება). 1919 წ.

2 ფ. 2 გვ. 26,5×21,5. ხელნაწერი. ნ. ნიკოლადის ხელით აწერია: «გადმომცეს დაგვიანებით (ივ. მემშარიაშვილმა) ჰიოთურაში. 17—X, 1919 წ.»

21—37.

485. მარგანცის გაზიდვის რეგალია (მონოპოლია). [თბილისი, 1919 წ.]. 4 გვ. დასტამბული. 21—17.

486. წერეთელი ხ. ე.—საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრის მოხსენება [ჰიოთურის მრეწველთა საბჭოს თემეჯდომარის მოადგილის, — მარგანცის მონოპოლიის შესახებ]. თბილისი. 1919, 4 გვ. დასტამბული. 21—16.

487. Господину министру финансов, торговли и промышленности. [Образование «Чиатурского Экспортного Марганцевого общества» для монополии вывоза марганца и его продуктов]. Тифлис. 1919 г.

4 ლ. 5,5 ს. 35×22. მასინოპისი. 21—21.

488. Монополия вывоза (экспорта) марганцевой руды и ее продуктов... [Условия передачи монополии «Акц. Обществу Чиатурских Марганцепромышленников»]. 1919 г.

2 л. 1 с. 35,5×22. Машинопись. 21—19.

489. სია კიათურის შავი-ქვის მრეწველთა სააქციონერო საზოგადოების აქციონერებისა პირველ საზოგადო კრებაზე. [1919].

4 ფ. 5 გვ. 35×22. ხელნაწერი. 21—80.

490. სია კიათურის შავი-ქვის მრეწველთა სააქციონერო საზოგადოებაზე გადმოსულ სარეცხ ქარხნებისა. [1919].

2 ფ. 2 გვ. 36×23. ხელნაწერი. 62—3.

491. ცნობები შავი-ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების ქონების შესახებ.

1 ფ. 1 გვ. 35,5×22. მანქ. დაბეჭდილი. 21—20.

492. კიათურის შავი-ქვის მრეწველთა სააქციონერო საზოგადოების წევრთა არაჩვეულებრივი საერთო ყრილობის [ოქმები №№ 1—6]. 1919.

25 ფ. 21 გვ. 35×22. მანქ. დაბეჭდილი. 21—85.

493. „შავი-ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების სარევიზიო კომისიამ განიხილა რა 1919 წლიური ანგარიში საზოგადოების და გაეცნო რა ყოველივე საქმეებს და საბუთებს, აქვეს პატივი მოახსენოს პირველ მორიგ საზოგადო კრებას თავის დასკვნები“...

20 ფ. 35 გვ. 35×22. მანქ. დაბეჭდილი. შენიშვნები ნ. ნიკოლაძის ხელით 21—42.

494. „გამგეობის მოხსენებაზე სარევიზიო კომისია იძლევა შემდეგ დასკვნას“... [შავი-ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების 1919 წლის ანგარიშის შესახებ].

4 ფ. 5 გვ. 35×22. მანქ. დაბეჭდილი. შენიშვნები ნ. ნიკოლაძის ხელით. მისივე წარწერა: „მოხსენდეს გამგეობას. მივიღეთ 27 მარტს 1920 წ.“ 21—15.

495. მოხსენება კიათურის ქალაქის გამგეობისა სახალხო სახლისათვის ეანო მოდებამისაგან, გიორგი ჩომახიძისაგან, სიმონ და ალექსანდრე ქანტუროძეებისაგან იძულებით აღვიღების ჩამორთმევის შესახებ. [1919 წ.].

2 ფ. 4 გვ. 35×22. მანქანაზე დაბეჭდილი. 21—27.

496. Сведения о марганцепромышленных фабриках расположенных в Чальском, Цирквальском и др. ущельях. Чиатурского района [1919 г.].

2 л. 2 стр. 36×23. Рукопись. 52—2.

497. Авдеев В. Н. К проекту в Чиатурах. I-Подъездные пути. II-Чиатурская дорога. III — Гидро-электрическая станция. IV — Водопровод. [1919 г.].

4 л. 5 с. 34,5×21. Машинопись. На первой стр. надпись Н. Николадзе: «II-VII 1919 г.».

21—26.

498. Комитет Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества — «ЧЭМО» — Господину министру финансов, торговли и промышленности. [Комитет сообщает, что он вступил в исполнение своих обязанностей]. Тифлис. 1919.

2 л. 2 с. 35×22. Машинопись. 21—39.

499. «Для продажи марганцевой руды заграничней...» [Договор между Акционерным общ-ом и иностранными фирмами]. Тифлис. 1919.

2 л. 4 с. 35×22. Копия, машинопись. 21—38.

500. Комитет Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества — «ЧЭМО». — Господину Мануилидис в Батуме. [О продаже марганцевой руды французской фирме]. Тифлис. 1919.

1 л. 1 с. 35×22. Копия, машинопись. 21—40.

501. Договор [между Акц. Общ-ом Чиатурских марганце-промышленников и Ф. Т. Виллобей Смит о предоставлении последнему права продажи марганца на рынках, Соедин. Штатов и Канады. 1919 г.].

2 л. 2 с. 35×22. Копия машинопись. 21—24.

502. „Фишки“ [ასე აწერია კონვერტს, რომელშიაც აწვევია საკატალოგობარათები ნ. ნიკოლაძის ხელით შეესებული სხვადასხვა ცნობებით, როგორც მაგალითად ფრანგული ეურნალებიდან ამოწერილი: ფერო-მანგანუმის, თეთრი ნახშირის და ქვანახშირის შესახებ]. 1919 წ.

83—181.

503. წერიტფლი სოლომონ. მოხსენება შავი ქვის მრეწველთა სააქციონერო საზოგადოების გამგეობას [რწმუნებულს ანგარიში თავის მოქმედების შესახებ]. 5 იანვ. 1920 წ

2 ფ. 2,5 გვ. 35×22. მანქანაზე დაბეჭდილი. 21—28.

504. Чиатурскому промышленному обществу от А. Ф. Шталь. [Для издания „Handbuch der Regional-Geologie“ пишет отдел «Кавказ». Просит прислать труд В. Меллера. «Полезные ископаемые и мин. воды Кавказа»]. 1920, 25 янв.

2 л. 3 с. 22×14. 21—53.

505. «К своему сожалению должен Вам сообщить...» [Сообщает, что получил распоряжение от Лондонского отделения банка ликвидировать сделку]. Из Батума — в Тифлис. 1920, 31 янв.

1 л. 1 с. 25×20. Машинопись. Бланк „British Grade Corporation“. Подпись не разобрана. 21—54.

506. „სია შავი ქვის მრეწველთა სააქციონერო საზოგადოების აქციონერების. 1920, 7 მარტი

2 ფ. 3 გვ. 35×22. მანქანაზე დაბეჭდილი. წარწერა: „ნ. ნიკოლაძე 7 მარტი 1920“.

21—40.

507. Г. Управляющему делами Акц. Общ-ва Чиатурских марганце-промышленников в г. Чиатура. Заявление акционера общ-ва Н. Я. Николадзе [просит из внесенных денег покрыть аванс]. Чиатура, 1920, 27 марта.

2 л. 1 с. 35×22. Рукопись. 21—46.

508. ნიკოლაძე ნიკ. — Yita. -ს [ფრანგულად დაწერილ წერილში ატყობინებს აღრესატს, ფოთს მიტანილი შავი ქვის რაოდენობას, ღირებულებას და სხვ.]. თბილისიდან. 1920, 3 აპრ.

2 ფ. 2 გვ. 28×22. ავტოგრაფი წერილის შავია. 21—47.

509. [დებეშები, წერილები შეკითხვები და სხვა საბუთები კიათურის შავი-ქვის საექსპორტო საზოგადოების (ЧЭМО) წარმომადგენლის ნ. ნიკოლაძის სახელზე]. თბილისიდან, პარიზიდან—ლონდონში. 1920, 10 მაისი—10 სექტ.

16 ფ. 16 გვ. ტექსტი ქართულ, რუსულ, ფრანგულ და ინგლისურ ენებზე. ხელნაწერი და მანქანაზე დაბეჭდილი.

68—183,—211.

510. «Правление Акционерного общества Чиатурских марганцепромышленников сим уполномочивает Вас совершить от имени Общества все те юридические сделки чисто-правового характера...» [Доверенность на имя Н. Я. Николадзе]. Тифлис. 1920, 19 мая.

2 л. 3 с. 35,5×22. Машинопись. Подписи членов правления удостоверяет нотариус. 63—256.

511. ბერიძე ვანო—ნიკ. ნიკოლაძეს. „ბოდიშს ვიხდი, რომ აძლენი ხნის განმავლობაში ვერაერთარი ცნობა ვერ მოგაწვდინეთ“... [დაწვრილებით წერს, თუ რა მდგომარეობაშია კიათურის შავი ქვის მრეწველობის საქმეები]. თბილისიდან—[ლონდონში]. 1920, 7 ივნ.

3 ფ. 6 გვ. 27×22+2 ფ. 3 გვ. 21×13,5. პირველ გვ. დაბეჭდილია: „კიათურის შავი ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოება. გამგეობა“. 63—41.

512. Statuts de la Société d'exportation de manganèse de Tchiatouri. Le 18 Juin 1920. Ville de Tiflis.

16 ფ. 16 გვ. 34×21. თარგმანი ფრანგულ ენაზე შემოწმებულია ქ. როტერდამში. მეორე ცალი გასწორებულია ნ. ნიკოლაძის ხელით. 21—58; 52—42.

513. აბაშიძე დავით. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის ბ. თავმჯდომარეს. კავკასია-ამერიკის ვაჭრობა და მადნეულობის კომპანიის პრეზიდენტის დავით პეტრეს ძე აბაშიძის განცხადება [თხოულობს ნებართვას მარგანეციის გატანისას საქართველოდან ამერიკაში]. ტფილისი. 1920, 13 ივლისი.

2 ფ. 2,5 გვ. 35×22. მანქანაზე დაბეჭდილი პირი შემოწმებულია „ჩემო“-ს საქმეთა მმართველის მიერ. 21—59.

514. მოდებაძე პლატონ. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის ფინანსთა და ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრს—მთავრობის წარმომადგენლის საზოგადოება „ჩემო“-ში პლატონ მოდებაძისაგან მოხსენება [კიათურის საექსპორტო საზოგადოების მოქმედება და დაბრკოლებანი]. ტფილისი. 1920, 15 ივლისი.

6 ფ. 9 გვ. 35,5×22. მანქანაზე დაბეჭდილი პირი შემოწმებულია „ჩემო“-ს საქმეთა მმართველის მიერ. 21—64.

515. Список фирм-участниц общества «ЧЭМО» на 15-ое июля 1920 г. 1 л. 1 с. 32×20. Копия машинопись. 21—60.

516. Правление Чиатурского Экспорта Марганцевого Общества. — Господам Н. Я. Николадзе, А. А. Джакели [и др. Доверенность на имя членов комиссии командиремой за границу по вопросам об экспорте из Грузии чиатурской марганцевой руды]. Тифлис, 1920, 29 июля.

2 л. 4 с. 27×22. Машинопись. Заверена тифлисским нотариусом, представителем правительства и французским консулом. 21—61.

517. Société d'exportation de Manganèse de Tchiatouri. „TEMO“. — Messieurs N. Nikoladze, A. Djakeli, B. Papava... [დასახელებული პირები არჩეული არიან დელეგაციის წევრებად, თავმჯდომარედ ნ. ნიკოლაძე. დელეგაციის ევალება, შეისწავლოს ევროპის ბაზარი და მოაგვაროს კიათურის შავი ქვის გასაღება]. ტფილისი. 1920, 1 აგვისტო.

1 ფ. 2 გვ. 28,5×22. მანქანაზე დაბეჭდილი. შემოწმებულია ბეჭდით და ხელის მოწერით. 21—66.

518. Общество «ЧЭМО». Список материалов, отправляемых за границу для делегации. Тифлис. 1920, 2 авг.

2,5 л. 2,5 с. 35×22. Машинопись. 21—63.

519 Джапаридзе С. Записка к делу о продаже обществом «ЧЭМО» — Французской Коммерческой Компании Руды и Металлов в Марселе марганцевой руды. Тифлис. 1920, 2 авг.

6 л. 7 с. 35,5×22. Машинопись. 21—65.

520. საქართველოს დამფუძნებელი კრების თამჯდომარეს. დამფუძნებელი კრების წევრის ნიკოლოზ ნიკოლაძისაგან განცხადება [უცხადებს, რომ იძულებულია ხელი აიღოს დამფუძნებელი კრების წევრობაზე, რადგანაც კიათურის შავეიქის გამზიდ საზოგადოების დედეგაციამ დააეულა ყური უბღის მის საზღვარ-გარეთ მუშაობას]. ლონდონი. 1920, 12 ოქტ.

1 ფ. 1 გვ. 26×20. მანქ. დაბეჭდილი. 40—009.

521. Выписка из письма от 15/21 ноября 1920 г. за № 2385 адресована Н. Я. Николадзе. — § 6. Продажа союзу кооперативов и министерству земледелия [марганцевой руды].

2 л. 1,5 с. 33,5×21. Рукопись. 21—75.

522. Совету Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества в г. Тифлис. [Делегация сообщает: причины перехода главной конторы в г. Роттердам; причины отсутствия продажи марганца; состояние цен на марганец; о продаже марганца разным иностранным фирмам]. Лондон. 1920 г. 22 ноября.

1) л. 11 с. 25,5×20. Машинопись. Подписи: председателя делегации Н. Николадзе, членов делегации и секретаря Д. Цкитишвили.

21—76.

523. Messieurs les Représentants de la Société D'Exportation de Manganèse de Tchiatouri. Le 20 Decembre 1920.

5 ფ. 3,5 გვ. 27×21. მანქ. დაბეჭდილი ფრანგული ტექსტი გასწორებული ნ. ნიკოლაძის მიერ. მისივე ხელით აწერია: „Экз. поправленный согласно постановлению Наблюдательного комитета 5 января 1921 г. в Роттердаме Председ. Комитета Н. Николадзе“

63—232.

524. [Чиатурское Экспортное Марганцевое Общество «ЧЭМО»]. — Председателю Делегации ЧЭМО г. Н. Я. Николадзе [Сообщают об обмене валюты; исчисление комиссии причитающейся Г. М. Хруссаки; отправка марганца; о германской валюте и германских фирмах; продажи и цены на марганец]. Тифлис. 1920, 27 дек.

4 л. 8 с. 27,5×22. Машинопись. Подписи председателя и членов правления. 21—77.

525. [Чиатурское Экспортное Марганцевое Общество «ЧЭМО»]. — Делегации Общества «ЧЭМО». Груз. пероксида пар. «Сиркасси». Тифлис. 1920, 29 дек.

1 л. 1 с. 27,5×22. Машинопись. Подписи председателя и делопроизводителя. 21—78.

526. ნიკოლაძე ნ. ბატონ სამხედრო მინისტრს [თხოვს ნებართვას შტაბის ტოპოგრაფიული განყოფილებიდან მდ. ყვირილისა და ენგურის ბასეინების რუკის შესაძენად]. ტფილისი. 1920 წ.

1 ფ. i გვ. 35×22. პირო მანქანაზე დაბეჭდილი. აღნიშნულია ნ. ნიკოლაძის მისამართი. 21—44.

527. [Николадзе Н. Я.]. «Отсутствие у нашего правительства валюты и ходких товаров... // ...Все наши надежды пропадут бесплодно для нас и окажутся в пользу тех кто не сеял и не жал на марганцевом поле

ა воспользовался нашим трудом и достоянием совершенно зря»]. [1920 г.]

3 л. 3 с. 26×20. Машинопись Н. Николадзе. Фрагменты, о положении марганцевой промышленности. 52—77.

528. Гамкрелидзе П. — Николадзе Н. Я. «Имеется предложение на 4—5000 тонн, 48% м-п, срок погрузки 1—1½ мес...» [Сообщает условия; просит пожаловать на заседание комитета марганцепромышленников]. 1920.

2 л. 1,5 с. 21×13. Рукопись. 21—48.

529. Доля участия [в Чиатурском Экспортном Марганцевом Обществе. Список членов общества]. 1920 г.

1 л. 1 с. 33×21. Рукопись. 21—79.

530. Правление Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества [уполномочивает Н. Я. Николадзе защищать интересы общества перед французской Коммерческой Компанией Руды и Металла в г. Марселе]. Тифлис. 1920.

2 л. 3 с. 35×22. Копия машинопись, заверена нотариусом, представителем правительства и французским консулом. 21—62.

531. Сведения о чиатурском марганце 1920—1921 гг.

11 карт., автограф Н. Николадзе. 21—85.

532. კომერციული საზოგადოებების წერილები და ოფიციალური მიმართვები ნ. ნიკოლაძეს, როგორც კიათურის შავი-ქვის მრეწველობის წარმომადგენელს ლონდონში. 1920 წ.

7 ფ. 7 გვ. 27,5×21,5. ყველა მანქ. დაბეჭდილი. ნ. ნიკოლაძის წერილების პირები. ფრანგულ და ინგლისურ ენ. 68—64,—70.

533. კიათურის შავი-ქვის მრეწველთა საზოგადოების შესახებ წერილმანი ცნობები და საბუთები, ნ. ნიკოლაძის ჩანაწერები, სადარბაზო ბარათები და სხვ.; წერილები ნ. ნიკოლაძის სახელზე. 1920 წ.

9 ფ. 10 გვ. 2 ბარ. 21—55, 56, 57, 70.

534. კიათურის შავი-ქვის საექსპორტო საზოგადოების „ჩემო“-ს საქმეები. სხედასხვა პირებისა და დაწესებულებების მიმართვა, ოთხი ნ. ნიკოლაძის სახელზე; მანქანაზე დაბეჭდილი ფრანგული და ინგლისური ტექსტი. 1920. 1 ივნ. — 12 ნოემბ.

21 ფ. 20 გვ. 28,5×22. 91—67,—69.

535. ნ. ნიკოლაძის წერილები ალექსანდრე ჭაყელის სახელზე ლონდონიდან—კონსტანტინოპოლში. ეხება კიათურის შავი-ქვის მრეწველობის მდგომარეობას, ურთიერთობას უცხოელ კაპიტალისტებთან შავი ქვის ექსპორტთან დაკავშირებით, 1920, 11 ოქტ.—1921, 16 ივლ.

10 ფ. 10 გვ. 26×20. პირები მანქ. დაბეჭდილი. 68—97,—101.

536. ნ. ნიკოლაძის წერილები კონსტანტინე ჭაყელს, დიუპრეს და ჭავჭავაძეს. კ. ჭაყელის წერილი ნ. ნიკოლაძეს შავი ქვის ექსპორტის შესახებ. ნ. ნიკოლაძის წერილები ლონდონიდან. კ. ჭაყელის წერილი სტამბოლიდან. 1920, 2 ნოემბ.—1922, 24 აგვ.

6 ფ. 6 გვ. 25×20. ნ. ნიკოლაძის წერილების პირები მანქ. დაბეჭდილი ქართულ, რუსულ და ფრანგულ ენ. 68—123,—128.

537. Бумаги по организации в 1920 и 1921 гг. заграничного комитета и агентства марганцевого экспортного общества «ЧЭМО».

ახე აწერია 23 საბუთის შეკერას.

84. ფ. 85 გვ. ყველაზე დიდი ზომა 36×23. ხელნაწერი და მანქ. დაბეჭდილი რუსულ და ფრანგულ ენ. 52—7, —20.

538. Чиатурское Экспортное Марганцевое Общество «ЧЭМО». — Делегации «ЧЭМО». Роттердам. [Сведения о продаже пероксида, о погрузке марганца в Потти и железно-дорожном движении. Последние два вопроса отмечены чернилами, приписка: «Конфиденциально»]. Тифлис. 1921, 14 янв.

4 л. 5 с. 27×22. Машиннопись. 21—87.

539. Правление Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества. — Делегации Общества «ЧЭМО». Роттердам [Правление просит сообщить, окончательные расчеты по пароходным грузам и о произведенных расходах. О расчете правительства с обществом «ЧЭМО»]. Тифлис. 1921, 22 янв.

1 л. 2 с. 28,5×21,5. Машиннопись. 21—96.

540. Николадзе Н. Я. — Правлению «ЧЭМО» [Телеграмма в Тифлис на русск. и франц. яз.]. Лондон, 1921, 11 февр.

1 л. 1 с. 28×22,5. Кония машиннопись. 52—33.

541. ზერიძე ვანო. — ნ. ნიკოლაძეს. „უპირველეს ყოვლისა ვისურვებთ სიცოცხლეს ჯანმრთელს და კიდე გამარჯვებას... [ატყობინებხ შეგი ჰქვს მრეწველობის მდგომარეობას. ურჩევს არ დაანებოს თავი ზედამხედველობას. თორემ საქმე დაინგრევა; შესაძლებლად შიანია ერთი-ორი თვით აღრესატის ჩამოსვლა დასასვენებლად. თბილისიდან—ლონდონში. 1921, 12 თებ.

2 ფ. 4 გვ. 27×22. პირველ გვ. დაბეჭდილია: „კიათურის შავი-ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოება. გამგეობა“. 63—42.

542. Папова Б. — Н. Я. Николадзе. «В бытность свою в Берлине г. Джакели обещал нашему дипломатическому представителю... от имени ЧЭМО пожертвовать в пользу нуждающихся студентов...» [Просит разрешения, передать некоторую сумму по назначению]. Из Берлина — в Лондон. 1921, 14 февр.

1 л. 2 с. 27×21,5. 21—99.

543. Председателю наблюдательного комитета Общества «ЧЭМО» Н. Я. Николадзе. [Правление ЧЭМО посылает протокол общего собрания от 18 апр. 1921 г. и просит приехать для выяснения положения дела]. Из Константинополя — в Лондон. 1921, 26 апр.

2 л. 2 с. 28,5×22. Рукопись. Подписи членов правления. Печать «ЧЭМО» на груз. и франц. яз. Прилагается копия протокола, машинопись с подписями, завершена печатью. 4 л. 5 с. 34×21. 52—43; 44; 21—104.

544. Memorandum and Articles of Association of the Georgian Manganese Company Limited.. London. 1921. 46 с. Отпечат. в типографии Надпись Н. Николадзе: „6 мая 1921 г. Лондон. Исправленный“.

На втором экземпляре надпись: «Первоначальный проект».

21—119, 118.

545. [Николадзе Н. Я.] — Господину Соломону Ефимовичу Церетели в Константинополь. [Как председатель наблюдательного комитета «ЧЭМО», знакомит адресата с положением дел комитета и сообщает при-

чины разногласия с правлением]. Лондон. 1921., 13 мая.

6 л. 6 с. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе.

21—105; 52—34.

546. [Николадзе Н. Я.] — Туманову К. П. «Пользуясь надежным случаем отъезда Вашего пасынка, пробую впервые сообщить Вам, что делалось и делается в агентстве «ЧЭМО»... [Пишет подробно о делах общества, о своей работе и т. д.]. Лондон. 1921, 22 мая.

10 л. 10 с. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе; исправления и надписи: «Кн. К. П. Туманову в Тифлис».

52—47.

547. [Николадзе Н. Я.]. Выплавка в Грузии ферро-марганца электричеством [1921], 30 мая.

7 л. 7 с. 26×20,5. Копия машинопись Н. Николадзе.

63—231; 64—16.

548. Протокол заседания Наблюдательного комитета агентства «ЧЭМО» при наличии делегации общ-ва «ЧЭМО». Гор. Гаага. 28 июля 1921 г. Председатель — Н. Я. Николадзе, секретарь — Д. Цикитишвили.

2 л. 2 с. 34×21. Литограф.

21—107.

549. Протокол заседания «ЧЭМО» в г. Гаага, 5 и 6 августа [1921 г.]. Председатель — Г. Д. Журули, секретарь — Д. Цикитишвили.

4 л. 4 с. 34×21. Литограф.

21—110.

550. Протокол заседания Совета делегации членов Комитета и представителей фирм в г. Гаага 9 августа 1921 г. Председатель — Г. Д. Журули, секретарь — Д. Цикитишвили.

1 л. 1 с. 34×21. Литограф.

21—112.

551. *Président du Conseil de Surveillance de Temo. „Messieurs: Comme suite à notre... [ატყობინებს „ჩემო“-ს ადმინისტრაციული საბჭოს წევრების გვარებს].* 1921, 10 აგვისტო.

2 ფ. 2 გვ. 27,5×21. მანქ. დაბეჭდილი პირი.

21—78.

552. Выписка из протокола чрезвычайного общего собрания Чиа-турского Экспортного Марганцевого Общества «ЧЭМО» от 26 сентября 1921 г. в помещении гостиницы Токатлиана. Константинополь — Пера. Заявление Н. Я. Николадзе о сложении с себя обязанностей председателя наблюдательного комитета. Постановление совета: произвести с Н. Николадзе расчет].

2 л. 3 с. 33×21,5. Копия, машинопись заверена печатью и подписью секретаря.

21—115.

553. Договор заключенный между «ЧЭМО» (Чиатурское Экспортное Марганцевое Общество) и фирмой «Флессинг и К-о», об экспорте марганца из Грузии. Условия по пунктам. Константинополь — 1921, 8 окт.

4 л. 6,5 с. 35×22. Копия, машинопись.

52—41.

Черновик, машинопись с исправлениями Н. Николадзе

28×22.

52—42.

554. *ჭიათურის შავი ქვის საექსპორტო საზოგადოების „ჩემო“-ს საქმეების შესახებ: ამონაწერები, რეზოლუციები, ოქმები და მიმოწერა ნ. ნიკოლაძესთან სხვადასხვა პირებისა და ორგანიზაციების. ქ. როტერდამი, ლონდონი. პარიზი, 1921, 5 იანვ.—8 დეკ.*

51 ფ. 51 გვ. სხვადასხვა ზომის. მანქანაზე დაბეჭდილი.

21—84,—116; 68—248.

555. ამონაწერი: ოქმისა ჰიათურის შავი ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების გამგეობის და სარევიზიო კომისიის შეერთებული სხდომისა ქ. თბილისში 15 დეკემბერს 1921 წელს. (საქითხი: ნ. ნიკოლაძის, განთავისუფლებულ თავმჯდომარის მოვალეობიდან ზედამხედველ კომიტეტის თავმჯდომარეთ არჩევან დღიდან). თბილისი.

2 ფ. 2,5 22×17,5. მანქ. დაბეჭდილი ამონაწერი ეგზავნება სოლომონ წერეთელს 1922 წ. 6 იანვარს, ნ. ნიკოლაძისთვის გასაგზავნად. 63—23, 24.

556. Note sur le Manganese de Tchiatouri [შენიშვნები ჰიათურის შავი ქვის მრეწველობის შესახებ. „ჩემო“-ს ორგანიზაცია საქართველოში და საზღვარგარეთ. 1921 ან 1922 წ.].

9. ფ. 9 გვ. 27×21. მანქანაზე დაბეჭდილი. ფრანგული ტექსტი.

63—221, 226.

557. ჰიათურის შავი ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოების გამგეობის წევრს ნ. ნიკოლაძეს [ატყობინებენ, რომ გამგეობას განზრახული აქვს გადადგომა, თხოვენ წერილობით თანხმობას, ეკითხებიან, ხელახლა იყრის კენჭს თუ არა]. თბილისი. 1922, 5 იანვ.

1 ფ. 1 გვ. 22×17,5 მანქანაზე დაბეჭდილი. ხელს აწერენ: გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილე და მდივანი.

68—22.

558. Любович Евгений — Н. Я. Николадзе. «Я получил из Америки вырезку из «Христианского Научного Монитора...» [где напечатано сообщение из Амстердама, о монополии на всемирном рынке Голландской фирмой Чиатурского марганца. Просьба подтвердить это известие]. Из Парижа — в Лондон. 1922, 10 янв.

1 л. 1с. 27×21. Машиннопись.

63—166.

559. ნიკოლაძე ნ.—სოლომონ წერეთელს. „თქვენი განკარგულებისამებრ მომივიდა დღეს ამონაწერი სხენებული საზოგადოების გამგეობის და რევიზიის კომისიის შეერთებული სხდომის ოქმისა“... [კმაყოფილია თავისი გადადგომით გამგეობის წევრობის მოვალეობიდან. უარს ამბობს კენჭის ყრაზე]. ლონდონიდან—კონსტანტინოპოლში. 1922, 10 თებ.

1 ფ. 1 გვ. 26×20,5. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. მიმართვა: „ჰიათურის შავი ქვის მრეწველთა საზოგადოების თავმჯდომარეს ბ. სოლომონ წერეთელს ამავე საზოგადოების გამგეობის ნაწევრალის ნ. ნიკოლაძის მოხსენება“.

68—26.

560. Николадзе Н. Я. — Е. Любовичу. «В ответ на Ваш запрос от 10 сего января...» [Сообщает, что представительство по продаже марганца во всех странах передано голландской фирме Флессинг и к-о. и что, договор заключен на три года]. Из Лондона — в Париж. 1922, 14 фев.

1 л. 1 с. 26×20,5. Копия, машиннопись.

63—167.

561. [უცნობი პირი ეწვება პირადება ნ. ნიკოლაძეს, რომ, როგორცე მოუვა თბილისიდან ამბავი, შეატყობინებს]. რომიდან—ლონდონში. 1922, 20 მარტი.

2 ფ. 2 გვ. 22×14. ფრანგ. ენაზე.

21—180.

562. ნიკოლაძე ნ.—მ. ყაუხჩიშვილს. „ამ დილას მივიღე თქვენი წერილი 11 ამ თვისა“... [ატყობინებს, რომ შრიფტების გამკეთებლის მისამართი კირღებოცა ჰაგის კომიტეტისთვის; რომ დაიშალა შავი ქვის მრეწველთა კომიტეტი და სხვ.]. ლონდონიდან—ბერლინში. 1922, 15 აპრ.

2 ფ. 2 გვ: 26×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 21—120.

563. ნიკოლაძე ნ. გელზენკირხენის საზოგადოება და ქიათურის შავის ქვის მრეწველობა.

2 ფ. 2 გვ. 27×21. ფრანგული ტექსტი მანქანაზე დაბეჭდილი. ნ. ნიკოლაძის ხელით მიწერილია: „19 September 1922“.

564. დეკანოზიშვილი ანდრია—ნ. ნიკოლაძეს. „გუშინ მივიღე თქვენი ვედრების წერილი და რასაკვირველია დაუყოვნებლივ და დიდის სიამოვნებით შევუდექი საქმეს...“ [ატყობინებს, რომ „ჩემოს“ საქმეებში არ აღმოჩნდა თბილისიდან გამოგზავნილი დეპეშა და ამიტომ ოფიციალურად უგზავნიან, თბილისს წერილს].—ლონდონში. 1922, 6 ოქტ.

1 ფ. 1,5 გვ. 28×22. 21—120

565. Основания для расчета с Н. Я. Николадзе за 100.000 пудов марганца, вывезенного на пароходе «Модиг», 1922, 24 нояб.

1 л. 2 с. 22×17,5. Машинопись. 21—120.

566. [უთარაღო ფრანგულად დაწერილი წერილი გაგზავნილი როტერდამიდან—ლონდონში. ატყობინებენ დელეგაციის პრეზიდენტს ნ. ნიკოლაძეს, რომ თავს ანებებენ „ჩემო“-ს და ყოველგვარ პასუხისმგებლობას იხსნიან თავიდან].

1 ფ. 1,5 გვ. 26,5×21. ხელის მოწერა გაურკვეველია. ერთი უნდა იყოს ლუი პანასიე. 21—117.

567. Ропп Ф. Т. Предварительное соображение для устройства на Кавказе (в Потн) электрометаллургического завода для выплавки 2.200.000 пудов ферро-марганца в 80% при условии использования водяной силы Ингура. [Материал собранный в 1912 году]. 48 л., Рукопись.

В тетрадь вложены: 1 — Письмо Ф. Т. Ропп к Н. Николадзе 1922 г. Из Петрограда в Лондон: — 2 — Карта: ледники питающие бассейн реки Ингура. 3 — Карта: Потн, Зуглиди, Самтрედия. 4 — Карта: Кутаис, Шорапани, Чнатура, Тквибули. 20—15.

568. [დეპეშები წერილები, ოფიციალური მიმართებები ქიათურის შავი ქვის საექსპორტო საზოგადოების წარმომადგენელის ნ. ნიკოლაძის სახელზე]. ბერლინიდან ჰაგიდან, პარიზიდან—ლონდონში. 1923, 2 იანვ.—1924, 4 თებ.

14 ფ. 14 გვ. სხვადასხვა ზომის, ქართულ, რუსულ, ფრანგულ და ინგლისურ ენ. ხელნაწერები და მანქ. დაბეჭდილები 63—290, — 219

569. Николадзе Н. [Письма к неизвестному лицу о делах «ЧЭМО»]. Из Лондона, 1923, 8 янв: и 7 февр.

2 л. 2 с. 26×21. Копии, машинопись. 63—244, 245.

570. ქავთარაძე ანდრია. მოხსენება ყოფილი გამგეობის წევრის ანდრია ლევანის-ძის ქავთარაძის, ქიათურის სააქციო საზოგადოების 25 იანვრის 1923 წლის არა ჩვეულებრივ კრებას.

20 ფ. 20 გვ. 33×21. მანქანაზე დაბეჭდილი. 1 გვ. ხელნაწერი, ავტოგრაფი ა. ქავთარაძის. მისივე შესწორებები და ხელის მოწერა. 52—46.

571. Николадзе Н. Я. [Письма на имя Василия Степановича Завойко. Из Лондона в Берлин]. 1923, 3 февр. — 1 июля.

8 л. 8 с. 26×21. Копии, машинопись. 63—246, 252:

572. Points From the interview with Messieurs N. Nikoladze and M. Zavoiko. 1923, 25 იანვ.

7 ფ. 7 გვ. 32×20 მანქ. დაბეჭდილი. 21—121.

573. Confidential. 1—Summary of proposals reacquisition of „Tchiatouri“ Company by a British Syndicate. 2—Port of Poti. 3— Ferro—Manganese. 1923, 27 თებ.

4 ფ. 4 გვ. 33×20. მანქ. დაბეჭდილი. შენიშვნებით და შესწორებებით
03—220

574. „Dear M. Nikoladze, ienclose hevewith a copy of the draft report we have been putting together concerning the Tchiatouri...“ 1923, 28 თებ.

3 ფ. 2,5 გვ. 33×20. მანქ. დაბეჭდილი. 21—122.

575. The Caucasian (Tchiatouri) Manganese industry. 1923, 26 თებ.

15 ფ. 15 გვ. 33×20. მანქ. დაბეჭდილი. შენიშვნებით და შესწორებებით
08—228.

576. The Caucasian (Tchiatouri) manganese industry. Confidential. 1923, მარტი.

13 ფ. 13 გვ. 33×20. მანქ. დაბეჭდილი. 21—123.

577. Наш вывоз и мировое потребление Чиатурского марганца... в 1923 г. 354.000 тонн, вместо 1.100.000 тонн 1913 г.

Запись, автограф Н. Николадзе на 1 карт.- 52—1.

578. Вопросы организации марганцепромышленности. (Из беседы с представителем правительства в «ЧЭМО» тов. К. Модебадзс). — Газ. «Заря Востока». 1923, 22 марта № 61.

Вырезка наклеена на бланке: „N. Nikoladze. London“. Приписка Н. Николадзе: «Из «Зари Востока» 22 марта 1923, № 61, издаваемойся в Тифлисе». 63—260.

579. ქვეთარაძე ანდრია—ნიკ. ნიკოლაძეს. „ყველაფერზე ადრე ვიჩქარო მოგესალმით წმინდა მეგობრული გრძნობებით...“ საცნობს კიათურის შავი ქვის საექსპორტო საზოგადოების მდგომარეობას. თხოვს ჩამოსვლას და საქმის მოწესრიგებას. აღნიშნავს მთავრობის ყურადღებას შავი ქვის მრეწველობისადმი. თბილისიდან—ლონდონში. 1923, 28 ნოემბ.

2 ფ. 4 გვ. 25×20,5. უკანასკნელ გვერდზე გ. ნიკოლაძე წერს მამას: „გიგზავნი ამ ანდრიას წერილს. და მეც ვუერთდები მის მიერ გამოთქმულ სურვილებს...“ შემდეგ თხოვს უშოვოს ორი მათემატიკური წიგნი იტალიაში დაბეჭდილი. 52—46.

ამ წერილის ფრანგული თარგმანი მანქანაზეა დაბეჭდილი: 52—50.

მეორე წერილში, რომელიც გაგზავნილია 1924 წ. 1 იანვ. ანდრია ქვეთარაძე ისევ თხოვს ადრესატს/სასწრაფოდ ჩამოვიდეს „ჩემო“-ს საქმეების გამო. 52—48.

580. ნიკოლაძე ნ.—Rhys Williams-ს[ატყობინებს ცნობებს კიათურის შავი-ქვის შესახებ]. ლონდონიდან. 1923, 29 იანვ.

2 ფ. 2,5 გვ. 26×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 21—127.

581. ნიკოლაძე ნ.—Rhys Williams-ს[ატყობინებს ცნობებს კიათურის მარგახეცის საექსპორტო საზოგადოების წევრებისა და მიწის რაოდენობის შესახებ]. ლონდონიდან. 1923, 7 თებ.

1 ფ. 2 გვ. 26×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 21—128.

6. ნიკოლაძის არქივის კატალოგი

582. **ისხვადახხვა საბუთები კრათურის შავი ქვის მრეწველობის შესახებ, კერძოდ, მისი ექსპლოატაცია და ორგანიზაცია.** პარიზი. 1923—1924 წწ.

20 ფ. 20 გვ. 27×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. ფრანგ. და ინგლისური ტექსტი.
68—222, 223, 224, 226, 227, 240, 241.

583. **ქავთარაძე ანდრია—ნიკ. ნიკოლაძეს.** „ეს მესამე წერილსა გწერთ... ამ წერილებიდან ნათლად დაინახავდით თუ რა არის ჩემი მიზანი, როცა ასე დაუინებით გირჩევთ ჩამოსვლას: ჩემოს საქმეები ითხოვს მცოდნე მეთაურს“... [სოხვის, ჩამოიტანოს პროექტები შავი ქვის მრეწველობის გასაუმჯობესებლად აცნობს მდგომარეობას]. თბილისიდან—ლონდონში. 1924, 7 თებ.

1 ფ. 2 გვ. 25×20,5. 52—59.

584. **Николадзе Н. Я. Марганцевая программа 1924-го года.**

1 л. 1 с. 28,5×22,5. Копия машинопись. К заглавию приписана: «Моя».
52—60.

585. **В Совет Народных Комиссаров ССР Грузии. Прощение [от марганцепромышленных фирм: «По доверенности Форвуд и Селлар — В. Дринен, Акционерное общ-во чиятурских марганцепромышленников» и др. фирмы отмечают неопределенное положение грузинской марганцевой промышленности. Просят оформить концессионный договор].** Тифлис. 1924, 28 фев.

2 л. 4 с. 33×21. Копия машинопись. 52—66.

586. **ხაკოლაძე ნ.—**[ქიათურის მარგანცის საექსპორტო საზოგადოებას აცუბნენბს, რომ თანახმად პირობებისა, მიიღო კუთვნილი წილი და ამას აგზავნის როგორც ხელწერილს]. პარიზი. 1924, 12 მარტი.

1 ფ. 1 გვ. 26,5×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 21—126.

587. **Перечень вопросов подлежащих обсуждению в заседании совета «ЧЭМО» 31 марта 1924 года.**

1 л. 2 с. 37×22,5. Машинопись 52—53.

588. **ხაკოლაძე ნ.—** Felix Neuville-ს [ორივე წერილში ეხება ჩემოს საქმეებს]. თბილისიდან—პარიზში. 1924, 7 აპრ.—18 სექტ.

2 ფ. 2 გვ. 26,5×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. ტექსტი ფრანგულ ენაზე.
68—86, 87.

589. **Токарский М. А. Соображения касательно современного положения марганцевой промышленности. —** Заведующему Кавказским государственным управлением тов. К. С. Модебадзе. Тифлис, 1924, 22 апр.

2 л. 4 с. 36×22. Машинопись. 52—68.

590. **Николадзе Н. Я. —** С. С. Палашковскому. «Очень Вам признателен за присылку двух книжек». [Сообщает положение дел «ЧЭМО» и просит передать эти сведения Невиллю]. Из Тифлиса — [в Париж]. 1924, 28 мая.

2 л. 2 с. 27×21,5. Копия машинопись. 68—92.

591. **Модебадзе Карп. Ближайшие задачи в области марганцевой промышленности Грузии.** Тифлис. 1924, май.

5 л. 9 с. 35×21,5. Машинопись. Надпись Н. Николадзе: «Записка Карпа Модебадзе, Май, 1924».
52—56.

592. **Николадзе Н. Я. [Письма и телеграммы на имя: Ш. Элиава, в в Москву; Управляющему делами Совета Народных Комиссаров Грузии; К. С. Модебадзе и В. А. Чичинадзе в сел. Чолеви, — о делах «ЧЭ-**

მო». Из Тифлиса. 1924, 2 июня — 5 авг.
5 л. 5 с. 27×21,5. Копия машинопись.

68—104, 105, 106, 107, 108.

593. Николодзе Н. Я. — «Прошу извинить мне запоздалость ответа на Ваше письмо от 28 апреля с. г...» [Пишет о новом составе совета ЧЭМО и о своей роли в совете]. Из Тифлиса — в Константинополь. 1924, 22 июля.

1 л. 1 с. 27×21. Копия машинопись. Адресат неизвестен. 68—33.

594. Список членов совета общества «ЧЭМО» явившихся на заседании 22 июля 1924 года.

1 л. 1 с. 33×21. Машинопись. Приписки Н. Николадзе.

52—57.

595. Nouville-ის წერილი ნ. ნიკოლაძეს. Chevilly-ის წერილი ნ. ნიკოლაძეს. ამავე პიროვნების წერილი ალექსანდრე სვანიძეს, რომელიც უზგავნის ნ. ნიკოლაძეს საშვივე წერილი ეხება „ჩემო“-ს საქმეებს]. პარიზი. 1924, ივლისი, აგვისტო.

5 ფ. 6 გვ. 27×20,5. მანქ. დაბეჭდილი. ტექსტი ფრანგულ ენაზე.

68—69, 90, 91.

596. [ჰიათურის შავი ქვის საექსპორტო საზოგადოების მიერ დადებული ხელშეკრულება, პირობები ევროპაში შავი ქვის ექსპორტის შესახებ]. 1924.

3 ფ. 3 გვ. 27×21. მანქ. დაბეჭდილი. ტექსტი ფრანგულ ენაზე. 21—124.

597. Lang Lucien-ის [ერთი წერილი ანდრია ქავთარაძის სახელზე მეორე წერილი ნ. ნიკოლაძის სახელზე. კორესპონდენტს აინტერესებს ჰიათურის შავი ქვის კონცესიები]. პარიზი, თბილისი, 1924, 6 სექტ.—20 დეკ.

3 ფ. 3 გვ. 27×20. მანქ. დაბეჭდილი. ტექსტი ფრანგულ ენაზე. ნ. ნიკოლაძის პასუხის პირი.

68—69, 70, 84.

598. ნიკოლაძე ნ. [ორი წერილი ხრუსაყის სახელზე და მისი პასუხი „ჩემო“-ს საქმეების შესახებ]. თბილისიდან—ლონდონში, 1924, 20 სექ., 5 ნოემბ.

5 ფ. 5 გვ. 26,5×21. ნ. ნიკოლაძის წერილების პირები მანქ. დაბეჭდილი ტექსტი ფრანგულ ენაზე. ხრუსაყის წერილი ინგლისურ ენაზე.

68—100, 101, 102.

599. Модебадзе К. Заметки по поводу предложений фирмы Харриман и К-о (американцы) на предмет получения ими концессии на эксплуатацию и экспорт марганца в Грузию. [Тифлис]. 1924, 6 окт.

4 л. 6 с. 35,5×22. Копия машинопись. Подпись: «Начальник Управления по делам марганцевой промышленности — К. Модебадзе».

52—70.

600. «Настоящий договор составлен и заключен...» [между бывшими владельцами залежей марганца в ССР Грузии членами «ЧЭМО» и В. А. Харриман и К-о, обществом имеющим свою контору в г. Нью-Йорке]. [Москва]. 1924, 7 окт.

10 л. 13 с. 28,5×22. Копия машинопись. Второй вариант этого договора 8 л. 8 с. 35,5×22. Копия, машинопись. Надпись: „მოქ. ნ. ნიკოლაძეს“. წითელი მელნით ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „მივიღე 7 ოქტ. 1924 წ.“.

52—83.

601. [В. А. Харриман и К-о]. Членам о-ва ЧЭМО. [Перечислены фамилии лиц и названия обществ, которые являются членами «ЧЭМО». Соглашение после заключения договора]. Москва. 1924, 7 дек.

2 л. 3 с. 28,5×22. Копия машинопись. 52—64.

602. [სხვადასხვა ფირმების მიმართვა ნ. ნიკოლაძეს. მიწერ-მოწერა და სხვა საბუთები ეხება ჰიათურის შავი ქვის საექსპორტო საზოგადოების საქმიანობას.

ორი ფრანგული დეპეშის შავი ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფია. საბუთები რუსულ და ფრანგულ ენაზე]. 1920—1924 წწ.

62—6, 30, 31, 35—40, 46, 51, 52, 54, 55, 58, 61—69, 67, 75—76.

603. The Manganese industry in the Caucasus and its international importance.

13 ფ. 13 გვ. 22,5×20. მანკანაზე დაბეჭდილი. 68—224.

604. The Manganese industry in the Caucasus and its international importance.

25 ფ. 25 გვ. 32,5×20. მანკანაზე დაბეჭდილი. მე-12 გვ. იწყება: „The Brazilian manganese fields“.

605. ვიათურას შავი ქვის კონცესია.—გაზ. „კომუნისტი“. 1925, 14 ივნ. № 134, გვ. 1. 62—89.

606. Концессия Харриман и К-о в Чиатурском районе.— Газ. «Заря Востока», 1925, 14 июня № 900. Места подчеркнуты красным карандашом. 52—88.

607. Добавочный рычаг хозяйственного подъема [Концессий Харриман и К-о]. — Газ: «Заря Востока» 1925, 14 июня № 900. 52—87.

608. Башин, инженер по эксплуатации. Разбор с горно-технической и коммерческой точки зрения эксплуатационного отдела в концессионном договоре, заключенном правительством СССР с фирмой «Харриман и к-о». 1925, 4 дек.

4 л. 4,5 с. 36×22,5. Копия машинопись. 52—72.

609. Устав Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества. Тифлис. 1920. 22 с. 52—82.

610. Устав Чиатурского Экспортного Марганцевого Общества [с изменениями]. Тифлис. 1922. 22 с. 52—83; 22—6.

611. Соловьев А. П. Марганцевая промышленность Грузии. Тифлис. 1922. 38 с. 6 черт.

Дарств. надпись: «Глубокоуважаемому Николаю Яковлевичу Николадзе. От А. Соловьева. 11—IV, 1924 г.» 52—84.

612. Николадзе Н. К истории грузинской марганцевопромышленности. Как построилась Чиатурская ветка? Тифлис. 1925. 50 с. 22—7.

613. Babet V. Le Minerai de Manganèse de Géorgie par V. Babet Géologue et ancien Chef du Laboratoire de l'Administration des Voies de Communication à Tiflis, Paris. 1921. 33 p, 22—14.

614. Banque Privée. Industrielle, commerciale, coloniale. Lyon—Marseille. Rapport du conseil d'Administration. Rapport des Commissaires. Résolutions... Paris. 1923. 15 p 52—85.

615. Zereteli D. Manganese Ore with special reference to Georgian Ore by Datico Zereteli. London. 1925. 136p. 22—12.

616. Caucasia. Map of Caucasia by Topographical Section. Caucasia Military Staff. 1906. 21—131.

617. Общий план Чиатурского марганцевого района. Составлен по данным правительственной съемки. 21—50.

618. Шоропанский марганцевый район [чертеж]. 52—78.

IX. ნავთობის პირობა

(აკ გაერთიანებულია: „Нефтяной архив“ და „Нефтепровод Грозный—Поти“).

619. Проект договора [между министерством финансов торговли и промышленности Грузинской республики и инженером С. Л. Урушадзе о разведке и добыче нефти в сел. Пховели Сигнахского уезда]. Тфл. 1919. 4 л. 5,5 с. 35,5×22. Машинопись. Надпись Н. Николадзе: «Нефть» 45—121.

620. [ნიკოლაძე ნ. ნავთის ექსპორტი კავკასიიდან. 1923 წ.].

4 ფ. 4 გვ. 28×22. ფრანგული ტექსტი, ხელნაწერი, ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. მისივე ხელით აწერია: «Копия с протеста Схиртладзе против «Шеля». მეორე ცალს აწერია: «Проект Схиртладзе. 1923 г». 45—130; 63—280.

621. Николадзе Н. Я. Экспорт и сбыт русской нефти (Доклад Н. Я. Николадзе) [Тфл.]. 1924, 20 дек.

3 л. 5,5 с. 35×22. Копия машинопись. 45—122.

622. Николадзе Н. Я. Экспорт и сбыт русской нефти. (Доклад Н. Я. Николадзе) [Тфл.]. 1924, 20 дек.

5 л. 4,5 с. 35×22. Черновик с исправлениями, машинопись. Приписка: «20 декабря 1924». 23—30.

623. ნიკოლაძე ნ.—ს. ი. ენუქიძეს. „ორმოცდასამი წლის შრომა ნავთობის საქმიეებში ნებას მაძლევს და ვალს მდებს გთხოვით მიაქციოთ ყურადღება...“ ლეგზავნის თავის შრომას: „Внутреннее и внешнее оборудование нашей нефтрепромышленности“. წასაკითხავად და გამოსაყენებლად. თბილისი. 1925, 5 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 27×21. პირი. 45—128.

624. [Николадзе Н. Я.]. Внутреннее и внешнее оборудование нашей нефтепромышленности. [Тфл.]. 1925, 28 июня.

9 л. 8 с. 27×21. Копия машинопись. 45—124.

625. ამონაკრები 1924—1925 წლის ფრანგული გაზეთებიდან, ნავთობის შესახებ. 8 ამონაკვერი. 23—73.

626. Дэвенпорт Е. Г. и Сидней Р. Кук, Нефтяные тресты и Англо-Американские отношения. Перевод с англ. А. Ф. Сперанского со вступ. статьей Е. А. Адамова: «Англо-Американские отношения с нефтяной точки зрения». М., 1925, 185, XLII с. 26—35.

627. Нефтяной бюллетень. М. Орган Совета нефтяной промышленности. 1925 г. №№ 1, 2, 3. 26—4.

628. Обзор Бакинской нефтяной промышленности за два года национализации 1920—1922 г.г. 280 с. 26—3.

629. Павлович М. Мировая борьба за нефть. М. 1922. 27 с. 26—37.

630. Пог Джозеф. Экономика нефти. Перевод с англ. С. Д. Богдановского под ред. Г. Ф. Ассеева. М.-Л., 1924. 424 с.

Надпись: «Н. Николадзе. 14 февраля 1925. Москва». Места отмечены красным карандашом. 26—6.

631. Справочная книжка по нефтяной промышленности на 1925 г. Баку, 1925. 217 с. 26—36.

632. Серебровский А. П. Нефтяная и газовая промышленность в Америке. Доклад А. П. Серебровского горному директорату В.С.Н.Х. Часть первая. Техника бурения и эксплуатации. На правах рукописи. Лондон. 1924, 354 с. 26—11.

633. Фельдт В. К. Проблема экспорта кавказнефти в связи с развитием транспорта. Разрешение проблемы — концессионный порядок. Тфл. 1928. 32 с.

Надпись: «Глубокоуважаемому Николаю Яковлевичу Николадзе от автора 26—1, 1928 г.». 26—2.

ნავთობხადენი გროზნი—შავი ზღვის ნაპირი

634. Нефтепровод Поти—Грозный. Расчет М. Г. Каухчева 24 августа 1920 г.

1 л. 1 с. 25×19,5. Надпись автограф Н. Николадзе. 63—276.

635. Conduite de naphte Grosny—Poti. 1920, 27 აგვ.

2 ფ. 2,5 გვ. 20×16. ხელნაწერი ფრანგულ ენ. ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „Расчет Деляпроосто 27/VIII—1920“. 63—377.

636. Николадзе Н. Я. [Письма к неизвестному лицу о нефтепроводе Грозный — Потн]. Лондон. 1920, сент.-ноябрь.

7 л. 7 с. 25,5×20,5. Копии, машинопись.

63—135, 136, 271, 272.

637. «Трубопровод пойдет от сел. Алды (в 3 верстах к Ю. З. от Грозного...)» [Прилагается чертеж нефтепровода Грозный—Поти]. 1920. 3 л. 2 с. 21×13,5. Рукопись, автограф Н. Николадзе. На чертеже печать. 63—275.

638. Van-Dooren Jos. C. [წერილები ნ. ნიკოლაძის სახელზე, ნავთსადენის „გროზნი—ფოთის“ გაყვანის შესახებ. თან ერთვის ხელშეკრულების პროექტი. როტერდამიდან. 1921, იანვ.]

7 ფ. 5,5 გვ. 27×21,5. მანქ. დაბეჭდილი. ტექსტი ფრანგულ ენაზე.

63—156, 157, 158, 159, 161.

639. Карновский и де-Петерсон. [Письма к Н. Я. Николадзе по поводу переговоров с представителями голландского синдиката о проведении нефтепровода Грозный—Поти]. 1921, 3 янв. — 7 февр.

7 л. 7 с. 28×20,5. 4 стр. машинопись.

63—146, — 152.

640. Николадзе Н. Я. [Письма к Карновскому и де-Петерсон, о проведении нефтепровода Грозный—Поти]. 1921, 17 янв. — 8 февр.

3 л. 3 с. 27×2,5. Копия машинопись.

63—153, — 155.

641. Чичинадзе В. А. Предварительные соображения касательно нефтепровода Грозный—Поти. — На имя Уполнаркомпути СССР по ЗСФСР. [1924 г.]

8 л. 7 с. 35,5×22. Копия машинопись. После текста: «УЦТ инженер (Чичинадзе)». 23—31.

642. Протокол совещания подкомиссии по вопросам, связанным с проектом сооружения нефтепровода из Грозного на Поти или Батум в

предположении сооружения перевальной железной дороги Беслан—Кутаиси — Копитнари. 1924.

2 л. 3,5 с. 36×22. Копия, машинопись. Печать: «Инженер Владимир Константинович Фельдт». 23—24.

643. Туапсинский порт. Доклад полномочной комиссии СТО по обследованию морского судоходства и портов. — В Совет труда и обороны. [1924 г.]

4 л. 4 с. 25,5×19. Рукопись. Надпись: «Доклад особой Комиссии СТО». 23—26.

644. Фельдт В. Смета на постройку нефтепровода Грозный—Михет—Поти. 1924, 2 авг.

2 л. 1 с. 36×22. Рукопись. Исправления карандашом. 23—16.

645. Фельдт В. Смета расходов по эксплуатации нефтепровода Грозный—Михет—Поти. 1924, 2 авг.

2 л. 1 с. 36×22. Рукопись. 23—15.

646. Джунковский Н. Н. Пояснительная записка к вопросу об устройстве нефтяной гавани в Потийском порте. 1924, сент.

2 л. 3 с. 35×22. Машинопись. Надпись, автограф автора записки: «Копия записки представленной в особую комиссию... по вопросу о выборе направлении для нефтепровода из Грозного в сентябре 1924 г.».

49—105.

647. ნიკოლაძე ნ.—კონსტანტინე შიქაბერიძეს. «გუშინ შვილღ ბესიკისაგან შენი წერილი...» [სცნობს გროზნი—შავი ზღვის ნავთობდღ ნავთსადენის გაყვანის საქმის ვითარებას. სურს ეს საქმე გადაწყდეს ქ. ფოთის სასარგებლოდ, რადგანაც ამ ვარიანტს დიდი უპირატესობა აქვს]. თბილისიდან — [ფოთში], 1924. 9 ოქტ.

2 ფ. 2 გვ. 26,5×21,5. პირი ავტოგრაფი. 68—71.

648. Николадзе Н. Я. — [К. Микаберидзе]. «Премного тебе благодарен, что ты сделал правильное употребление из моего письма...» [Прусит адресата приехать, т. к. хочет показать записку — «Нефтепровод Грозный — Потн» и посоветоваться относительно многолетнего труда, на которое положил столько силы и средств. Желает, чтобы адресат был-бы свидетелем «последней жертвы» отчуждения этого проекта]. Из Тифлиса — в Потн. 1924, 24 окт.

1 л. 1 с. 26,5×21,5. Копия машинопись. 68—72.

649. Николадзе Н. Я. — [К. Микаберидзе]. «Я получил твое письмо от 19 с. м. за которое большое тебе спасибо...» [Согласен исправить записку и жалеет, что тот кто исправил, уходит от руководства г. Потн. Утверждает выгоду направления нефтепровода Грозный — Потн. Жалуется на равнодушие местных деятелей]. Из Тифлиса — в Потн. 1924, 21 нояб.

1 л. 1 с. 26,5×21,5. Копия, машинопись. 68—73.

650. შიქაბერიძე კ.—ნ. ნიკოლაძეს. [ერთ წერილში ეხება ამერიკელ კონცესიონერებს. მეორე წერილში ნავთსადენის გაყვანის საქმის]. ფოთიდან—თბილისში. 1924, 8 ოქტ.—29 დეკ.

4 ფ. 4 გვ. 25×20. 68—77,—80.

651. Предисполкома гор. Потн. — В Совет народных комиссаров ССРГ. [Ходатайство об избрании направления нефтепровода для грозненской нефти на г. Потн]. Потн. 1924 г.

4 л. 8 с. 33,5×20,5. Копия машинопись. На левой стороне первой стр. штамп: „ქ. ფოთის აღმასრულებელი კომიტეტი. ССРГ. Исполнительный комитет г. Потн. 25 ნოემბერი, 1924 წ. № 1056“. შედგენილი უნდა იყოს ბ. ნიკოლაძის მიერ, შეად. ამის შემდეგ: 23—26.

652. [Николадзе Н. Я.]. Нефтепровод от Грозного к Черному морю. 1924 г. 4

5 л. 5 с. 26,5×21. Машинопись и исправления Н. Николадзе. Приписка: «4 декабря 1924 г.».

23—28.

653. [Николадзе Н. Я.]. Нефтепровод Грозный—Поти. 1924.

5 л. 6 с. 26,5×21,5. Машинопись и исправления Н. Николадзе. Заглавие перечеркнуто красными чернилами. Надпись: «В Совет народных комиссаров ССРГ».

23—29.

654. Николадзе Н. Я. Нефтепровод от Грозного до Потн. 1924, 9 дек.

8 л. 7 с. 34×21. Копия. машинопись Н. Николадзе. 23—27.

655. ოსიძე სდლოშონ—ბ. ნიკოლაძეს. „გისურვებ დღეგრძელ სიცოცხლეს ჩემი სამშობლოს საამაყოდ...“ [იტყობინებს, რომ თბილისს წამოვიდა ფოთის აღმასკომის თავმჯდომარე ბ. გოგია, რომელმაც თან წაიღო საქმეები ნავთსადენის შესახებ]. ფოთიდან—თბილისში. 1924, 2 დეკ.

1 ფ. 1,5 გვ. 19×17. 23—34.

656. Николадзе Н. Я. — [К. Микаберидзе]. «Не умею сказать как мне хочется тебя видеть...» [Несмотря на сильное тяготение к Потн не может приехать. Сообщает единодушное сочувствие местных деятелей к проекту проведения нефтепровода Грозный—Поти, хотя Москва против этого направления. Отмечает недостатки в работе]. Из Тифлиса — в Потн. 1924, 22 дек.

1 л. 1 с. 26,5×21,5. Копия, машинопись. 68—74.

657. [Николадзе Н. Я.]. Анаторис-Геле' (перевал). + Грозный—Поти (Нефтепровод). [Разные сведения на карточках]. 1925 г. 3 карт. Рукопись автограф. 23—70.

658. Мандат [на имя Н. Я. Николадзе, командированного в Москву для участия в комиссиях рассматривающих вопрос о нефтепроводе Грозный — порты Черного моря]. 1925, 17 янв.: „ტფილისი. სასახლე. № 420“.

1 л. 1,5 с. 27×21. Машинопись. კუთხეში: „საქართველოს სსრ. სახალხო კომისართა საბჭო. Подписи с приложением печати: «Председатель Сов. Нар. Ком. ССР Грузин — Ш. Элиава. Управляющий делами — А. Саларидзе». На обороте отметки: о приезде Н. Николадзе в Москву 23 янв. 1925 г. и выезде оттуда 23 фев. 1925 г. 23—68.

659. Фельдт В. Справка. [Данные для всестороннего освещения вопроса о преимуществах нефтепровода Грозный — Потн]. 1925, 8 янв.

2 л. 1 с. 34×21. Машинопись. Печать: «Инженер Владимир Константинович Фельдт». 23—49.

660. Нефтепровод Грозный—Поти или Грозный — Туапсе. [Докладная записка]. 1925 г.

3 л. 4 с. 35,5×22. Копия, машинопись. 23—18.

661. Протокол №№ 1, [2, 3, 4, 5], совещания технической подкомиссии назначенной экспертной комиссией Госплана СССР для сравнения вариантов нефтепроводов по 2 направлениям: Грозный — Туапсе и Грозный — Потн через Анаторис — Геле. 1925, 31 янв. — 10 фев.

13 л. 20 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—56.

662. Примерный подсчет сооружения нефтепровода по трем направлениям при укладке 10^и труб на пропускную способность 90.000.000 пудов нефти в год. [1925 г.]
4 л. 4 с. 35,5×22. Копия, машинопись. 23—57.
663. Сметные исчисления сооружения 8^и Нефтепровода Грозный — Поти по 2 вариантам: 1. — Грозный—Анаторис—Геле—Ксанка—Поти. 2. — Грозный—Крестовый перевал — Ксанка — Поти без учета стоимости подогревательных устройств. 1925 г.
8 л. 11 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—20.
664. Смета эксплуатационных расходов по перекачке 60.000.000 пудов нефти в год для направления нефтепровода Грозный—Туапсе.
2 л. 2,5 с. 35,5×22. Копия, машинопись. 23—55.
665. Возражения на сметы составленные представителями Грознефти, на устройство нефтепровода по направлениям Грозный — Анаторийский перевал — Поти и Грозный — Владикавказская — Поти. [1925 г.]
6 л. 10 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—58.
666. Исправленный расчет сметы на сооружение нефтепровода Грозный — Туапсе, составленный Грознефтью. 1925.
4 л. 6 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—59.
667. Таблица № 1 проектных характеристических данных промежуточных станции нефтепровода Грозный — Новороссийск. + Таблица № 2... нефтепровода Грозный — Туапсе. Таблица № 3... нефтепровода Грозный — Поти. + Таблица № 4.....нефтепровода Грозный—Батуми. [1925 г.]
8 л. 8 с. 35,5×22. Копия, машинопись. Печать: «Инженер Вл. Кон. Фельдт». 23—23.
668. Сравнительная ведомость стоимости постройки нефтепроводов по 4 вариантам Грозный — Новороссийск, Грозный — Туапсе, Грозный — Поти и Грозный—Батум. — Записка к сравнительным ведомостям... [1925 г.]
5 л. 5 с. 35,5×22. Копия, машинопись. Печать: «Инженер Вл. Кон. Фельдт». 23—21.
669. Сравнительная ведомость расходов по эксплуатации нефтепроводов по 4 вариантам Грозный.— Новороссийск, Грозный — Туапсе, Грозный — Поти и Грозный — Батум. [1925 г.]
4 л. 2 с. 35,5×22. Копия, машинопись. Печать: «Инженер Вл. Кон. Фельдт». 23—22.
670. Свод расходов по эксплуатации нефтепровода diam. 8» для перекачки 60.000.000 пуд. в год Грозненской нефти по вариантам: Грозный — Анаторийский перевал — Поти, Грозный — Владикавказ—Поти. Без учета расходов на подогрев нефти. [1925].
2 л. 2 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—19.
671. [Джунковский Н. Н.]. Заметки для переговоров в Тифлисе [члена особой комиссии командированной Совнаркомом ССР Грузии в Москву по вопросу постройки нефтепровода из Грозного на Поти]. 1925, 29 янв. — 19 фев.
2 л. 4 с. 35×22. Рукопись, карандашом. На втором листе: «Краткий перечень работ нашей комиссии». 23—54.
672. Председателю Совнаркома ССР Грузии тов. Ш. Элнава. — Доклад особой комиссии, командированной Совнаркомом ССР Грузии по

вопросу об устройстве нефтепровода из Грозного на Потн. [Член комиссии Н. Николадзе]. 1925, янв.

3 л. 4,5 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—51.

673. Тер-Габриэлян, представитель ЗСФСР в Москве.—Народному комиссару путей сообщения. [Просьба, обследовать на месте вопрос о возможности приспособления Потийского порта для сосредоточения в нем нефтеэкспорта из г. Грозный. 1925]. 5 фев.

1 л. 2 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—52.

674. Тер-Габриэлян, представитель ЗСФСР в Москве. — Зам. председателя Госплана СССР Г. М. Кржижановскому. [Просьба отложить окончательное рассмотрение вопроса о приспособлении Потийского порта для сосредоточения в нем нефтеэкспорта из Грозного. 1925 г.]. 5 фев.

1 л. 1,5 с. 35×22. Копия, машинопись. 23—53.

675. Заксовнарком. Представитель в Москве. — Председателю Совнаркома Грузии тов. Ш. З. Элнава. [О работе комиссии командированной в Москву по вопросу об устройстве нефтепровода Грозный — Потн. О болезни члена комиссии Н. Николадзе]. 1925, 16 фев.

4 л. 4с. 35×22. Копия, машинопись. Вначале напечатано: «Секретно». В конце красными чернилами: «Подписал: (Тер-Габриэлян)».

23—50.

676. Николадзе Н. Я. [Телеграммы из Тбилиси — на имя К. Микаберидзе в Потн; на имя Тер-Габриэлян в Москву; на имя проф. Герсеванова в Баку. Из Москвы на имя семьи в Тбилиси. — О нефтепроводе Грозный — Потн]. 1925, фев. — апр.

8 тел., из них 7 копии; 6 машинопись Н. Николадзе с поправками.

23—71.

677. Николадзе Н. Я. — Н. Н. Джунковскому. «Только, что В. А. Чичинадзе сообщил мне, что вчера поездка их расстроилась и, что она состоится сегодня...» [Сообщает, что названное лицо приглашает с собой адресата]. Тифлис. 1925, 8 марта.

1 л. 0,5 с. 27×21. Копия, машинопись. 23—42.

678. Николадзе Н. Я., Оганезов М. А., Гегидзе А. М., Джунковский Н. Н. — Госплану ССС Грузии. Доклад комиссии командированной в Москву по вопросу о направлении нефтепровода из Грозного на Потн. 1925, март.

10 л. 19,5 с. 36×22. Копия, машинопись. 23—48.

679. Телеграммы Н. Джунковского и К. Микаберидзе на имя Н. Николадзе, — о нефтепроводе Грозный — Потн. Из Москвы и Потн в Тбилиси. 1925 март-май.

6 телеграмм. 23—72.

680. Микаберидзе К. — Н. Николадзе. «Вчера комиссия проф. Герсеванова закончила свою работу по обследованию Потийского порта...». [Сообщает единодушное высказывание за преимущество потийского порта и мнение проф. Герсеванова об адресате]. Из Потн — в Тифлис. 1925, 10 марта.

2 л. 3 с. 21×13. 23—37.

681. ნიკოლაძე ნ.—კ. მიქაბერიძეს. „იმედი მაქვს, ესლა, მას შემდეგ, რაც პროფესორების გერსევანოვის და ტრენიუნხინის კომისიამ რუზუტაქს და კალინის მოხსენება მიართვა ფოთის ნავთსადგომის უპირატესობის შესახებ...“

სურათებს, რომ საქმეს თვალუერის დეენება უნდა. თბილისიდან — ფოთში. 1925, 13 მარტი.

1 ფ. 1 გვ. 15×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 23—10.

682) Джугели, председатель Грузосплана [Н. Я. Николадзе сообщает, что состоится доклад специальной комиссии Грузсовнаркома командированной в Москву, по вопросу постройки нефтепровода Грозный — Потти и доклад проф. Герсеванова о портах Потти—Батум]. 1925, 14 марта.

1 л. 1 с. 21×15. Машинопись. Штамп: „სსსრ. საქართველოს საგეგმო სამმართველო“. 23—74.

683. Протокол № 7 заседания Совета Народных Комиссаров ССР Грузии. 1925 г. марта 14-го, г. Тифлис. [Постановление по поводу доклада Джунковского и проф. Герсеванова о «Сооружении нефтепровода Грозный — Потти», Среди присутствующих: Н. Николадзе и Г. Николадзе].

1 л. 1 с. 36×26. Отпечат. в типографии. 23—47.

684. Сах... А. — П. Г. Меликишвили. «Получил Ваше письмо, когда уже отправил Вам свое и оттиски двух статей...» [Отвечает на запрос адресата относительно грозненской нефти и мазута]. Грозный — в Тифлис. 1925, 16 марта.

1 л. 2 с. 27,5 × 21,5. 23—39.

685. Джунковский Н. Соображения о стоимости приспособления портов для нефтеэкспорта. 1. —Туапсинский порт. 2 — Поттйский порт. 1925, 21 марта.

2 л. 4 с. 36×22. Машинопись. Приписка карандашом: «Н. Джунковский». 23—62.

686. Гурвич В. — П. Г. Меликишвили. «Я получил вчера Ваше письмо и был чрезвычайно обрадован...» [Отвечает на поставленные адресатом вопросы, относительно опытов смешения грозненского мазута, с биби-эбатским]. Из Баку — в Тифлис. 1925, 26 марта.

1 л. 2 с. 30×19. 23—38.

687. ნიკოლაძე ნ.— ე. მიქაბერიძეს. „ერთობ მაკვირებს თქვენი გულ გროლბა ნავთსადენის ბედის შესახებ...“ [ცნობებს საქმის ვითარებას და კომისიის ხელშეორეთ გამგზავრებას მოსკოვში. თბილისიდან—ფოთში. 1925, 28 მარტი.

1 ფ. 1 გვ. 26,5×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 23—81.

688. Николадзе Н. Я. — К. И. Микаберидзе. «Спешу сообщить тебе важную весть: вчера в Баку прибыла комиссия...» [для ознакомления вопросов нефтяного дела; т. к. комиссия навестит и Потти, просит приготовить как следует и найти записку — «О направлении Черноморской жел. дор. на г. Потти»]. Из Тифлиса — в Потти. 1925, 1 апреля.

1 л. 1 с. 27×21. Копия, машинопись. 23—60.

689. Микаберидзе К. — Н. Николадзе. «Наши принципы находятся в Тифлисе. Они обязательно зайдут к тебе...». [Сообщает, что в городе уже знают и надеются на адресата]. Из Потти — в Тифлис. 1925, 3 апр.

2 л. 2 с. 21×13. 23—36.

690. მიქაბერიძე ე.—ნ. ნიკოლაძეს. „გუშინ გავისტუმრეთ გოსპლანის კომისია. ჩამოვიდნენ ბათუმიდან პარსკევეს ღამით...“ [აწერს მათ ჩამოსვლას და ფოთელების დახვედრას. ეხება ბ. გოგის მოხსენებას ფოთის მნიშვნელობაზე

ნავთსადენის მიმართულების საკითხში). ფოთიდან—თბილისში. 1925. 13 აპრ.
2 ფ. 3,5. გვ. 21×13. 28—36.

691. **Протокол совместного заседания представителей Потийских учреждений, представителей Госплана Грузии и комиссии Грознефти по вопросу о выводе Грозненского нефтепровода в Потийский порт, состоявшегося 24 апреля 1925 г.** [Среди присутствующих: представитель Госплана Грузии Н. Николадзе].

2 л. 2,5 с. 35×22. Копия машинопись. ბოლოს დაბეჭდილია: „აღმასრულებელი კომიტეტის კანცელარია, თანახმად თავმჯდომარის განკარგულებისა, ამა ოქმის ასლს უგზავნის, ცნობად საქართველოს საგეგმო კომისიის წარმომადგენელს ნ. ა. ნიკოლაძეს. 27 აპრილი. 1925 წ.“. ფოთის აღმასკომის საქმეთა მმართველის და საქმის მწარმოებლის ხელის მოწერა. 28—44.

692. **Николадзе Н. Я.** — **Меликишвили П. Г.** «Сегодня пополудни прибывает сюда комиссия Грознефти...» [по поручению Госплана Грузии приглашает адресата на обед в честь членов комиссии]. Тифлис. 1925, 27 апр.

1 л. 1 с. 16×21. Копия машинопись. 23—41.

693. **Уполнаркомфина в Грузии.** — В Наркомфин СССР. (В Промотдел Бюджупра). О проведении нефтепровода по направлению Грозный — Пот. Тифлис. 1925.

6 л. 11,5 с. 34×21. Копия, машинопись. Подпись: «Г...». Печать: «Н. Я. Николадзе 11 май 1925». 23—43.

694. **К вопросу о сооружении нефтепроводов к Черному морю из Баку и Грозного.** [Доклад в Президиуме Госплана СССР 12 мая 1925 г.].

31 л. 31 с. 32×20. Копия машинопись. 23—46.

695. **Выписка из протокола № 107 заседания президиума Госплана СССР 12 мая 1925 г.** [Постановление по поводу доклада — «О сооружении нефтепроводов из Грозного и Баку к Черному морю»].

2 л. 2 с. 27×21. Копия, машинопись. 23—45.

696. **Доклад по вопросу постройки нефтепровода Грозный—Мцхет — Поти по двум вариантам...** [1924 г.]. 16 с. 23—32.

697. **Джунковский Н. Н.** Доклад по вопросу о развитии Потийского порта в связи с предположением вывода туда нефтепровода из Грозного, сделанный, в заседании Госплана Грузии 15-го декабря 1924 г. Тфл. 16 с. 23—33.

698. **Доклад Промышленно-строительной секции по вопросу постройки нефтепровода Грозный—Мцхет—Поти по двум вариантам: «Грозный — Казбек — Поти. 2 — Грозный—Анаторис-Геле — Поти» сделанный на заседании Экосо Грузии 30 декабря 1924 г.** Изд. Госплана Грузии. Тфл. 1925, 32 с.

В книгу вложены: «Эскизный проект развития Потийского порта в предположении вывода в Поти нефтепровода из Грозного, — Н. Джунковского. 2 — Выписка из протокола заседания Высшего экономического совета ЗСФСР, 10 января 1925 г. 3 — Копия соотношения Госплана ЗСФСР, от 10 января 1925 г. за № 103. 4 — Доклад инженера Н. Н. Джунковского по вопросу о развитии Потийского порта. 23—17.

699. **Доклад Комиссии НКПС по обследованию портов Поти и Батум с целью приспособления их для надобностей нефтеэкспорта, сделанный на заседании Совнаркома Грузии 14 марта 1925 года.** Изд-ие Госплана Грузии. Тфл. 1925. 26 с. 7 черт. 23—67.

700. Вырезки из газет, о нефтепроводах к Черному морю. 1925 г.
29 вырезок. 23—69.
701. Нефтепроводы: Баку — Батум, Грозный — Туансе, Грозный —
Кутаис — Потн. [Чертеж составил инж. В. К. Фельдт. Тфл. 1924 г.].
23—65.
702. Нефтепровод: Грозный — Мцхет — Потн. [Чертеж составил
инж. В. К. Фельдт. Тфл. 1924 г.]. 23—64.
703. Нефтепровод Грозный — Мцхет — Потн. Сокращенный про-
филь перевалов: Мамнсон, Анаторис-Геле. Составил инж. В. Фельдт.
Тфл. 1924 г. [Чертеж]. 23—63.
704. Карта. [Часть Сев. Кавказа и Грузии. Отмечено направление
нефтепровода: Грозный — Анаторис-Геле — Мцхета — Потн].
23—66.
705. 5 в. карта Терской обл. и Тифл. губ. + Карта центральной ча-
сти главного Кавказского хребта. 63—285, 286.

Х. ელექტროფიკაციის არქივი

706. [Чичинадзе В. А.] Экономическое значение энергии водных сил на территории Грузинской республики для страны. [Тифлис]. 1918, 22 авг.

12 л. 18 с. 35,5×23. Прилагается: «Запасы водной энергии «белого угля» рек мощностью свыше 10.000 лошадиных сил в пределах Грузинской республики». Копия, машинопись. На пятой стр: «Инспектор вод Грузии, инженер:» фамилия не указана. 61—29.

707. ზაბურზანიძე მაქსიმე.— ნ. ნიკოლაძეს. «გისურვებთ ყოველს კეთილს. თქვენი ნახვა მინდოდა ელექტროფიკაციის საქმეზე...» [ელოდებო ფოთში]. ფოთიდან—თბილისში. 1924, 5 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 18×11. 68—109.

708. Николадзе Н. Электрификация сельского хозяйства и кустарных промыслов Грузии. Тифлис. 1926, апрель.

6 л. 6 с. 25,5×20. Копия, машинопись. 55—58.

709. Николадзе Н. Электрификация Закавказского сельского хозяйства и кустарного промысла. Тифлис. 1926.

6 л. 6с. 25,5×20. Копия, машинопись. 55—59.

710. Мачабели Эстате. Доклад по вопросу об электрификации сельского хозяйства Грузии. [Тифлис. 1926].

9 л. 9 с. 35×21. Машинопись. В конце текста: «Инициативная группа: Н. Николадзе...» и др. Надпись Н. Николадзе: «Записка Э. Мачабели». 55—57, 61.

711. Электрификация сельского хозяйства и кустарной промышленности Грузии. [Тифлис. 1926].

12 л. 11 с. 35,5×20,5. Машинопись. На первой стр. тезисы доклада и приписка: «Текст с дополнениями Э. Мачабели. 3 июня 1926 г.»

55—60.

712. Тезисы [Положение сельского хозяйства Грузии и его электрификация. Тифлис. 1926].

1 л. 1 с. 35×21. Машинопись. 55—55,56.

713. Мчедlishvili И. инженер. Использование гидравлической энергии р. Ингур для электрификации Черноморской железной дороги и Черноморского побережья Грузии. С XVIII таблицами и 10 чертежами в тексте. Тифлис. 1926.

40 л. 75 с. 35×21,5. Машинопись. Печать: «Н. Я. Николадзе. 12 апр. 1926». 55—63.

714. Nikoladze N. Fourniture du materiel hydroelectrique en Russie. [1926—27].

- 3 ფ. 3 გვ. 25,5×20. პირველი ნახევარი დაბეჭდილია მანქანაზე, მეორე ნახევარი ხელნაწერია, ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 64—13.
715. Краткий доклад о деятельности тифлисского отделения Э.Т.Ц.Р. 2 л. 4 с. 35×22. Машинопись. 55—53.
716. План гидро-электрической установки близ сел. Талери. 71—4.
717. План гидро-электрической установки на реке Абаша. 71—5.

XI. 630608%0806 363080

718. Николадзе Н. Я. — М. А. Вердеревскому. «Летом прошлого года я одолжил Вам принадлежащую лично мне световую копию с продольной профили рельсового пути Поти—Очемчир...» [Просит вернуть, т. к. постройка Трапезундской военной жел. дороги ликвидируется]. Из Поти — в Батум. 1917, 3 июля.

1 л. 1 с. 31×19. Черновик, автограф. 40—138.

719. Город Тифлис, 1917 года, августа 24-го дня... [Заключение договора об учреждении «Товарищества перевальной электрической железной дороги между Тифлисом и Владикавказом»].

4 с. Копия. Отпечат. в типографии. На первой стр. надпись: «Настоящая копия выдана вкладчику Николаю Яковлевичу Николадзе владельцу двух паев по тысячу рублей каждый». 32—10.

720. «Как я Вам докладывал по поводу Т-ва перевальной электр. ж.-д. за вами записано два пая...» [Сообщают Н. Я. Николадзе и просят приехать для переговоров с правительством]. Из Тифлиса — в Диди-Джихаиши. 1917, 8 дек.

2 л. 1,5 с. 21×13. 32—8.

721. Авдеев В. Н. Кавказская перевальная дорога. Основные положения перевальной дороги по моему проекту. К докладу в К.О.Р.Т.О. 12 дек. 1917 г. Тифлис, 2 с. Отпечат. в типографии 32—9.

722. Чичинадзе В. А. Заметки касательно «вопросов» инж. Вурцеля о перевальной дороге через Кавказский хребет. Тфл. 1918.

6 л. 10 с. 36,5×28. Машинопись. На первой стр. две надписи: 1 — «Копия записки переданной г. Тифл. гор. голове 17—11-18 г.» 2 — «Дяде Нико. Для сведения. 18—11—18 г. Инж. В. Чичинадзе». 32—11.

723. Просинский И. Краткая пояснительная записка к проекту жел. дор. Дарг—Кох—Кутаис—Копитнари. Тфл. 1918, 25 октября.

4 л. 5 с. 36,5×28. Машинопись. Подпись: «Инженер И. Про...» 32—12.

724. Просинский И. Краткая записка об экономическом значении и предполагаемой доходности транзитной железнодорожной линии Дарг — Кох — Кутаис — Копитнари. Тфл. 1918, 15 нояб. 18 с. Отпечат. в типографии. 70—37.

725. Андроников Г. З. Доклад начальника Технического управления Министерства путей сообщения инженера Г. З. Андроникова относительно результатов изучения проекта Тифлис — Владикавказской электрической железной дороги инж. Кучинского, на предмет выдачи концессии «Товариществу перевальной электрической жел. дороги». Тфл. 1920, 9 янв.

20 л. 4 с. 36,5×28. Машинопись. Надпись: «Н. Я. Николадзе». 32—13.

726. Николадзе Н. Я. Трансперсидская железная дорога, 14 ноября 1921.

7 л. 7 с. 26×20. Копия, машинопись.

83—308; 44—65.

727. Заключение комиссии о постройке перевальной железной дороги [Сведения выписаны из журналов 1914, 1915, 1920, 1923 гг.] Тифлис. 1923 г.

2 л. 3,5 с. 35,5×22. Копия, машинопись.

44—66.

728. Кучинский А. А. В комиссию соединенных технических организаций по рассмотрению проектов на постройку электрических жел. дорог: 1 — Беслан — Владикавказ — Тифлис через Квенамтский перевал. 2 — Дарг — Кох (Беслан) — Кутаис — Копитнари через Мамисонский перевал. Сравнительные данные для обоих направлений.

2 л. 4 с. 35×22. Копия, машинопись. Подпись: «А. Кучинский. 21—III—24». На первой стр. приписка Н. Николадзе: «От А. А. Кучинского 3.V.1924».

44—69.

729. Программа — конспект популярной лекции инженера В. К. Фельдт. — Перевальная железная дорога Беслан—Кутаис—Копитнари в связи с устройством санатории — курорта Шови. Тифлис. 1924, 20 апр. 1 л.

44—118.

730. [Кучинский А. А.]. Материалы для составления общего плана постройки Кавказских железных дорог.

12 л. 20,5 с. 35×22. Копия машинопись. В конце текста приписка Н. Николадзе: «От А. А. Кучинского 3 мая 1924. Тифлис».

44—67.

731. Кучинский А. А. — А. М. Хоштария. «Я Вас уже извещал письмом...» [О перевальной дороге: организация учредительной компании, переговоры с правительством и с иностранными капиталистами. Мнение Н. Я. Николадзе. Просьба финансировать это предприятие]. Москва — Тегеран — Рупето. 1924, 16 июня.

2 л. 4 с. 25×21,5. Копия машинопись.

68—42.

732. Кучинский А. А. — Н. Я. Николадзе. «В Москву я не застал Владимира Ивановича...» [Посылает адресату копию письма к А. М. Хоштария, из чего можно видеть, что дело перевальной дороги налаживается. Просит телеграфировать А. М. Хоштария]. Из Москвы — в Тифлис. 1924, 17 июня.

2 л. 4 с. 21×13,5.

68—43.

733. Главный концессионный комитет при Совете народных комиссаров СССР... [Сообщает А. А. Кучинскому, что его предложение относительно привлечения иностранного капитала к проектируемой постройке перевальной электрической жел. дороги Владикавказ—Тифлис, считает возможным]. М. 1924, 25 июня.

1 л. 1 с. 32×22. Копия, машинопись.

44—70.

734. Чичинадзе В. А. «Представляя при сем предварительные сообщения инж. Фельдта касательно железно-дорожной линии Чиатуры—Ахал-Сенаки докладываю...» [Высказывает свое мнение по этому вопросу. 1924], 15 дек.

2 л. 3 с. 35×21,5. Копия, машинопись. От руки приписка: «П. Хелтуплишвили» и подпись: В. Чичинадзе».

52—71.

735. Временное бюро по изысканиям перевальной жел. дор. Беслан—Кутаис—Копитнари [препровождает Н. Я. Николадзе копию протокола совещания 17 июля и сообщает о первых взносах]. Тифлис. 1925. 2 л. 1 с. 34×21. Машинопись. Подписи: председателя бюро—П. Цулукидзе и члена бюро — В. Фельдт. 44—74, 71.
736. Временное бюро по изысканиям перевальной жел. дор. Беслан—Кутаис—Копитнари [препровождает Н. Я. Николадзе копии протоколов совещания 17 и 24 июля]. Тифлис. 1925. 6 л. 5 с. 34×21. Машинопись. Подпись члена бюро инж. В. Фельдт. 44—76, 72.
737. Краткая ведомость расходов по окончанию изысканий перевальной железной дороги Беслан—Кутаис—Копитнари. Тифлис. 1925. 1 л. 1 с. 34×21. Машинопись. На штампе: «10 августа 1925 г.». Подпись члена бюро инж. В. Фельдт. 44—73.
738. Фельдт В. К. [Н. Я. Николадзе посылает список материалов: карты, залиски, книги и т. д.]. Тифлис. 1925, 11 авг. 2 л. 1 с. 34×21. Машинопись. 44—75.
739. Фельдт В. «Относительно подсчетов количества работ, сделанных инженером Р. И. Кулланда...» [Жел. дор. Чиатура — Кутаиси — Ахал-Сенаки]. Тифлис. 1925, 30 сент. 2 л. 3 с. 34×21. Копия машинопись. Подпись: «Инж. В. Фельдт». 44—77.
740. Временное бюро по изысканиям перевальной жел. дор. Беслан—Кутаис—Копитнари [препровождает Н. Я. Николадзе копию протокола совещания 1 октября]. Тифлис. 1925, 2 окт. 4 л. 4с. 34×21. Машинопись. Подписи: «Председатель бюро — П. Цулукидзе», и «член бюро инж. В. Фельдт». 44—79.
741. Фельдт В. К. Председателю комиссии инженеру П. В. Хелтуплишвили. [Ошибочность подсчетов, сделанных инж. Р. И. Кулланда, по проектированию жел. дороги Чиатура—Кутаиси—Ахал-Сенаки]. Тифлис. 1925, 2 окт. 2 л. 3с. 34×21. Копия, машинопись. 44—78.
742. Фельдт В. В редакцию журнала «Закавказский транспорт». [Просьба поместить в следующем № журнала прилагаемую статью — ответ на критику инж. Кулланда]. Тифлис. 1925, 28 нояб. Прилагается: «Фельдт В. К статье инж. Р. Кулланда о постройке жел. дор. линии Чиатуры—Ахал-Сенаки». («Закавказский транспорт», 1925, № 13—14). 9 л. 7,5с. 34×21. Копия, машинопись. 44—85.
743. Фельдт В. К. [Просит Н. Я. Николадзе просмотреть и дополнить литературу; также просмотреть новую редакцию предисловия]. Тифлис. 1926, 7 янв. 2 л. 1 с. 34×21. Рукопись. Вложен лист на котором отпечатаны: «Вопросы подлежащие рассмотрению на учредительном общем собрании, июля 1926 г.». 44—80.
744. Фельдт В. К. В редакцию журн. «Закавказский транспорт...» [Протест против напечатания в сокращенном виде ответа на статью Кулланда. Просьба, напечатать без изменения второй ответ]. Тифлис. 1926, 10 февр. 2 л. 2с. 33,5×21. Копия, машинопись. 44—83.
745. Фельдт В. Ответ инж. Кулланда по вопросу железной дороги Чиатуры—Ахал-Сенаки («Закавказский транспорт». № 1—2). 1926, 10 февр. 10 л. 9 с. 33,5×21. Машинопись. 44—84.
746. Временное бюро по изысканиям перевальной жел. дор. Беслан—Кутаис—Копитнари [Просит Н. Я. Николадзе принять участие в

составлении проекта устава Акционерного об-ва и препровождает копию протокола совещания]. Тифлис. 1926, 12 марта.

2 ფ. 3 გვ. 35,5×21. თავმჯდომარის ხელის მოწერის ადგილას ნ. ნიკოლაძის ხელით მიწერილია: „პარგენ ლუარსაბის ძე წულუკიძე“. 44—81.

747. Акции №№ 625—634 Акционерного общ-ва по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической жел. дор. Черноморско-Каспийского транзита. Устав утвержден СНК ССР Грузии 27 июля 1926 г.

Акции на имя Н. Я. Николадзе. 32—17.

748. Распределение всех расходов по §§ сметной ведомости [Временного бюро по изысканиям перевальной жел. дор. Беслан—Кутаис—Копитнари]. 1926, 31 июля.

1 л. 1 с. 34×21. Машинопись. Подпись: «В. Фельдт». 44—91.

749. Пай №№ 451—460 товарищества по изысканиям перевальной железной дороги Беслан—Кутаис—Копитнари учрежденного в 1918 г. На имя В. Фельдта.

На обороте каждого пая надпись: «Настоящий пай передается мною Николаю Яковлевичу Николадзе. 8 авг. 1926 гг. Тифлис. Владимир Константинович Фельдт». 32—16.

750. «Временное бюро по изысканиям перевальной дороги доводит до сведения всех участников бывшего товарищества...» [о учредительском собрании членов Акционерного общества по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической жел. дор.]. Тифлис. 1926. 12 авг.

1 л. 1 с. 34×21. Копия, машинопись. 44—90, 86.

751. Проект протокола общего предварительного собрания Акционерного общ-ва по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической железной дороги. Тифлис. 1926, авг.

2 л. 3,5 с. 34×21. Машинопись. Надпись карандашом: «Просьба просмотреть и добавить на сем что надо. В. Фельдт». 44—92.

752. Устав Акционерного общ-ва по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической железной дороги. Проект. [Тифлис. 1926 г.].

4 л. 4 с. 35,5×21. Машинопись. 44—82.

753. Схема организации и предстоящих расходов Акционерного общ-ва по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической железной дороги Черноморско-Каспийского транзита. [Тифлис. 1926 г.].

2 л. 2 с. 34×21. Машинопись. Надпись: «Проект». 44—87.

754. Смета расходов на вторую половину 1926 года [Временного бюро по изысканиям перевальной жел. дор. Беслан—Кутаис—Копитнари].

2 л. 4 с. 34×21. Машинопись. Надпись: «Проект». 44—88.

755. Схема организации и деятельности нового Акционерного общ-ва [по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической жел. дор. Черноморско-Каспийского транзита. 1926 г.].

2 л. 2 с. 35×22. Машинопись. Приписка: «Примерно. Инж. В. Фельдт». 44—89.

756. Перевальная дорога через Кавказ. [Библиографическая справка. Запись, автограф Н. Николадзе].

1 карт. 32—3.

757. Правление Акционерного общ-ва по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической жел. дор. Черноморско-Каспийского транзита [препровождает Н. Я. Николадзе копию объявления о назначении общего собрания; просит сообщить о количестве

принадлежавших ему акции и перевести деньги за акции]. Тифлис. 1927, 12 июля.

2 л. 2 с. 35×22. Машинопись.

44—95.

758. Правление Акционерного общ-ва по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической жел. дор. Черноморско-Каспийского транзита [сообщает директору правления Н. Я. Николадзе о необходимости созвать заседание правления для подписи докладов]. Тифлис. 1927, 12 июля.

1 л. 1 с. 17×22. Машинопись.

44—93, 94.

759. Фельдт В. К. — Н. Я. Николадзе, «Все это время собирался написать Вам несколько слов о нашем деле...» [О проекте перевальной жел. дор. Грозный—Тифлис]. Из Ростова—в Тифлис. 1928, 11 марта.

2 л. 4 с. 29×23.

46—181.

760. Авдеев В. Н. Перевальная дорога. Пгр. 1916. 60 с.

32—1.

761. Кучинский А. Варианты линии к основному проекту Тифлис — Владикавказской электрической жел. дороги магистрального типа через Квенамтский перевал. Тфл. 1916—1918 гг. 28 с.

32—4.

762. Кучинский А. Квенамтская железная дорога (I вариант: Перевальная жел. дор от гор. Тифлиса до гор. Владикавказа через Квенамтский перевал главного Кавказского хребта). Тфл. 1924. 7 с.

Оттиск. Надпись рукой Н. Николадзе: «От Ант. Ант. Кучинского. 3 мая. 1924. Тифлис».

44—117.

763. Фельдт В. К. Коммерческая записка об экономическом значении и финансовых результатах постройки и эксплуатации перевальной жел. дор. Беслан—Кутанс—Копитнари. Тфл. 1923. 20 с.

44—116.

764. Фельдт В. К. Проект (эскизный) электрической перевальной через главный Кавказский хребет жел. дор. Черноморско-Каспийского транзита и Они — Горы (Тифлис). Тфл. 1925—1926 гг. 87 с. с приложениями.

На тит л. надпись: «Глубокоуважаемому Николаю Яковлевичу Николадзе от преданного автора В. К. Фельдт. 30 июня 1926 г., г. Тифлис».

32—18.

765. Фельдт В. К. Экономическое значение постройки в Верхней сванетии колесной дороги Бечо—Джвари. Тфл. 1925. 8 с.

На тит. л. надпись: «Проект колесной дороги в Верхней Сванетии, расширение выючной тропы. Бечо—Джвари. Экономическая записка. Составил инж. В. Фельдт. 1924—1925 гг.».

44—119.

766. Устав Акционерного общ-ва по изысканиям перевальной через главный Кавказский хребет электрической жел. дор. Черноморско-Каспийского транзита. Тфл. 1926. 7 с.—Утвержден 27 июля 1926 г.

44—110.

767. График железной дороги через Душет.

71—30.

768. Проектируемые направления строительства Черноморской железной дороги. На плане: Южная сторона ст. Ново-Сенаки; северная—река Мунчия.

71—17.

769. Сурамский перевал. С приблизительным обозначением проектируемых линии для обхода крутых уклонов. Масштаб: в англ. дюйме 250 саж.

71—3.

XII. ხატვა და ხატვის ამბობა

770. **Доклад инж. В. К. Фельдт в клубе Н.Т.С.—ЦБ. Грузии. В большом зале Совпрофа...** 27 мая 1924 г. — «Потийские болота и срочные меры по их осушению...» Тифлис.

1 с. объявление отпечат. в типографии. Надпись Н. Николадзе: «См. также «Перевальные дороги». 44—68.

771. **Председателю Совета народных комиссаров Грузии. Докладная записка по вопросу осушения потийских болот в связи с расширением и улучшением всего порта Поти и с его эксплуатацией, а также с благоустройством города Поти.** Тифлис. 1924, июнь.

6 л. 6 с. 36×22,5. Машинопись, черновик с исправлениями. Вначале: «Проект Совнаркому Грузии», зачеркнуто. Прилагается вырезка из газ. «Заря Востока», 1924, 29 июня: «Осушка потийских болот». 48—112.

772. **Осушение Колхидских болот. Предварительный доклад консультационного бюро профессора Лудина.** Тифлис. 1926, 1 февр.

36 л. 35 с. 34×21. Машинопись. 48—113.

773. **Ардишвили Е. Л. Экономическое исследование части бассейна реки Риона и прилегающих районов на расстоянии 15 верст от обоих берегов реки.** 1926, 25 февр.

2 л. 2с. 35,5×22. Рукопись. 49—110.

774. **არდიშვილი ეროსლან. მდინარე რიონის სავაჭრო ფლოტი [ორგანიზაციის საკითხები].** 1926, 24 აპრ.

4 ფ. 8 გვ. 35,5×22. ხელნაწერი. შეექმნა გვერდზე ხელის მოწერა: „სანავიგაციო კომისიის წევრი და საქმეთა მმართველი ე. ლ. არდიშვილი“. იქვე ბეჭედლი: „ეროსლან ლეონტის ძე არდიშვილი“. 40—109.

775. **Николадзе Н. Я. Экономическое значение пароходства по Риону.** Тифлис. 1926, 29 июля.

19 л. 19 с. 25,5×20. Черновик, машинопись Н. Николадзе. Исправления, приписки его же. 49—106.

776. **Организационная комиссия Рионского речного пароходства [Сообщает Н. Я. Николадзе об утверждении доклада по вопросу — учреждения Комиссии по организации пароходства на р. Риони и избрании адресата членом означенной комиссии].** Тифлис. 1926, 26 авг.

1 л. 1 с. 17,5×22. Машинопись. Штамп комиссии. Прилагается: 1.— **Протокол № 3 Заседания Рионской навигационной комиссии 18 авг. 1 л. 2 с. Копия машинопись; 2. — Доклад председателя Навигационной комиссии по организации судоходства на р. Риони Т. С. Сприквели на имя Уполнаркомпути СССР по ЗСФСР тов. Ш. Элиава. 4 л. 6 с. Копия машинопись. На первой стр. надпись: «На подлинном резолюция: Утверждению Элиава, 24-VIII-26 г.».** 49—107.

777. **Организационная комиссия Рионского речного пароходства [посылает Н. Я. Николадзе для сведения, копию журнального постановления комиссии по вопросу пароходства на р. Риони].** Тифлис. 1926, 18 сент.

1 л. 1с: 17,5×22. Машинопись. Штамп комиссии. Надпись красным карандашом Н. Николадзе: «Пол. 19 сент. 1926». Прилагается: Журнальное постановление организационной комиссии Рионского речного пароходства, состоявшееся 2 сент. 1926. 2 л. 4 с. Копия машинопись.

49—108.

778. Стенографический отчет совещания по вопросу об осушении колхидской низменности состоявшегося 1, 2 марта 1928 г. при Грузводхозе.

176 л. 176 с. 35×22. Машинопись. წარწერა: „1—2 მარტს, სამწუხაროდ სტენოგრაფია არაა გასწორებული. ამდენი ხანი ვუცდიით და არ დაგვიბრუნეს გასწორებული სიტყვები.“

20—10.

779. Николадзе Н. Я. Экономическое значение пароходства по р. Риону. Тфл. 1926. 32 с.

20—9.

780. Фельдт В. К. Колхидская низменность (потийские болота) ее прошлое, ее настоящее и ее две будущности. Поворот высоких вод р. Риона. Тфл. 1926. 47 с.

20—47.

XIII. ფოთის ქალაქის მმართველობა და ფოთის ნამსაღბური

781. სოლომონ ჭოჭუას წერილები ნ. ნიკოლაძეს (ფოთის ქალაქის თვით-მმართველობის საქმეებზე. საზოგადო ბანკის დაარსების ორგანიზაციასა და მის ძირითად თანხების შესახებ). ფოთიდან--პეტროგრადს. 1917, იანვარი, თებერ-ვალი.

5 ფ. 8, 5 გვ. 28×22. პირველი წერილის ტექსტი დაბეჭდილია მანქ. მეორე წერილს თან ერთვის ამონაწერი გაზ. „აზრი“-დან 1917, № 25. პირველი წერილის უკანასკნელ გვერდზე ნ. ნიკოლაძეს დაუწერია გასაგზავნი პასუხის ტექსტი. 40—1540, 1541, 1542.

782. [Потийская городская управа]. Господину кутаисскому губернатору [объяснение по поводу возражении пачальника Потийского порта, против предложения города приобрести пароход]. Поты, 1917, февр. 6 л. 9 с. 27×21,5. Копия. машинопись. 49—93.

783. Председатель Потийского городского исполнительного комитета. — Министру торговли и промышленности. [В ответ на телеграмму начальника отрядов восточных портов Черного моря по поводу ослабления работы по грузовым операциям в Потийском порту, сообщает причины и просит экстренно отпустить необходимые средства]. Поты. 1917, 21 марта.

1 л. 1 с. 28×22. Рукопись автограф Г. Ткемаладзе. Подпись: «Председатель исполнит: комитета и. д. гор. гол. Ткемаладзе». Надпись: «Мин. Торг. и Пром. Копия Н. Я. Н. 21. III из Поты». 49—94.

784. «Мы нижеподписавшиеся, Потийское городское управление... с одной стороны и дворянин Акакий Мефодиевич Хоштария с другой стороны... [Договор об отдаче управлением в аренду элеватора для на-грузки на: пароходы марганцевой руды и других товаров]. Поты, 1917, май.

4 л. 7 с. 36×23. Копия машинопись. 40—1394.

785. მოწოდება სმოსნებთა კანდიდატების სიის შესადგენად ერთი უპარტიო ჯგუფი მოუწოდებს ქალაქის ყველა უპარტიოებს გამოცხადდნ ვაჰართა კლუბში. ფოთი. 18 ივლისს 1917 წ.

1 გვ. სტამბაში დაბეჭდილი. 48—109.

786. Списки кандидатов от разных партий, в гласные Потийской городской думы, на срок по 1-е января 1919 года. От 6 августа 1917 года.

6 л. отпечат. в типографии. 48—125.

787. Выписка из журнала Чиатурского распределительного бюро № 7, от 27—28-го июля с. г. по пункту 4-му. [Рассмотрение записки Комиссии по обследованию Потийского и Батумского портов в отношении механических приспособлений к перегрузке марганца]. Тифлис. 1917, 7 авг.

- 1 л. 2с. 35,5×22. Копия, машинопись. 49—96.
788. Доклад [Потийской] городской управы городской думе 23 декабря 1917 г. [Ввиду дефицита бюджета г. Поти, вопрос усиления городского обложения].
- 1 л. 2 с. 35,5×22,5. Копия, машинопись. 49—98.
789. Доклад [Потийской] городской управы городской Думе 23 декабря 1917 г. [О дефиците в городском бюджете. Просьба, — возбудить перед Закавказским комиссариатом ходатайство о разрешении Потийскому город. общ. управлению расходовать по своему усмотрению особый сбор в пользу г. Поти].
- 2 л. 4 с. 35,5×22,5. Копия, машинопись. 49—100.
790. Доклад [Потийской] городской управы городской думе 23 декабря 1917 г. [Возбуждение перед Закавказским комиссариатом ходатайства с выделением дела сооружения жел. дор. ветки Поти—Супса и передаче Потийскому городскому общ. управлению].
- 1 л. 3 с. 35,5×22,5. Копия машинопись. 49—97.
791. Потийская городская управа — Господину Кутаисскому губернскому комиссару [Просит поддержать пред Закавказским комиссариатом ходатайство о безотлагательном отпуске средств на возобновление моста через Северный рукав р. Риони]. 1917, 30 дек.
- 4 л. 5 с. 35,5×22. Копия машинопись. 49—99.
792. «При сводке приходо-расходных смет города Поти на предстоящий 1918 г.» [Ввиду дефицита в городском бюджете, Потийская городская дума просит Закавказский комиссариат, разрешить Потийскому город. общ. управлению, расходовать по своему усмотрению особый сбор в пользу г. Поти]. 1917 г.
- 5 л. 5 с. 35,5×22,5. Рукопись автограф Н. Николадзе. После текста: «Городской голова. Заместитель. Секретарь». 49—101.
793. Потийская городская управа: — В Черноморское строительное общество [О негодности механических сооружений для перегрузки марганца. Предложение, привести в порядок упомянутые сооружения]. Поти. 1918, 16 февр.
- 1 л. 1,5 с. 35,5×22,5. Копия, машинопись. 49—102.
794. Ходжа-Эйнатов А. А. поверенный Черноморского строительного общ-ва. — Прошение министру внутренних дел республики Грузии [О постройке обществом в Поти механических перегружателей и о необходимости «ликвидировать счет с Потийским город. самоуправлением на началах взаимной пользы и справедливости»].
- 1 л. 2 с. 35×22. Копия машинопись. Надпись Н. Николадзе: «Подано 18 сентября 1919 г.». 40—1590.
795. Окшотт. «Следующий доклад составленный на основании промеров лотом произведенных судном...» [Письмо к неизвестному лицу о пригодности гавани Поти для больших судов. Обмельчание гавани и необходимость черпальных операции в будущем]. Судна Соедин. Штатов Марта. Вашингтон—Батум—Россия. 26 сентября 1919 г.
- 1 л. 2 с. 22,5×15,5. Рукопись, перевод с английского. Надпись: «Н. Я. Николадзе. Вельяминовская 10». Прилагается копия английского текста. 49—103, 104.
796. [Николадзе Н. Я.]. Займы города Поти. [1920 г.].
- 2 л. 1,5 с. 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. 63—290.
797. [Николадзе Н. Я.]. Значение Потийского порта в мировой торговле. [1920 г.].
- 3 л. 3с, 26×20. Копия, машинопись Н. Николадзе. Прилагается рукопись, автограф Н. Николадзе. 3 л. 6 с. 26,5×21. 63—291, 292.
798. Monsieur Nikoladze a ete pendant vingt ans le Maire de Poti.
- 2 ფ 2 გვ. 27×21 მანქანზე დაბეჭდილი. 63—290.

799. Рыболовство и рыбный промысел Поти. [1920 г.]. Прилагается текст на немец. яз. 5 л. 4,5 с. 25,5×20. Рукопись. Машинопись 1,5 с. 63—289, 307.
800. План задания Потийской городской управы. Подпись потийского городского инж. Н. Цинцадзе. 71—2.
801. Обществу ЧЭМО (Обращение Потийского горревкома относительно ремонта марганцевого элеватора в Потийском порте. 1921 г.). 2 л. 4 с. 35,5×22,5. Машинопись. 48—111.
802. Токарский М. А. Элеватор в Поти. Современное состояние. Тифлис. 1921 г. 13 дек. 4 л. 7,5 с. 38×25. Машинопись. 48—110.
803. Отдел портов Закавказья. 1921—1924. Исторический очерк и обзор эксплуатационной и технической деятельности Отдела портов ЗКВ и подведомственных ему учреждений. Тфл. 1925. 852 с., 1 ч. 3 пл. 20—7.

XIV. საბუნებო არჩივი

804. Эксплоатация лесных богатств Закавказья. — Боржомское имение. Гагринская дача. Бзыбская дача. Низменные леса. Багдадская дача. [1917 г.].

22 л. 34 с. 35,5×22. Копия машинопись. 47—36.

805. Закрегер Л. Доклад о лесах Грузии [Тифлис. 1918].

6 л. 10 с. 35,5×23. Копия, машинопись. На последней стр. заметки Н. Николадзе. 61—31.

806. Contract [между правительством Грузинской республики и Союзом городов той же республики на эксплуатацию указанных в договоре лесов]. Тифлис, 1919, 14 нояб.

6 л. 11 с. 34×22,5. Копия машинопись. 47—38.

807. Contract [ხელშეკრულება საქართველოს ქალაქთა კავშირსა და აკაკი ხოშტარიას შორის, საქართველოს ტყეების ექსპლოატაციის შესახებ]. თბილისი. 1919, 14 ნოემბ.

4 ფ. 6,5 გვ. 34×22. ტექსტი ფრანგულ ენაზე. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი. 47—39.

808 «Лесные концессии Союза городов». — Николаю Яковлевичу Николадзе. [Подробные сведения о лесах эксплуатируемых Союзом городов Грузии, для дела о привлечении иностранного капитала к участию эксплуатации лесов Грузии]. 1920 г.

5 л. 5 с. 28×21,5. Копия машинопись. 47—37.

809. Notice sur les forêts du Caucase. [საერთო მოსაზრება საქართველოს ტყეების ექსპლოატაციის შესახებ].

13 ფ. 13 გვ. 26,5×20,5 ტექსტი ფრანგულ ენაზე. პირი, მანქანაზე დაბეჭდილი. 47—40.

810. Richesses forestières de la Géorgie [საქართველოს ტყეების შესახებ].

11 ფ. 11 გვ. 30,5×20,5 ტექსტი ფრანგულ ენაზე. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. 47—42, 43.

811. Rapport sur l'exploitation du Domaine de Nyers [ტყეები აღმოსავლეთ პირენეებში].

9 ფ. 9 გვ. 27×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 47—41.

812. Николадзе Н. Леса Грузии [краткие сведения]. 1922 г.

6 л. 6 с. 26×20. Машинопись. В тексте исправления. Прилагается копия. 47—35.

813. Схематическая карта концессионных лесных массивов. 1 — Бзыбский лесной массив. 2 — Кодорский лесной массив. 3. — Ингурский лесной массив.

Приложена печать: «Н. Я. Николадзе. 21 авг. 1926». 64—39.

XV. მემენახეობა-მეღვინეობის არქივი

814. ნიკოლაძე ნ. ჩვენი მეღვინეობის ნაკლი და მომავალი. „მევენახე-
ობა და მეღვინეობა“. 1919, № 1. 35—36.
815. საქართველოს რესპუბლიკის მევენახეთა და მეღვინეთა კონგრესის
დებულება [თბილისი. 1919]. 35—36.
- 1 ფ. 1 გვ. სტამბაში დაბეჭდილი. 35—36.
816. საქართველოს რესპუბლიკის მევენახეთა და მეღვინეთა კონგრესის
პროგრამა. [თბილისი. 1919]. 35—36.
- 1 ფ. 1 გვ. სტამბაში დაბეჭდილი. 35—36.
817. საქართველოს რესპუბლიკის მევენახეთა და მეღვინეთა კონგრესის
მომწვევი სარგანისა და კომიტეტი.—ნიკოლოზ იაკობის ძე ნიკოლაძეს
[თხოვენ მიიღოს მონაწილეობა კონგრესის მუშაობაში. 1919 წ.]. 35—36.
- 1 ფ. 1 გვ. სტამბაში დაბეჭდილი. 35—36.

XVI. «ქართული წიგნი» ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობა

818. წესდება ბეჭდვითი საქმის კოოპერატიული საზოგადოებისა „ქართული წიგნი“. პროექტი. [თბილისი. 1925 წ.].

4 ფ. 8 გვ. 35×22,5. დედანი მანქ. დაბეჭდილი. ხელს აწერენ კოოპერატივის დამფუძნებელი: ს. დედარიანი, ის. ვარაზაშვილი, ა. აბაშელი, პ. ინგოროყვა და სხვები. სულ 38 ხელის მოწერა, მათ შორის—ნ. ნიკოლაძე. 00—2.

819. წესდება ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობისა „ქართული წიგნი“. ტფილისი. 1925. 46 გვ.

კანზე ბეჭედი: „Н. Я. Николадзе. 18 сент. 1925“. 66—65.

820. სრულიად საქართველოს ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს მოამბე. 1925 წ. № 3.

გვ. 19—26.—„წესდება ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობისა „ქართული წიგნი“. 00—07.

821. „ქ. ტფილისში დაარსდა ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობა „ქართული წიგნი...“ [ამხანაგობის მიზანი. საორგანიზაციო ბიუროს მოწოდება. ბიუროს შემადგენლობა: თავმჯდომარე—ნ. ნიკოლაძე, მდივანი—პ. ინგოროყვა, წევრები—ს. აბაშელი და სხვ.]. ტფილისი. 1925.

2 ფ. 3 გვ. 22,5×18,5. სტამბაში დაბეჭდილი. 00—11.

822. ამხ. „ქართული წიგნის“ მართვა-გამგეობის კონსტრუქცია.

3 ფ. 3 გვ. 35×22. მანქანაზე დაბეჭდილი. ნ. ნიკოლაძის წარწერა: „მოხსენდა გამგეობას 25 ივნისს 1925“.

00—0.

823. ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობა „ქართული წიგნი“-ს საორგანიზაციო კომიტეტის [განცხადება დამფუძნებელი კრების მოწვევისა და ამხანაგობის მოქმედების დაწყების შესახებ].

ამონაწერი გაზეთიდან: „კომუნისტი“, 1922, 14 მაისი № 111. 00—0.

824. ნიკოლაძე ნ. ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობას „ქართული წიგნი“ [ანგარიში: რამდენი პაი გაასალა, ვინ შეიძინა, რა თანხაა გადარიცხული ბანკში]. 1925. 12 ივნისს.

1 ფ. 1 გვ. 27×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 15—21.

825. ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობა „ქართული წიგნი“. დამფუძნებელი კრება 12 ივნისს 1925. კრების წესრიგი.

1 ფ. 1 გვ. 27×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი. ნ. ნიკოლაძის ხელით ჩაწერილია ორი სტრიქონი. 00—7.

826. ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობა „ქართული წიგნი“.. დამფუძნებელი კრება 12 ივნისს 1925 კრების წესრიგი...

2 ფ. 2 გვ. 27×21, პირი მანქ. დაბეჭდილი. 15—22.

827. ინგოროყვა პავლე—ნ. ნიკოლაძეს სსამივე წერილი ეხება „ქართული წიგნის საქმეებს“ თბილისი. ერთი წერილი ტიმოთეს-უბნიდან. 1925, 1 ივლ.—1 სექტ.

5 ფ. 5 გვ. 23×20. უკანასკნელ წერილს აწერია ნ. ნიკოლაძის ხელით: „ტიმოთესუბანი, ილია ხრეკაძის ბიძაშვილის სახლში“. 86—47, 18, 40.

828. ვარაზაშვილი იხიდორე—ნ. ნიკოლაძეს [შვიდივე წერილი ეხება „ქართული წიგნის“ საქმეებს]. თბილისი. 1925, 2 ივლ.—1927. 16 ივლ.

7 ფ. 5 გვ. 21,5×13.

86—50, —50.

829. ნიკოლაძე ნ.—ბ. ინგოროყვას. „მხურვალეთ გთხოვთ ეს ჩემი ნაწერი გულ-და-გულათ წაიკითხეთ და, თუ წინააღმდეგი არ იქნებით, ბ. შამიას [ორახელაშვილს] თხოვით ჩემ მაგიერ ამ ნაწერის დაბეჭდვის ნება დამართოს...“ [უგზავნის აგრეთვე ამონაჭრებს განუთხბიდან, თხოვს, მოგონების რუსული დანის დაბრუნებას]. თბილისი. 1925, 5 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 23,5×21,5 ადრესატმა გადმოგვცა 1954 წ.

86—33

830. ნიკოლაძე ნ.—ბ. ინგოროყვას „ესეც არის მივიღე კიათურიდამ შემდეგი დეპეშა ბატონ ისიდორესაგან: „ავადმყოფობის გამო მივდივარ ერთი თვით. ვარაზაშვილი“. [უკვირს დასახელებული პირთაგანის ასეთი მოქმედება. აწუხებს „ქართული წიგნის“ აგენტების და გამგეობის წევრების უპასუხისმგებლობა. თხოვს ჩამოსვლას]. თბილისიდან—წალვერაში. 1925, 14 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. ნ. ნიკოლაძის მინაწერი: „ბატონ პავლე ინგოროყვას. წალვერს (სადგური ბაყურიანის შტოისა ამიერკავკასიის რკინის გზის). ამავე შინაარსის წერილი ხელმეორეთ გავუგზავნე ბ. პავლეს 26 აგვ., ბ. ალექსანდრე გამსახურდიას ხელით“.. 86—10.

831. საპაიო ამხანაგობის „ქართული წიგნის“ გამგეობა [საქ. სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს თხოვს დახმარებას, ამხანაგობის პაემის გავრცელებით და რწმუნებულის გამოგზავნით. აღნიშნავს საგამომცემლო საქმის დიდ კულტურულ მნიშვნელობას]. თბილისი. 1925, ოქტომბერი.

1 ფ. 1 გვ. 27×21. შედგენილი უნდა იყოს ნ. ნიკოლაძის მიერ, საკუთარ მანქ. დაბეჭდილი პირი. 86—30.

832. კოლბერ. ამხ. „ქართული წიგნის“ შემოსავალ-გასავალი 13-XI, 1925.

2 ფ. 2 გვ. 35×22. მანქ. დაბეჭდილი.

86—4.

833. აბაშელი აღ.—ნ. ნიკოლაძეს. „სამშაბათს, სულამოს 6 საათზე, ხელოვნების სასახლეში დანიშნულია ქართველ მწერალთა ერთი ჯგუფის სხდომა“... [თხოვს დაესწროს]. თბილისი. 1925, 20 ნოემბ.

1 ფ. 1 გვ. 9,5×15.

86—57.

834. ნიკოლაძე ნ.—ისონ ლორთქიფანიძეს. „თქვენი წერილის პასუხათ მოგახსენებ, რომ ქართული წიგნის გამგეობამ გადაწყვიტა მხარეთას ილიკო ჭავჭავაძის ქვრივის ას-ასი მანეთი თითო ტომზე ილიკოს ნაწერების, მაგრამ მათ გამოცემის შემდეგ...“ [აცნობებს, რომ უსახსრობის გამო ორი ტომის მასალა ვერ დაუბეჭდავთ, საზოგადოება კი გულგრილად ეკიდება საქმეს. თხოვს დახმარებას]. თბილისი. 1925, 6 დეკ.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი.

86—41.

835. ციცხლაძე გრიგოლ—ნ. ნიკოლაძეს. „ჩვენი მალაზიის გამგისათვის...“ [თხოვს გასცეს განკარგულება „რათა მალაზიიდან მიიღოს ფული ქალაქის გამოსატანად]. თბილისი. 1925, 8 დეკ.

1 ფ. 1 გვ. 18×21

86—81.

836. „ქართული წიგნის“ საპაიო ამბ. საქმეების შესახებ 'ყენიშენები ჩაწერილი ნ. ნიკოლაძის ხელით: „დამფუძნებელ კრებისთვის. ჩვენი გამოცემების ზომა. ქალაქი... 24 აპრილს 1926 ილ. ჭავჭავაძის 2 ტომი. შიო არაგვისპირეთის ნაწერის გამოცემა...“ [1925—1926 წწ.]

7 ფურცლაკი სხვადასხვა ზომის.

66—1.

837. „ქართული წიგნი“ [ქვეთარები: პაის, ი. ჭავჭავაძის თხზულებათა ტომების ღირებულების და სხვ.] 1925, 1926 წწ.

6 ქვეთარი: სამი ნ. ნიკოლაძის სახელზე, ორი რუსულდან ნიკოლაძე-პოლი-ეექტორის სახელზე და ერთი გიორგი ნიკოლაძის სახელზე.

00—10.

838. ბექდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობის „ქართული წიგნის“ გამგეობა [თხოვს და ავალუბს ისიღორე ვარაზაშვილს გაუძღვეს ამხანაგობის საქმეებს. აწარმოოს ყოველგვარი ოპერაციები და სხვ. რწმუნება შედგება ხუთი მუხლი-საგან. თბილისი. 1926.

2 ფ. 2 გვ. 34×21. ხელნაწერი შავი, შესწორებებით. იწყება: „მოკ. ისი-ღორე სოფრომის ძე!“ თავდება: „ძალა აქვს დღეიდან სამი წლის განმავლობა-ში“.

00—3.

839. „ქართული წიგნი“-ს აგენტების სახელი და გვარი. ხელის მომწერთა რიცხვი. რამდენი წიგნი წაიღო [და სხვ. ცნობები].

1 ფ. 2 გვ. 35×22. მანქ. დაბეჭდილი.

66—6.

840. „პათვიცემული მოქალაქევი წელიწადი შესრულდა, რაც მოქმედება დაიწყო ბექდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობამ „ქართული წიგნი“-ს სახელწოდებით...“ [ამხ. მიზანი, მოქმედება. მოწოდება პაის შესაძენად და ი. ჭავჭავაძის თხზულებებზე ხელის მოწერისათვის]. 1926.

1 ფ. 1 გვ. სტამბაში დაბეჭდილი.

00—26.

841. გამომცემლობა „ქართული წიგნი“-ს ჭვანცხადება ილია ჭავჭავაძის თხზულებათა ცხრა ტომად გამოცემის შესახებ. ცნობა ილია ჭავჭავაძის მეორე ტომის ტირაჟისა და ღირებულების შესახებ. ხელის მოწერის ქვეთარის ნიმუში. 1926.

00—20, 80, 82.

842. ჭაფარიძე კონსტანტინე—ნ. ნიკოლაძეს [ორივე წერილში ეხება რა, თავის მდგომარეობას, თხოვს უშოვოს სამუშაო. ეხება თავის თარგმანებს, პირველ ხანებში იმედი აქვს მ. ლერმონტოვის „დემონ“-ის თარგმანის დაბეჭდვის]. თბილისი. პირველი წერილი უთარიღოა, მეორე—1926, 19 იანვ.

2 ფ. 2 გვ. 21×15. ამ წერილებთან არის მისივე წერილი გრ. ცეცხლაძეს, რომელშიაც თხოვს ერთი პუკარის გასწორებას „დემონ“-ის თარგმანში. 1926, 12 იანვ.

60—55, 50, 00.

843. ცნობა „ქართული წიგნის“ საგამომცემლო მუშაობის შესახებ [1926, 15 თებერვალი].

1 ფ. 1 გვ. 21,5×17. ხელნაწერი. ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „15 თებ. 1926“.

60—20.

844. ბექდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობის „ქართული წიგნის“ გამგეობის განცხადება—ს.ს.ს. სახალხო კომისართა საბჭოს [გამგეობა თხოულობს ვადის გაგრძელებას პაეების სრულიად შესყიდვისათვის]. თბილისი. 1926, 15 თებ.

1 ფ. 1 გვ. 27,5×21,5. მანქ. დაბეჭდილი პირი გასწორებულია ნ. ნიკოლაძის მიერ. მისივე ხელით მიწერილია ტექსტის ბოლოს: „საპაიო ამხანაგობის „ქართული წიგნის“ გამგეობის დავალებით ნ. ნიკოლაძე“.

66—21.

845. ნიკოლაძე ნ.—პ. ინგოროყვას. „ესეც არის იყო ჩემსა ალექსანდრე ჯაყელი...“ [აცნობებს, რომ ფულის მისაღებად საქირაა „ქართული წიგნი“-ს სახელის თხოვნის შეტაპა „ჩემო“-ს სალიკვიდაციო კომისიაში. თხოვს, დაწეროს განცხადება და მოაწერიოს ხელი გამგეობის წევრებს], თბილისი. 1926, 18 მარტი.

სადარბაზო ბარათი. არქივს გადასცა აღრესატმა 1954 წელს. 86—34.

846. ნიკოლაძე ნ.—პ. ინგოროყვას. „ნარკომპროსს დაუნიშნავს ჩვენთვის მიღების დრო ორშაბათისთვის...“ [თხოვს დაუგვიანებლივ მოსვლას „ქართული წიგნის“ კანტორაში. თბილისი, 1926, 27 მარტი.

2 ფ. 1 გვ. 17×10. არქივს გადასცა აღრესატმა 1954 წელს. 86—35.

847. წერეთელი გრ. შ.—„ქართული წიგნის“ გამომცემლობის გამგეს პატივცემულ ნიკო იაკობის ძე ნიკოლაძეს [თხოვს დანიშნოს გამომცემლობის აგენტად]. 1926, 25 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 22×26,5. 86—19.

848. „ქართული წიგნის“ გამგეობა [იწვევს ამხანაგობის წევრებს სათათბიროდ]. თბილისი. 1926, 29 მაისი.

1 ფ. 1 გვ. 22×17. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 86—17.

849. ხაპაია ამხანაგობის „ქართული წიგნის“ ფინანსიური ანგარიში 1925 წლის 1 ივნისიდან—1926 წ. 1 ივნისამდე.

2 ფ. 2 გვ. 35,5×2,2 შავი, მანქ. დაბეჭდილი. ხელს აწერს. „ქართული წიგნის გამგეობის დავალბით გამგე—დირექტორი: ალ. დარახველიძე“. 86—22.

850. ამხანაგობის ძირითადი თანხის შეკრების გაგრძელებაზე [1926, ივნისი].

2 ფ. 1,5 გვ. 35,5×22. შავი, მანქ. დაბეჭდილი. შესწორებები პირველ გვერდზე.

851. ნიკოლაძე ნ. ქართული წიგნის მუშაობა საანგარიშო წლის განმავლობაში (გამგეობის თავმჯდომარეს მოხსენება). 1926, ივნისი.

2 ფ. 4 გვ. 35,5×22. პირი მანქ. დაბეჭდილი. ტექსტის ბოლოს დაბეჭდილია: „გამგეობის დავალბით გამგეობის თავმჯდომარე (ნ. ნიკოლაძე)“. 86—18.

852. Николодзе Н. Я. — [Амиреджиби] Нине Платоновне. «К искренному моему сожалению я и сегодня не могу выйти из дому: здоровье не позволяет...» [Советует поручить другому лицу выступить с докладом. Задает вопросы о делах издательства и просит ответить], 1926, 19 июня.

1 л. 0,5 с. 25,5×20. Копия, машинопись. 86—42.

853. „ქართული წიგნის“ საგამომცემლო მუშაობა (მოხსენება გამგეობის სარედაქციო სექტორისა). 1926, 19 ივნ.

4 ფ. 7,5 გვ. 35,5×22. პირი მანქ. დაბეჭდილი. ტექსტის ბოლოს დაბეჭდილია: „გამგეობის დავალბით ქართული წიგნის სარედაქციო კოლეგიის თავმჯდომარე (პ. ინგოროყვა)“. 86—24.

854. რაზიკაშვილი ნიკო (ბაჩანა)—ნ. ნიკოლაძეს. „იმ დღეს თქვენც ავადმყოფი იყავით და მეც არ ვიყავი კარგად... [ეკითხება, დაუბეჭდავენ თუ არა პოემას წაწლობაზე. იმედი აქვს, რომ მალე გასაიდდება, რადგან საზოგადოება დაინტერესებულაა ფშავ-ხევსურეთის ცხოვრებით]. გორიდან — თბილისში. 1926, 21 ივნ.

1 ფ. 2 გვ. 21×13,5. ბოლოს ნ. ნიკოლაძის ხელით მიწერილია: „ხელთუბანში. ნინა რაზიკაშვილს. გადასაცემათ ნიკოს“. 86—46.

855. ნიკოლაძე ნ.—პ. ინგოროყვას. „გთხოვთ ამის მომტანს „ქართული წიგნის“ მონაგარიშეს გამოატანოთ რაც თქვენ რამე ჩვენი ქალაქები ჩაგრენით პორტფელში...“ [სარევიზიო კომისიის დასაკმაყოფილებლად თხოვს, გადაარჩინოს „ქართული წიგნი“-ს ქალაქები და გამოუგზავნოს]. 1926, 23 ივნ.

2 ფ. 1 გვ. 21×13,5. არქივს გადასცა აღრესატმა 1954 წელს. 00—36.

856. „ქართული წიგნის“ ახალი გამგეობის წევრები: [მათი გვარები და ტელეფონის ნომრები]. 1926, 3 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 27,5×10. 00—27.

857. რაზიკაშვილი ნიკო (ბაჩანა)—ნ. ნიკოლაძეს. „კიდევ დაუაბირო თქვენთან შემოვლა. მაგრამ ისევ გადავიფიქრე და წერილით დავეკმაყოფილდი...“ [ატყობინებს თავის გაქირებულ მდგომარეობას და განწყობილებას. იმედი არ აქვს თავისი ნაწარმოების „წაწლობის“ დაბეჭდვის. თხოვს დაუბეჭდოს]. 1926, 15 ივლ.

2 ფ. 2 გვ. 21×13,5. 00—45.

858. ნიკოლაძე ნ.—გრიგოლ ქურდიანს. „ნება მიბოძეთ შეგაწუხოთ თხოვნით, „ქართული წიგნის“ საწყობის მმართველ ვასილ გადელიას ნება დართოთ აიშენოს ორიოდ ოთახი მის ერთობ დაძველებულ და დასანჯარვე შენობის ადგილზე...“ [აცნობებს, რომ გამოშტეტვლობის ამ თანამშრომლის დახმარება, ეს იქნება დავლება „ღარიბი ამხანაგობისათვის“]. 1926, 16 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 12×20. პირი ნ. ნიკოლაძის მიერ დაბეჭდილი, მისივე ხელის მოწერით. 00—44.

859. ნიკოლაძე ნ.—პ. ინგოროყვას. „გთხოვთ დღეს პირველ საათზე გამოიაროთ „ქართული წიგნში“, საპირა თქვენი ნახვა...“ [საზოგადო კრების დადგენილების ასრულების მოსაწესრიგებლად]. 1926, 16 ივლ.

2 ფ. 1 გვ. 21×13,5. არქივს გადასცა აღრესატმა 1954 წელს. 00—37.

860. ნიკოლაძე ნ.—ნ. რაზიკაშვილს. „მომიტყვეთ, რომ ასე დაგიგვიანეთ, თქვენი 15 ივლისის წერილის პასუხი. მიზეზი მარტო ის ვახლდათ, რომ ჩვენი უბედური „ქართული წიგნის“ ბედი აქნამდი არ გადაწყდარა...“ [საქმის გამოსწორებისთანავე პირდება დაბეჭდვას]. თბილისი, 1926, 2 აგვ.

1 ფ. 0,5 გვ. 25,5×20. პირი, მანჭ. დაბეჭდილი. 00—48.

861. ბეჭდვითი საქმის საპაიო ამხანაგობა „ქართული წიგნი“.— В Типографическое отделение Бумтреста. [Просят сообщить цену бумаги]. Тифлис. 1926, 5 ავგ.

2 ა. 1 ს. 22×18. Рукопись автограф Н. Николадзе. Подпись: „Председатель правления Н. Николадзе“ 66—13.

862. ნიკოლაძე ნ.—პ. ინგოროყვას. „ამდენი ხანი სულ გიცდიდით, მეგონა მოგვხედავდით „ქართული წიგნის“ ამბავს...“ [სწუხებს გამოშტეტვლობის უმწეო მდგომარეობა. თხოვს ჩამოსვლას]. 1926, 6 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20 პირი მანჭ. დაბეჭდილი. 00—58.

863. მივიღე „ქართული წიგნის“ სალაროში ნიკო ნიკოლაძისაგან ექვსას. ოთხმოცდათორმეტი მან. და შვიდი კაპ. აგვისტოს 7, 1926 წ. [ამის შემდეგ ხელის მოწერა მაღაზიის და კანტორის გამგის ვას. გადილიასი].

1 ფ. 1 გვ. 17×22. პირველი სამი სტრიქონი ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფია. 00—28.

864. ლორთქიფანიძე ნიკ. — ნ. ნიკოლაძეს. „ღიდალ დამავალბთ, თუ როგორმე მომიხერხებთ და მომცემთ უკანასკნელ ას მანეთს, რომელიც უნდა მიმეღო „ქართული წიგნისაგან“... 1926, 15 აგვ.

2 ფ. 1 გვ. 22×13,5

66—63.

865. ნიკოლაძე ნ. — პ. ინგოროყვას. „გთხოვთ რაც შეიძლება მალე მოაწოდოთ „ქართულ წიგნს“ ბაჩანას „წაწლობის“ დედანი. მისი უბედური დამწერი გამწარებულათ თხოულობს მის დაბრუნებას, რადგანაც გამომცემი უშოვია...“ [აგრეთვე ატყობინებს „ქართული წიგნის“ უმწეო მდგომარეობას]. თბილისიდან — [წალვეერში]. 1926, 20 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 25,5×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი.

66—39.

866. ხაქართველოს ხსრ სახალხო კომისართა საბჭო — აშხ. ნ. ნიკოლაძეს [აცნობებენ სხდომის დანიშვნის დღეს. დღის წესრიგში: ნ. ნიკოლაძის მოხსენება—„ქართული წიგნი“-ს ჰაების განაღდების ვადის გაგრძელების შესახებ]. თბილისი. 1927, 19 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 18×22,5. მანქანაზე დაბეჭდილი ბლანკი. აქვეა ამონაწერი სხდომის ოქმიდან, სადაც ნათქვამია, რომ „ქართული წიგნი“-ს თხოვნა დაკმაყოფილებულია. ამონაწერი ოქმიდან: 29 ივლისი, 1927 წ. რუსულ ენაზე.

66—14, 16.

867. აშხ. „ქართული წიგნი“-ს გამგეობის წევრს ნიკო ნიკოლაძეს [სმხანაგობის დირექტორი ატყობინებს გამგეობის წევრთა სხდომის დანიშვნას. თხოვს დაესწროს]. 1927, 5 დეკ.

1 ფ. 1 გვ. 22×17,5 მანქ. დაბეჭდილი.

66—16.

868. ბეტდვითი საქმის საპაიო აშხ. „ქართული წიგნი“-ს წლიური ანგარიში 1926—27 საანგარიშო წლისა. 7 გვ.

66—68.

869. აშხ. „ქართული წიგნი“-ს გამგეობა, სარევიზიო კომისია.

1 ფ. 1,5 გვ. 28×21,5. ხელნაწერი

66—8.

870. ოთხი უწყება ნიკო ნიკოლაძის სახელზე. სხვადასხვა დროს იწვევენ „ქართული წიგნის“ გამგეობის სხდომაზე. უთარილო.

66—18.

871. О продажной цене книг и брошюр. Обязательное постановление Нар. Ком. по внешней и внутренней торговле СССР. — Из журнала «Книгоноша» 1928 г. № 5. Копия машинопись Н. Николадзе.

2 л. 1,5 с. 25,5×20.

66—64.

872. Николадзе Н. Я. — Цкитишвили Марджори. «Снова приходится беспокоить Вас просьбой — съездить в The Hammond...» [Просит, зайти в контору фирмы и узнать желают ли они иметь своего представителя в Закавказских республиках. Условия и т. д.]. Из Тифлиса — в Лондон. 1925, 30 авг.

1 л. 1 с. 25,5×26. Копия, машинопись. 68—21.

873. Николадзе Н. Я. — В импортный отдел Закгосторга [О пишущих машинах фирмы «Hammond» с грузинскими и др. шрифтами. Фирма желает иметь своего представителя в Закавказье]. Тифлис. 1925, 26 октября.

1 л. 1 с. 25,5×20. Копия машинопись. 68—20.

874. Николадзе Н. Я. — Председателю Закконцессионной комиссии. [О пишущих машинах фирмы «Hammond» с грузинским и др. шрифтами. Просит разрешить принять предложение фирмы на устройство в Тифлисе конторы по продаже таких машин]. Тифлис. 1926, 17 авг.

3 л. 2,5 с. 25,5×20. Копия машинопись. 68—19.

875. *The Hammond Typewriter Company LMD. London.*

[შვიდი წერილი: ორი მარჯორი ცკიტიშვილის სახელზე, ხუთი ნ. ნიკოლაძის სახელზე. ერთი ფრანგულ ენაზე. ექვსი ინგლისურ ენაზე. ერთ წერილზე დაკარულია ქართული შრიფტის ნიმუში დამზადებული ჰამონდის მიერ. ყველა წერილი ეხება ჰამონდის ფირმის ხელით საბეჭდ მანქანებს, ქართული შრიფტის დამზადებას ამ მანქანებისათვის, მათ გასაღებას საქართველოში, ღირებულებას და სხვ.]. 1923, 9 ოქტ. — 1926, 3 თებ.

В ф. 8 кв. 26×20. მანქ. დაბეჭდილი.

08—22,—24

XVIII. სხვადასხვა საბუთი

(ქრონოლოგიზრად)

876. Факсимиле актов отречения Николая II и Михаила Александровича. Печатается с разрешения министра юстиции А. Ф. Керенского. Изд. «Полкового комитета Выб. креп. арт. склада». Пгр. 1917 г. 5 с.

40—1150.

877. Дятлов Гавриил. К братьям рабочим. Воззвание младшего унтер-офицера из охотников. Гавриила Дятлова. Пгр. [1917 г.]

2 с. отпечат. в типографии.

40—1182.

878. Стокгольмское общ-во помощи политическим заключенным и ссыльным в России. [Обращение правления общества, помочь политическим ссыльным и заключенным скорее вернуться на родину]. 1917, март. 1 с. отпечат. в типографии.

40—1149.

879. Чепелюгин — М. М. Мгвдليسву. «Ввиду признания временным правительством необходимости заменить нынешнего председателя окружного суда...» [Собрание адвокатуры высказалось за кандидатуру адресата на эту должность, помня его плодотворную деятельность в качестве товарища председателя. Предлагает возвратиться на Кавказ]. Из Владикавказа — в Саратов. [1917 г.]

1 л. 1 с. 22×17,5. Копия телеграммы, отпечат. на машинке.

40—893.

880. Об утверждении раздела I Положения о выборах в Учредительное собрание. Постановление временного правительства. [Надпись красными чернилами]: «Собрание узакон. и распор. правительства 22 июля 1917 г. № 169, ст. 916, отд. I.»

8 л. 15,5с. 35,5×22. Копия машинопись.

49—95.

881. პატრივცემულო მოქალაქე ვ. გუნიას იუბილეს მომწუობი კომიტეტის მოწოდება. თბილისი. 1917 წ.

2 ფ. 3 გვ. დასტამბული. ვ. გუნიას პორტრეტით.

40—388.

882. ლატარია 1918 წლისა ქართულ უნივერსიტეტის, თეატრის და მსახიობთა კავშირის სასარგებლოდ... [20 კუპონი]

40—123.

883. ქუთაისის წიგნის მაღაზიებში იყიდება სხვადასხვა სახელმძღვანელოები... [სიყ წიგნების]. ქუთაისი. 1919—20 სასწ. წ. სტამბაში დაბეჭდილი.

40—784.

884. თ. ა. შთავრიშვილის ამხანაგობის გამოცემანი [სია წიგნების]. ქუთაისი. 1919—20 წ. — სტამბაში დაბეჭდილი.

40—783.

885. შოწმობა [სსსრ სახალხო კომისარიატის მიერ გაცემული თამარ ნიკოლაძის სახელზე, რომ მას ნება ეძლევა გაიტანოს საზღვარგარეთ წიგნების სია და დასახელებული წიგნები გამოაგზავნოს თბილისში ბეს. კიჭინაძის სახელზე]. თბილისი. 1923, 2 იანვ.

1 ფ. 1 გვ. 11×18. მანქ. დაბეჭდილი, ოფიციალურად შემოწმებული. თან ერთვის ბეს. კიბინაძის მიერ შედგენილი და დაწერილი სია წიგნებისა და ჟურნალების. 41—214.

886. ხელისუფლების მიერ დაპატიმრებულ „საქართველოს დამოუკიდებლობის კომიტეტმა“ მიმართა ხალხს შემდეგი განცხადებით: განცხადება საქართველოს დამოუკიდებლობის კომიტეტისა. 1924 წ.

1 გვ. სტამბაში დაბეჭდილი. ტექსტი ქართულად და რუსულად 40—1170.

887. გომართელი ივ.—ორიენტაციის საკითხი. ჟურ. „ახალი გზა“, 1924, № 2. 40—352.

888. [Кончевская] Н. — Ольге Николадзе. «Тебе конечно, Нико рассказал о нашем положении. Оно сильно ухудшилось...». [Просит переслать деньги]. 1924, 8 сент.

1 л. 1 с. 21×13.5. Подпись: «Н». На конверте надпись Н. Николадзе: «Кончевская». 41—108.

889. Конституция С.С.С.Р. Тифлис, 1924. 31 с. 40—734.

890. ბ. ჩერნიშევსკი (1828—1889) [ცნობა მის შესახებ] 1924 წ. 30 სექტემბერი. — კალენდარის ფურცელი. 41—271.

891. Новый квартирный закон. Положение о квартирной плате в Тифлисе принятое Тифлисполкомом и утвержденное СНК ССРГ 18 фев. 1925 г. — Приложение к газ. «Рабочая правда». 68—63.

892. *Curriculum Vitae* горного инженера Степана Андреевича Турьяна. Тифлис. 1925; 21 марта.

2 л. 3 с. 36×21,5 Ручкопись 68—98.

893. სპირიდონ ბესარიონის ძე ჯორჯიკია [მისი ბიოგრაფია. ორმოცი წლის პედაგოგიური მოღვაწეობის აღსანიშნავად საიუბილეო კომიტეტის მოწოდება]. ქუთაისი. 1925, 14 ივნისი.

4 გვ. სტამბაში დაბეჭდილი. 41—43.

894. Кикодзе П. Рецензия на журн. — «Ахали Кавკასიონი». Орган всегрузинского союза писателей. 1925, № 1—2. Вырезка из газ. «Заря Востока». 1925, 21 июня. 13—1.

895. Симонович Нина. Председателю Совета народных комиссаров Грузии тов. Шалва Элиава. Прошение вдовы геолога Спиридона Симоновича Нины урожд. Алексеевой — Месхиевой. [Перечисляя труды покойного мужа просит прибавить пенсию]. 1925, 9 сент.

3 л. 3 с. 28×21. Копия, машинопись Н. Николадзе. 40—1216.

896. რეზოლუცია საქ. სოც. საბჭოთა რესპუბლიკის უზენაეს სასამართლოს საკასაციო კოლეგიის საჯარო სხდომის [საკასაციო საჩივარი აღმოსავლეთ საქართველოს ოლქის სასამართლოს გადაწყვეტილებაზედ—„ძიებისა გამო მთავრობისა საღაბ გუსეინოვთან, იულია, პავლე და მიხეილ თუმანოვებთან“]. თბილისი. 1925. 30 ოქტ. — 3 ნოემბ.

8 ფ. 8 გვ. 34,5×22 პირი მანქ. დაბეჭდილი. 68—99.

897. შავი ზღვის ნაპირების და დასავლეთ კავკასიის მხარეთმცოდნეობის მეორე ყრილობის გამწესრიგებელ კომიტეტს [ყრილობაზე მონაწილეობის მსურველის ანკეტა—კითხვარები]. 1926 წ.

1 ფ. 1 გვ. 33,5×21. ლიტოგრაფირებული. 41—87.

898. Персия и ориенталист Эдуард Броун [по поводу его смерти]. — Вырезки из газ. «Заря Востока», 1926, 2 фев. № 1092, наклеена на каталожной карт. 64—69.

899. *Chopin—Liszt par Irakli Orbélieui. Musica—Pierre Montpellier. Paris. Programme. 13 Novembre 1926.* 64—68.

900. იხე. ი. ზ. ანდრონიკაშვილის 45 წლის მოღვაწეობის გამო საზეიმო კრება. საიუბილეო კომიტეტი სთხოვს პატივცემულ ნიკო იაკობის ძე ნიკოლაძეს შობიდან 8 თებერვალს საღ. 7 საათზე მუშათა სასახლის დიდ დარბაზში.

40—1001.

901. От Лейст Артура жены. Судебная 30. Фредерика Федоровна Гоммель, вдова учителя... просит о продлении пенсии.

1 л. 1 с. 11×12. Автограф Н. Николадзе.

65—95.

902. სრულიად საქართველოს ექიმთა სამეცნიერო მე-11 კონგრესი. საწვევ-რო ბილეთი № 25 ნიკ. ნიკოლაძეს.

41—120.

903. შაქსიმ გორკის მგზავრი. ეს იყო 1903-ში... [ცნობა, თუ სად დაიბეჭდა მოთხრობის თარგმანი და განცხადება თანამგზავრის შესახებ].

1 ფ. 1 გვ. 7.5×21, ხელნაწერი. ავტოგრაფი ნ. ნიკოლაძის

83—38.

904. კლდიაშვილი ანდრია.—ნიკ. ნიკოლაძეს. „5 ნოემბერს არი დანიშნულ ი ჩემი საღამო სახელმწიფო კონსერვატორიაში, სადა იქნება გამოფენილი მოდელები, გეგმები და სურათები ჩემი ტექნიკურ გამოგონებათა...“ [სთხოვს დაესწროს]. თბილისი. 192...

65—70.

905. პ. ირეთელის იუბილე. XXV. დედა ქალაქი. [საიუბილეო კომიტეტი] მოწოდება. 1925].

65—68.

906. ზოკერია გიორგი. ჭალათნი (ილიას სახსოვრად) [ლექსი]. ტფილისი. 1926.

2 ფ. 3 გვ. 35×22. ხელნაწერი.

66—31.

907. ზოკერია გიორგი. ეკატერინე (ეკე) მესხის საფლავზედ სიტყვა თქმული კათოლიკეთა სასაფლაოზე]. 1928, დეკემბერი.

2 ფ. 2 გვ. 35,5×23. ხელნაწერი.

38—86.

908. ლეონიძე გიორგი—რუსულად ნიკოლაძეს. „როგორც მოგეხსენებათ წელს დაარსდა მთაწმინდის მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა მუზეუმი...“ [მუზეუმის დირექტორი თხოვს ექსპონატებს ნ. ნიკოლაძის ოთახის მოსაწყობად]. თბილისი. 1931, 25 ივნ.

1 ფ. 1 გვ. 18,5×21. მანქ.დაბეჭდილი.

80—170.

909. Григорьев С. — Р. Н. Николадзе—Полневктовой. «По полученным нами сведениям от Б. П. Козьмина, у Вас хранится архив (документы, фотокарточки, письма и т. д.) Вашего отца...» [Секретарь Центр. Совета Всесоюзн. общ-ва политкаторжан и сс-поселенцев, запрашивает, не найдет ли адресат возможным передать архив музею общ-ства]. Из Москвы — в Тифлис. 1931, 9 окт.

1 л. 1с. 15×20,5. Машинопись.

36—179.

910. ზოკერია გიორგი. ანასტასია მიხეილის ასული თუმანიშვილი-წერეთლისა. 1932, 10 თებ.

2 ფ. 3 გვ. 35,5×22. ხელნაწერი.

38—35.

911. მახარაძე ფილიპე. ანასტასია თუმანიშვილი-წერეთლის ხსოვნას. —ამონაჭერი გაზ. „კომუნისტი“—დან. 1932, 11 თებ. № 35.

88—34.

912. აბზიანიძე გ. ჩერნიშევსკის უცნობი ბიოგრაფია [ა. ნ. პიპინის მიერ შედგენილი 1882 წ. ინახებდა ნ. ნიკოლაძის არქივში 1934 წლამდე].—გაზ. „ლიტერატურული გაზეთი“, 1934. წ. 24 ნოემბ. № 26.

88—255.

XIX. წიგნები ნ. ნიკოლაძის პირადი ბიბლიოთეკიდან

913. ანტონ I. წყობილ-სიტყვაობა, ქმნილი ანტონისაგან პირტმლისა კათოლიკოს—პატრიარქისა ყოვლისა საქართველომასა. თბ. 1853. 316 გვ. თავფურცელზე ნ. ნიკოლაძის ბეჭედი. 73—84.

914. გალობათა გალობა (Ghir ha'shirim). თარგმანი გერმანულიდან. გერცელ ბააზოვისა. თბ. 1927, 23 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „უალრესად დამსახურებულ და ცნობილ საზოგადო მოღვაწეს ბ-ნ ნიკო ნიკოლაძეს წრფელის გულით მთარგმნელისგან. 23—XI—27 წ.“. 73—40.

915. გრიშაშვილი ი. ლექსები. ტომი II. 1922, 146 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „ნიკო ნიკოლაძეს. ი. გრიშაშვილი, 1923 წ. 1, I. ტფილისი“. ამის შემდეგ, ი. გრიშაშვილის მთლიანად დაუწერია თავისი ლექსი: „მე და ევროპა (თამარის მაგიდაზე)“. ლექსი იწყება: „მე ტფილისმა შემაპყო, მე ტფილისმა შეშარდა...“ თავდება: „მსურს ევროპა გარდავექმნა მე ტფილისის უბნებად. ი. გრიშაშვილი. 1922 წ.“. $K \frac{4138}{409}$.

916. გრიშაშვილი ი. ძველი ტფილისის ლიტერატურული ბოქემა. ტფ. 1928, 256 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „საქართველოს აყვავების ბურჯს — ნიკო ნიკოლაძეს. ი. გრიშაშვილი. 1828, 3—3“. 73—32.

917. ზანდუკელი მიხ. ალექსანდრე თუ დიმიტრი ყაზბეგი? ტფ. 1925, 181 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „გულწრფელად დიდად პატივცემულს ბ. ნიკო ნიკოლაძეს მადლიერი ავტორისაგან. 27, XI. 25 წ.“. $K \frac{4515}{409}$.

918. თეიმურაზ. ისტორია დაწყებითგან ივერიისა. ესე იგი გიორგისა-რომელ არს სრულიად საქართველომასა, ქმნილი საქართველოს მეთათამეტე მეფის გიორგის ძის თეიმურაზისაგან. ს.-პბ. 1848, 298 გვ.

თავფურცელზე ნ. ნიკოლაძის ბეჭედი. 73—80.

919. თუშანიათა ოვანეს. რჩეული ნაწერები. ი. გრიშაშვილის თარგმანი. აბ., 1924, 134 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „დიდ საკოს — ი. გრიშაშვილი“. ქვემოთ ნ. ნიკოლაძის ხელით: „24—XI—1924. ტფილისს“. 73—39.

920. იმედაშვილი იოსებ. მზეთამზე. პოემა, სურათებით თბ. 1926. 31 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ძუღამ. მაღალ მოაზროვნეს, ქვეშარიტებისა და სამართლიანობის შეუღრეკელ მოციქულს, სამშობლო. ქვეყნის ნაამაგარ-საამაყო შეილსა და ქართული სააზროვნო მწერლობის მამათმთავარს ძვირფას ნიკო ნიკოლაძეს. უღრმესი პატივისცემით ავტორი. 6—VII—26“. 78—47.

921. იმედაშვილი იოსებ. მშვენნიერება. პოემა რაკის წარსულიდან. ტფ. 1927, 48 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ქართული მწერლობის, აზროვნებისა და საქმიანობის უდიდეს შემოქმედს ნიკო ნიკოლაძეს უღრმესი პატივისცემით ავტორისაგან, 16—II—27“.

78—48.

922. იონა მიტროპოლიტი. მიმოსულა ანუ მგზავრობა იონა რუისის მიტროპოლიტისა. ტფილისი. 1852, 172 გვ.

თავფურცელზე ნ. ნიკოლაძის ბეჭედი.

78—05.

923. საერო დღესასწაული თ. რაფ. ერისთავის იუბილეს გამო (1895 წ. 22 ლენინობისთვის). თბ., 1899, 143 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ძვირფასს ნიკოლოზ ნიკოლაძის-ძეს ბ. ნიკოლაძეს ეჭეთიმე ხელაძისაგან“.

78—48.

924. ურბნელი ნ. გიორგი ბრწყინვალე მეფე საქართველოსი, თბ. [1889]. 117 გვ.

კანზე წარწერა: «Редакция «Нов. Обзор». от автора»

73—28.

925. ღამბაშიძე ვახტანგ, „რძის წვეთი“. კაცთ-მოყვარული და მეცნიერული დახმარება ქუძუმწოვართა საკეთილდღეოდ შემოღებული. ყვირილა. 1902. 16 გვ.

ფორზაცზე წარწერა „ბ-ნ ნ. ი. ნიკოლაძეს“.

78—45.

926. ჭიჭინაძე ზ. ქართული მკურნალობით განსწავლულ მკურნალის სიმონ ცოტაძის ქართული დიპლომის ამბავი. ისტორიული მიმოხილვა VIII—XV საუკ. თბ., 1925, 16 გვ.

კანზე წარწერა: „დამსახურებულ მწერალ მოღვაწეს ნიკოლოზ იაკობის ძე ნიკოლაძეს, პატივისცემით დამწერისაგან. 14 ოქტომბერი 1925 წ., თფ.“.

78—88.

927. წერეთელი აკაკი. პატარა კახი. ხუთ-მოქმედებიანი ისტორიული დრამა. გამოცემა „თეატრის“ ჩედაქციისა. თბ. 1896.

წიგნს აკლია გვ. გვ. 1—6, 89—112. თავფურცელზე წარწერა: „მის მტერ-მოყვარეს, ნ. ნიკოლაძეს. აკაკისაგან“. აკ. წერეთლის ხელით უნდა იყოს გასწორებული შემდეგი გვ. გვ.: 10, 20, 22, 29, 30, 35, 39, 40, 43, 78, 87, 88.

78—50.

928. „კავკასიონი“ 1924, № 1—2, თავფურცელზე წარწერა: „ღრმად პატივცემულ ნიკო ნიკოლაძეს ქართული მწერლობის პატრიარქს მღაბლად მივართმევ ამ წიგნს. პავლე ინგოროყვა. 6—VIII, 1924“.

929. „კავკასიონი“. 1924, № 3—4. ფორზაცზე წარწერა: „ღიდალ პატივცემულ ნიკო ნიკოლაძეს, რომელსაც სამართლიანად ეკუთვნის სახელი ქართული მწერლობის პატრიარქისა და რომლის ბრწყინვალე მოღვაწეობა სამაგალითოდ არის გამხდარი ჩვენი თაობისათვის. პ. ინგოროყვა. 14—V—1924“.

78—56.

930. „ახალი კავკასიონი“. 1925, № 1—2, თავფურცელზე წარწერა: „ღიდალ ნიკო ნიკოლაძეს უღრმესი პატივისცემით პ. ინგოროყვა, ს. აბაშელი. 6.IV, 1925. ქ. ტფილისი“.

78—57.

931. [Жордания Ф. Д.] Отчет о состоянии школ церковно-приходских и грамоты Гурийско-Мингрельской епархии в учебно-воспитательном отношении за 1902—03 учебный год. Потти. 1904. 72 с.

კანზე წერა: „ბ. ნიკო ნიკოლაძეს. „კალმის“ მიერ ატეხილ უსამართლო და უნაშესო ბრალდებულების [მასუხად] გიგზანია-რა ამ ანგარიშს, ვთხოვთ გადმოიხსნათ გვ. 29 და შემდეგი სამი გვ., რომელთაც უფრებო არ უზის. ეს ის გვერდებია, რომელიც ჩემის ანგარიშიდან

განზრახ გამოეშვებიანო და დამახინჯებულად დაებეკდათ: მე პროტესტი შეიტანე სოვეტში. და როგორც დედანში მქონდა დაწერილი ისე გადავასწორებინე ჟურნალის დადგენილებით. ეძღაღე ფანცხავას-კი დამახინჯებული ცალი „უშოვია“, ე. ი. ყალბი ანგარიში, რომ სოვეტში ერთი არ უნდა დარჩენილიყო, მაგრამ ჩემს მტრებს ყოელიფერი შეუძლიათ: ყალბი ანგარიში იშოვეს და ისეთ რასმე მახრალეებენ რომელიც გონებაში არ მომსვლია, რაც აქ სწერაა ყველა ისე იყო კვამარტად და თუ თქვენ ისე არ მოგეჩვენებათ, უსათუოდ იცოდეთ, რომ ხსოვნა გლალატობთ თორემ თქვენი ნებაა. მე არავისი შეშინია: სიმართლე მაინც გამიტანს და თუნდ რომ ყველამ მილაატოს თვით საქმის გარემოება ნათლად გამოიყვანს. ჩემი ბედი ეს ყოფილა, რომ სწორედ იმისი ღალადი მახრალონ, რისთვის ვარ და ეიყვებ თავგანწირულად მებრძოლი. თვედორე კორდანი. 17. თებერა.“.

R $\frac{69.293}{309}$.

932. На память о Николае Алексеевиче Некрасове. СПб. 1878, 147, III с.

В сборнике перепечатана статья Н. Николадзе: «Н. А. Некрасов». (Без подписи). — Из газ. «Обзор» 1878 г. № 2. Места подчеркнуты красным карандашом. На переплете напечатано: «Библиотека «Обзор». Тифлис».

R $\frac{96.534}{20}$.

933. Платонов С. Ф. Из бытовой истории Петровской эпохи. — Оттиски. «Известия Академии наук СССР», 1926, № 7—8 и 9.

На первом оттиске дарственная надпись: «Глубокоуважаемому Николаю Яковлевичу Николадзе от автора».

R $\frac{54.225}{40}$; R $\frac{52.842}{40}$.

934. Тхоржевский И. Ф. Собрание стихотворений. СПб. 1878. 110 с.

На форзаце дарственная надпись: «Заправскому ценителю Н. Я. Николадзе На память от Тхоржевского. 81 г. 3—4».

R $\frac{92.478}{20}$.

935. Журн. «Каторга и ссылка». 1927, № 4, 5. 73—52, 53.

936. Журнал «Колокол». Лондон. 1857—1862 гг. 73—54.

937. “ «Колокол». Лондон—Женева. 1863—1868 гг. 73—55.

938. *Ghambashidze D. Mineral Resources of Georgia and Caucasia. With a Chapter on the Manganese industry of Georgia. By D. Gambashidze, F. R. G. S. Delegate of the Georgian Government. London. 1919. 182 p.*

თავფურცელზე წარწერა: „ღრმად პატივცემულ ბატონ ნიკო ნიკოლაძეს საქართველოს ეკონომიური აღორძინების პიონერს. დ. ღამბაშიძისაგან. ღონღონი. 10 ივნისი. 1920“.

22—4.

939. ნიკოლაძე-პოლიტექტოვი რუსულან. ბუნება სკოლაში. წიგნი I, ტფ.: 1921, 160 გე.

თავფურცელზე წარწერა: „ძვირფასს დედას რუსოსგან ნიშნად მხურვალე მადღობისა ქიხაიში აღზრდისათვის. 24.VI. 1921. ტფილისი“.

K $\frac{25075}{309}$

940. *Blanc Louis*. Histoire de la Révolution Française par Louis Blanc. T. I—II, Paris [s. d.].

ორი ტომი აქინძელია ოთხ წიგნად, თითოეულს აწერია: „Из книг О. А. Гурамовой“ პირველი წიგნის ფორზაცზე რუსუდან ნიკოლაძის ხელით წერია: „ეს 4 ტომი თვით ლეფერანსემ აჩუქა ოლეა გურამიშვილს 1874 წელს, ენევაში. წარწერა არ გოუკეთებია არც ამბუ, არც თავის 2 სურათზე, ვინაიდან საზღვარზე გამოტარება ხდებოდა ამითი შეუძლებელი. ეს წიგნები გურამიშვილმა უნგენის საბაგოზე გამოატარა თავის ტანისამოსში ჩაპალული, как „гуалеты и тряпки княжнны“ იქაური ეანდარამების თქმით. რ. 5.“

78—86, 80, 80, 81.

941. რუსთაველი შ. ვეფხის-ტყაოსანი. გრ. ჩარკვიანის გამ-მა, თბ. 1900. 412 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „თუღ დავით გურამიშვილს სახსოვრად. დავიღრე-ჯია მეფეო აღარ გიცინის პირით!“ — ეს წარწერა უნდა იყოს ნესტორ ახვლედიანის ავტოგრაფი. წიგნი ჩასმულია კარგ ტყავის ყდაში, მოვარაყებულნი სამკაულებით, ყუაზე ამოკვეთილია: „რუსთაველი“. იქვე ქვემოთ: „ნ. ა.“. ყდაზე: „ნ. ახვლედიანი“.

73—18.

942. გაჩეჩილაძე მ. ჩანგი. ტ. II. თბ. [1916]. 550 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „ი. გრიშაშვილი. 1917, 25.VIII“, ქვემოთ: „თამარს. თამარს, თამარს! ი. გრიშაშვილი, 1923, 9—I“.

78—41.

943. თუმანიანი ოვანეს. რჩეული ნაწერები. ი. გრიშაშვილის თარგმანი. თბ. 1924, 134 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „თამარ ნიკოლაძეს. ი. გრიშაშვილი. 1926. 23.III“.

78—86.

944. ლიონ-ჩი-ფუ. ჩინური რომანი. როგორ გათხოვდა ოუ ა ლი. რედ. პლ. კეშელავასი. თბ. 1934. 62 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „ქ. თამარ ნიკოლაძეს პატივისცემით პლ. კეშელავა. 19—II—35“.

78—20.

945. რუსთაველი შოთა. ვეფხის ტყაოსანი. ქუთაისი. 1918. 207 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „სახსოვარ ადამიანს თამარ ნიკოლაძეს ელ. კინიანიძისაგან. 1920 წ. 14 მაისი“.

78—42.

946. „გრადემლი“. 1912 წ. ტომი I. თავფურცელზე წარწერა ავტოგრაფი: „თ. ნიკოლაძე“.

65—0.

947. „ილიონი“. 1922 წ. № № 1, 2, 3.

პირველ ნომერს ი. გრიშაშვილის ხელით აწერია: „თამარს სოსო. 1922, 2.X. დედა ქალაქი“. მეორე ნომერზე წარწერა ავტოგრაფი: „თამარ ნიკოლაძე“. მესამე ნომერს ი. გრიშაშვილის ხელით აწერია: „თამარ ნიკოლაძეს ჩემგან. 1923. 13—I“. პირველი ნომრის მესხეთე გვერდზე, ლექსში „ჩემი ლოცვა“ — ავტორს, ი. გრიშაშვილს, მიუწერია ორი სტრიქონი.

44—0.

948. „ახალი ხაქართველი“. პარიზი. პერიოდული ორგანო გრიგოლ ვეშაპელის რედაქციით. 1924, № 1.

40—151.

949. „ლიტერატურული შემკვიდრეობა“. წიგნი I, 1935. 672 გვ.

78—51.

950. არჩილი. არჩილიანი. ტ. I. ალ. ბარამიძის და ნ. ბერძენიშვილის რედაქციით. თბ. 1936. 303 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „დიდი პატივისცემით პროფ. მ. პოლიევქტოვს რედ.
7.IV.36“. 78—87.

951. თეიმურაზ I. თხზულებათა სრული კრებული. აღ. ბარამიძის და
გ. ქაკობიას რედაქციით. თბ. 1934. 318 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „უღრმესი პატივისცემით პროფ. მიხ. პოლიევქტოვს
აღ. ბარამიძისაგან. 11. III. 35“. 79—40.

952. Чечулин Н. Д. Из переписки канцлера графа Н. П. Румянцова. СПб. 1893. 58 с.

На обложке дарственная надпись: «Многоуважаемому Михаилу
Александровичу Полиевктову. Н. Чечулин». R $\frac{56209}{409}$.

953. Zereteli Gregor. Zwei griechische litterarische Papyri,—კონსტანტინოპოლისის უნივერსიტეტის მოამბე, 1924, ტ. V.

E $\frac{4554}{40}$.

954. Papyri Russischer und Georgischer Sammlungen. Herausgegeben von Gregor Zereteli. IV—Die Kome—Aphrodito Papyri der Sammlung Lichacov Bearbeitet von Peter Jernstedt. Tiflis. 1927.

На второй стр. обложки дарственная надпись: «Дорогому М. А. Полиевктову на добрую память от издателя».

E $\frac{786}{50}$.

955. Iohannis Itali. Opuscula selecta edidit Gregorius Cereteli. Fasciculus primus Tphlisisis. 1924.

E $\frac{784}{50}$.

956. Iohannis Itali. Opuscula selecta edidit Gregorius Cereteli. Fasciculus secundus. Typis et impensis Universitatis Tphlisisis. Tphlisisis. 1926.

На второй стр. обложки дарственная надпись: «Дорогому Михаилу Александровичу Полиевктову от издателя I—IV, 1926».

E $\frac{785}{50}$.

957. Zereteli G. Eine griechische Holztafel des V Jahrh in der Sammlung der Eremitage.—Fstratto: „Aegyptus“ .Milano. 1928. IX, № 1—2

На обложке дарственная надпись: «Дорогому М. А. Полиевктову от автора».

E $\frac{24285}{30}$.

XX. ბიოგრაფი ნიკოლაძე

(იხ ანრსთვა: „ნ. ნიკოლაძის პიროვნება“ აკადემიკოსი ნაწ. 1. თბლ. 1954. 324-
გვერდზე სამიხატალში—ნიკოლაძე ბიოგრაფი 1—
ბიოგრაფიკოსის)

958. **ნიკოლაძე გეორგი ნიკოლაევიჩ** [Краткие биографические сведения].

1 л. 1с. 27×21. Копия машинопись. 41—22.

959. **ნიკოლაძე გ.** Журчит чугун и льется сталь. (Стих.). 1911 г. июль.— დაიბეჭდა ზესტაფონის გაზეთ „შრომელთა ენტუზიაზმის“. თემატურ-სალიტერატურო დამატებაში — „გმირების ეპოსი“. 1934, 30 ივლ. № 1, გვ. 6. ეს ნომერი მთლიანად მიძღვნილია ზესტაფონის ღერომანგანუმის ქარხნისადმი. 72—8.

960. **ნიკოლაძე გ.** Обоснование за-декартовой аналитической геометрии. Тфл. 1918. 46 с. 4 табл. Литограф.

პირველ გვერდზე წარწერა: „ჩემ საყვარელ მამას გიორგისგან. ჟიბაოში. 1918. 9—6“. აკინძულია რესპუბლიკური ბიბლიოთეკის მიერ. 72—1.

961. **ნიკოლაძე გ.** Описание черепично-керамического завода Андролеети на ст. Ксанка Грузинск. жел. дор. Тфл. 1918, 29 июня.

4 л. 4,5 с. 35×22. Машинопись. Исправления синим карандашом. Подпись от руки: «Г. Николадзе». 72—2.

962. [ნიკოლაძე გ.] Министерство торговли и промышленности [Грузии]. Доклад правительству о промышленной политике и необходимых срочных мероприятиях в связи с этим. [Тфл. 1918]. 46—156.

6 л. 9,5 с. 35,5×22. Копия, машинопись.

963. «Мы нижеподписавшиеся Георгий Николаевич Николадзе и Виктор Генрихович Мадер, заключили договор...» [о совместном заказе за границей пунсонов и матриц новых грузинских шрифтов. Условия их эксплуатации. Тфл. 1920].

1 л. 1с. 35,5×22. Копия, машинопись. 62—205.

964. ქართული ასოების ნიმუშები. 8 ფირფიტა. ჩაწყობილია კონვერტში. რომელზედაც გ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „გ. ნიკოლაძე“. 72—3.

965. **ანისიმოვ ს.** — ნიკოლაძე გ. ნ. «Я знаю от Маро, что Вы предполагаете приехать в Москву вместе с Вашим отцом...» [Свою квартиру предлагает в их распоряжение]. Из Москвы—в Тифлис. 1926, 6 авг. 2 л. 3 с. 21×13,5. 65—10.

966. *Nikoladze—Georges—William Stix Wasseyman.*

[უგზავნის სვანეთში გადაღებულ ფოტო სურათებს. იმედი აქვს, რომ შეხედებიან ერთმანეთს პარიზში]. თბლ. ლისიდან — მოსკოვში. 1926, 27 აგვ. დეკემბრის ტექსტის პირი ფრანგულ ენ. 05—24.

967. **Вассерман Билли** — **Николадзе Г. Н.** «Фотографии очень удачны, высылаю Ваши сегодня, остаюсь в Москве еще неделю... Пришлите Вашу коллекцию немедленно воздушной почтой!..». Из Москвы — В Тифлис. 1926, авг.

Телеграмма.

65—17.

968. «**Георгий** в стихах своих и чужих. 1899—1931. გიორგი ნიკოლაძე. ლექსები». ქართულად და რუსულად.

კაკეცილი დაუნაზავი ქალღმერთისაგან შეკერილი რვეული. 311 ფ. 311 გვ. 22,5×15,5. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი, რ. ნიკოლაძის ხელით გასწორებული, მისივე აკინძული.

პირველ გვ. წარწერა: „თამროს რუსოსგან. ჩვენს გიორგი 1932 წ. 29.VI || 1909 წ. 29.VI—„ჭიხაიშის კრებულის“ დაარსება გიორგის მიერ“. 72—18.

969. ნ. ნიკოლაძის პორტრეტი. 1918 წელს ქ. ბერლინში გადაღებული სურათის პირი. ფანქრით მიწერილია: „გადაღებულია 1918 წ. გაგზავნილია პარიზს 1928 წ. ნ. ნიკოლაძის გარდაცვალების შემდეგ“.

სურათის მეორე მხარეს აწერია: „გიორგი, მამას ეს სურათი მარტო მე მქონდა, სწორედ ათი წლის წინ გადაღებული ბერლინში, არ ვიცი ვიამება თუ უკვლს დაგიდაღავს, მაინც გაგზავნი მის პირს, აქ გადაღებულს“. 72—4.

2— ბ. ნიკოლაძის წიგნილები ნ. ნიკოლაძისადმი

970. „ჩვენ ყველანი ძალიან კარგათა ვართ...“ [ატყობიერებს ოჯახურ ამბებს, სხვათა შორის ბეს. ჰიქინაძის ავადმყოფობას. ეხება სატანვარჯიშო საზოგადოების ექსკურსიებს, ქართული შრიფტის ნიმუშების დამზადებას და სხვა საკითხებს. თხოვს გაუგოს და შეატყობინოს რიჩმონდის და კლეინის აზრი მათემატიკური შრომის შესახებ, რომელიც მათ გაუგზავნა შესაფასებლად. თბილისიდან — ლონდონში. 1^o20, 2 აგვ.

1 ფ. 2 გვ. 35,5×22,5.

62—140.

971. „შენი წერილი და ელწერილი (დებეშა) 29 ენკენისთვისა მივიღეთ...“ [ატყობინებს თავის მოსაზრებას ლონდონში ჩასვლის შესახებ; ამის წინააღმდეგია სხვათა შორის იმიტომაც, რომ გამოცდებს აბარებს და მაცადინობს მათემატიკაში ანდ. რაზმაძის ხელმძღვანელობით. ატყობინებს კონფლიქტს „ჩემო“-სა და მთავრობას შორის]. დიდი-ჭიხაიშიდან — ლონდონში. 1920, 21 ოქტ.

2 ფ. 4 გვ. 21,5×16,5.

62—142.

972. „ამ უკანასკნელ დროს შენი წერილები ბლომად მივიღეთ...“ [ვახაჩიშვილია, რომ შავი ქვის საქმეები კარგად მიდის. წინააღმდეგია ლონდონში წასვლის და საფუძვლიანად უმტკიცებს, რომ სამშობლოს, ადგილობრივ მეტსარგებლობას მოუტანს, ვიდრე უცხოეთიდან. აცნობებს ოჯახის წევრების აზრს. ეხება მოსავალს ჭიხაიში. დიდი იმედი აქვს სატანვარჯიშო საზოგადოების. აგრეთვე წერს საქართველოს ეკონომიურ მდგომარეობაზე]. თბილისიდან — ლონდონში. 1920, 19 ნოემბ.

8 ფ. 14,5 გვ. 22×17,5, რვეული.

62—148.

973. „შენი წერილი არ მიგვიღია...“ [არ თანხმდება საქართველოდან წასვლაზე: „მე აქ მირჩევნია შიმშილობა, ვიდრე ინგლისში კეთილდღეობა“-ო. ატყობინებს თავის და ოჯახის დანარჩენ წევრთა საქმიანობას და შემოსავალს. დაწვრილებით წერს სატანვარჯიშო საზოგადოების შესახებ, რომ საჭიროა „თავდაღებული და მედგარი მუშაობა ახალგაზრდობისათვის“. აწერს მდგომარეობას

• რეობას ჭიხაიში: სახლი, მეურნეობა, ჯარის ნაწილების გაყვანა, რევკომის დამოკიდებულება და სხვა. მინაწერში თხოვს უპასუხოს რიჩმონდის შესახებ. თბილისიდან — ლონდონში, 1921, 21 ივნ.

4 ფ. 8 გვ. 21×13,5.

62—146.

974. «Второй твой перевод через итало-кавказский банк мы получили...» [Пишет о семейных делах, о своей поездке в Джиханши на полтора месяца для подготовки к экзаменам. Подробно пишет о своем пешем хождении в Коджори и вообще об экскурсиях гимнастического общ-ва]. Из Тифлиса — в Лондон. 1921, 10 авг.

2 л. 3 с. 20,5×13.

62—147.

975. «Вчера только я вернулся из Джиханши, где провел 1 месяц с лишним в уединении и занятиях математикой...» [Пишет о семейных делах. Упрекает, почему не переслал работу по математике, Ричмонду в Кембридж и Клейну в Геттинген. Куда делись матрицы египетского-грузинского шрифта и оригиналы рисунков грузинского шрифта над которыми работал вместе с Мадером. Сообщает мнения европейских профессоров относительно работы по математике. С большим увлечением сдает экзамены по математике. Описывает свою жизнь в Джиханши и строительные работы в деревне. Обещает устроить печатание статей адресата если он их пришлет]. Из Тифлиса — в Лондон. 1921, 16 сент.

4 л. 8 с. 22,5×14,5

62—148.

976. „შენი გრძელი ქართული წერილი (5—IX—1921-ს დაწერილი), შენ „ჩემოდან“ გამოსვლის აწერით მივიღეთ...“ [ატყობინებს თავის მოსაზრებას ამ საკითხის შესახებ. აპირებს „ჩემო“-ს წვერთა საერთო კრებაზე გამოსვლას. და ადრესატის დაცვას. ბოლოს აღწერს ალავერდობას კახეთში და მოეარჯიშეთა გამოსვლის დიდ მოწონებას. აღნიშნავს „ჩვენი ხალხის მაღალ ესთეტიურ გრძნობებს“]. თბილისიდან — ლონდონში. 1921, 8 ოქტ.

2 ფ. 4 გვ. 18×11.

62—149.

977. „შენი წერილი 17 ნენკენისთვის დაწერილი მივიღეთ მხოლოდ გუშინ წინ...“ [ატყობინებს ოქახის ეკონომიურ მდგომარეობას. წუხს, რომ ადრესატი არაფერს არ იწერება ქართული. შრიფტის მატრიცებისა და სამი ახალი შრიფტის შესახებ, რომლებიც გადაგზავნილია თითქმის ერთი წელიწადი. ეხება ჭიხაიშის მეურნეობას: მოსავალს, მიწის ნორმას, მიწის დამუშავების პირობებს და სხვა]. თბილისიდან — ლონდონში. 1921, 17 ნოემ.

2 ფ. 4 გვ. 22,5×14,5.

62—150.

978. „შენი წერილი მივიღე, რომელშიაც შენ მწერ...“ [ფულის გადმოგზავნაზე ვალიუტით. და შავი ქვის საქმეებზე. ეხება ჭიხაიშის მეურნეობის მდგომარეობას. ატყობინებს არხების გაყვანის დაწყებას რიონიდან]. თბილისიდან — ლონდონში. 1921, 29 დეკ.

1 ფ. 2 გვ. 22,5×14,5.

62—151.

979. „15 აპრილს მივიღე შენი წერილი 11 მარტს დაწერილი...“ [წუხს, რომ ადრესატის წერილები იგვიანებს და ერთმანეთის ამბავი არ იცინა. ატყობინებს. ფულის კურსს და ზოგიერთ უხერხულობას გადმოგზავნილი ფულის მიღებისას. წერს ჭიხაიშის მეურნეობის მდგომარეობაზე]. თბილისიდან — ლონდონში. 1922, 21 აპრ.

1 ფ. 2 გვ. 22,5×14,5,

- 62—155.

980. „შენი წერილი გუგუშვილის ხელით გამოგზავნილი მივიღე...“ [წერს შოტლანდიის შუქვეთის შესახებ. ემინია არ დაეკარგოს დამუშავებული შრიტის სურათები]. თბილისიდან — ლონდონში. 1922, 13 ივნ.

1 ფ. 1 გვ. 22,5×14,5.

62—152.

981. «Сегодня мне показал Цатуров полученное от тебя письмо из которого мы впервые узнали о случившемся с тобой несчастии...». [Беспокоится о здоровье адресата, просит сообщить. Пишет об остальных членах семьи. Подробно о Джихаишском именин]. Из Тифлиса — в Лондон. 1922, 11 авг.

2 л. 4 с. 17,5×11.

62—153.

982. «Вчера было твое рождение. Мы все пили твое здоровье, но было очень грустно...». [Пишет, что библиотеку вместе с американскими шкафами, перевезли из Поты в Тифлис, а Джихаишская библиотека хранится там же и, что имение объявлено культурной ценностью. О марганцевых делах. Сообщает, что сдал 11 экзаменов и вообще пишет о своих делах: о лекциях и о работе в гимнастическом обществе. Подробно о Джихаишском именин]. Из Тифлиса — в Лондон. 1922, 28 сент.

2 л. 4 с. 22,5×14.

62—154.

983. «Последнее время мы получили сразу довольно большое количество переводов...». [Пишет: о денежных переводах и посылках; о домашних делах и о выступлении гимнастов 7 ноября]. Из Тифлиса — в Лондон. 1922, 9 нояб.

2 л. 4 с. 18×11.

62—157.

984. «Вчера я получил твое письмо от 15 ноября...» [Пишет о реализации денежных переводов и об отношениях с ЧЭМО. Сообщает два редких явления природы: о замлетрясении в Тифлисе и подробно описывает тигра убитого в 25 верстах от Тифлиса. Посылает вырезки из газет, об основании гимнастического общ-ва «Спартак»]. Из Тифлиса — в Лондон. 1922, 6 дек.

2 л. 4 с. 22,5×14,5

62—159.

985. «Твои оба письма от 22-III и 23-IV с приложением маминого я получил полностью...». [Под влиянием писем адресата задумал переговорить с правительством об устройстве марганцевых дел. Глубокое впечатление произвело на него письмо адресата о марганцевой промышленности, о том, что интересы ее противоположны интересам стальной промышленности]. Из Тифлиса — в Лондон. 1923, 14 апр.

1 л. 2 с. 22×17,5.

62—161.

986. «Вчера я получил от вас подарки к именинам, шагомер и логарифмические часы...». Сожалеет, что стекла на них разбиты, что часы нельзя починить, а шагомер исправить и пустить в ход. Пишет об отношениях с ЧЭМО. Сообщает, что ездил в Джихаиши с той комиссией, которая распределила имущество и что самые ценные книги, привез с собой в Тбилиси, а остальные запечатал в верхнем этаже. «Имение пока что превращено в агрономический пункт». Из Тифлиса — в Лондон. 1923, 6 мая.

2 л. 4 с. 27×21. На последней стр. письмо к Тамаре Николадзе, которую просит достать сочинение Эйнштейна, изд. 1915 г. и книги по «скаутизму». Подробно пишет о работе в общ-ве «Спартак». 62—162.

987. «დღეს ძალიან გახარებული ვარ, რადგან წუხელის ჩავაბარე ჩემი მე-XV-ე და უკანასკნელი გამოცდა! ეხლა უკვე შევასრულე. თავისუფალი ვარ...» [ატყობინებს, რომ მეორე დღეს, — «ჩვენ მოვარჯიშენი 15—20 კაცი ფეხით მივიღივართ ჩათახის ქარხანაში»].

სადარბაზო ბარათი. დასაწყისში ნ. ნიკოლაძეს ფანქრით მიუწერია: „28
ИЮНЯ 1923 (НОМ. 14 ИЮ.ТМ) თბილისიდან — ლონდონში. 02—163.

988. „დათა გელაძემ, ალბათ უკვე გადმოგცა ჩვენ უბედურ შემთხვევაზე,
ესლა ვარ მარტყოფში, სადაც ჩამოვიყვანეთ დაშვებული ბავშვები...“ სწერს
უბედურ შემთხვევას, როგორც თვითონ უწოდებს „ფათერაკს“. ატყობინებს
ბავშვების გამოჩანსაღებას]. 1926.

1 ფ. 2 გვ. 21×17. ფანქრით ნაწერი. ნ. ნიკოლაძის ხელით მიწერი-
ლია: „9 მაისს 1926. მოგვივიდა 11 მაისს 1926“. 05—25.

989. დეპეშები მესტიიდან და ჭვარიდან — თბილისში ნ. ნიკოლაძეს (ატყ-
ობინებს, რომ კარგად იმგზავრეს და რომ ამერიკელები აღტაცებულნი არიან
სვანეთით. თხოვს, ამერიკელების ბარგი დალუქული გადაგზავნონ ბათუმში.
1926, 4,7 აგვ. სამი დეპეშა.

1926 წ. ივლისში, მთავრობის დავალებით გ. ნიკოლაძე წაყვა ამერიკელ
ვ. სტიკს — ვასერმანს და მის ცოლს სვანეთში. ამის შესახებ იხ. ნ. ნიკოლაძის
წერილი თავისკ შვილს თამარს (არქივი 65—141) და წიგნი: „Иллюстрац. К. Ил
Срания. 1931“.

05—26, 27, 28.

3.—5. ნიკოლაძის წერილები გ. ნიკოლაძისადმი

990. „არ მესმის რა მიზეზია, რომ ამ ექვსი თვის განმავლობაში, რაც მან-
დღედან წამოველ, არც ერთ ჩემ კითხვაზე... არავითარი პასუხი არ მომსვლია?..“
სკითხება: მოდიან თუ არა? ურჩევს ყველას ჩასვლას, რომ ერთად იყვნენ; გარ-
და ამისა, უფრო კარგად იმაცადინებენ და შეისწავლიან ისეთ საქმეს, რაც სამ-
შობლოს გამოადგება. ლონდონიდან — თბილისში. 1920, 9 ოქტ.

1 ფ. 2 გვ. 26×20. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი ნ. ნიკოლაძის მიერ.
02—8.

991. „ვხარგებლობ მით, რომ სვიმონიშვილმა ვერ მოახერხა გუშინ წა-
მოსვლა...“ სვალებს ზოგიერთი თხოვნის შესრულებას; განსაკუთრებით თხოვს.
გამოართვას პართენ გოთუას და გამოუგზავნოს მატრიცები ქართული შრიფ-
ტის, რომელიც მოუტანია ბერლინიდან 1918 წელს. ფიქრობს, ჩამოასხმევიწის
ლონდონში და დააბეჭდვინოს ინგლისურ-ქართული სიტყვიანი პატარა ფორმა-
ტის. ასახელებს პროექტებს, რომლის განხორციელებაც სწადია საქართველოში.
ლონდონიდან — თბილისში. 1920, 25 ოქტ.

1 ფ. 2 გვ. 26×20. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. 02—8.

992. ორივე წერილში ატყობინებს თავის მოსაზრებას საერთო მდგომარე-
ობისა და ოჯახური საქმეების შესახებ. ლონდონიდან — თბილისში. 1920, 20
ნოემბ. და 26 დეკ.

6 ფ. 6 გვ. 26×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 02—8, 11.

993. სამივე წერილში ეხება „ჩემო“-სთან ურთიერთობას, ამ საზოგადო-
ების წარმომადგენლების საქმიანობას და თავის გულისტკივილს ამ კარგი საქ-
მის დალუქვის გამო. წერს ოჯახურ საქმეებზე და საერთო მდგომარეობაზე.
პარიზიდან — თბილისში. 1921, თებ., ივნ.

5 ფ. 5 გვ. 26×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 03—14, 15, 22.

994. სამივე წერილში დაწვრილებით აცნობს თავის შეხედულებას არ-
სებულ მდგომარეობაზე, „ჩემო“-ს წარმომადგენლების მოქმედებაზე და ამ

საქმის თანდათანობით დაქვეითებაზე, სამსახურიდან თავის გადადგომისა და ამის მიზეზების შესახებ]. ლონდონიდან — თბილისში. 1921, 30 აგვ., 16 სექტ., 28 ნოემბ.

20 ფ. 20 გვ. 26×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 62—27, 32, 33.

995. [ერთ წერილში დაწვრილებით წერს თავის საქმიანობაზე, ოჯახზე და ანდერძის შესახებ. ფიქრობს, რომ ადრესატი ჩამორჩენილია ევროპის მათე-მატიკურ მეცნიერებაზე. ენება ქართული შრიფტის შეკვეთას]. ლონდონიდან — თბილისში. 1922, 16 იანვ., 5 მაისი.

4 ფ. 6 გვ. 26×20. პირი მანქ. დაბეჭდილი. 62—34, 35.

996. „ნოემბრის აქეთ თქვენი არა ვიცი რა...“ [წუხს, რომ ვერ ღებულობს წერილებს თავისიანებისაგან და აღარ იცის, როგორ ან რა გზით ჯობია ფულის გადაგზავნა. წერს პოლკოვნიკ ბოილის შესახებ, რომელიც დაინტერესებულია გროზნო-ფოთის ნავთსადენის პროექტით. ამის განხორციელება საქართველოსთვის დიდად სასარგებლოდ მიიჩნია. „მეორე საგანი“, რის შესახებაც მიწერა ბეს. ჭიჭინაძეს — ეს არის, საქართველოს ტყეების შესახებ ცნობების შეგროვება. თხოვს ტყეების რუკებს. შემდეგ წერს „ჩემო“-სა და სხვა საქმეებზე]. ლონდონიდან — თბილისში. 1922, 11 მარტი.

3 ფ. 3 გვ. 26×20. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. 62—17.

997. [Подробно пишет о своем завещании на имя адресата. Просит прислать некоторые книги. Пишет о семейных делах. В последнем письме, о деловых отношениях с представителями ЧЭМО]. Из Лондона — в Тбилиси. 1922, 26 авг. — 2 дек.

10 л. 10 с. 26×20. Копия, машинопись. 62—44, 51, 53, 54.

998. [Пишет о домашних делах и о выезде дочери Тамары из Тифлиса в Лондон. Уговаривает адресата приехать для занятия на подготовку получения звания «инженера-доктора». Просит помочь в устройстве ферро-манганового завода в Поти. Высказывается относительно Акционерного общ-ва Чиатурских марганцевопромышленников и вообще о концессиях. Доволен печатанием своих воспоминаний]. Из Лондона — в Тбилиси, 1923, янв.-июнь.

19 л. 19 с. 26×20. Копия, машинопись. 62—58, 59, 65, 67, 68, 70, 75.

4.—ნიკოლაძის ნიკოლაძის ხელმძღვანელობით

999. ნიკოლაძე გიორგი — ნ. ნიკოლაძეს. „გუშინ მამისონით ჩამოვედით უწერაში, მოგზაურობა მშვენიერათ, ყველა კარგათაა. აქ დავრჩებით ოთხი დღე, მაცნობეთ თქვენი ამბავი“. ონიდან — თბილისში. 1924, 19 ივლ.

დებუშის სრული ტექსტი. 41—24.

1000. ნიკოლაძე ნ. — გიორგი ნიკოლაძეს [ატყობინებს ჯანმრთელობას ოჯახის წევრებისას]. ერთი დებუშა გაგზავნილია ონში 1924 წ. 20 ივლ. მეორე — ტყიბულში, 1924, 25 ივლ.

2 დებუშის პირი, ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 41—23, 25.

1001. ნიკოლაძე ნ. — გიორგი ნიკოლაძეს. „შენი სურვილი შევასრულე: როგორც სანდროც გეტყვის, კომუნალურმა ბანკმა მოგცათ ხუთასი მანეთი და სასოფლომ კი ამის ნახევარი...“ [ატყობინებს ოჯახის წევრთა მდგომარეობას. უგზავნის Запря В-ში დაბეჭდილ შენიშვნას მათი მოგზაურობის შესახებ]. თბილისიდან. — 1925, 30 ივლ.

1 ფ. 1 გვ. 27×21. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი. 41—19.

1002. ნიკოლაძე გიორგი — ნ. ნიკოლაძეს. „ცხრამეტს ვადმოვედით სვანეთში ყველა მშვენიერად. მალე დაწერილებით გაცნობებთ ცაგერიდან“. ჭვარიდან — თბილისში, 1925, 19 აგვ.

ღებულის სრული ტექსტი.

41—84.

1003. ნიკოლაძე გიორგი — დედ-მამას. „წერილს გწერთ, თუმცა მარო და სანდრო, იმედია თითონ გრძელ წერილებს წარმოადგენენ...“ [იალბუზზე ასვლის შემდეგ გადასულან სვანეთში, სადაც იმდენი რამეა სანახავი, რომ მთელი ზაფხულია საჭირო; ატყობინებს, რომ მილიან უშვებ და რომ ადგილობრივი მთავრობა კარგად შეხვდა მათ. თხოვს, შეუხანონ გახეთები. სადაც კი რამეს დაწერენ მათზე]. სოფ. ბეჩოდან — თბილისში, 1925, 22 აგვ.

2 ფ. 2 გვ. 17,5×11. ქიმიური ფანქრით დაწერილ. მესამე გვერდის ერთ კუთხეში წერია: „გიორგის დედ-მამას“. ნ. ნიკოლაძის ხელით: „მივიღეთ 31 აგვისტოს“.

41—17.

1004. [ტყუაძე] მარო — ოლგა ნიკოლაძეს. „ჩვენ ყველანი ძალიან კარგათ ვართ. იალბუზზე აველით ხუთი ქალი და თოთხმეტი ვაჟი...“ [სცნობს შემდეგ მარშრუტს. აქებს სვანებს].

41—218.

1005. ნიკოლაძე გიორგი — დედ-მამას. „ჩვენი მოგზაურობა ბრწყინვალეთ მიმდინარეობს ჭერ-ჭერობით...“ [ატყობინებს, რომ კარგად ავიდნენ იალბუზზე, სადაც იდღესასწაულა თავისი დაბადების დღე]. სოფ. ნაკრადან — თბილისში, 1925, 22 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 26×21. ერთ ფურცელზე ორივე ბაჩათის პირი დაბეჭდილია ნ. ნიკოლაძის მიერ.

41—218.

1006. ნიკოლაძე გიორგი — [ღებუმა ცაბეტი მისამართით. მათ შორის]: „საქართველოს გეოგრაფიული საზოგადოების თავმჯდომარეს განათლების კომისარს დავით კანდელაკს, საქართველოს სახალხო კომისართა თავმჯდომარეს ელიაევას, შინაგან საქმეთა კომისარს მათიკაშვილს, ამიერ-კავკასიის საოლქო კომიტეტში ორჯონიკიძეს, „ზარია ვოსტოკას“ რედაქციას, „კომუნისტის“ რედაქციას, სახელმწიფო უნივერსიტეტში პროფ. ალექსანდრე ჭავჭავიშვილს, ნიკოლაძეს, საქართველოს ფიზკულტურის უმაღლეს საბჭოს...“.

„იალბუზზე ექსპედიციამ მუდმივ თოვლში...“ [გახა წიკლაურის და იაგორ კახალიკაშვილის მეგზურობით ავიდა იალბუზზე ხუთი ქალი და თოთხმეტი ვაჟი. ექსპედიციის უფროსი მადლობას უძღვნის ყველას, ვინც თავის დახმარებით — „საშვალუბა მოგვცა შეგვესრულებია საქართველოსთვის ღირსშესახიშნავი საქმე“]. ცაგერიდან — თბილისში, 1925, 25 აგვ.

ღებუმა ორ ბლანკზე.

41—39.

1007. ნიკოლაძე ნ. — შვილებს: რუსუდანს და თამარს. „ესეც არის ოთხშაფათს დღის ცხრა საათზე მივიღეთ შემდეგი ღებუმა გიორგისა გამოგზავნილი ცაგერიდან გუშინ...“ [ღებულის სრული ტექსტის შემდეგ, გამოთქვამს სინარულს გიორგის კარგად ყოფნის გამო]. თბილისიდან — ცემში, 1925, 26 აგვ.

1 ფ. 1 გვ. 27×21. პირი მანქ. დაბეჭდილი.

41—81.

1008. ნიკოლაძე გიორგი — ოლგა ნიკოლაძეს. „ჩვენ ყველანი მშვენიერად ვართ, წუხელის ჩამოვედით აქ მესტიაში...“ [ასწერს, თუ როგორ კარგად მიიღო სვანეთის აღმას. კომის. თავმჯდომარემ პ. დვალმა, როგორ აღიარდნენ უშვებზე და ძლივს გადარჩნენ დალუპავს; უამინდობის გამო ისვენებენ მესტი-

ამი და წერენ დღიურებს. წერილს ამთავრებს შემდეგი სურათის აღწერით: „თვალწინ ორმოცამდე ძველებური სვანური კოშკია. მარჯვნივ მაღლა უზარმაზარი და მშვენიერი თეთნულდი“. თხოვს დედას, უთხრას ბ. კიკინაძეს, რომ „სვანეთის გზა მალე დაამთავრონ, თორემ ეს დიდებულ ქვეყანა ასე მიგდებული რჩება“. მესტიიდან — თბილისში. 1925, 26 აგვ.

2 ფ. 3 გვ. 17×10. ფანქრით ნაწერია. ნ. ნიკოლაძის ხელით მიწერილია: „მივიღეთ 2 სექტემბერს 1925“ 41—18.

1009. Николадзе Г. — Редакции газеты «Заря Востока», редакцин газеты Комунисти, редакци Рабочая правда, копия Н. Николадзе, «Экспедиция географического общества посетив ледники горы Ушба перешла центр Вольной Сванети Местию откуда совместно с предисполкома Сванети Пинменом Двали его заместителем Сильвестром Навериани...» (произвела измерения, кино съемки, посетила ледники, произвела фотоснимки в храме Квирикე и Ивлите и других памятников грузинского искусства. Сообщает, что в сел. Лапскалд местные жители не допустили к церкви. Экспедиция перешла в Абхазию и закончила в Сухуми сорокапяти дневное путешествие пешком). Из Сухуми — в Тифлис. 1925, сентябрь.

Телеграмма на трех бланках.

41—33.

5.—ა. ნიკოლაძის 8006 გადაღებული ფოტოსურათები

1010. კავკასიონის ქედი. გადაღებულია იალბუზიდან, 1925 წ. აგვისტოში. (საქართველოს გეოგრაფიული საზოგადოების ექსპედიცია გიორგი ნიკოლაძის მეთაურობით).

ოთხი ფოტოსურათი ერთმანეთზე მიკრული. თითო 37×59. №1—1.

1011. სვანეთის ხიძველენი. [საქართველოს გეოგრაფიული საზოგადოების ექსპედიცია გიორგი ნიკოლაძის მეთაურობით იყო სვანეთში 1925 წლის აგვისტო-სექტემბერში. ექსპედიციამ გადაიღო სვანეთის ხიძველენი, სხვათა შორის, ნივთები დაცული წმ. კვირიკესა და წმ. ივლიტეს ტაძარში. ფოტოსურათები გადაღებულია არჩილ ბენაშვილის მიერ. შემდეგ, ეს სურათები ცოტა გადიდებული მას გადაუღია პირადად გ. ნიკოლაძისათვის.]

როგორც ვიცით, სვანები ენდვენ გ. ნიკოლაძეს. და ამ სურათების გადაღების შესაძლებლობა მისცეს, მაგრამ მაინც. სოფ. ლაფსკალდის მცხოვრებლებმა არ მიაკარეს თავის ეკლესიას.

გადაღებულია: სხვადასხვა სახის წმ. გიორგის ხატი, ღვთისმშობლის ხატი, იესო ქრისტეს ხატი, მოჭედილი ჯვრები, ეკლესიის კუთხეები, სადაც აწყვია ძველებური ნივთები, ადიშის სახარება გაშლილი, რომლის ფოტოსურათს გ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „№ 13. ადიშის სახარება. ს. ადიში. მაცხოვრის ეკლესია“.

ფოტოსურათი — 15, ასახავს ჯვარს, რომლის უკან მოჩანს გ. ნიკოლაძის სილუეტი. ფოტოსურათი — 27, ასახავს წმ. გიორგის ხატს ხუცური წარწერით. სურათის მეორე გვერდზე წერია: „ზომაზე დიდია“.

რამდენიმე სურათს აწერია: „არჩილ“ [ბენაშვილი], „ატო“ [აღნიაშვილი]. არქივში დაცულია 32 სურათი სხვადასხვა ზომის, ყველაზე დიდი — 39,5×29,5, ყველაზე პატარა — 16×9. №24—38.

1012. „შევარდენი“. საქართველოს შევარდენთა კავშირის დროგამოშვები-
თი უწყებები. [თბილისი]. 1921, № 1, ივნისი.

25 გვ. 22,5×18, მანქანაზე დაბეჭდილი. 72—89.

1013. „საქართველოს შევარდენთა კავშირის მოამბე“. თბილისი. 1922,
№ № 1, 2, 3—4.

№ 1, 8 გვ. 21×16,5. № 2, 12 გვ. 20×16,5. № 3—4, 16 გვ. 22×18. ხელ-
ნაწერი. 72—88—89.

1014. „ჩვენი შევარდენი“. ტფილისის VI შევარდენის ყოველთვიური
ეურნალი. 1922, № 1.

8 გვ. 18,5×17. ხელნაწერი. პირველ გვ. წარწერა: „თამრო და გიორ-
გი ნიკოლაძეს 10—IV—22 წ.“. 72—89, 40, 41.

1015. „შევარდენის წიგნაკი“. [თბილისი]. იუმორული ეურნალი. 1922,
№ 1.

28 გვ. 21,5×18. ხელნაწერი. კანი სტამბაში დაბეჭდილი. 72—42.

1016. „გიბრვარჯიში“. თბილისის მეცხრე შევარდენის ყოველთვიური
ეურნალი. 1922, № 1.

12 გვ. 22,5×17,5. ხელნაწერი. 72—48, 44.

1017. „მძღოლხანი“. საქართველოს შევარდენთა კავშირის მძღოლხანთა
განწევრის ყოველთვიური ეურნალი. თბილისი. 1922, № 1.

16 გვ. 22,5×17,5. ხელნაწერი. პირველ გვერდზე დაბეჭდილია სუ-
რათი: გ. ნიკოლაძე ბადროს ტყორცნის დროს. 72—45, 48.

1018. „გუშაგი“. კალოუბნის მეორე შევარდენი. დედაქალაქი. 1922, № 1.

19 გვ. 22×17. მანქანაზე დაბეჭდილი. კანი ხელნაწერი. 72—47.

1019. „ცეცხლმჭრობელი“. ქუთაისის პირველი შევარდენი. ცეცხლმჭრო-
ბელთა განწევრის ყოველთვიური ეურნალი. ქ. ქუთაისი. 1922, № 1.

16 გვ. 22×17,5. ხელნაწერი. 72—48, 49.

1020. ნიკოლაძე ნ. — სუენობ პიროვნებას თხოვს, გიორგისათვის იშოვოს
ორი ფრანგული წიგნი ალპინიზმის შესახებ: ერთი დაბეჭდილია ქ. გრენობლ-
ში, მეორე გამოცემულია შვეიცარიის ალპინისტური კლუბის მიერ. წიგნები
აღრესატმა უნდა გადაუგზავნოს ქ. ლანში ალბერ დემოლონს. თბილისიდან —
პარიზში. 1924, 25 აპრ.

1 ფ. 1 გვ. 21×13,5. ფრანგული ტექსტი. პირი მანქანაზე დაბეჭდილი
ნ. ნიკოლაძის მიერ. 41—121.

1021. Книга для Георгия: [დასახელებულია ორი გერმანული წიგნი].
საკატალოგო ბარათი. ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფი. 1926 წ.

1022. ამონაჭრები გაზეთებიდან: 1. — ასკლა იაღლუზზე. გაზ. „კომუნის-
ტი“, 1926, 1 ივნ. № 122. 2. — მათემატიკოსთა საკავშირო ყრილობა მოსკოვ-
ში, გაზ. „კომუნისტი“, 1927. 15 მაისი № 108. 3. — А. Х[арадзе]. Всесоюзный
съезд математиков. Газ. „Заря Востока“, 1927, 18 мая № 1478. 4 — Аслан-
швили И. Над изучением Кавказа. (К избранию Д. Фрешвилла почет-
ным членом географического общ-ва Грузии). Газ. „Заря Востока“, 1927,
17 мая № 1477.

ოთხივე სტატიაში მოხსენებულია გ. ნიკოლაძე. ამონაჭრებზე წარწერე-
ბი ნ. ნიკოლაძის ხელით 72—5

1023. გიორგი ნიკოლაძე. პორტრეტი ფანქრით დახატული ფრანგი მხატვარი ჟაკოს მიერ. ნახატზე მიწერილია: „Lilly Veria. Paris. 1927“ ზომა: 47×31
NP—197.

1024. *Arithmomètre à multiplication directe purement électrique*. Note de M. G. Nicoladze.—Extrait des Comptes rendus des séances de l'Académie des Sciences. t. 186, p. 123 séance du 16 janvier 1928. E4555/40.

1025—1030. ამონაჭრები პერიოდულ გამოცემებიდან „და სხვ.“ ნიკოლაძეზე. მისი გარდაცვალების შემდეგ დაბეჭდილი. 72—8, 7, 8, 10, 14, 15.

7. წიგნები ნ. ნიკოლაძის პირადი ბიბლიოთეკიდან

1031. *Nicoladze N. Du désarmement et de ses conséquences économiques et sociales*. Dissertation de doctorat présentée à l'université de Zurich par N. Nicoladze. Genève. 1868. 51 p. 72—16.

1032. ნ. ნიკოლაძის ნაწერი. პირველი წიგნი. თბ. 1889. 214 გვ. 72—20.

1033. ნიკოლაძე ნ. იაპონია. ძველი და ახალი შენიშვნები. თბ. 1905. 68 გვ. 72—19.

1034. ნიკოლაძე ნ. ჩემ პოლიტიკაზე (გაზ. „იმერეთის“—საპასუხოდ). ავტორის გამოცემული. ქუთ. 1913. 83 გვ.

მეორე ცალზე ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „იძულებული გავხდი ცალკე წიგნაკათ გამომეცა ქუთაისის 1913 წლის გაზაფხულზე. ნ. ნ.“. 72—24, 25.

1035. ნიკოლაძე ნ. მამულის სიყვარული და მსახურება. ქუთ. 1914. 134 გვ. ფორმატზე წარწერა: „ჩემ იმედს გიორგის, სახსოვრათ მამა მისი. 5. მარტს 1914. ფოთი“. იქვე: „გიორგი ნიკოლაძე“ — ავტოგრაფი. ბოლოს გვ. 131: „12—3.14. გიორგი. Юзовка“. 72—26.

1036. Николадзе Н. Замечания по поводу сообщения В. Б. Абрамовича — 28-го августа 1882 г. 20 с. — Изложение из «Трудов Съезда членов имп. Русского техн. общ-ва» во время Всерос. промышленной выставки в Москве, в 1882 г. 72—18.

1037. Николадзе Н. Замечания на доводы Общества для содействия русской промышленности и торговле в пользу Закавказского нефтепровода. СПб., 11 с. 72—17.

1038. Николадзе Н. Полукопеечный сбор. Доклады и статьи с неизданным очерком «Мечта и жизнь». Поты 1908. 33 с.

На титульном листе надпись: «Моему милому Георгию от автора. 12 окт. 1908. СПб.». На форзаце: «Г. Николадзе 1908 г.», печать: Г. Н. Николадзе. На переплете выбито: «Н. Николадзе. Полукопеечный сбор.» «Георгий». 72—21.

1039. Николадзе Н. Кавказское марганцевое самоуправление. СПб. 1910. 45 с.

На корешке выбито: «Н. Николадзе. Марганцевое управление». Ниже: «Г. Н.» На втором экземпляре надпись автора: «Испр[авленный] экземпляр!». Исправления красными чернилами на стр. — 16, 25, 33, 35, 39. 72—22, 23.

1040. Николадзе Н. Луи Блан и Гамбетта. (Очерк из истории Франции). Тфл. 1919. 44 с.

На тит. листе печать О. Николадзе: «О. Н.». 72—27.

1041. Николадзе Н. К истории грузинской марганцевопромышленности. Как построилась Чнатурская ветка. Тфл. 1925. 50 с. 72—28.

1042. **Николадзе Н.** Экономическое значение пароходства по р. Риону. Тфл. 32 с. С картой Колхидской долины и р. Риона. 72—29.

1043. ამირეჯები ზ. მინაქრები. თბ. 1920. 46 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ძვირფას გიორგი ნიკოლაძეს ავტორისაგან“. იქვე ფანქრით: „გიორგი ნიკოლაძე... 1 მაისი 1921 წ. ტფილისი“. კანზე: „გიორგი ნიკოლაძე“. 73—18.

1044. არჩილ მეორე. არჩილიანი ანუ მეფის თეიმურაზ პირველის ცხოვრება, ისტორიული პოემა და სხვა ლექსები თქმულნი მეფის არჩილ მეორის მიერ. ქუთაისი, 1888, 206 გვ.

ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „მეფე არჩილი. არჩილიანი“ და გ. ნიკოლაძის ინიციალები. წითელი ფანქრით დანიშნულია ადგილები.

K76.374/80.

1045. ბარათაშვილი ნ. ლექსები და წერილები. ტფილისი, 1910. 113+XVII გვ.

ფორზაცზე მელნით: „გიორგი ნიკოლაძე. პეტერბურგი. 1911 წ. XI—18“. ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „ნ. ბარათაშვილი“ და გ. ნიკოლაძის ინიციალები

K76.248/80.

1046. ბარათაშვილი ნ. ნაწერების სრული კრებული. თბ. 1930. 131 გვ. ყდაზე და ფორზაცზე ბეჭედი: გიორგი ნიკოლაძე. ლურჯი ფანქრით დანიშნულია ადგილები.

K28.404/80.

1047. ბესიკი. ლექსნი თქმულნი ბესარიონ გაბაშვილისაგან. 1749—1791. თბ. 66 გვ.

თავფურცელზე მელნით: „გიორგი ნიკოლაძე. 1912 წ.“. K76.254/80.

1048. ზროხე შარი. საქართველოს ისტორია. ნაწ. პირველი. ტფილისი. 1895. 236 გვ. თავფურცელზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. K77.086/80.

1049. გორგაძე ხ. რ. ქართული სადასიტყვაობა. თბ. 1915. 38 გვ. კანზე მელნით: „გიორგი ნიკოლაძე 24, 10, 15“. ტექსტის ბოლოს: 27, 10, 15. გნ“. აკინძულია ბიბლიოთეკის მიერ.

K8.118/40.

1050. გრიშაშვილი ი. ლექსები. ტომი I. თბ. 1914. 226, IV გვ.

თავფურცელზე: „გიორგი ნიკოლაძე, 11, 8, 14“. კანზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. აკინძულია ბიბლიოთეკის მიერ.

K8.121/40

1051. გრიშაშვილი ი. ლექსები. ტომი II. თბ. 1922. 146 გვ.

ფორზაცზე წარწერა: „პოეზიის „წმინდა გიორგის“ ი. გრიშაშვილი. 1923, 8.II“.

K4.189/400.

1052. გრიშაშვილი ი. ექვსი ლექსი. თბ., 1930. 12 გვ. ფაქსამილური გამოცემა.

78—15.

1053. გურამიშვილი დავით. დავითიანი. ტფილისი. 1911. 350 გვ.

თავფურცელზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. იქვე ლურჯი ფანქრით: „გიორგი ნიკოლაძე. 1911, 5—V. ფოთი“. ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „გურამიშვილი. დავითიანი“. იქვე გ. ნიკოლაძის ინიციალები.

K76.268/80

1054. გურიელი შამია. თხზულებანი შამია გურიელისა (მ. ფაზელისა). ლექსები. ქუთაისი. 1897. LVI, 399 გვ.

ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „ლექსები შამია გურიელისა“, იქვე გ. ნიკოლაძის ინიციალები.

K76.282/80

1055. გურიელი შამია. [ლექსები. ქუთაისი. 1897, 399 გვ.]. აკლია თავფურცელი და წინასიტყვაობა. ყდაზე მელნით წერია: „გიორგი ნიკოლაძე. შამია გურიელი. ლექსები“.

K76281/80

1056. **იმედიაშვილი ი.** ლადო აღნიაშვილი 1860—1904. ცხოვრება და მოღვაწეობა. თბ. 1929, 68 გვ.

თავფურცელზე ავტოგრაფი: „საამაყო ქართველისა და მსოფლიო მოქალაქის დიდი ნიკო ნიკოლაძის შვილებს უღრმესი პატივისცემით ავტორისაგან. 10—VII—29 წ.“. 73—18.

1057. **ინგოროყვა პ.** ძველ-ქართული სასულიერო პოეზია. წიგნი I. ტექსტები VIII—X საუკუნეები. თბ. 1913. 413 გვ.

თავფურცელზე: „გიორგი ნიკოლაძე. 1913—7—XII. იუზოვკა. შამისაგან“. 72—8.

1058. **კაკაბაძე ხ.** ქება თამარ მეფისა. ჩახრუხაული. თბ. 1913. 31 გვ.

კანზე ლურჯი ფანქრით წერია: „გ. ნიკოლაძე. 1919, 14, 1. 19“. აკინძულია ბიბლიოთეკის მიერ. K76.363/80

1059. **კარიჭაშვილი დ.** ხუცური ანბანი. წამება ცხრათა ყრმათა კოლაელთა და ქართული ქორონიკონი. თბ. 1910. 16 გვ.

კანზე ფანქრით: „გიორგი ნიკოლაძე“. თავფურცელზე ბეჭედი: «Г. Николладзе». K 26.478/20

1060. **კელდნაძე მ.** გაბრიელი ეპისკოპოსი იმერეთისა (მისი დრო, ცხოვრება და მოღვაწეობა). ტ. I. ქუთაისი. 1913. 322 გვ.

თავფურცელზე ავტოგრაფი: „გიორგი ნიკოლაძე. შამისაგან. 30.XII.13. იუზოვკა“. 78—9.

1061. **კლდიაშვილი დავით.** მოთხრობები. ტომი I. ბათომი. 1911. 258 გვ. ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „კლდიაშვილი. მოთხრობები“, იქვე, გ. ნიკოლაძის ინიციალები. K76.275/80.

1062. **კლდიაშვილი დავით.** მოთხრობები. ტომი I. ბათომი. 1911. 258 გვ. კანზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. K76386/80.

1063. **კლდიაშვილი დავით.** მოთხრობები. ტომი II. ბათომი. 1911. 302 გვ. ყუაზე რუსულად: „კლდიაშვილი. მოთხრობები 2“, იქვე გ. ნიკოლაძის ინიციალები. K76267/80.

1064. **შელიქაშვილი პეტრე.** ჩვენი ღვინის ქიმიური შემადგენლობა (ცალკე გადმონახეპედი ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბიდან № 1). თბ. 1920. 11 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ჩემს მეგობარს გიორგი ნიკოლაძეს. პ. მელიქიშვილი“. 78—4.

1065. **მეტრეველი ლევან.** ქართული ანდაზები. წინათქმით. თბ. 1926. 111 გვ.

კანზე და თავფურცელზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. ტექსტის ბოლოს ლურჯი ფანქრით მიწერილია: „25.I.26. ტფილისი“. K26458/20.

1066. **შირიანაშვილი პეტრე,** ძველი და ახალი ქართული შაირობა სადა ამბად განმარტებითა. XII და XIII ს. ს. წიგნი I. თბ. 1915. 152 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ნიშნად პატივისცემისა ბ. გიორგი ნიკოლაძეს, ავტორისაგან. 1924 წ. ივნისის 24-ს ქ. ტფილისს“. იქვე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. K8136/40.

1067. **მოსე ზონელი.** ამირან-დარეჯანიანი. ტფილისი. 1896, 408 გვ.

თავფურცელზე მელნით: „გიორგი ნიკოლაძე. 1913 წ.“. K70.246/80.

1068. **ორბელიანი ვახტანგ.** ლექსები. ტფილისი. 1894, XXII, 178 გვ.

კანზე ლურჯი ფანქრით: „გ. ნიკოლაძე“. K70.200/80.

1069. ორბელიანი ვახტანგ. ლექსები. ტფილისი. 1928. 177 გვ.
კანზე და ფორზაცზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. დანიშნულია წითელი ფანქრით. გვ. 40. **K26.401/20.**
1070. რუსთაველი შოთა. ვეფხის-ტყაოსანი. ქუთაისი. 1883. 183 გვ.
თავფურცელზე ფანქრით: „გიორგი ნიკოლაძე“. ტექსტის ბოლოს მიწერილია ფანქრით: „გიორგი ნიკოლაძე. 1911 წ. 24--XII“. **K26.408/20.**
1071. სრული დავრიშაიანი ანუ ზღაპრული მოთხრობა. თბ. 1913. 108 გვ.
კანზე ლურჯი ფანქრით: „გ. ნიკოლაძე“. **K76.200/80**
1072. სხივი (ლიტერატურულ-მხატვრული კრებული). ქუთაისი. 1916.
174 გვ.
კანზე და თავფურცელზე ბეჭედი: „Инженер-технолог Георгий Николаевич Николадзе“. **K8308/40**
1073. ქართლის ცხოვრება. მარიამ დედოფლის ვარიანტი. გამოცემული ე. თაყაიშვილის რედაქციით. თბ. 1906. 993 გვ.
პირველ გვ. ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. **K78.088/80.**
1074. ჭვარიანი სიმონ. ქართველი ერის ისტორია (XVIII--XIX საუკუნე). ტომი I. ქუთაისი. 1918. 116 გვ.
თავფურცელზე წარწერა: „ქართველ მამულიშვილს და ქებულ „მეფარდენს“ გიორგი ნიკოლაძეს ნიშნად მეგობრობისა ავტორისაგან. 15—VI, 1920. სოხუმი“. **K76.814/80.**
1075. ჭვარიანი სიმონ. შოთა რუსთაველი და მისი პოემა. ქუთაისი. 1914.
86 გვ.
თავფურცელზე. წარწერა: „გიორგი ნიკოლოზის ძეს ნიკოლაძეს მცირე ნიშანი მეგობრობისა ავტორისაგან. 17—XII—1918“. **78—14**
1076. ჭვარიანი სიმონ. შოთა რუსთაველი და მისი პოემა. ქუთაისი. 1914.
86 გვ.
თავფურცელზე: „გიორგი ნიკოლაძე“. უკანასკნელ გვერდზე: „16,3, 14. იუზოვკა. გიორგი ნიკოლაძე“. **K 76.342/80**
1077. ქილილა და დამანა. სპარსულისაგან ქართულად ნათარგმანები შეფისა ვახტანგისაგან. ი. ჭყონიას რედაქციით. თბ., 1886, 590 გვ.
თავფურცელზე: „გიორგი ნიკოლაძე“. 1913“. ყუაზე ამოტივტრულია რუსულად: „მეფე ვახტანგ VI. ქილილა და დამანა. თარგმანი“. იქვე, გ. ნიკოლაძის ინიციალები ლათინური ასოებით. **K 8115/40.**
1078. შანშიაშვილი ხანდრო. ეპოსი. ტომი მეორე. თბ. 1926. 283 გვ.
თავფურცელზე მელნით: „გიორგი ნიკოლაძე“. **K26.408/20.**
1079. შანშიაშვილი ხანდრო. ლირიკა. პოემები. ტომი I, თბ. 1925, 220 გვ.
თავფურცელზე: „გიორგი ნიკოლაძე“. **K26.409/20.**
1080. ცრემლის ღუზა. ქართველ მოზარდთა კრებული. თბ. 1916, 76 გვ.
კანზე და თავფურცელზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. **K76.265/80.**
1081. ძველი საქართველო. საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების კრებული. ტ. II. ე. თაყაიშვილის რედაქტორობით. თბ. 1911—1913. 144 გვ.
თავფურცელზე წარწერა: „ჩემს ძვირფასს გიორგის. ნ. ნიკოლაძე. ფოთი, 24 ოქტ. 1913“. კანზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. **78—3.**

1082. ძველი საქართველო. საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების კრებული. ტ. IV. ე. თაყაიშვილის რედაქტორობით. თბ. 1914—1915 წ. 112+32 გვ.

კანზე და თავფურცელზე ბეჭედი: „Инженер-технолог Георгий Николаев“ **K 8157/40.**

1083. წერეთელი აკაკი. თხზულებანი ტ. II. ტფილისი. 1893. 316 გვ. ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „აკაკი წერეთელი 2“. იქვე, გ. ნიკოლაძის ინიციალები. **K76.247/30.**

1084. წერეთელი გიორგი. თხზულებანი. I. ქუთაისი. 1893. 275 გვ. თავფურცელზე მელნით: „გიორგი ნიკოლაძე“. ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „თხზულებანი გ. წერეთლის“. იქვე გ. ნიკოლაძის ინიციალები. **K26.468/20.**

1085. წერეთელი გიორგი. პირველი ნაბიჯი. ქუთაისი. 1903. 384 გვ. ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „თხზულებანი გ. წერეთლის“. იქვე, გ. ნიკოლაძის ინიციალები. **K76.888/80**

1086. ჭავჭავაძე ილია. კაკო ყაჩაღი. რამდენიმე სურათი ანუ ეპიზოდი ყაჩაღის ცხოვრებიდან. პოემი. — (ილია ჭავჭავაძის სახალხო ბიბლიოთეკა, № 2). ტფილისი. 1907. 30 გვ.

ამ წიგნაკთან ერთად აკინძულია ამავე სერიის გამოცემები, ი. ჭავჭავაძის თხზულებანი, უთავფურცლოდ: „არღილი“, — „დედა და შვილი“, — „განდეგილი“, — „მეფე დიმიტრი თავდადებული“, — „კაცია-ადამიანი“, — „გლახის ნაამბობი“, — „ოთარანთ ქვრივი“, — „სარჩობელაზედ“, — „ნიკოლოზ გოსტაშაბიშვილი“. — ყუაზე ამოტვიფრულია რუსულად: „ჭავჭავაძე. თხზულებანი“. იქვე გ. ნიკოლაძის ინიციალები. **K26.444/20**

1087. ჭავჭავაძე ილია. თხზულებანი. ტომი I. ტფილისი. 1892, 296 გვ. ყუაზე ლათინური ასოებით: „ჭავჭავაძე I“. იქვე გ. ნიკოლაძის ინიციალები.

1088. ჭიჭინაძე ალექსი. რიყრაზე სათქმელი. გადმოთქმულია ჟურ. „განათლებიდან“ №№ 7, 8, 9. 1915 წლისა. თბ. 1915, 64 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ძვირფასს გიორგის ბიძია ალექსისაგან...“ **78—17.**

1089. ჭიჭინაძე ალექსი. ცხელი ქვეყნის მცენარეები და ცხოველები სურათებით. თბ. 1929. 101 გვ.

თავფურცელზე წარწერა: „ძვირფასს გიორგის შამიდა ფროსიკოსაგან ბიძია ალექსის მოსაგონებლად. 1929 წ. 12—V“. **78—10.**

1090. ჭიჭინაძე ზ. საქართველოს დაკარგული სოფლები და ქართველი კათოლიკენი. თბ. 1904. 118 გვ.

კანზე და თავფურცელზე ბეჭედი: „Г. Н. Николаев“ **K76262/30.**

1091. ხახანაშვილი ა. ქართული სიტყვიერების ისტორია (მეცხრამეტე საუკუნე). დ. კარიჭაშვილის რედაქტორობით. თბ. 1913. 332, IV გვ.

თავფურცელზე ავტოგრაფი: „გიორგი ნიკოლაძე. მამასგან. 22—XI—13. იუზოკა“. კანზე — „გ. ნიკოლაძე“. **78—12.**

1092. ხუნდაძე ხილოვან. ქართული გრამატიკა. ქუთაისი. 1907, 252 გვ. თავფურცელზე მელნით: „გიორგი ნიკოლაძე“. ყუაზე რუსულად: „ხუნდაძე. ქართული გრამატიკა“. იქვე გ. ნიკოლაძის ინიციალები. **K76.242/30.**

1093. ჭავჭავაძე ივ. ისტორიის მიზანი წყაროები და მეთოდები წინათ და ეხლა. წიგნი 1. ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V—XVIII სს.). ტფილისი. 1916. 338, X XV გვ.
- კანზე და თავფურცელზე ბეჭედი: „Инженер-технолог Георгий Николаевич Николадзе“. K8126/40
1094. ჭავჭავაძე ივ. საქართველოს ეკონომიური ისტორია. წიგნი პირველი. ტფილისი. 1930. 428 გვ.
- თავფურცელზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. K78.820/80.
1095. ჭავჭავაძე ივ. საქართველოს საზღვრები ისტორიულად და თანამედროვე თვალსაზრისით განხილული. ტფილისი. 1919. 56 გვ.
- თავფურცელზე წითელი ფანქრით: „გიორგი ნიკოლაძე. 20, 4, 21“.
- K8124/40.
1096. ჭავჭავაძე ივ. ქართველ ერის ისტორია. წიგნი პირველი. ტფილისი. 1913, 248 გვ.
- თავფურცელზე წარწერა: „ძვირფასს გიორგის რუსოსგან. 23—IV—1916. ჭიხაიში“. იქვე ბეჭედი: „Инженер-технолог Георгий Николаевич Николадзе“.
- 78—7
1097. ჭავჭავაძე ივ. ქართველ ერის ისტორია. წიგნი პირველი. ტფილისი. 1913. 248 გვ.
- თავფურცელზე ფანქრით: „გიორგი ნიკოლაძე“. K70.248/80
1098. ჭავჭავაძე ივ. ქართველ ერის ისტორია. წიგნი მეორე. თბ. 1914, 708 გვ.
- თავფურცელზე წარწერა: „საყვარელს გიორგის რუსოსგან. 23—IV—1916. ჭიხაიში“. იქვე ბეჭედი: „Инженер-технолог Георгий Николаевич Николадзе“.
- 73—8
1099. ჭავჭავაძე ივ. მიხეილ. კვაპი კვაპანტირაძე და მისი თავგადასავალი. შვიდკარიანი რომანი. ტფილისი. 1925. 478 გვ.
- თავფურცელზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. K78.810/80.
1100. ჭავჭავაძე ივ. მიხეილ. ჭაყოს ხიზნები. რომანი. ტფილისი. 1925, 161 გვ.
- კანზე და თავფურცელზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. K6182/40.
1101. „ილიონი“, ჟურ. თბ. 1922, № № 1, 2, 3. პირველ ორ ნომერზე წარწერა: „გიორგი ნიკოლაძე“.
- 44/1922.
1102. „ნისბირი“, ჟურ. ბათომი. 1924, აპრილი, № 1. დაკრულია ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“.
- 600/1924.
1103. „კავკასიონი“, ჟურ. ტფილისი, 1924 № 1—2. ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“.
- 41/1924.
1104. „ქლდე“, ჟურ. თბ. 1914, № 1. ბეჭედი: „Г. Н. Николадзе.“ 66/1914
1105. „ტფილისის უნივერსიტეტის შრომები“. 1923, ტომი 3, 1924, ტომი 4. დაკრულია ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“.
- 280/1923.
1106. „უქიშვილი“, ჟურ. ქუთ. 1922, აპრილი, № 1. წარწერა: „გიორგი ნიკოლაძე“.
- 640/1922.
1107. „ქართველ მწერალ ქალთა აღმანახი“, ტფილისი. 1925, № 1. ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“.
- 215/1925.
1108. „ხომალდი“, ჟურ. თბ. 1922, № 4—5. წარწერა: „გიორგი ნიკოლაძე“.
- 841/1922.

1109. Бакрадзе Дм. и Берzenov Н. Тифлис в историческом и этнографическом отношении. СПб. 1870. 155 с.

ფორზატზე წარწერა: „ჩემს ძვირფასს გიორგის. ნ. ნიკოლაძე. 12 მარტს 1906“.
R 67.236/809.

1110. Романов Л. Гр. О получении в Закавказье ферро-марганца и других промышленных сплавов электрическим путем. Тфл. 1911. 44 с.

კანზე ბეჭედი: „გიორგი ნიკოლაძე“. ამ წიგნის მეორე ცალს კანი არ აქვს. ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: «Георгию». 72—11, 12

1111. Чавчавадзе И. Г. Сцены из времен освобождения крестьян. Перевод с грузинского Н. Я. Николадзе. — Вырезка из журнала. «Изыскания литературы». 1883. июнь, стр. 270—296. 73—62.

1112. [Чернышевский Н. Г.]. Очерки гоголевского периода русской литературы. (Современник 1855—1856 гг.). Изд. второе М. Н. Чернышевского. СПб. 1893. 386 с.

На титульном листе автограф Г. Н. Николадзе: «Н. Г. Чернышевский». На последней странице: «Г. Николадзе». На форзаце дарственная надпись: «Милому моему Георгию от Н. Николадзе. 12 июня 1906. Потв»
R 217.972/809

1113. Известия имп. общества для содействия русскому торговому мореходству. М. 1889 г. Вып. 22. — Материалы по вопросу о Баку — Батумском нефтепроводе.

На титульном листе и на обложке печать: «Мих. Чернышевский». № 26/38.

1114. Чернышевский Н. Г. Сочинения Н. Г. Чернышевского. Что делать. Роман. СПб., 1905, 456 с.

На корешке: «Г. Н.» На форзаце автограф: «Георгий Николадзе». Перед текстом, математическая формула и приписка: «Бином Ньютона — самый красивый и изящный пример логического мышления человека» — автограф Г. Николадзе.

თავფურცელზე ნაჩუქრობის წარწერა: „ჩემ ძვირფასს გიორგის. 22—III—905 წ., დ. გურამიშვილი“.
R 784.840/80.

ფოტოსურათების კატალოგი

1. ალბომი № 1. ხისგან გამოჭრილი ყდა 16×12, ლითონის შესაკრავით და მოვარაყებული ნაპირებით. ყუა შეკეთებულია. 25 მუყაოს ფურცელი. ყდას შიგნით აწერია: „ე ლ ი ს ა ბ ე ლ ნ ი კ ო ლ ა ძ ი ს ა ს მისი შვილებიდან სახსოვრად. შვეიცარული ხელოვნება. 1874 წ. 28 აგვისტოს (9 სექტემბერს)“.

ალბომში აწყვია სურათები: NP 611 || NP 691.

2. ალბომი № 2. ყდა 27×16, ორმაგი, ყვავილებით მოხატული პრიალა სახურავებით, ლითონის შესაკრავებით. მწვანე ხავერდ გადაკრული დასადგამი და ყუა. თითოეულ ნაწილში 12 მუყაოს ფურცელია. შიგნით ყდაზე რუსულად ნიკოლაძის ხელით მიწერილია: „ო. ნ ი კ ო ლ ა ძ ი ს ალბომი, გურამი-შვილების და ნიკოლაძეების საზოგადოებრივი წარსული и дружны მოლოдosti“.

ბირველ ნაწილში აწყვია სურათები: NP 622 || NP 652.

მეორე ნაწილში — NP 658 || NP 680.

3. ალბომი № 3. ყდა 16×22, პალეხის ოსტატთა ნაკეთები. შესაკრავი ლითონის, ყუა ტყავის, 19 მუყაოს ფურცელი. როგორც გადმოგვცემს რუსულად ნიკოლაძე, ეს ალბომი ნიკ. ნიკოლაძის მამას, იაკობს, ჩამოუტანია ქ. ნიენი-ნოვგოროდის ბაზრობიდან სამოციან წლებში.

ალბომში აწყვია სურათები: NP 681 || NP 747.

4. ალბომი № 4. მუქი ყავისფერი ამოტიფრული ტყავის ყდა 31×25, ლითონის შესაკრავით და მოვარაყებული ნაპირებით. 17 მუყაოს ფურცელი. ფორზაცის მეორე გვერდზე დაკრულია ვოლტერის ქანდაკების რეპროდუქცია. ყდას შიგნით, რ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „ნ. ნიკოლაძის ალბომი მეტწილად რუსეთის მწერლობასთან დაკავშირებული. შედგენილი, როდესაც დედა და მამა წევრები იყვნენ „Отечест. зап.“-ის მოწინავე ნაწილის, ე. წოდ. „Литературные обеды“, რომელზედაც მრავალი საციხის მოთათბირებას აწარმოებდნენ რესტორნების ცალკე კაბინეტში“.

ალბომში აწყვია სურათები: NP 748 || NP 810.

5. ალბომი № 5. გაცვეთილი შავი ტყავის ყდა ლითონის ყურეებით 27,5×21: 18 მუყაოს ფურცელი. ყდაზე დაკრულია ლითონის ფირფიტა წარწერით: „Оляко от Маруся, Лизы, Модеста. 1876“. ფორზაცის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „ო ლ გ ა გ უ რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი ს მიერ სახსოვრად მიღებული ალბომი მისი საყვარელი მოწაფეების, დაძმა კორფენასგან, ენევიდან მის სამშობლოში დაბრუნებასთან დაკავშირებით“.

ალბომში აწყვია სურათები: NP 811 || NP 804.

(ალბომებში და ყუთებში მოთავსებული ფოტოსურათების აღწერილობანი დავაჭვუფეთ შემდგენაირად):

6. ნიკოლაძე ნ. ახალგაზრდობისას, ჩოხა-ახალუხში. 1861 წ. ფოტოპირი გადაღებულია 1949 წელს. მეორე მხარეს აწერია: „ამ სურათის ორიგინალი უნდა იყოს ლიტერატურულ მუზეუმში. რუსუდან ნიკოლაძის ცნობით, დაიტოვეს ერთ-ერთი გამოფენის შემდეგ“.

16,5×11. NP 288.

7. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია Ch. Reutlinger-ის პარიზში. სურათზე მიწერილია: 1864 წ. 10,5×6,5. NP 291.

8. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია H. Norden-ის ციურხში, 1868 წ. 10×6. NP 757.

9. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია Pierre Petit-ის პარიზში. 1872 წ. 10,5×6. NP 708, 758.

10. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია Langerock-ის პარიზში. 1872 წ. 10×6. NP 820, 759.

11. ნიკოლაძე ნ. — იგივე სურათი ცოტა გადიდებული. 16×11. NP 781, 783.

12. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის თბილისში. 1877 წ. 10,5×6. NP 707.

13. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. 1878 წ. 10,5×6,5. NP 868, 760, 768.

14. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. მელნით მიწერილია: „1878 წ.?“ 16,5×10,5. NP 801, 229, 784.

15. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია ე. ვესტლის პეტერბურგში. 1881 წ. 10,5×6. NP 760.

16. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. მელნით მიწერილია: „1879 წ.?“ გადაღებული უნდა იყოს 1881—1883 წწ. 16,5×11. NP 480.

17. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. 1882—1883 წწ. 16×11. NP 227, 800, 749.

18. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. 1882 წ. სურათის მეორე მხარეს აწერია: „O. A. H.“ [ოლგა ალექსანდრეს ას. ნიკოლაძე]. 16×11. NP 228.

19. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. მიწერილი მელნით: „1882 წ.“ 14,5×10. NP 750.

20. ნიკოლაძე ნ. — აცვია ჩოხა. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. 1882 წ. თანკრით მიწერილია: „ნათხოვები ჩოხით, ფოტოგრაფის თხოვნით გადაღებული, წინა სურათის გადაღების შემდეგ“. 16,5×11.

NP 228, 751, 752.

21. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია ლევიცკის პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „1883 წ.“ მეორე მხარეს წერია: „СПБ. Фотография Левинского. В годы работы в „Отечеств. записках“ ნაპირები ჩამოჭრილია. 15×11. NP 782, 782.

22. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს აწერია: „1890-ანი წლები“. 16×11. *NP 270.*

23. ნიკოლაძე ნ. ფოტოგრაფია ლევიცკის პეტერბურგში. 1896 წ. 17×11. *NP 500, 791.*

24. ნიკოლაძე ნ. — პორტრეტის რეპროდუქცია, ფაქსიმილეთი დაბეჭდილია ოდესაში. მ. პიკოვსკის ფოტოტია. გადაღებული უნდა იყოს 189... წ 31,5×24. *NP 208.*

25. ნიკოლაძე ნ. — სურათი გადაღებულია პეტერბურგში. 190... წ. 14×11. დაკრულია ნაცრისფერ სქელ ქაღალდზე 26×21. *NP 210.*

26. ნიკოლაძე ნ. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის თბილისში. 1901 წ. 14×10,5. კუთხეები ჩამოჭრილია. *NP 229.*

27. ნიკოლაძე ნ. — დაბეჭდილია ღია წერილზე. რომელიც უნდა გავგზავნათ თბილისში ა. გ. იაკოვლევასთვის. სურათის ზემოთ წერია: „Крепко целую Вас и Марию Петровну. Ояико“. ქვემოთ: „Христос Воскрес! Джи-хаиши, 4 апреля 1903 года“. შემდეგ ხელის მოწერა ავტოგრაფები: „Руся, Тамара, Георгий, Н. Николадзе“. *NP 232.*

28. ნიკოლაძე ნ. ისეთივე ღია წერილზე. რომელიც უნდა გავგზავნათ მოსკოვში იოსებ კემულარისთვის. სურათის ირგვლივ ხელის მოწერა ავტოგრაფები: „ნ. ნიკოლაძე, ან. ნიკოლაძე, ნ. მესხი“. რუსულად მიწერილია: „გიორგი, თამარ“. კუთხეში: „ჩიხაიში. 1903, 10—IV“. *NP 233.*

29. ნიკოლაძე ნ. — სარკესთან. გადაღებულია ორმაგად: პირდაპირ და გვერდზე. 190... წ. 11,5×13. *NP 241.*

30. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოპირი ცოტათი გადიღებულია. დაკრულია სქელ ქაღალდზე. 191... წ. 17×11,5. *NP 202.*

31. ნიკოლაძე ნ. — სკამზე ზის. გადაღებულია პეტერბურგში. დაბეჭდილია ღია წერილზე. 191... წ. 13,5×8,5. *NP 284, — 287.*

32. ნიკოლაძე ნ. — შინაური ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 1914 წელს. 9×7. *NP 289.*

33. ნიკოლაძე ნ. — მთელი სიმაღლით. გადიღებული ფოტო სურათი გადაღებულია სოფ. დიდ-ჩიხაიში 1916 წ. 29,5×19. *NP 198.*

34. ნიკოლაძე ნ. — სურათი გადაღებული უნდა იყოს მოწმობებისათვის ან პასპორტისათვის დაახლოებით 1925—1926 წწ. სხვადასხვა ზომის სამი პატარა სურათი. *NP 271—278.*

35. ნიკოლაძე ნ. — სურათი გადაღებულია პარიზში. 192... წ. 14×9. *NP 225.*

36. ნიკოლაძე ნ. — სურათი გადაღებულია ლონდონში. 192... წ. 14×10. *NP 224.*

37. ნიკოლაძე ნ. — ქუდმოხდილი დგას კედელთან. რომელზედაც მიმაგრებულია ქრონომეტრი. მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით აწერია „მამ. გრინვიჩის მერიდიანის ქრონომეტრთან, თამროს გადაღებული 1923 წელს. ლონდონი“. 13×16. *NP 240.*

38. ნიკოლაძე ნ. — პალტოთი. ქუდმოხდილი, დგას აუზის ნაპირას. სურათი გადაღებულია ლონდონის ჰაიდ-პარკში 1923 წელს. 6,5×5. სურათი ჩასმულია მუყაოს ჩარჩოში. *NP 242.*

39. ნიკოლაძე ნ. — ზის სკამზე აუზის ნაპირას. სურათი გადაღებულია ლონდონის ჰიდ-პარკში 1923 წ. 6,5×4,5. *NP 247.*

40. ნიკოლაძე ნ. — დგას მოაჯირთან პალატოთი, ქედით. სურათი გადაღებულია ლონდონში. 1923 წ. 6,5×4,5. *NP 240.*

41. ნიკოლაძე ნ. — დგას მოაჯირთან, ქედით ხელში. სურათი გადაღებულია ლონდონში 1923 წ. 11,5×7. *NP 246.*

42. ნიკოლაძე ნ. — ჩამომჯდარია ძეგლთან. სურათი გადაღებულია 1923 წ. 10,5×7. *NP 244.*

43. ნიკოლაძე ნ. — დგას სტენდალის ძეგლთან. 1923 წ. სურათი გადაღებულია პარიზში თამარ ნიკოლაძის მიერ. 11,5×7,5. *NP 248.*

44. ნიკოლაძე ნ.—ზის სკამზე. *10×7 NP 250.*

45. ნიკოლაძე ნ. — სურათი გადაღებულია ელენე წერეთელი — დემოლონის ბინაში. ქ. ლაონი, 1926 წ. ოქტომბერი. 12×8,5. *NP 248.*

46. ნიკოლაძე ნ. — ფანჯარაში იყურება. სურათი გადაღებულია თბილისში 1926 წ. 6,5×5. *NP 280.*

47. ნიკოლაძე ნ. — პასიანსს აწყობს. სურათი გადაღებულია თბილისში 1926 წ. 4,5×4. *NP 287.*

48. ნიკოლაძე ნ. — ფოტოსურათი გადაღებულია მოწმობისათვის. თბილისი. 1926 წ. ერთ ფურცელზე დაბეჭდილია ოთხი სურათი. 7,5×5. *NP 270.*

5. ნიკოლაძე ოჯახის წევრებსა და ნათესავებს შორის

49. ნიკ. ნიკოლაძე და მისი მეუღლე ო ლ გ ა. სურათი გადაღებული უნდა იყოს პეტერბურგში 1882—1883 წწ. ფოტოპირი 17×11. *NP 002.*

50. ნიკ. ნიკოლაძე და მისი მეუღლე ო ლ გ ა. ფოტოგრაფია ე. მროზოვსკის პეტერბურგში 189... წ. 10,5×12. *NP 801.*

51. ნიკ. ნიკოლაძე და მისი მეუღლე ო ლ გ ა. ფოტოგრაფია „ლევიცის“ პეტერბურგში. 189... წ. 17×11. *NP 802.*

52. ნიკ. ნიკოლაძე და მისი მეუღლე ო ლ გ ა სხედან სოფ. დიდი-ჯიხნაისის სახლის კიბეზე. 1916 წ. იანვარი. 12,5×17. *NP 200.*

53. ნიკ. ნიკოლაძეს ხელში უჭირავს შვილიშვილი პატარა ნიკ. პ ო ლ ი ე ვ ქ ო ვ ი. იქვე ო ლ გ ა ნ ი კ ო ლ ა ძ ე. ფოტოსურათი დაბეჭდილია ღია წერტილზე. *NP 255.*

54. ნიკ. ნიკოლაძე ზის საეარძელში, კალთაში უზის შვილიშვილი პატარა გურამ მუხელიშვილი. დგას ო ლ გ ა ნ ი კ ო ლ ა ძ ე. ფოტოსურათი გადაღებულია თბილისში, აივანზე, 1925 ან 1926 წ. 17×12,5. *NP 251, 252-254.*

55. ნიკ. ნიკოლაძე და მისი მეუღლე ო ლ გ ა, რომელსაც კალთაში უზის შვილიშვილი პატარა გურამ მუხელიშვილი. სხედან თავიანთი ბინის აივანზე. სურათი გადაღებულია თბილისში 1927 წ. 18×13. *NP 258.*

56. დგანან მარცხნიდან: გ ი ო რ გ ი ნ ი კ ო ლ ა ძ ე, ნ ი კ. ნ ი კ ო ლ ა ძ ე, ანა (ნიუტა) მიქაბერიძე, ა ლ ე ქ ს ა ნ დ რ ე (ს ა ნ დ რ ო) გ უ გ უ შ ვ ი ლ ი, ი ა კ ო ბ. ფ ა ნ ც ხ ა ე ა. სხედან მარცხნიდან: კ ო ლ ი ე ვ ა, მის უკან ანა ს ო კ ო ლ ო ვ ს კ ა ი ა, ქ ე თ ე ვ ა ნ გ უ. რ ა მ ი შ ვ ი ლ ი, ო ლ გ ა ნ ი

კოლაძე. ქვემოთ სხედან: რუსუდან და თამარ ნიკოლაძეები. ფოტოსურათი გადაღებულია ექიმ კ. მიქაბერიძის მიერ ქ. ფოთში 1897 წელს. 13,5X21. NP 415.

57. იგივე პირები, ოდნავ შეცვლილი პოზებით. ფოტოსურათი გამოსუნებულია. 14,5X18. NP 418.

58. ნიკ. ნიკოლაძე. სამი სხედასხვა გვარად გადაღებული სურათი ერთ ფირფიტაზე. პირველ სურათზე: კარებთან დგას ნ. ნიკოლაძის ქალიშვილი ელისაბედი (ლოლო). 190... წ. თითო სურათის ზომა 6X5,5. NP 401.

59. ნიკ. ნიკოლაძე. სამი სხედასხვა სურათი ერთ ფირფიტაზე. პირველზე — ნ. ნიკოლაძე და მისი ქალიშვილი ელისაბედი (ლოლო), მეორეზე — ნ. ნიკოლაძე და მისი ქალიშვილი ნინო (თელიკო), მესამეზე — ლოლო და თელიკო ნიკოლაძეები. 190... წ. თითო სურათის ზომა 6X5,5. NP 402.

60. ნიკ. ნიკოლაძის ბალი სოფ. დიდ-ჩიხაიში. სხედან მარცხინდან: პარასკევა ქავთარაძე, ნინო გედევანიშვილი, ეფროსინე ქიქინაძე, მოწაფე იოსებ მიქაბერიძე. დგანან: ა. სოკოლოვსკაია, ანა (ნიუტა) მიქაბერიძე, ნიკ. ნიკოლაძე, ალექსი ქიქინაძე, ბესარიონ ხოფერია. ფოტოსურათი გადაღებულია კ. მიქაბერიძის მიერ. მეორე მხარეს აწერია: „ჩიხაიში, 1907 წლის შემოდგომა“. 12,5X17. NP 608.

61. სხედან მაგიდის ირგვლივ, ეზოში: ნ. ნიკოლაძე — წიგნს კითხულობს, ოლგა ნიკოლაძე, ბესარიონ ხოფერია, თამარ ნიკოლაძე, ეკატერინე ნიკოლაძე. სოფ. დიდ-ჩიხაიში. 191... წ. ორი სურათი ერთ ფირფიტაზე. თითო 8,5X8,5. NP 608.

62. ნიკ. ნიკოლაძე ყვავილებით ხელში, ალბერ დემოლონთან. ფოტოსურათი გადაღებულია სამხრეთ საფრანგეთში. მეორე მხარეს, ელენე წერეთელი — დემოლონის ხელით წერია: „ანიჩკას და კატოს. Bonx — Bonnes-ის არე-შარეები. აგვისტო 1923“. 7X11,5. NP 261.

63. ნიკ. ნიკოლაძე ზის შუაში, მარცხნივ მისი დისწული. მარჯვნივ ალბერ დემოლონი. ფოტოსურათი გადაღებულია ქ. ლაონში დემოლონების ბინაზე 1923 წელს. დაბეჭდილია ღია წერილზე. NP 268.

64. ნიკ. ნიკოლაძე და მისი დისწული ელენე წერეთელი — დემოლონ ჩამომსხდარნი არიან მოაჯირზე ბაღში. სურათი გადაღებულია 1923 წელს. მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „მამა და ელიკო 1923 წელს მელვინეობის კონგრესზე სამხრეთ საფრანგეთში“. 9,5X16. NP 268.

65. ნიკ. ნიკოლაძე და მისი დისწული. ფოტოსურათი გადაღებულია დემოლონების ბინაზე ქ. ლაონში. 1923 წ. სურათი დაბეჭდილია ღია წერილზე. NP 267.

66. ნიკ. ნიკოლაძე თავის შვილ თამართან. ფოტოსურათი გადაღებულია ქ. ლონდონში 1923 წ. 10,5X16. NP 230.

67. ნიკ. ნიკოლაძე შუაში, მარცხნივ მისი შვილი თამარი, მარჯვნივ — ელენე წერეთელი — დემოლონი. სურათი გადაღებულია ქ. ლაონში 1923 წ. 7X11. NP 267.

68. ნიკ. ნიკოლაძე შუაში დგას, მარცხნივ ნიკოლოზ მუსხელიშვილი, მარჯვნივ ალბერ დემოლონი. სურათი გადაღებულია თამარ ნიკოლაძის მიერ ქ. ლაონში 1923 წ. 7X11. NP 265.

69. მარცხნიდან: ალბერ დემოლონი, ნ. ნიკოლაძე, ელენე წერეთელი — დემოლონისა, ნიკოლოზ მუსხელიშვილი, სხედან სახლის წინ მერხზე. გადაღებულია თამარ ნიკოლაძის მიერ ქ. ლაონში. 1923 წ. 8,5×11. *NP* 264.

70. ნ. ნიკოლაძე და ალბერ დემოლონი სხედან ბაღში სურათის მეორე მხარეს აწერია: „თამროს ელიკოსაგან. ლაონი 1924“. 6,3×11. *NP* 263, 260.

71. ნ. ნიკოლაძე, ალბერ დემოლონი, გიორგი ნიკოლაძე-სურათი გადაღებულია დემოლონების ბინაზე ქ. ლაონში 1926 წ. მარცხენა მხარეზე ჩამოჭრილია. 8,5×9. *NP* 248.

72. სხედან მარცხნიდან: ნ. ნიკოლაძე, ელენე წერეთელი დემოლონი, გიორგი ნიკოლაძე, ალბერ დემოლონი. ფოტოსურათი გადაღებულია დემოლონების ბინაზე ქ. ლაონში 1926 წ. დაბეჭდილია ღია წერილზე. 8,5×14. *NP* 208, 281—285.

73. ნ. ნიკოლაძე ზის თავისი დისწულების შუაში. მარჯვნივ ზის ალბერ დემოლონი. სურათი გადაღებულია დემოლონების ბაღში. ქ. ლაონი 1926 წ. დაბეჭდილია ღია წერილზე. *NP* 250.

74. ნ. ნიკოლაძე პალტოთი და ქუდით ზის თავის შვილ გიორგი სთან და ალბერ დემოლონთან ერთად. სურათი გადაღებულია დემოლონების ბაღში. ქ. ლაონი. 1926 წ. მეორე მხარეს აწერია: „რუსოს. Laon. Octobre 1926“. 6,5×11. *NP* 262.

ნ. ნიკოლაძე ნაცნობებსა და მეგობრებს შორის

75. დაპატიმრებულ პეტერბურგელ სტუდენტთა ჯგუფი კრონშტადტის ციხეში, 1861 წ. ნოემბერი. პირველ რიგში მარცხნიდან სხედან: ფ. კოვალენსკი. ვ. ევტუშევსკი, იაკობ ისარლიშვილი და მ. ს. გულუვიჩი. მეორე რიგში: ნ. ნიკოლაძე, პეტრე ალხაზიშვილი, ბესარიონ ლოლობერიძე, გიორგი წერეთელი. მესამე წყებაში დგანან. ყარაულები და სტუდენტები: აბელ ჩოლოყაშვილი. ი. ა. პიოტროვსკი, ნ. ფატუროვსკი, დავით ლოლობერიძე, ვლ. დუკელსკი და კირილე ლორთქიფანიძე. ფოტოპირი 12×16. *NP* 768.

76. ნიკ. ნიკოლაძე, და ნიკოლაე სიმბორსკი [1878 წ.]. 10×6. ამოჭრილია ჯგუფიდან. *NP* 872.

77. ნიკ. ნიკოლაძე ზის მარჯვნივ, შუაში დგას ნიკ. სიმბორსკი, მარცხნივ ზის ნიკ. შავროვი. გადაღებულია თბილისში 1878 წელს, სურათზე მიწერია: „შავროვი, სიმბორსკი, მამა „ობზორი“ 1878 წ.“, როგორც ვაღმოგვეცემს რ. ნიკოლაძე ამ სურათს უძახოდნენ: „Три Николая“. 20×16. *NP* 222, 223, 078.

78. მარცხნიდან: ნ. შავროვი, ნ. სიმბორსკი, ნ. ნიკოლაძე და ა. სტეფანოვი. 1878 ან 1879 წ. 11×11,5. *NP* 080.

79. ნიკ. ნიკოლაძე და გახავევი. ფოტოგრაფია ი. ვასილევსკის ქ. სტავროპოლში. სურათის ქვემოთ მიწერილია: „В Ставрополе, в ссылке за Обзор 1880. მეორე მხარეს „Папа с принцем“. В Ставрополе князь какого-то племени... Тахасв“. 13,5 10. *NP* 679

80. ნიკ. ნიკოლაძე დგას სახლის კიბესთან, მის გვერდით დგას ინჟინერი ედმუნდ ფრიკი კიბეზე ჩამოსხდარნი არიან: ანა მიქაბერიძე და სხვები. გადაღებულია ფოტოში. დაახლოებით 1900 წლის შემდეგ. 13×18. *NP* 410.

81. ნიკ. ნიკოლაძე. პირდაპირ იყურება კიჩით ხელში კატერ „ბაბუშკაზე“. მის გვერდით ზის ინ. გ. ნ. პონომარიოვი. 1902 წ. 15,5X19,5. NP 414.

82. ნიკ. ნიკოლაძე პროფილში, კიჩით ხელში, კატერ „ბაბუშკა“-ზე, მის გვერდით ზის ინეინერი გ. ნ. პონომარიოვი. მოშორებით დგანან მუშები. 1902 წ. 15,5X19,5. NP 414.

83. ნიკ. ნიკოლაძე დგას. ტახტზე სხედან მარცხნიდან მარჯვნივ: ვალკერინის ცოლი, მისი სიდერა, ინეინერი ა. მარგულიძე და ვეჭილი ვალკერინი, რომლის ბინაზეა გადაღებული ეს ფოტოსურათი. სურათს ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „11 февраля 1904. С.И.Н.“ 16X21,12 NP 419.

84. მარცხნიდან: გიორგი ნიკოლაძე, ვლადიმერ გორჩინი, ბესარიონ ხოფერია, ანა სოკოლოვსკაია, ანა (ნიუტა) მიქაბერიძე, უცნობი ქალი და ნ. ნიკოლაძე. ფოტოსურათი გადაღებულია კ. მიქაბერიძის ბაღში ქ. ფოთში. 1906 წ. 13X17,5. NP 417.

85. იგივე პირები დგანან იმავე ბაღის სიღრმეში. 13X17,5. NP 418.

86. ნ. ნიკოლაძე დგას მარჯვნივ. მარცხნიდან სხედან: მიხეილ ლორთქიფანიძე, ორი უცნობი პიროვნება, ბესარიონ ხოფერია, მის უკან დგას უცნობი, სიმონ ლორთქიფანიძე, ვლექსანდრე იაგულოვი — ფოთის ვაჟთა გიმნაზიის დირექტორი. სოფ. დიდი-ჭიხაში. 190... წ. 8,5X14. NP 405.

87. მღინარის ვიწრო ხეობის ხედი. ნაპირას ქვაზე ჩამომჯდარია ნ. ნიკოლაძე, მის გვერდით უცნობი ინეინერი. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 1910 წ. 17X25. NP 411.

88. ბაღში სკამებზე სხედან: ნ. ნიკოლაძე და ბეს. ხოფერია, დგას ანდრია ქავთარაძე. ფოთი. დაახლოებით 1910 წ. 8,5X9. NP 487, 488.

89. ბაღში სკამებზე სხედან: ნ. ნიკოლაძე და ბეს. ხოფერია, დგას კოსტანტინე მიქაბერიძე. ფოთი. დაახლოებით 1910 წ. 8X6,5. NP 486.

90. დგას ნ. ნიკოლაძე. გაშლილ სუფრას უსხედან მარცხნიდან: უცნობი ქალი, ბესარიონ ხოფერია, ანა (ნიუტა) მიქაბერიძე, მეიერის მეუღლე და სხვები. გადაღებულია ნ. ნიკოლაძის ბინაზე ფოთში. ფოტოსურათის მარჯვენა მხარე გაშავებულია. 9X12. NP 434.

91. სახლის წინ, ბაღში დგანან: ნ. ნიკოლაძე და სიმონ ვაშაკიძე. ფოთის კუჩხული. 9,5X12. NP 440.

92. ნ. ნიკოლაძე და უცნობი პიროვნება ჩამომსხდარნი არიან მერხზე ბაღში. სურათი დაბეჭდილია ღია წერილზე. NP 260.

ნიკ. ნიკოლაძე ფოთში

93. ფოთის მეხანძრეთა რაზმი. მარჯვნივ, ხალხში, მოწაფის უკან მოჩანს ნ. ნიკოლაძის თავი. 190... წ. 17X23. NP 51.

94. ფოთის ქალაქის თვითმმართველობის მოსამსახურენი და საბჭოს წევრები. შუაში დგას ნ. ნიკოლაძე. ფოტოსურათი გადაღებულია ქალაქის თვითმმართველობის შენობის წინ. მოჩანს აბრა წარწერად: „Городская дума“. 190... წ. 17,5X23. NP 58.

95. ფოთის ტაძრის მშენებლობის ერთ-ერთი კუთხე. შუაში დგას ნ. ნიკოლაძე. 1906 წ. 18X17,5. NP 48, 188.

96. ნიკ. ნიკოლაძე. ფოთის ტაძრის მშენებლობაზე. 1906 წ. 16,5×12. *NP* 182.

97. სხედან მარცხნიდან: გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი — ალექსანდრე, საქართველოს ეგზარხოსი — ალექსი იწ, ფოთის ქალაქის თავი — ნ. ნიკოლაძე, ფოთის ტაძრის პროტოიერეი — ნიკიტა თალაკვაძე. დგანან: უცნობი პიროვნება, საეკლესიო-სამრევლო სკოლების ეპარქიალური მეთვალყურე — თედორე ქორდანია, ფოთის პოლიცემისტერი — ვლადიმერ აბაშიძე და უცნობი პიროვნება. [ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 1904 წელს, ფოთში. ორ უცნობ პირთა შორის ერთ-ერთი უნდა იყოს, საქართველოს ეპარქიალურ სასწავლებელთა საბჭოს წევრი, პროტოიერეი იოანე ვოსტორგოვი]. ამ სურათს აწერია მკდარი ცნობა: „Приезд в Потю Питирима и Восторгова в 1916 году“. 16,5—22,5. *NP* 362.

98. ნ. ნიკოლაძის ბიბლიოთეკის ერთი კუთხე ქ. ფოთში. წიგნები გადამოყრილია იატაკზე. თაროებთან დგას ვლადიმერ გორჩინ. 1906 წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს გიორგი ნიკოლაძის ხელით წერია: „Действие второго и третьего батальона Семеновского полка в Потю. Восстановление порядка в крае. В данном случае—введение порядка среди книг папиной библиотеки. Конtribusiа 33 это-30 руб. наличными.“

Описание картины: 3-ий батальон во всем своем грозном величии (недостает только пояса). Книги в „смирном страхе“ падают ниц (с полок на землю). Часть из них уже усмирена („Современник“, „Отечественные записки“ и т. п. вольнодумства). Состав Семеновского полка: I-ий батальон: офицер Кино Месхиев. II-ой батальон: офицер Георгий Николадзе. III-ий батальон: офицер Володя Горчин. VI-ий батальон: офицер Ленька Александровский. Между ними: социальная анархия. „Апрель. 1906 г.“ 9×14. *NP* 429.

99. ფოთის ქალაქის თვითმმართველობის მოსამსახურენი და საბჭოს წევრები. სხედან: მარცხნიდან მეორე — ინეინერი ნესტორ ცინცაძე, ქალაქის თავის მოადგილე — იონა მეუნარგია, ქალაქის თავი — ნ. ნიკოლაძე, წევრი — ლუარსაბ ყრუაშვილი და სხვები. 191... წ. 20,5×27. *NP* 52.

100. ფოთის საკრედიტო ამხანაგობის მოსამსახურენი. შუაში დგას ნ. ნიკოლაძე, მის მახლობლად — იონა მეუნარგია. ფოტოსურათი გადაღებულია ამხანაგობის შენობის წინ, რომელზედაც მიკრულია აბრაწარწერით: „ფოთის საკრედიტო ამხანაგობა“, იგივე რუსულად. 191... წ. 17×23. *NP* 54.

101. ნ. ნიკოლაძე ზღვის ნაპირას. მოჩანს გემი და ნაევები. ფოტოსურათი გადაღებულია ქ. მიქაბერიძის მიერ ფოთში. 1910 წ. 4,5×6. *NP* 508.

102. იგივე ფოტოსურათი ცოტა გადიდებული. 17,5×11,5. დაკრულია სქელ ქაღალდზე 29×18. *NP* 220.

103. ნ. ნიკოლაძე საზამთრო პალატოთი და ქუდით დგას ზღვის ნაპირას ფოთში. 8,5×8,5. სტერეოსკოპისთვის ორი სურათი ერთ ფირფიტაზე.

NP 220:

104. იგივე ფოტოსურათი გადიდებული. 17,5×11,5. დაკრულია სქელ მოყვითალო ქაღალდზე 29×18. *NP* 221.

105. ნ. ნიკოლაძის წიგნების კარადა ფოთში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „მამას ოთახი ფოთში“. 6×8,5. *NP* 807.

106. ნ. ნიკოლაძის ოთახის კუთხე ფოთის კოშკში: საწერი მაგიდა, სკამები, კედელზე სურათები. სამი სურათი, თითო 9×12. *NP 481—488.*

107. ხიდრმეში მოჩანს ფოთის ხიდი. მდინარის ნაპირას შავად მოსჩანან: ნ. ნიკოლაძე და სხვები, 9×9. *NP 488.*

108. ნ. ნიკოლაძის საწერი მაგიდის ნათურის ფოტოსურათი. (ბაყაყს ვაშვერილ წინა ფეხებში უჭირავს შუქთარი, ბაყაყი, როგორც ძველი ქაობიანი ფოთის სახსოვარი). ფოთი. 189... წ. 11,5×16,5. *NP 407.*

109.

ოლგა (გურამიშვილის ასული) ნიკოლაძე

ნ. ნიკოლაძის მეუღლე

109. ო. გურამიშვილი. — ფოტოსურათის ნაპირები ჩამოჭრილია. 187... წ. 15,5×12. *NP 772.*

110. ო. გურამიშვილი. — ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „გადაღებულია თბილისში 1877 წელს, მამა რომ. ფრონტზე წავიდა; ციურისში არ გადაღებული სურათის ნაცვლად“. 16×10,5. *NP 874.*

111. ო. გურამიშვილი. — ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „ოლ. გურამიშვილი 1878 წელს“. 14,5×10. *NP 847.*

112. ო. გურამიშვილი. — ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. ფოტოსურათზე მიწერილია: „1878 წ.“ 10×6. *NP 814.*

113. ო. გურამიშვილი. — იმავე ფოტოსურათიდან გადაღებული ფოტოპირი. მეორე მხარეს აწერია: „ო. გურამიშვილი, გაზეთ „ობზორის“ ენთუზიასტი და „მარჯვენა ხელი“ 1878—81 წელს. ამ გაზეთის განახლებისათვის გაგზავნილი 1881 წელს პეტერბურგში. იქ დაესწრო ალექსანდრე II მოკვლას და საბლინს შეხვდა დოსტოევისკის დასაფლავებაზე. ლორის-მელიქოვის დაკითხვა და პეტერბურგიდან გამოძევება“. 10×5,5. *NP 804.*

114. ო. გურამიშვილი. — ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. 188... წ. 17×11. *NP 786.*

115. ო. გურამიშვილი. — ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს მიწერილია: „მამოს ო. გურამიშვილი. 1882 წ. 16×11. *NP 708.*

116. ოლგა ნიკოლაძე. — ფოტოგრაფია ლევიცკის პეტერბურგში. 1883 წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „ღედას“. 16×11. *NP 808.*

117. ო. ნიკოლაძე. — გადაღებული ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 1883 წ. 31×24. *NP 804.*

118. ო. ნიკოლაძე. — გადაღებულია სარკესთან ორმაგად. 190... წ. 18×12,5. *NP 299, 800.*

119. ო. ნიკოლაძე. — ფოტოსურათის მეორე მხარეს გ. ნიკოლაძის ხელით მიწერილია: „1909 წ. СПб“, ოლგა ნიკოლაძის ხელით: „Осая и соловьяо матеря его“ 5,5×5,5. დაკრულია სქელ ქაღალდზე 14×13. *PN 298.*

120. ო. ნიკოლაძე. — ხელში უჭირავს შვილიშვილი პატარა ნიკ. პოლიევკტოვი. ფოტოსურათი გადაღებულია სოფ. დიდ-ჩიხაიში 1916 წ. 29 იანვარს. 5,5×4. *NP 805.*

121. **ოლგა გურამიშვილი** — მარცხნივ, შუაში დგას — **ოლგა გარტვიცისკაია, მარჯვნივ ზის** — **ლიუდმილა დრაგომანოვა**, მათ წინ ბავშვი — **ლიდა დრაგომანოვა**. მეორე მხარეს დაჯრულ ქალღალღზე წერია სხვადასხვა ხელით: „Юдмила Драгоманова, Ольга Гартвинская, Лида Драгоманова, Олико Гурамова (при позвращении в Грузию) 1876, 22, VII. Kahlenberg (около Всны)“. დაგეროტიბი. 10,5×6. **NP 812.**

122. იგივე პირები ოდნავ შეცვლილი პოზებით. მეორე მხარეს აწერია სხვადასხვა ხელით: „Юдмила Михайловна Драгоманова, Ольга Гартвинская, Лида Драгоманова. Каленберг“. შემდეგ მიწერილია: „Все три Коленберг М. Др[агоманов]“. დაგეროტიბი 10,5×6. **NP. 813.**

123. **ლაძმა ოლგა და დავით გურამიშვილები**. ფოტოგრაფია Lacombe-ის ენევაში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს ფანქრით აწერია: „ოლგა და დავით გურამიშვილები უცხოეთში გადაღებული ქალაგიძის სურვილით: „სამშობლოზე ფიქრის დროს“. 15,5×10,5. **NP 824.**

124. **მარიამ წერეთელი** — შუაში დგას. სხედან პირველ წყებაში: **ეკატერინე ნიკოლაძე და ოლგა გურამიშვილი**. მეორე წყებაში: **მარია ტიხომიროვა** (შემდეგ მარკგრაფი) და **ანა დობროვსკაია** (შემდეგ ხუდაღოვა). ფოტოგრაფია Lacombe-ის ენევაში. 187... წ. 16×11. **NP 845.**

125. **ოლგა გურამიშვილი** — შუაში, **მარჯვნივ — მარიამ წერეთელი**, **მარცხნივ — მარია მანუჩაროვა**. ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის თბილისში. 1879 წ. 17×11. **NP 827.**

126. **ოლგა გურამიშვილი, მარჯვნივ — მარია მანუჩაროვა**, მათ შორის — **მარიამ წერეთელი**. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს მელნით წერია: „1879 г. учит-цы школы Корш и Манузаровой“. 17×11. **NP 807, 788.**

127. **დგანან** — **ოლგა და დავით გურამიშვილები**. სხედან მარცხნიდან: **ფროსინე ნიკოლაძე, მარიამ წერეთელი**, **ანა დობროვსკაია**. ფოტოსურათის მეორე მხარეს ფანქრით წერია: „თბილისში გადაღებული ჯგუფი ენევაში ცხოვრების აღსადგენად, ოლონდ კატო ნიკოლაძის ნაცვლად გადაღებულია ფროსიკო, უმცროსი და. დგანან — დავ. და ო. გურამიშვილები. (в „тоске по родине“). სხედან: კატოს მოადგილე ფროსიკო, მამიკო წერეთელი, ან. ვლად. დობროვსკაია (შემდგომ ხუდაღოვა). სურათი გადაღებულია 1880—1881 წ. სტავროპოლში გასაგზავნად ნ. ნიკოლაძისათვის“. 16×11. **NP 890.**

128. **ოლგა გურამიშვილი, მარჯვნივ ზის** — **მარიამ წერეთელი**. ფოტოგრაფია: კ. შაპიროსი პეტერბურგში. 1882 წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Неразлучные друзья“. 16×11. **NP 801, 826.**

129. **ოლგა გურამიშვილი, მარჯვნივ დგას** — **მარიამ წერეთელი**. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. 1882 წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „მამიკოს უსაყვარლესი ოლიკო“. 16×11. **NP 802, 825.**

130. **ხოფ. დიდ-ჩიხაიშის ქალთა სკოლის მოწაფეები და მასწავლებელი მზრუნველები**. შუა წყებაში სხედან მარცხნიდან: **მასწავლებელი ა. მაკავარიანი**, **მასწავლებელი დავით დევიძე**, **დამაარსებელი და სკოლის**

მზრუნველი ალექსანდრე ჩხეიძე, დამაარსებელი. და მზრუნველი ოლგანიკოლაძე, მასწავლებელი ნინო მაკაროვა (შემდეგ ივანე ზურაბიშვილის მეუღლე) და ფარმაცევტი იუსტინე კანდელაკი. 1894 წ. 29 აგვისტო. 11,5×17. ფოტოსურათის პირი. *NP 408.*

131. ფოთის ქალთა სკოლის პირველი გამოშვება. სხედან: დეკანოზი გრიგოლ მაკარაშვილი, სკოლის უფროსი — ანასოკოლოვსკაია, მის გვერდით, სკოლის მზრუნველი — ოლგანიკოლაძე და სხვები. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ფოთის ქალთა სკოლის პირველი გამოშვება, ო. ნიკოლაძის მათთან მუშაობის დროს. (подручными) 1897(?) წ.“ 18×24. *NP 68.*

6. ნიკოლაძის ოჯახის წევრები და ნათესავები

132. რუსუდან ნიკოლაძე (3 წლის). ფოტოპირი (ეს სურათი უსახელოთ დაბეჭდილი იყო ურნალ „ჩეჩილ“-ში 1893 წ. № 1, გვ. 17). სურათი 10,5×7 დაკრულია სქელ ქაღალდზე. *NP 825.*

133. თეთრ ვირთან დგას რუსუდან ნიკოლაძე. შუაში — სიმონ ეაშაკიძე, მარჯვნივ — გიგოვაშაკიძე. სოფ. დიდი-ჩიხაიში. 189... წ. 7,5×10. *NP 505.*

134. ვირებზე სხედან: მარცხნივ — თამარ ნიკოლაძე, მარჯვნივ — ტატიკინაძე. მის გვერდით დგას სიმონ ეაშაკიძე. სოფ. დიდი-ჩიხაიში. 189... წ. 9×12. *NP 502.*

135. გიორგი ნიკოლაძე (მოწაფე). ფოტოსურათი გადაღებულია თბილისში. 189... წ. 16×10,5. *NP 288.*

136. გიორგი ნიკოლაძე (მოწაფე). ფოტოსურათი გადაღებულია თბილისში. მეორე მხარეს აწერია: „გიორგის სამაგალი სურათი 1899 წელს. თამაროსგან“. 13×8. *NP 200.*

137. დიდი-ჩიხაიშის სახლის აივანზე, მაგიდის ირგვლივ სხედან, პირდაპირ — ოლგანიკოლაძე; მარცხნივ, პატარა თამარ ნიკოლაძე, მის გვერდით — რუსუდან ნიკოლაძე და სხვები; მარჯვნივ მეორე — გიორგი ნიკოლაძე. დგას — სიმონ ეაშაკიძე. 1901 წლის გაზაფხული. (ფოტოსურათი გამოხუნებულია). 13×17. *NP 208.*

138. გიორგი ნიკოლაძე ზის ვირზე. იქვე დგანან: ირაკლი ლორთქიფანიძე და ნ. ნ. სტუდინსკი. სამივეს აცვია სავარჯიშო ტანისამოსი. ფოტოსურათი გადაღებულია სოფ. დიდი-ჩიხაიშში. 1911 წ. 8×11,5. *NP 501.*

139. პატარა ეტლში სხედან: რუსუდან და თამარ ნიკოლაძეები. მათ უკან დგას — ოლგანიკოლაძე. მარცხნიდან პირველი — ხახულო ლორთქიფანიძე, მესამე — ნესტორ მესხი. მოწაფე ვაჟთა შორის — გიორგი ნიკოლაძე და ბეს. კიბინაძეა. აქვე არიან: კლარა და ქეთევან გურამიშვილები, ანასტასია (ანინა) ნიკოლაძე, ალფრედ სკარენსკი. ფოტოსურათი გადაღებულია სოფ. დიდი-ჩიხაიშში. 1902 წ. 12×17. *NP 210.*

140. მარცხნივ უცნობი პირები, ჩოხებში. შუაში დგას ბესარიონ ხოფერიძე, მის უკან — ვლადიმერ გორჩიხი, გიორგი ნიკოლაძე და თამარ ნიკოლაძე. მარჯვნივ, განზე დგას ექიმი კ. მიქაბერიძე. (სიღრმეში მოჩანს ციხის ნანგრევები). ფოტოსურათი გადაღებულია ნაქალაქეში, 1902 წელს. 13×18. *NP 420.*

141. გიორგი ნიკოლაძე (ფოტოსურათი მოწმობისათვის). 5,5×5. *NP 297.*

142. რუსულან ნიკოლაძე-პოლიევქტოვი, მარჯვნივ — ეორეცა, გ. ნიკოლაძის მეუღლე. ფოტოსურათი გადაღებულია გ. ნიკოლაძის მიერ ოთახში. თბილისი. 1931 წ. იანვარი. 5,5×7,5. NP 286.

143. რუსულან ნიკოლაძე-პოლიევქტოვი. სურათი გადაღებულია ეორეცა ნიკოლაძის მიერ, ოთახში. თბილისი. 1931, იანვარი. 5×5,5. NP 287.

144. -გიორგი ნიკოლაძე. სურათი გადაღებულია მისი მეუღლის ეორეცას მიერ თბილისში, 1931 წ. იანვარი. 10,5×13. NP 288.

145. გიორგი. ნიკოლაძე (სახე შებრუნებულ აქვს მარცხნივ). 5,5×5,5. NP 288.

146. თამარ ნიკოლაძე საეარჯიშო ტანისამოსში. თბილისი. 192... წ. 11,5×7,5. NP 288.

147. თამარ ნიკოლაძე დგას ქუჩაში. ლონდონი. 1923 წ. 7,5×11,5. NP 274.

148. თამარ, ნიკოლაძე დგას ქუჩაში. მარცხნივ მარჯორი ცქიტოშვილი თავის პატარა შვილით — დევიდით. ლონდონი. 1923 წ. 7,5×11,5. NP 276.

149. ელისაბედ ნიკოლაძე. გადაღებული უნდა იყოს 1867 წელს. ფოტოსურათის მეორე მხარეს აწერია: „ნიკო ნიკოლაძის დედა“. 9,5×5,5. NP 282.

150. ელისაბედ ნიკოლაძე. ფოტოპირი გადაღებულია პეტერბურგში. მეორე მხარეს აწერია: „ელისაბედ ნიკოლაძე 1867 წელს“. 16,5×10,5. NP 280.

151. ელისაბედ ნიკოლაძე. ფოტოგრაფია ი. ვასილევსკის ქუთაისში. 1874 წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს აწერია: „ჩემ საყვარელ შვილს ანასტასიას სახსოვრად ელისაბედ ნიკოლაძის აგან ჩუოდ-წ. მისის ივ.“ იესე იგი: 1874 წ. მისის 16). 10,5×6. NP 280.

152. ისეთივე ფოტოსურათი, რომელსაც აწერია: „ჩემ საყვარელ შვილს ოლიმპიადას სახსოვრად ელისაბედ ნიკოლაძის აგან“. NP 288.

153. ისეთივე ფოტოსურათი, რომელსაც აწერია: „ჩემ საყვარელ დის წულს მარიამს სახსოვრად ელისაბედ ნიკოლაძის აგან“. NP 328.

154. ელისაბედ ნიკოლაძე. გადიღებული ფოტოსურათი 40×28. NP 200.

155. იაკობ ნიკოლაძე. ფოტოსურათი გადაღებულია ქუთაისში. 186... წ. 10×6,5. NP 281.

156. იაკობ ნიკოლაძე. გადიღებული ფოტოსურათი. 40×28. NP 199.

157. ნ. ნიკოლაძის დედ-მამა და და-ძმები: მამა — იაკობი, დედა — ელისაბედი. დები, მარცხნიდან: ეკატერინე, ანასტასია, ეფროსინე, ოლიმპიადა, ძმები: შუათანა — ვლადიმერი და უმცროსი — კონსტანტინე. ფოტოსურათი გადაღებულია ყოფილა ქუთაისში 186... წ. ფოტოპირი გადაღებულია ა. მიხაილოვის მიერ ქუთაისში. 12,5×15,5.

NP 207, 248.

158. ნატალია ქორქაშვილისა (ნ. ნიკოლაძის უფროსი და), თავისი შვილით ოლგათი. 9,6×6. NP 284.

159. ნატალია ქორქაშვილისა, მისი მეუღლე ლუკა ქორქაშვილი, შვილები: გრიგოლ (გრიშა), ოლგა (ოლინკა), ოლიმპიადა (ლიპა), ნატალია, ელისაბედ, აკაკი, ალექსანდრე (სანდრო), მარიამ (მასია, შემდეგ ჩიქოვანის მეუღლე). 22×27. NP 201.

160. ანასტასია (ანჩიკა) ნიკოლაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს აწერია: „ანჩიკა ნიკოლაძე. 1862 წ.“. 9×5,5. NP 287.

161. ანასტასია ნიკოლაძე. ფოტოსურათი 10×6. NP 705.

162. ანასტასია ნიკოლაძე. ფოტოგრაფია ი. ვალიშევსკის ქუთაისში. მეორე მხარეს აწერია: „ჩემს საყვარელ და მაშო წერეთელს ანასტასია ნიკოლაძისაგან 1874 წელს“. 10,5X6. NP 880.

163. ისეთივე ფოტოსურათი. NP 888.

164. ანასტასია ნიკოლაძე. უცნობი მოწაფე, ლევან წერეთელი, სუსანა ჯანაშია, კონსტანტინე ნიკოლაძე — წიგნს კითხულობს. ფოტოსურათი გადაღებულია ქუთაისში ნიკოლაძეების ბინაზე. 1913 წ. 4X5. NP 837.

165. ანასტასია ნიკოლაძე. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის ქუთაისში. 1917 წ. (ფოტოსურათის მარჯვენა ნაპირი ჩამოჭრილია). 11X5,5. NP 882.

166. ანასტასია ნიკოლაძე და მისი დისწული. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის ქუთაისში. 1917 წ. (ფოტოსურათის მარჯვენა ნაპირი ჩამოჭრილია). 10X8,5. NP 834.

167. ვლადიმერ ნიკოლაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს აწერია: „ვლადიმერ ნიკოლაძე ნიკოს ძმა“. 186... წ. 10,5X6,5. NP 888.

168. იგივე. 10X6,5. NP 801.

169. ვლადიმერ ნიკოლაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს აწერია: „ელ. ნიკოლაძე გარდაიქვალა ციურისში“. 187... წ. 10X6,5. NP 802.

170. ვლადიმერ ნიკოლაძე. გადაღებული ფოტოსურათი. 23X17. NP 205.

171. მოწაფე ქალთა ჯგუფი: მარჯვნივ ზის ოლიმპია და ნიკოლაძე, შუაში დგას აგრაფენა ჯათარაძე. ქუთაისი. 186... წ. 17X20. NP 504.

172. ოლიმპიადა, ნიკოლაძე. ფოტოგრაფია Ganz-ის ციურისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა ნაწილობრივ. წაშლილია, ამოიკითხება: „... ო. ნიკოლაძისგან 18... (ივლ. 22) სახსოვრად... პორტრეტი, მაგრამ ამ სიმორიდან სხვა კვერს, რას ვიშოვიდი“. 10,5X6. NP 818.

173. ოლიმპიადა ნიკოლაძე და მისი უმცროსი და ეფროსინე ნიკოლაძე. 187... წ. ფოტოპირი-მოგვიანებით გადაღებულია ა. მიხაილოვის ფოტოგრაფიაში. 11,5X7. NP 706.

174. ეკატერინე ნიკოლაძე ზის პირველ რიგში მარჯვნივ. მეორე რიგში მარცხნიდან სხედან: ანასტასია ნიკოლაძე, ოლიმპიადა ნიკოლაძე, ერისთავი ელეონორა, უცნობი ქალი. დგანან მარცხნიდან მარჯვნივ ეფროსინე და ეფროსინე ნიკოლაძე. 13X16,5. NP 701.

175. ეკატერინე ნიკოლაძე, ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 187... წ. 10,5X6. NP 890, 810.

176. ეკატერინე ნიკოლაძე. ფოტოსურათზე მიწერილია: „იაკობ ნიკოლაძის ასული ეკატერინა“. მეორე მხარეს აწერია: „28 ნოემბერსა 1875 წელსა ვიყავით უფ. კოკოჩაშვილის აბანოში“. 10X6. NP 898.

177. ეკატერინე ნიკოლაძე — ზის სკამზე, დგას მისი უმცროსი და ეფროსინე. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს ქუთაისში. სურათის მეორე მხარეს აწერია: „1877-го года 20 марта „Олимпко“. შემდეგ მიწერილია: „ალ. კიკინაძის ქალთა წრის აქტივი“. 10,5X6,5. NP 877.

178. ისეთივე ფოტოსურათი, რომელსაც მეორე მხარეს აწერია: „1877 года 20 марта. Датико“. NP 704.

179. მარცხნივ — ეკატერინე ნიკოლაძეა, მარჯვნივ — ეეგენია ჩხეიძე. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის და მ. კაჩუხოვის ქუთაისში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „М. Е. Церетели от Е.в. Н. Чхеидзе“. კვეთით სხვა

ხელით: „კატო ნიკოლაძე და ევ. ჩხეიძე როლებს სწავლობენ მოხალისეთა მორიგი დადგმისათვის 1870-ანი წლები“. 16,5×11.

NP 873, 875.

180. **კატერინე ნიკოლაძე**. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 188... წ. 16×10,5. NP 870.

181. **კატერინე ნიკოლაძე**. ფოტოგრაფია. ვ. ვოუუცის. ქუთაისში. 188... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „კატო ნიკოლაძე“. 16×10,5. NP 880.

182. **კატერინე ნიკოლაძე**. მასთან გადაღებული არიან მისი დისწულები, გიორგი წერეთლის შვილები: ელენე, ლევან, შუაში — ირაკლი. ტოფოგრაფია ა. გერმანის თბილისში. 1896 წ. 24,5×17. NP 338.

183. **კატერინე ნიკოლაძე**. ზის ეტლში. იქვე დგას გიორგი ნიკოლაძე. გადაღებულია ფოტოში 1907 წელს ბესარიონ ჭიჭინაძის მიერ. 9×12. NP 339.

184. ფოტის ტაძრის თავზე დგანან: **კატერინე ნიკოლაძე** და მისი დისწული ბესარიონ ჭიჭინაძე. სურათი გადაღებულია 1907 წ. გიორგი ნიკოლაძის მიერ. 12×9. NP 430.

185. **კატერინე ნიკოლაძე** და მისი დისწული ლევან წერეთელი. სურათი გადაღებულია ქუთაისში ნიკოლაძეების სახლის კიბესთან. 1913 წ. 18×13. NP 885.

186. **კატერინე ნიკოლაძე**. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის ქუთაისში. 1917 წ. 11×10,5. NP 881.

187. **კატერინე ნიკოლაძე**. და მისი უმცროსი დისწული. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის ქუთაისში. 1917 წ. სურათის მარცხენა ნაპირი ჩამოკრილია. 11×10,5. NP 889.

188. **ეფროსინე ნიკოლაძე**. ფოტოგრაფია ვიქტორ ვოუუცის ქუთაისში. 187... წ. 16×10,5. NP 874.

189. **ეფროსინე ნიკოლაძე**. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში სურათის მეორე მხარეს აწერია: „1885 წ. აგვისტო“. 11×6,5. NP 805.

190. **ეფროსინე ნიკოლაძე** და მისი უმცროსი ძმა კონსტანტინე ნიკოლაძე. 187... წ. 9,5×5,5. NP 707.

191. ბავშვების ჯგუფი. მარცხნიდან: კონსტანტინე ნიკოლაძე, შემდეგ მისი დეიდაშვილები: დავით, პლატონ და მიხეილ ხელთუფლი შვილები. ფოტოგრაფია ვ. ვოუუცის ქუთაისში. 187... წ. სურათს ქვემოთ მიწერილია: „კოწია ნიკოლაძე, დათიკო, პლატონ, მიშა ხელთუფლიშვილები“. 16×10,5. NP 844.

192. **კონსტანტინე ნიკოლაძე** ზის დაბლა, შუაში დგას კემულარია, მარჯვნივ, ჩოხაში ივანე შარაშიძეა, დანარჩენი პირები უცნობია. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს თბილისში 188... წ. 16×10,5. NP 808.

193. **კონსტანტინე ნიკოლაძე** თავის პირველ ცრლთან. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. 189... წ. 17,5×11,5. NP 858.

194. მარცხნიდან: ლევან წერეთელი, ანასტასია ნიკოლაძე, კონსტანტინე ნიკოლაძე, სუსანა ჯანაშია. შუაში ზის კ. ნიკოლაძის უფროსი შვილი ეკატერინე (კატულია). ფოტოსურათი გადაღებულია ნიკოლაძეების სახლის კიბეზე ქუთაისში. 1913 წ. 9×14. NP 886.

195. **გიორგი წერეთელი** თავისი შვილებით: ელენე, ლევან და ირაკლი. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის და მ. კაჩუხოვის. 1886 წ. 15×10,5. NP 867.

196. გიორგი წერეთელი. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის თბილისში. 189...
წ. 16×10,5. NP 855.

197. გიორგი წერეთელი. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის თბილისში. 189...
წ. 16×10,5. NP 854.

198. გიორგი წერეთლის უმცროსი შვილი. სურათი დაბეჭდილია ღია
წერილზე. NP 841.

199. ბაღში სხედან მარცხნიდან: ელენე წერეთელი --- დემო-
ლონი, თამარ ნიკოლაძე, ალბერ დემოლონი. ქ. ლაონი. 1923 წ.
8,5×11. NP 270.

200. ელენე დემოლონი დგას ქუჩის ნაპირას. ფოტოსურათის მეორე მხა-
რეს ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „Эленко в Елант—Монне у казино. Это то же
сам от меня. Н.“ 1923 წ. 7×11,5. NP 277.

201. ელენე და ალბერ დემოლონები. ფოტოსურათი გადაღებულია ქ. ლა-
ონში, 1923 წელს. 7×11,5. NP 278.

202. სხედან მარცხნიდან: ელენე დემოლონი, მისი ძმა, უცნობი
ქალი და ალბერ დემოლონი. სურათი გადაღებულია დემოლონების ბი-
ნაზე ქ. ლაონში. 1923 წ. 9,5×6. NP 280.

203. ალექსი ჭიჭინაძე. ფოტოგრაფია გოლდენფანის ქუთაისში.
10,5×6,5. NP 700.

204. ალექსი ჭიჭინაძე. ფოტოგრაფია მიხაილოვისა და კაჩუხოვის ქუთაის-
ში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ანასტასია იაკობის ასულს ნიკოლა-
ძეს, ნიშნად მისდამი პატივისცემისა. ალექსისაგან. 1883 წელი 10 დეკემბერი“.
16,5×11. NP 578.

205. ალექსი ჭიჭინაძე. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის და მ. კაჩუხოვის
ქუთაისში. სურათის მეორე მხარეს აწერია: „ნინა ბესარიონის ასულს ხელ-
უფლიშვილს 1884 წ.“. 10×6,5. NP 808.

206. ბესარიონ (ბესიკ) ჭიჭინაძე. ფოტოგრაფია ს. ბორაკჩიევის. მეორე
მხარეს წარწერა: „Дорогому дяде Нико от Бесика. 1912“ რ. 9×6,5. NP 340

207. ტატა (თამარ) ჭიჭინაძე, თეთრ ვირზე ზის. მასთან ერთად უცნობი
ბავშვები. სურათი გადაღებულია სოფ. დიდ-ჭიხაიში. 189... წ. 9×14.
NP 408, 500.

208. პატარა ალექსი—ალექო ჭიჭინაძე [ბეს. ჭიჭინაძის ვაჟი]. ფოტოსურათი
დაბეჭდილია ღია წერილზე. 1929 წ. 14×9. NP 483.

209. ბეტა (ელისაბედ) ჭიჭინაძე. სლექსი ჭიჭინაძის შვილი. ფოტოსურა-
თის მეორე მხარეს აწერია: „კატოს“. 189... წ. 10×6. NP 488.

210. ლუკა ქორჭაშვილი. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს ქუთა-
ისში 186... წ. 10×6. NP 880.

211. ქორჭაშვილები: გრიგოლ, ოლიმპიკა და, ნატალია, ოლგა,
187... წ. 10×6. NP 885.

212. ბესარიონ ხელთუფლიშვილი. 186... წ. 10×6,5. NP 715.

213. ეფემია ხელთუფლიშვილი. 10×6. NP 711.

214. ნინო ხელთუფლიშვილი. ფოტოგრაფია ა. ნავოლოვის ქუთაისში.
სურათის მეორე მხარეს წერია: „ჩემს საყვარელ დეიდაშვილს ანიჩკას ნინო
ხელთუფლიშვილისაგან სამახსოვროდ. 1875 წელს 16 ივლისს“. 10×6. NP 718.

215. მარიამ ხელთუფლიშვილი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს ფანქრით წერია: „ნინოს მამიკო ხელთუფლიშვილი“. 188... წ. 10,5×6. *NP 718.*

216. ელისაბედ ხელთუფლიშვილი. ფოტოგრაფია შენფელდის პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „ჩემს საყვარელ დას ნინოს სამახსოვროთ. ლიზიკრ“. 188... წ. 10×6. *NP 712.*

217. ოლგა ხელთუფლიშვილი. 186... წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Ол. Хелтупова“ [ამას უძღვნა ნ. ნიკოლაძემ— „Провинциальные картины“, რომელიც დაბეჭდილია ეურნალში— „Современник“, 1864, № 8]. 10,5×6,5. *NP 714.*

218. დავით ხელთუფლიშვილი. ფოტოგრაფია გ. ა. ბორელის. პეტერბურგში. 187... წ. 15,5×11. *NP 482.*

219. პლატონ ხელთუფლიშვილი. ფოტოგრაფია გ. ა. ბორელის. პეტერბურგში. 187... წ. 15,5×11. *NP 481.*

220. პლატონ ხელთუფლიშვილი. ფოტოგრაფია გ. ევანიასი თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „პროფ. პლატონ ხელთუფლიშვილი. 1937 წელს“. 17×11,5. *NP 848.*

221. მიხეილ ხელთუფლიშვილი. (ბავშვობისას, ჩოხა აცვია). 187... წ. სურათი, როგორც ეტყობა, ამოჭრილია დიდი სურათიდან. 5×3. *NP 818.*

222. ხელთუფლიშვილები: მარცხნივ — მიხეილი, შუაში — დავითი, მარჯვნივ — პლატონი. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის და მ. კაჩუხოვის, ქუთაისში. 189... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „ეს გრუპა ჩემია, ოლინკა“. შემდეგ რ. ნიკოლაძის ხელით: „პლატონ, დავით და მიშა ხელთუფლიშვილები“. 17,5×11. *NP 842.*

223. ხელთუფლიშვილები: დავით, ეფემია, ელისაბედ, პლატონ. ფოტოგრაფია გ. ა. ბორელის პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „დაძმა ხელთუფლიშვილები პეტერბ-ში 1882 წელს. დათიკო, ფეფიკო, ლიზიკო, პლატონ“. 16,5×11. *NP 801.*

224. შაია მიქელაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „შაია მიქელაძე, გ. ზდანოვიჩის დედა“. 187... წ. 10×6. *NP 718.*

225. კონსტანტინე მიქელაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Константин Микеладзе брат Маии, матери Г. Здановича, Дед Жени [Евгения] Микеладзе“ 187... წ. 10,5×5,5. *NP 717.*

226. შინადორა ლორთქიფანიძე. ფოტოგრაფია დ. ერმაკოვის, თბილისში. 187... წ. 16,5×11. *NP 477.*

227. ტარიელ ლორთქიფანიძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „მამას დედის ახლობელი ნათესავი ტარიელ ლორთქიფანიძე. ილარიონ, კოწია და ბესო ლორთქიფანიძეების მამა“. [მეორე ასეთი სურათი. როგორც ქართველი მამაკაცის ტიპის ამსახველი, ნ. ნიკოლაძეს გაუფრავნია საფრანგეთში აღფონს დოდესთვის]. 24×16. *NP 850.*

228. შალიკაშვილი [ნ. ნიკოლაძის მამიდაშვილი უნდა იყოს]. ფოტოსურათის მეორე მხარეს ფანქრით აწერია: „შალიკაშვილი“. 187... წ. 10×6,5. *NP 748.*

229. გრიგოლ ღამბარაშვილი დეკანოზი [ცოლად ყავდა ნ. ნიკოლაძის მამიდაშვილი, კეკე]. ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის თბილისში. 189... წ. სურათის ქვემოთ მიწერილია: „Прот. Григ. Гамбаров“. 16,5×11 *NP 340.*

230. თამარ თუმანიშვილი, თავდახურული, ქათიმში გამოწყობილი. კრიალოსნით ხელში ზის სავარძელში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ო. გურამიშვილის ბებია დედის მხრით, თამარ თუმანიშვილი, დიმიტრი, გიორგი და ალექსანდრე თუმანიშვილების დედა. იყო დიდი მწიგნობარი, რჩეულ სტუმართმოყვარე ქალი. უყვარდა ილიას და ნ. ნიკოლაძის მიღება [იკოლა] ძველი ქართული ლექსების ჩართვა ბაასში. სტუმრებს ტახტზე მოკეცილი იღებდა. ალექსანდრე] II-ის მოკვლა რომ აცნობეს, ტახტიდან ჩამოვარდა მოთქმით და გლოვის რიტუალის დაკვას აპირებდა, მაგრამ როდესაც შვილიშვილმა დავით გურამიშვილმა მას უთხრა ხუმრობით: „ბებია. ეს ხომ ის მეფე არის, ბატონყმობა, რომ მოსპოო“, ბებია იმ წამსვე ტირილი შესწყვიტა და დანდა: „ამიყვანეთ ტახტზე, ასეთ მეფეზე ახია სიკვდილო“. 26,5×22.

NP 811.

231. ქეთევან გურამიშვილი, რევან თუმანიშვილის ასული. სკამზე ზის კრიალოსნით ხელში, თავდახურული. გადაღებულია ფოტოში ნ. ნიკოლაძის მიერ 1895 წ. 17×13,5. NP 848, 822.

232. ქეთ. გურამიშვილი. — იგივე ფოტოსურათი. წელ ზევით გადაღებული. 21×13. NP 840.

233. ქეთ. გურამიშვილი. — ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 1860—70 წწ. 10×6. NP 838.

234. ხხედან მარჯნიდან: ქეთევან გურამიშვილი, ნ. ნიკოლაძე, ნინო გურამიშვილი, მარიამ გურამიშვილი. სურათი გადაღებული ყოფილა თბილისში 1881 წ. ეს ფოტოპირია. 11,5×17. NP 828.

235. დავით გურამიშვილი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს აწერია: „11 сентября 1875 года“. შემდეგი მინაწერი: „დ. გურამიშვილი პირველი ხალხოსანთაგანი“. 10,5×6,5. NP 881.

236. დ. გურამიშვილი. — ფოტოგრაფია ვ. ბარჯანოვის თბილისში. 187... წ. 10×6. NP 885.

237. დ. გურამიშვილი. — ჩოხაშია გამოწყობილი. ფოტოგრაფია მიხაილოვის და კაჩუხოვის ქუთაისში. 188... წ. 10,5×6,5. NP 830.

238. დ. გურამიშვილი. — ისეთივე ტანისამოსით. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. 189... წ. 20,5×9,5. NP 848.

239. დ. გურამიშვილი. — ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „დავით გურამიშვილი მიუნხენში“. 1888—89 წწ. 10,5×6,5. NP 887.

240. დ. გურამიშვილი. — ჩოხაში. მასთან ერთად გადაღებულია ბრელიძე [სახელი ვერ გავიგეთ]. ფოტოგრაფია მიხაილოვის და კაჩუხოვის ქუთაისში. 188... წ. 10,5×6,5. NP 881.

241. დავით გურამიშვილი და პატარა ივერიკო, დავით მიქელაძის ვაჟი. ორივეს ჩოხა აკვია. ფოტოგრაფია მიხაილოვის და კაჩუხოვის ქუთაისში. 189... წ. 16,5×11. NP 840.

242. დ. გურამიშვილი. — სათვალეებით. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. 189... წ. 17×11. NP 860.

243. მარიამ გურამიშვილი. — ფოტოპირი. სურათის მეორე მხარეს წერია ფანქრით: „მარიამ გურამიშვილი (მამო) შემდგომ ჯავრიშვილი. 1863—1922 წწ“. 10,5×6,5. NP 889, 840.

244. დ. გურამიშვილი: — ფოტოსურათი გადაღებულია 1898 წ. 16,5×10,5.
NP 478.

245. ნინო გურამიშვილი. ფოტოგრაფია ა. იასვონის პეტერბურგში.
188... წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ნინო გურამიშვილი 1871—
1892“. 10,5×6. NP 834.

246. კლარა გურამიშვილი. დავით გურამიშვილის მეუღლე. 16×11.
NP 478.

247. კლარა და ემილია ტიტელ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია:
„კლარა გურამიშვილი თავისი უფროსი დით ემილიათი (სკარჟინსკის ცოლით)“.
188. წ. 14×10. NP 851.

ნ. ნიკოლაძის პირველი ცოლი ბოგუმილა ზემიანსკაია,
მისი შვილები და ნათესავები

248. ბოგუმილა ზემიანსკაია. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. 1871 წ.
ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ბ. ზემიანსკაია ინსტიტუტში. 1871 წ.“.
10×6. NP 816.

249. ბოგუმილა ზემიანსკაია. ფოტოგრაფია Ganz-ის ციურხში. ფოტო-
სურათის მეორე მხარეს წერია: „ბოგუმილა (ბოცია) ზემიანსკაია. გადაღებუ-
ლია ციურხში, სადაც დანარჩენებმა არ გადაიღეს სურათი და „უღელი“-ს
არქივს მათი სახე არ დარჩა. ციურხი. 1873 წელი“. 16×11. NP 871.

250. ბოგუმილა ზემიანსკაია-ნიკოლაძე. კალთაში უზის პატარა შვილი
ნინო (თელიკო). სურათი გადაღებულია თბილისში 1877—78 წწ. 16×11.
NP 808.

251. ბოგუმილა ზემიანსკაია-ნიკოლაძე. ფოტოგრაფია Lacombe ენევეაში.
სურათის მეორე მხარეს წერია: „ბ. ზემიანსკაია-ნიკოლაძე 34 წლის ასაკში. ენ-
ევეაში 1888 წელს“. 16,5×10,5. NP 807.

252. ნინო (თელიკო) ნიკოლაძე. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში
1877—78 წწ. სურათის მეორე მხარეს აწერია: „თელიკო“. 10,5×6,5. NP 810.

253. ნინო (თელიკო) და ელისაბედ (ლოლო) ნიკოლაძეები. ფოტოგრა-
ფია ლევიცკის პეტერბურგში 1882 წ. 10,5×6,5. NP 811.

254. ნინო და ელისაბედ ნიკოლაძეები. ფოტოგრაფია Lacombe ენევეა-
ში. 1888 წ. 16,5×10,5. NP 808.

255. ნინო ნიკოლაძე — მარცხნივ, მარჯვნივ — ე ლ ე ნ ე წ ე რ ე თ ე ლ ი.
ფოტოგრაფია დ. ერმაკოვის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია:
„ელიკო, თელიკო. 1897 წ. 20 მაისი“. 9×6,5. NP 812.

256. ნინო და ელისაბედ ნიკოლაძეები. ფოტოსურათი გადაღებულია ბი-
ნაზე პარიზში 1901 წ. 9×6,5. NP 817.

257. ნინო (თელიკო) ნიკოლაძე — შუაში, ე ლ ი ს ა ბ ე დ (ლ ო ლ ო) ნ ი-
კ ო ლ ა ძ ე — მარჯვნივ, ე ლ ე ნ ე წ ე რ ე თ ე ლ ი — მარცხნივ. გადაღებულია
პარიზში 1904 წ. 9×10. NP 810.

258. ოღვა, — ბოგუმილა ზემიანსკაიას და. ფოტოსურათის მეორე მხა-
რეს წერია: „Даша червей.—Ольга Землянская старшая сестра Б[огумила] Т[елико-
доровны]. 10×6. NP 814.

259. ოდა ზემიანსკაია. ფოტოგრაფია ე. ბარკანოვის, თბილისში. 187... წ.
16×11. NP 808.

260. ზემიანსკი — ბოგუმპლა ზემიანსკაიას ძმა. ფოტოგრაფია გ. ბორელის პეტერბურგში 187... წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Кажется брат Бог. Гел. Замрянской (старший)“ 10,5×6. *NP 818.*

ნ. ნიკოლაძის შვილობილი
ნინო მაკაროვა-ზურაბიშვილი თავის ქმარ-შვილით

261. ნინო მაკაროვა — მარჯენიე, ნინო ბერძენიშვილი — მარცხნაე. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის და მ. კაჩუხოვის, ქუთაისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „ნინუსია მაკაროვა ქუთაისის გიმნაზიაში (პანსიონში) ნინო ბერძენიშვილთან ერთად“. 188... წ. 10,5×6,5. *NP 828.*

262. ნინო მაკაროვა-ზურაბიშვილი. ფოტოგრაფია ი. შიხმანის, თბილისში. 190... წ. 11×6,5. *NP 821.*

263. ივანე ზურაბიშვილი. ფოტოგრაფია რ. ბროდოვსკის, მოსკოვში. სურათის ქვემოთ აწერია: „19. VII. 95. სურამი“. მეორე მხარეს: მამიდა ანიჩკაა ჩემს სახსოვრად. ვანო“. 10,5×6,5. *NP 822.*

264. ივანე ზურაბიშვილი. ფოტოსურათი გადაღებულია კარლსბადში. 189... წ. 5×6. *NP 324.*

265. ნინო ზურაბიშვილი თავისი პატარა შვილით არჩილით. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ნინუსია და არჩილი 1897 წელს სურამში“. 16×10,5. *NP 320.*

266. ნინო, ივანე ზურაბიშვილები და მათი პირველი შვილი არჩილი. ფოტოგრაფია ვ. ცხომელიძის, ქუთაისში. 189... წ. 16×10,5. *NP 819.*

267. ნინო მაკაროვა-ზურაბიშვილი, მისი მეუღლე ივანე ზურაბიშვილი და მათი შვილები: არჩილ, გიორგი, ლევან. ფოტოგრაფია ი. შიხმანის, თბილისში. 1907 ან 8 წ. 16×10,5. *NP 318.*

ნ. ნიკოლაძის მეგობრები და ნაცნობები

268. ვასილ (ვასო) აბაშიძე. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. 187... წ. სურათს ქვემოთ აწერია: „Васо Абашидзе“. 10,5×6,5 *NP 688*

269. ვლადიმერ აბაშიძე. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს ფოთში. 190... წ. 17,5×13. *NP 404.*

270. ვლადიმერ აბაშიძე. ფოტოგრაფია ნ. პერლის პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ნიშნად ვანუსაზღვრელი პატივისცემისა, სამშობლოს დიდებას ნიკოლოზ იაკობის ძეს ნიკოლაძეს. მარად ერთგულის ვლ. ს. აბაშიძისაგან. 2 იელისი, 1909 წ. ფოთი“. 16×10,5. *NP 389.*

271. ივანე აბაშიძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „1877. 21 დეკემბერს. ანატასია ნიკოლაძისას სახსოვრად ივანე აბაშიძისაგან. ქუთაისი“. 9,5×6. *NP 748.*

272. დავით ნიკოლოზის ძე აბდუშელიშვილი. ფოტოპირი. 14×8,5. *NP 604.*

273. ბარბაღლე ანდრიევსკაია. ფოტოსურათი გადაღებულია ოდესაში 186... წ. მეორე მხარეს აწერია მელნით: „ვარვარა გეორგიევნა ანდრიევსკისა“. ფანქრით: „გიორგი შერვაშიძის ცოლის დედა, ექიმი ანდრიევსკის ცოლი თუმანიშვილის ქალი“. 10×6. *NP 814.*

274. ელენე ანდრიევსკაია. ფოტოსურათი გადაღებულია ოდესაში 187... წ. მეორე მხარეს აწერია მელნით: „ელენე ერნესტიევნა ანდრიევსკის ასული“. ფანქრით: „გიორგი შერვაშიძის ცოლი“. 10X6. NP 615.
275. ზადრაძე (ჩოხაში). ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს ქუთაისში 186... წ. 9,5X6,5. NP 604.
276. ზადრაძე. ფოტოგრაფია ტულინოვის მოსკოვში. 187... წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Литат Коли Бадрилзе. сын Задая, товарищ Влад. Николоадзе.“ 10X6,5 NP 603.
277. დიმიტრი ბაქრაძე. ფოტოგრაფია დ. ე. ერმაკოვის თბილისში. 189. წ. 13,5X10. NP 407.
278. კონსტანტინე ბაქრაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ანნა ნიკოლაძისას კოტე ბაქრაძისაგან. დაო გიძლენი ამ ჩემს სურათს. შეიძლება ვერ ჰპოვოთ მაშით მშვენიერების გამოხატულება, მაგრამ გეტყვი კი რომ სიმტკიცის ბეჭედი ასვია მას და უშიშარი ღომივით ბრძოლის ნიშანი აძევს, წინააღმდეგ გარყვნილი საზოგადოებრივი აზრისა. 16 თებერვალს 1875-ს წელსა“. 10,5X6,5. NP 746.
279. ელენე ბახტაძე (ილია ზონელიხ და). ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს ქუთაისში. 187... წ. 10X6,5. NP 788.
280. ელენე ბახტაძე. ფოტოგრაფია ა. მიხაილოვის და მ. კაჩუხოვის ქუთაისში. 188... წ. 10,5X6. NP 787.
281. ილია ბახტაძე (ზონელი). ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „კატოს ნიშნად პატივისცემისა ილიკოსაგან. 1876 წელს 30 სექტემბერს“. 10X6. NP 782.
282. ისეთივე ფოტოსურათი, რომლის მეორე მხარეს წარწერაა: „ანი ჩეკას. — ულაზათო ამ ჩემს სურათს, ფერ მიმკრთალს და სახე მწუხარს, შეიძლება დასავიწყი გიძლენი მარად დაუვიწყარს. იხსენებდე სიყვარულით. შორს იყოს, თუ ახლო იყოს, — ვისც უყვარხარ წრფელი გულით. ნაენობს კი არა — შენს ილიკოს“. NP 733.
283. ილია ბახტაძე. ფოტოგრაფია კ. გენესის პეტერბურგში. სურათი კუთხეშია დაბეჭდილი. მეორე მხარეს წარწერა: „ანთქას ილიკოსაგან 1878 წ. 6 მარტს. პეტერბურგი“. 9X5. NP 734.
284. ელეონორა გურიელი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ოლიმპიადას უძღვნის მისი დაი ელეონორა გურიელი“. 186... წ. 10,5X6,5. NP 376.
285. ელეონორა გურიელი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „გახსოვდეს შენი დაი ელეონორა ჩემო ანასტასია“. ფანქრით წერია: „აკაკის მეგობარი ელეონორა ერისთავი. ჭაბა გურიელის ცოლი“. 187... წ. 10,5X6,5. NP 730.
286. ელეონორა გურიელი. ფოტოგრაფია ვოჟუცკის ქუთაისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „1870 წელსა ნოემბრის 20-სა.
 „ არ მინდა გავხდე ტყვედ ალბომისად
 „ უსაგნო სტუმრებთ გასართევველად
 „ და წინააღმდეგ ჩემის ნებისად

„ემასხურო სხებთა შესაქვევლად“. ამის შემდეგ ფანქრით მიწერილია: „ერისთავის ქალი ელენორა, ჭაბა გურიელის ცოლი“. 10,5×6,5. *NP* 735.

287. მამია გურიელი. ფორტოგრაფია ა. ერმაკოვის თბილისში. სურათზე მიწერილია: „Мамия Дав. Гуріяш“. 10×6. *NP* 802.

288. კონსტანტინე (მურზაყან) დადიშელიანი (1857 წ.). ფოტოპირი დაღებული ფორტოგრაფ ე. ევანას მიერ თბილისში. 20,5×14,5. *NP* 912.

289. ლევან დადიშელიანი. ფორტოგრაფია ე. ეოუტციის ქუთაისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ლ. დადიშელიანისაგან. ე. ნიკოლაძეს. 1872 წ.“ 10,5×6. *NP* 727.

290. ოთარ დადიშელიანი [მოწაფე]. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს ქუთაისში 187... წ. 10×6. *NP* 728.

291. ოთარ დადიშელიანი ფორტოგრაფია ბ. გრაბიუის, ოდესაში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Пусть страдает“. 188...წ. 10×6. *NP* 724.

292. ოთარ დადიშელიანი. ფორტოგრაფია ფ. კირდონოვსკის ელისავეტ-გრადში. სურათზე მიწერილია: „ოთარ (კოწია) და დ-ნი“. მეორე მხარეს წარწერა: „Другу моему которому обещает исправиться от друга, которому обещает скоро состариться“. [მიძღვნილია დავით გურამიშვილისადმი]. 16×11, *NP* 348.

293. ერისთავი [ელენორა, ჭაბა გურიელის მეუღლე]. ფორტოგრაფია ნ. ეოლკოვის ქუთაისში. ფოტოსურათს აწერია „Эристави“ 186... წ. 10,5×6. *N* 702

294. ანდრია ერისთავი. ფორტოგრაფია შენფელდის, პეტერბურგში. 189... წ. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Многоуважаемой княгине Пелагии Ивановне Хосровне Церетели. От А. Эристави“. 14×10,5 *NP* 806 [ეს ფოტოსურათი მოიტანა ანდრია ერისთავის ძმისწულმა მიხეილ ერისთავმა ნ. ნიკოლაძის არქივში შესანახად. 1950 წ.].

295. დავით ერისთავი — დგას, წიგნს კითხულობს; სავარძელში ზის — კონსტანტინე ბებუთოვი. 187... წ. [ფოტოპირი იმ სურათის, რომელიც ინახება ელისაბედ დავითის ასულ ერისთავთან. გადაღებულია ნ. ნიკოლაძის არქივისათვის]. 13,5×9,5. *NP* 584.

296. გიორგი თუმანიშვილი. ფორტოგრაფია Раошჩ ოდესაში. 187... წ. 10×6. *NP* 604.

297. ანასტასია თუმანიშვილი-წერეთლისა. ფორტოგრაფია დ. ერმაკოვის თბილისში. 189... წ. 16×11. *NP* 858.

298. კულა გლდანელი. [გადაღებულია მთელი ტანით, საკიდაო ტანისა-მოსში]. ფორტოგრაფია ე. ბარკანოვის თბილისში. 187... წ. 10,5×6,5. *NP* 484.

299. გიორგი ლახხიშვილი. ფორტოგრაფია ა. მიხაილოვის და მ. კახუხოვის ქუთაისში. 188... წ. მეორე მხარეს წერია: „გიორგი ლახხიშვილი“. 10,5×6,5. *NP* 587.

300. თეიმურაზ ლეჟავა. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ჩემს ნათლულს, ანასტასია იაკობის ასულს ნიკოლაძეს სახსოვრად და ნიშნად გულითადის პატივისცემისა. თ. ლეჟავა. ჩუობს წელს [1872]. ქ. ქუთაისი“. 10,5×6,5. *NP* 720.

301. თ. ლეჟავა. — „ისეთივე სურათი, რომლის მეორე მხარეს წარწერაა: „კატო იაკობის ასულს ნიკოლაძეს, ნიშნად დიდგენილის დღეიდან ჩვენ

შორის ნიადაგის მშვიდობიანობის კავშირისა (თუ მალე არ წაეიჩხუბეთ კიდეც!) და პატივისცემისა, ვუძღვენი ამ ჩემს სახეს. თ. ლეჟავა, 1872, XI, 13". *NP 700.*

302. თ. ლეჟავა. — ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერაა: „ელისაბედ ფირანის ასულს ნიკოლაძისას, ნიშნად უგულითადების პატივისცემისა და სახსოვრად. თ. ლეჟავა. კე-ს [25] ნოემბერს ჩყოე-ს [1875] წ. ქ. ქუთაისი“. 10,5×6. *NP 728.*

303. თ. ლეჟავა. — ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის, თბილისში, სურათის მეორე მხარეს წარწერაა: „ანასტასია იაკობის ასულს ნიკოლაძეს სახსოვრად. თ. ლეჟავა. 29 ოქტომბერს 79 წელს ქ. ქუთაისი. გადაღებულია აგვისტოს 1878 წ.". 10×6,5. *NP 731.*

304. ლეჟავა. [თავდახურულია, აცვია ქართული ტანისამოსი. სახელი უცნობია. თეიმურაზ ლეჟავას და უნდა იყოს. 187... წ.]. ფოტოსურათის მეორე მხარეს ფანქრით აწერია: „Держава“. 10×6,5. *NP 739.*

305. ანტონ ლორთქიფანიძე. ფოტოგრაფია კ. ანდერსონის პეტერბურგში. 188... წ. 105×6,5. *NP 719.*

306. ელენე და ანტონ ლორთქიფანიძეები. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის, თბილისში. 188... წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ლოლა-ელენე ყიფიანი და მისი მეუღლე ანტონ ლორთქიფანიძე“. 10,5×6. *NP 720.*

307. დავით ლორთქიფანიძე. ფოტოგრაფია ნ. დიაგოვჩენკოსი მოსკოვში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „დ. ლორთქიფანიძე, 7 აგვისტო, 1875 წ. მაშეო“. შემდეგ „Дав. Арчил. Лордкипанидзе“ 10,5×6,5. *NP 742.*

308. ვასილ მაჩაბელი. [ჩოხაში]. ფოტოსურათი აწერია: „Кн. Вас. Георг. Мачабели“. 188... წ. 10,5×6,5. *NP 636.*

309. ზაალ მაჩაბელი. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის, თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Артист Мачабели“. 10,5×6,5 *NP 585.*

310. ხოფრომ მგალობლიშვილი. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის, თბილისში. 190... წ. 10,5×6,5. *NP 688.*

311. გრიგოლ მელიქიშვილი. ფოტოსურათის ქვემოთ დაბეჭდილია: Фототграф А. Мелікшвілі. მეორე მხარეს წერია: „[ქეტრე] მელიქიშვილის მამა, გრიგოლი“. სურათი დაზიანებულია. 24×20. *NP 894.*

312. კონსტანტინე შიქაბერიძე და მისი მეუღლე ანა (ნიუტა), სხედან მისი ნათესავები. ფოტოგრაფია ლ. ფ. იბანსკის ფოტოში. 189... წ. 16×11. *NP 478.*

313. დავით მიქელაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „დავით მიქელაძე „მეველე“. 188... წ. 10,5×6,5. *NP 882.*

314. სოფიო მიქელაძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს ფანქრით წერია: „კნ. სოფ. ლორთქიფანიძე-მიქელაძისა სისონიჩკა მიქელაძის დედა“. 10×6. *NP 818.*

315. პეტრე ნაკაშიძე ? ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს ქუთაისში 187... წ. 10,5×6,5. *NP 747.*

316. ალექსანდრე ებისკოპოსი [გვარად ოქროპირიძე. ერთ დროს იყო გურიის-სამეგრელოს ეპისკოპოსად და ცხოვრობდა ფოთში]. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის თბილისში. 189... წ. 16×10,5. *NP 474.*

317. იაკობ ფანცხავა. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის თბილისში. 189... წ. 16×10,5. *NP 498.*

318. გიორგი ქოჩაქიძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „გიორგი ქოჩაქიძე (გ. პალაიდიელი პოეტი). 1864 წ. 19 წლის“. 10×6,5. *NP* 710.

319. გიორგი ქოჩაქიძე. [სამხედრო ტანისამოსში, ნაბად მოხურული]. ფოტოსურათის მეორე მხარეს ფანქრით წერია: „გიორგი ქოჩაქიძე რუსეთში სი-ცოცხლის უკანასკნელ წლებში“. 16,5×11. *NP* 000. (სურათი გამობუნებული).

320. მოწაფე ქალები: ქუთათელაძე (ქვარიანი) და ელეონორა ერისთავი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ერისთავი. ქუთათელაძე (ქვარიანი)“. 187... წ. 11×7. *NP* 703.

321. ნიკოლოზ ლოლობერიძე. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს წერია: ნ. ლოლობერიძე. გადაღებულია 1895 წ. 11×6,5. *NP* 002.

322. ელენე ყიფიანი — მარცხნივ, მარიამ ყიფიანი — მარჯვნივ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „კატოს — ლოლასაგან და მაშოსაგან“. შემდეგ წერია: „Дочь Дмитрия Кишани, Леля Кишани вышла замуж за кн. Лордкипанидзе (либерала и хоршошего) оратора), в которого она влюблена) Машико Хелтуплишвили. Леля—сестра Котэ Кишани). Мама Кишани ее кумина“ 188...წ. 10×6. *NP* 791.

323. ელენე ყიფიანი. ისეთივე ფოტოსურათი. მეორე მხარეს სხვადასხვა ხელით წერია: „Леля и Маша Кишани“. ლოლა ყიფიანი და მაშეკო ყიფიანი“. *NP* 792.

324. კონსტანტინე (კოტე) ყიფიანი. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის, თბილისში. 188... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Конст. Дм. Кишани“ 10,5×6. *NP* 796

325. მიხეილ ქაიხოსროს-ძე ყიფიანი — ზის მარცხნივ. ფოტოგრაფია ა. ასვოიანის, პეტერბურგში. მეორე მხარეს წერია: „Мишо Кишани 1874 г. 15. I“. 10,5×6,5. *NP* 038.

326. მიხეილ ქაიხოსროს-ძე ყიფიანი და მისი მეუღლე ელისაბედი (ალექსანდრე შარვაშიძის ასული). მათ უკან დგას თოფიანი ჯარისკაცი. სურათის ქვემოთ ნ. ნიკოლაძის ხელით მიწერილია: „Мишо Кишани с женой (кн. Шервашидзе)“. შემდეგ ფანქრით წერია: „В кутаисской тюрьме“. [ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 1876 წელს, როდესაც მ. ყიფიანი პირველად დაპატიმრეს, საპატიმროს ეკლესიაში ჯვარი დაიწერა და მაშინვე იტაპით გააგზავნეს ორივე ცოლ-ქმარი ციმბირში]. 16,5×11. *NP* 073.

327. ჩოლოყაშვილი ნინო (დავით წერეთლის ასული). [ქუთაისის თეატრში დადგმული ცოცხალი სურათის „დემონი“-ს მონაწილე]. 188... წ. 16,5×11. *NP* 471.

328. იულია ჩხეიძე (შემდეგ სოლომონ მიქელაძის მეუღლე). ფოტოგრაფია. ა. გერმანის, თბილისში. 188... წ. 10,5×6. *NP* 089.

329. ავქსენტი ცაგარელი. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Марши Ефимовне Церетели в знак глубокого уважения. Авксентий Цагарели 27 апр 1880 года“. 10×6,5 *NP* 796.

330. მარჯორი ცკიტიშვილი. [ლონდონი. 1923 წ.] 7,5×5. *NP* 488.

331. აკაკი წერეთელი. ფოტოგრაფია ფილაპოვიჩის თბილისში. 187... წ. ფოტოსურათი გამობუნებულია. 16,5×11. *NP* 071.

332. აკაკი წერეთელი. ფოტოგრაფია ფილაპოვიჩის თბილისში. 187... წ. 16×11. *NP* 972.

333. აკაკი წერეთელი. ხელში უჭირავს ქილის ქული, მის გვერდით თეთრი ვირია. ფოტოსურათი გადაღებულია ნ. ნიკოლაძის მიერ სოფ. დიდ-ჯიხაიში 1909 წლის ზაფხულზე. [ამ სურათის გატეხილი ნეგატივი ინახება რ. ნიკოლაძესთან. ფოტოპირი გადაღებულია 1949 წელს, თან ახლავს რ. ნიკოლაძის განმარტება, თუ. აკაკი წერეთელმა ხუმრობით რატომ გადაიღო სურათი თეთრ ვირთან]. 10,5×8. *NP 504, 505.*

334. სიმონ წერეთელი. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის თბილისში. 189... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „სიმონ წერეთელი მარშალი“. 24,5×17,5. *NP 388.*

335. პეტრე წულუკიძე. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის, თბილისში. სურათის ბეორე მხარეს წარწერა: „სამთა კრება ნეტარია,

„უმაღლესათ დამტკბარია.
„რადგან თქვენი უხვი გული
„მათთვის მუდამ მლიმარია.
„მაგრამ სამთან მეოთხეცა,
„რომ არ მოხდეს არ იქნება
„და მაშინ ჩემი გულიც სიამებით
„ალივება. — პ. წულუკიძე. პოეზია“ ალექსის.

1878.. 10. 7. ქუთაისი“. 10,5×7,5. 10,5×7,5. *NP 740, 741.*

336. ილია ჭავჭავაძე. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს თბილისში 187... წ. 10,5×6. *NP 670.*

337. სხედან მარცხნიდან: ეკატერინე ჭყონია, მარიამ მაჩაბელი, აგრაფენა ჯაფარიძე. დგანან მარცხნიდან: მარიამ წერეთელი, ელენე ვერცინისკაია. ფოტოსურათი გადაღებულია ქუთაისში 1873 წ. 14×11. *NP 610.*

338. ალექსანდრე ჭყონია. ფოტოგრაფია მიხაილოვის და კაჩუხოვის ქუთაისში. მეორე მხარეს წარწერა: „Екатерине Яковлевне Николадзе в знак искреннего уважения От А. Чкония. 1883, 9, III. Кутаис“. 11×6,5 *NP 671.*

339. ბესარიონ ხოფერია. სარკეში მოჩანს ნ. ნიკოლაძე, რომელიც იღებს ამ ფოტოსურათს. ფოთი. 189... წ. 9×6. *NP 435.*

340. ბესარიონ ხოფერია — დგას მარცხნივ, მარჯვნივ დგას — ვლადიმერ მაღალაშვილი; სხედან, მარჯვნივ: მარგარიტა ტოიშან (არფაზე დამკვრელი ქალი), გვერდით მისი აკომპანიატორი ქალი. ფოთი. 190... წ. 13×18. *NP 480.*

341. ხოფერია, ჩოხაში გამოწყობილი, მასთან დგას ალექსანდრე (სანდრო) გუგუშვილი. სხედან მოხეტიალე უცნობი პირები. ფოთი. 190... წ. 17,5×12, *NP 490.*

342. დიმიტრი ხოფერია. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „დიმიტრი ბიჭიას ძე ხოფერია“. 187... წ. 10×6,5. *NP 870.*

343. აგრაფენა ჯაფარიძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს მკრთალად აჩნია წარწერა: „Марии Церетели от Аграфены Джапаридзе. 1870-го года 12 дек.“ 10×6, *NP 699.*

344. თეიმურაზ ჭაფარიძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ჩემს დას ანჩიკას სასოსოვრად თეიმურაზ ჭაფარიძე. 1875 წ. 29 ნოემბერს“. 10,5×6. *NP* 744.

345. სხედან მარცხნიდან: უცნობი პიროვნება, ნინო გედევანიშვილი, ეფროსინე ჭიჭინაძე, კონსტანტინე მიქაბერიძე, მისი ძმისწული ი. მიქაბერიძე. დგანან მარცხნიდან: ა. სოკოლოვსკაია, ანა მიქაბერიძე, ალექსი ჭიჭინაძე, ბესარიონ ხოფერიძე. ფოტოსურათი გადაღებულია ნ. ნიკოლაძის მიერ სოფ. დიდ-ჩხიბიშში 1907 წ. 12,5×17. *NP* 208.

346. ნ. ნიკოლაძის ოთახა ლონდონში. წიგნების კარადასთან დგას მარჯორი ციტიშვილი. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „მამას ოთახი ლონდონში 1920—1924 წელს“. 9×12. *NP* 300.

347. ბერ. ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის, თბილისში. 188... წ. [აქვია ჩოხა-ახალუხი]. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Бер служащий у Ротшильда“ 16,5×10,5 *NP* 387.

348. ანა ბოკიო. ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის, თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Приятєлю моему от искренно любящей его А. Боккии. 1875 г.“ 16×11. *NP* 470.

349. ვლადიმირ დომბროვსკი. ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის, თბილისში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Владимир Ник[олаевич] Дамбровский отец Ан[ны] Влад-[имировны] Худаловой“. 187... г. 10,5×6,5 *NP* 001.

350. ვასილი ველიჩკო. ფოტოგრაფია ნ. ა. ჩენსოკოვის, პეტერბურგში, სურათის ქვემოთ წარწერა: „Глубокоуважаемому родителю „Нового обозрения“, в знак сердечной симпатии к обоим, от смиренного собрата по перу, Василий Величко. СПб. 5—17 ноября 89 г.“ 16×10,5. *NP* 390.

351. ვასილი ველიჩკო. ფოტოგრაფია ე. მროზოვსკაიასი პეტერბურგში. სურათის ქვემოთ წარწერა: „Глубокоуважаемому Николаю Яковлевичу Николоадзе на добрую память от В. Величко. 31 марта 96 г. СПб.“ 16,5×10,5 *NP* 400.

352. ილენა ვერცინსკაია. ფოტოგრაფია ვასილენსკის, ქუთაისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Мелл Верцинская“. 10,5×6,5. *NP* 406.

353. ე. ვესელოვსკოროვა. ფოტოგრაფია Ch. Bergamasco პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Уважаемому Николаю Яковлевичу от Е. Веселовзоровой 11 декабря 1881 г. Петербург“. 16,5×11,5 *NP* 384.

354. რ. ვესელოვსკოროვა. ფოტოგრაფია Orlay de Kargა თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Александрѣ Георгіевнѣ Яковлевои от Р. Веселовзоровой 26 декабря 1878 г.—„Во мне живут два человека и один из них не дает жпть другому“—Тургенев („Новь“). 16,5×11,5. *NP* 385.

355. ვონენსენსკაია. ფოტოგრაფია ა. ე. ბოიარსკაჲ, მოსკოვში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის წარწერა: „Папина знакомая Вознесенская в Ставрополе 1881 г.“ 16,5×11. *NP* 398.

356. პაველ ვოლხოვსკოი. ფოტოგრაფია ს. ი. ვოლხოვსკოის, ქ. ნოვოჩერკასკო. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „В память вместе проведенных дней в войну 1877—78 года, Н. Николадзе от Павла Волховского. 20 июня 1881 года. Харьков“. 10,5×6. *NP 408.*

357. ლევ მეჩნიკოვი. ფოტოგრაფია E. Garcin ენევაში. 187... წ. სურათზე მიწერილია: „Л. Н. Мечников“. 10,5×6,5. *NP 627.*

358. ლევ მეჩნიკოვი ფოტოგრაფია Nadar პარიზში. სურათზე მიწერილია: „Лев Ильич Мечников“. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Кавказско-петербургским новобрачным, на память от старого японско-женевского хрича Clagens. 28-I, 84 г.“ [სურათის უძღვნის ოლგა და ნიკ. ნიკოლაძეებს]. 16,5×11. *NP 702.*

359. ნიკიტინა. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის წარწერა: „Кажется Никитина, служившая с папой на жел[езной] дор[оге] в Петербурге. Потом ее сослали“ [1882—1884 гг.]. 10,5×7,5. *N 406.*

360. ხერგეი პალაშკოვსკი და ვ. ნენაშევ. ფოტოსურათი, გამოჭრილია ჯგუფიდან და ჩასმულია მუყაოს ჩარჩოში, რომელსაც ნ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „С. Е. Палашковский и В. Ненашев (основ. Ейской жел. дороги)“ 190... 17×12. *NP 216.*

361. ნიკოლაი სიმბორსკი. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Симборский“ 17×11. *NP 652.*

362. ნიკოლაი სიმბორსკი. ფოტოსურათზე მიწერილია: „Н. В. Симборский“. 16×10,5. *NP 677.*

363. ნიკოლაი სიმბორსკი. გადიდებული ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Поэт Симборский сотрудник „Обзора“. 27,5×21. *NP 218.*

364. ფარხანდა ტალიშინსკაია. სკამზე ზის ქალი თავის ეროვნულ ტანსაცმელში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Фарханда Талышинская в г. Ленкорань“ 10,5×6. *NP 407.*

365. ა. შესტერიკოვი. ფოტოგრაფია ე. მ. ლედერმიულერის, როსტოვში. ფოტოსურათზე წარწერა: „Ростов—Д. 1896 г. 6 ноября. Уминому, сильному волеи, твердому духом, не изнемогающему в борьбе жизни мялomu любимому Н. Я. Николадзе А. Шестериков“. მეორე მხარეს: „На память о Поги, его порте и хорошей работе 1892—1896 года! Помните ли дорогой друг, когда я на завтраке в честь незабвенного Михаила Ильича Казви, я сказала тост за человека, который видит дальше своего носа? Это были Вы дорогой Николай Яковлевич и таких людей в любимой России мало!“ 16×11. *NP 802.*

366. უცნობი ქალის პორტრეტი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Малознакомому и по первому впечатлению мялomu человеку и наверное в будущем хорошему другу г. Николадзе от С. А. Вол. 23 июля Тифлис“. 10,5×6,5 *NP 409.*

ოლგა ნიკოლაძის მეგობრები
და ნაცნობები

367. ეკატერინე გაბაშვილი, შუაში—ელენე ყიფიანი. მარჯვნივ — ეკატერინე (კეკე) მესხი. 187... წ. 13,5×10,5. *NP 858.*

368. ეკატერინე გაბაშვილი, ეკატერინე მესხი და ელენე ყიფიანი. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის, თბილისში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „ეკატერინე რევანის ასული თარხნიშვილისა (გაბაშვილის მეუღლე), ეკატერინე გრიგოლის ასული მელიქიშვილისა (სერაგი მესხის მეუღლე), ელენე დიმიტრი ყიფიანის ასული“. 10,5×6,5. *NP 803.*

369. გიორგი ჯღედვანიშვილი. ფოტოსურათი გადაღებულია გიორგი ნიკოლაძის მიერ ოთახში. თბილისი, 1931 წ. იანვარი. 5×5,5. *NP 800, 807.*

370. ფეფია ელიოზიშვილი. ფოტოგრაფია Boissonnas ენევაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: Студентка] Элиозия дочь ქურქი ია ელიოზოვი. ია сам повез ее в Женеву (с бурдюком вина) и отдал ее на воспитание Ткачеву (Набат)* 187... წ. 10,5×6,5 *NP 878.*

371. ფეფია ელიოზიშვილი და პ. ნ. ტაჩივი. ფოტოგრაფია E. Piron პარიზში. 187... წ. სურათზე წერია: „Ткачев и Элиозова в Женеве“. 10,5×6,5. *NP 817.*

372. ალექსანდრე ელიოზიშვილი, რევაზ ჩოლოყაშვილი, ალექსანდრე ჯანდიერი, მორთულაძე. ფოტოგრაფია Boissonnas ენევაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „ელიოზაშვილი (ელიოზოვი). რევაზ ჩოლოყაშვილი (?), ალექსანდრე (სანდრო) ჯანდიერი, მორთულაძე“. 16,5×10,5. *NP 884.*

373. ივანე თარხნიშვილი. 187... წ. ფოტოსურათზე მიწერილია: „პროფ. თარხნიშვილი“. 11×6,5. *NP 828.*

374. ანატახია თუმანიშვილი. (ქუდი). ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის, თბილისში. 187... წ. 10,5×6. *NP 860.*

375. ანატახია თუმანიშვილი. (უქუდი). *NP 865.*

376. ბარბაღე თუმანიშვილი. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის, თბილისში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Габриэла Туманова сестра Тасо...“ 10,5×6,5 *NP 867.*

377. ეკატერინე მელიქიშვილი. ფოტოსურათის პირი. 187... წ. 14×9. *NP 806.*

378. ეკატერინე მელიქიშვილი-მესხი. ფოტოგრაფია „ამხანაგობა“ როინიშვილის მონაწილეობით თბილისში. 189... წ. სურათის მეორე მხარეს ფანქრით წერია: „Екатерина Мелликова-Месхи (сестра проф. Мелликова, жена Сергея Месхи. Одна из первых студенток грузянок в Швейцарии)“. 16,5×11. *NP 859.*

379. იონა მეუნარგია. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის, თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „იონა მეუნარგია კორფემთან დაახლოვების დროს“. 1875—6 წ. 10,5×6,5. *NP 880.*

380. ვასილ პეტრიაშვილი. ფოტოგრაფია Raoult ოდესაში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „ო. ვურამოვისას სახსოვრათ ვასილ პეტრიაშვილისაგან. 20 სექტემბერს 1873 წელი“. 15×10,5. *NP 892.*

381. ვასილ პეტრიაშვილი. ფოტოგრაფია V. Димо ოდესაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „ვას. პეტრიაშვილი 1874 წელს“. 10,5×6,5. *NP 822.*

382. ალექსანდრე სუმბათაშვილი. ფოტოგრაფია Ganz-ის ცურხონში სურათის მეორე მხარეს წერია: „ალექს. მიხ. სუმბათაშვილი. „ულელი“—
ის წევრი“. 10,5 × 6. *NP825.*

383. ელენე ყიფიანი და მარიამ ყიფიანი. 187... წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „მაშიკო წერეთელს მამო .და ლოლა ყიფიანისაგან“. შემდეგ სხვა ხელით მიწერილია: „ალექსი ჭიჭინაძის თეატრალური წრის ორი ბურჯი“. 10×6. *NP 378.*

384. აკაკი წერეთელი. 187... წ. ფოტოსურათის მეორე მხარეს აკ. წერეთლის ავტოგრაფი. დაუწერია ლექსი:

„მარიამ წერეთლისას.

„აჰა სახე მოღრუბლული,

„უპირ-ბადო სწორ-მხატველი...“ [და სხვა). ხელმოწერილია—„აკაკი“. ზემოთ მიწერილია: „N4“. [ეს ლექსი, სათაურით—„ახალგაზრდა ქალს“, მთლიანად დაბეჭდილია აკ. წერეთლის თხზულებათა I ტომში, 1950 წ. გვ. 292, იხ. აგრეთვე შენიშვნა გვ. 471. მარიამ წერეთელი, ოლგა გურამიშვილის მეგობარი, გიორგი წერეთლის და იყო]. 10, 5× 6,5. *NP800.*

385. გიორგი წერეთელი. ფოტოსურათი გადაღებული უნდა იყოს 1870—72 წწ. 10×6. *NP 824, 801.*

386. მარიამ წერეთელი.—ფოტოსურათის მეორე მხარეს მკრთლად ატყვია წარწერა: „ჩემს საყვარელ შემდეგ წაშლილია. მ. წ. 1871 წ. 20 მაისი“. 11×6,5: *NP 007, 810.*

387. მარ. წერეთელი. ფოტოგრაფია Lacombe ენევეაში. 187... წ. 10,5×6,5. *NP 048, 815.*

388. მარ. წერეთელი.—ფოტოსურათი გადაღებულია ანფასით. ფოტოგრაფია პერჩის, თბილისში. მეორე მხარეს წარწერა წაშლილია, დარჩენილა თარიღი: „1873 года 4 апр.“ 10×6. *NP 041.*

389. მარ. წერეთელი.—ფოტოსურათი გადაღებულია პროფილით... *NP642.*

390. მარ. წერეთელი. — ფოტოგრაფია ვალიშევსკის, ქუთაისში. 188... წ. 10,5×6. *NP 044.*

391. მარ. წერეთელი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. 1882 წ. 16×11. *NP 472.*

392. მარ. წერეთელი.—[ისეთივე სურათი ცოტა დიდი ზომის].

16,5 × 10,5

NP347.

393. ელისაბედ წერეთელი. ფოტოგრაფია არტიურის, თბილისში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Церетели. Миза Церетели“. 10,5×6. *NP 876.*

394. მიხეილ ჭორჭაძე, ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის, თბილისში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Мишо Джорджадзе, сын, Бардаз Джорджадзе. Был в Париже, им[е]л там бурн[ный] успех у женщ[ин]“. 10,5×6,5 *NP 879.*

395. სხედან მარცხნიდან: ილია ჭიჭინაძე, ალექსანდრე მაცაშვილი, დგას — ჩერქეზიშვილი. ფოტოგრაფია ა. როინაშვილის, თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „საქართველოს პირველი ხალხოსნები

1874 წ.: სანდრო მაყაშვილი (Алекс. Макаш), ილიკო კიკინაძე (Илья Кикинадзе), ჩერქეზო ზერქეზიშვილი (Черксов „Черксов“). 16,5×10,5 *NP* 890.

396. დვანან მარცხნიდან: ივანე მაჩაბელი, ოთარ დადიშქელიანი, ვასილ მაჩაბელი, პეტრე გრუზინსკი. სხედან მარცხნიდან: ივანე ჯორჯაძე, დავით გურამიშვილი. ვასილ პეტრიამშვილი, დავით სარაჯიშვილი. სურათი გადაღებული ყოფილა პარიზში. ეს ფოტოპირია, მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „უღელის“ ჯგუფი პარიზში 1875 თუ 1876 წელს“. 10×14. *NP* 505.

397. სხედან მარცხნიდან: უცნობი ქალი ქართულ კაბაში, მეორე ქალი თავდახურული, ქართულ კაბაში, სოფრომ მგალობლიშვილას შეუღლეა, მის გვერდით დვანან მარცხნიდან ივანე კონსტანტინე შიჭაბერიძე, მესამე ქალი უცნობია, შემდეგ სხედან ბავშვები: თამარ და გიორგი ნიკოლაძეები, მათ გვერდით ოლგა ნიკოლაძე, ანასოკოლოვსკაია და სხვები. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: ფოთის ქალაქის ბაღი. საქველმოქმედო „ალფერა“ (ლატარია) ქალთა გიმნაზიის შენობის სასარგებლოდ, 1897 წლის მაისში“. 19,5×26. *NP* 65.

398. ანიჩკოვა. ფოტოგრაფია Lacroix ენევეაში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „М-ме Анничкова“ 10,5×6,5. *NP* 834.

399. დები ანიჩკოვები. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Мамини ученици Анничковы“. 10,5×6,5. *NP* 833.

400. ანსიმოვა. ფოტოგრაფია ლევიტესის, თბილისში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს მკრთალად ეტყობა წარწერა: „Ансимови. 1873 г. 2 янв.“. სურათის ქვემოთ მიწერილია. „Ансимова“ 11,5×6. *NP* 404.

401. ნადეჟდა ბახტინა. ფოტოგრაფია ხ. ბროვიჩის ტაბოეში. 188... წ. სურათზე წერია: „Надежда Борисовна Бахтина двоюродная сестра Софии Перовской“. 10,5×6,5 *NP* 380.

402. ნადეჟდა ბახტინა ამხანაგთან ერთად. [Н. Б. Бахтина с подругой]. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: Сестре Наде от любящих ее Наде и Мень“. 10,5×6,5 *NP* 382.

403. ნადეჟდა ბახტინა. ფოტო ვ. ნიკოლაევის, ტაბოეში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „92 г. январь“. [Н. Б. Бахтина] 10,5×6,5 *NP* 381.

404. ბიკოვა. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის, თბილისში. ფოტოსურათის მეორე მხარეს თ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Быкова, дочь мамини классной дамы“. 17,5×11,5 *NP* 396.

405. ბლარემბერგ. ფოტოგრაფია Lacroix ენევეაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Бларемберг подруга Виардо переписывавшаяся ежедневно с Виардо. Жила у Мечниковых в Женеве в 70-х годах“. 10,5×6,5 *NP* 845.

406. მარცხნიდან: გარტინსკაია, ობუხოვა, ისტომინა. ფოტოგრაფია Lacroix ენევეაში. ფოტოსურათზე მიწერილია: „Гартинская, Обухова, Истомина. Женевские студентки в 1874—75 г.“ 10×6. *NP* 836.

407. გრიუნერ. ფოტოსურათზე მიწერილია: „Начальница Батумской ж[енской] гимн[азии] мадам Грюнер“. 17×11,5 *NP* 395.

408. დანილოვი. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის, თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Жоржик Данилов, ученик Машико Церетели)... Сын Данилова, юриста дельца, у которого Д[авид] Гурамов „вимогал“ деньги на [изд]ание „Обзора“ 16,5×11. *NP* 889.

409. დანილოვა. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. მეორე მხარეს წერია: „Сестра Данилова“. 16,5×10,5. *NP* 391.

410. დანილოვა. ფოტოგრაფია ე. ვესტლი პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Данилова, сестра Жоржика“. 16,5×10,5. *NP* 390.

411. დარიე. ფოტოგრაფია Lacroix ენევეაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „D a r i e r. женевский студент“. [1276 წ.] 10,5×6,5. *NP* 861.

412. დარიე. ფოტოგრაფია Boissonnas ენევეაში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა ფანქრით: „A M-lle Catho Nikoladze souvenir de son ami D a r i e r. 24. I. 76“ 10,5×6,5 *NP* 860.

413. დუბინსკაია. ფოტოგრაფია Boissonnas ენევეაში. სურათის მეორე მხარეს. წერია: „Студ[ентка] Д у б и н с к а я, Женева.“ [1875—6 წ.]. 10,5×6,5 *NP* 867.

414. ა. ივანოვა. ფოტოგრაფია Lacroix ენევეაში, სურათის მეორე მხარეს წერია. „A. Иванова 17-го (29-го) июня. Женева.“ 10,5×6,5 *NP* 847.

415. ისტომინა. ფოტოსურათზე მიწერილია: „Жен[евская] студ[ентка] И с т о м и н а“. [1875—6 წ.]. 15×10,5 *NP* 837, 838.

416. იადვიგა კარპოვიჩი. ფოტოგრაფია Orlay de Karwa, თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Ядвига Карпович прият. Машико Церетели. 16. декабря 1877 г“ 16×11. *NP* 888.

417. ნადეჟდა კონჩევსკაია. ფოტოგრაფია Jeanneret მონტრეში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Над[ежда] Влад[имировна] Кончевская Дочь Скарятина и Ольги Ростиславовны Скарятинной, оставившей мужа-реакционера редактора газеты „Вести“ и уехавшей за границу, где вскоре она стала женой Льва Мечникова. Над. Влад. Кончевская (позже жена Леонида Шипико-революционера) была личным секретарем Реклю и Ильи Мечникова и переводчицей „Ист[ории] фр[анцузской] ре[волюции]“ Олара“ 10,5×6,5 *NP* 868.

418. ნადეჟდა კონჩევსკაია, პროფილში გადაღებული. *NP* 864.

419. ნადეჟდა კონჩევსკაია. ფოტოგრაფია Jeanneret ქ. მონტრეში. (Скарятин-Кончевская Надежда Владимировна). 187...წ. 10,5×6 466.

420. ნადეჟდა კონჩევსკაია ფოტოგრაფია ქ. შაპიროსი. პეტერბურგში. 1882—3 წ.]. 16,5×11. *NP* 593.

421. ოლგა კონჩევსკაია. ფოტოგრაფია Boessingev-Jeanneret ქ. მონტრეში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Ольга Кончевская 16 лет. Снято в октябре 1893 года. Париж. 28, V, 95 г.“ 10×6. *NP* 866.

422. ოლგა კონჩევსკაია და მისი ძმა [?] ბავშვობისას. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის, პეტერბურგში. 188... წ. 10,5×6,5. *NP* 865.

423. სოფია კორფ. ფოტოგრაფია d'Enfants პარიზში. 1875—6 წ. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Софья Семеновна Корф (Есакова) привезшая в Россию коммунара Монтельса под из-

მენ[იი] ფამილიეი, კაკ გუბერნერა სვოიხ სნიოვეი (ვ პოსაღდსტვია იი ნოპაღ კ ლ. ტოლსტოი, სრ. იოღ დღევნიკი ილი პერსპიკსუ ს ჟენიი)* [სი. ნიჟე იპისანიე—470]. 10,5×6,5. *NP* 800.

424. სოფია კორფი თაიის შვილებოთ: მის გვერდით ზის პატარა ნატალია, მარჯენიკ—მარია, დანან მარცხნიდან: მოდესტ, ელიზავეტა, სოფია. ფოტოსურათი ვადაღებულა ენეევაში 187...წ. [ამ ბავშვებს ასწავლიდა ოლგა გურამიშვილი. საქართველოში მისი დაბრუნების ვამო 1876 წელს, მასწავლებლად მიიწვიეს იონა მეუნარკია. (Содья Сем. Корф со своими детьми). 14,5×10,5. *NP* 858.

425. სოფია კორფ. მოხუცებული. ფოტოსურათზე მიწერილია: „Сод. Сем. Исакова-Корф.“ 16,5×10,5. *NP* 885.

426. ზორის კორფ. ფოტოგრაფია ა. იასკონის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Зор[ис] Ник[олаевич] Корф. Застрелился в 1905 году, после приказа о расстреле своих крестьян“. 16×10,5. *NP* 889.

427. ელიზავეტა კორფ. — ფოტოსურათი 9,5×5,5. *NP* 487.

428. ელ. კორფ.—ფოტოსურათი ვადაღებულა პეტერბურგში. მიწერილია: „Елизавета[вета] Николаевича Корф (Зиновьевва)“. 16×8. *NP* 886.

429. ელ. კორფ. ფოტოგრაფია Boissonnas ენეევაში. 187...წ. 10,5×6,5 *NP* 861.

430. ელ. კორფ. ფოტოგრაფია Lacroix ენეევაში. 187...წ. 10,5×6,5 *NP* 863.

431. მარია კორფ. ფოტოგრაფია A. Kussner ქ. ლიბავაში. 10×6. *NP* 859.

432. მარია კორფ. ფოტოგრაფია Boissonnas ენეევაში. 187...წ. „Мария Николаевна Корф (Ропп)“ 10,5×6,5 *NP* 862.

433. მარ. კორფ. ფოტოსურათი ვადაღებულა პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Мар[ия] Ник[олаевича] (Ропп)“ 16×8 *NP* 857.

434. მარ. კორფ. ფოტოგრაფია გ. დენიერის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Мар. Ник. Корф. (Ропп)“ 15,5×10,5. *NP* 888.

435. მარია და ელიზავეტა კორფ. მათთან შესამე-უცნობია. ფოტოგრაფია Schulz ქ. კარლსრუეში. სურათის მეორე მხარეს წერია: M. H. и E. H. Корф и кажется золовка M. H. (Ропп)“. 10,5×6,5. *NP* 857.

436. მოდესტ კორფ. ფოტოგრაფია Boissonnas, ენეევაში. (Модест Николаевич Корф. 187...წ.) 10,5×6,5 *NP* 866.

437. ნატალია კორფ. ფოტოგრაფია Boissonnas, ენეევაში. 187...წ. (Наталья Николаевна Корф (Рихтер). 10,5×6,5. *NP* 805.

438. სოფია კორფ. ფოტოგრაფია Boissonnas ენეევაში 187...წ. (Содья Николаевна Корф.) 10,5×6,5 *NP* 864.

439. ვარვარა კრივენკო. ფოტოგრაფია ვ. პ. ნიკოლაევის ქ. ტამბოეში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Варя Кривенко сестра писателя Сергея Кривенко“. [1883 г.]. 16,5×11. *NP* 402.

440. ელზინა და სხვები. ფოტოგრაფია ნ. გრინბერგის, პეტერბურგში 16,5×1,5. *NP* 860.

441. ივანე ლაზარევი. ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის, თბილისში. [187... წ.]. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Ген[ерал И. Д.] Лазарев отец мамии[ош] ученик[а]“. 16,5×10,5 *NP* 392.
442. იაკოვ მაღლიზინი. ფოტოგრაფია ვ. ბარკანოვის, თბილისში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Доктор [Я. И.] Малинин, военный врач в Тифлисе, лечил маму в 1870-х годах“ 16×11. *NP* 388.
443. ნიკოლაი მოროზოვი. ფოტოგრაფია Boissonnas ენგევაში, [1875 წ.]. სურათზე მიწერილია: „Н. Морозов 21 года“ 10,5×6,5 *NP* 830, 831.
444. ნიკოლაი მიხაილოვსკი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Ольге Александровне Гурамовой 24 дек. 1882“. [Н. К. Михайловский]. 16,5×11. *NP* 656.
445. მარია ნადეჟდინა. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Мар[ия Александровна] Надеждина, кл[ассная] дама в Тифл[исском] инстит[уте] благор[одных] девиц, Первая нигилистка в Тифлисе“. 10,5×6,5. *NP* 889.
446. ეკატერინა ობუხოვა. ფოტოგრაფია Lacombe ენგევაში. 187...წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Обухова [Екатерина Николаевна] женевская студ[ентка]“. 10,5×6,5 *NP* 839, 840.
447. ეკატერინა პილენკა. ფოტოგრაფია Lacombe ენგევაში. 187... წ. სურათზე მიწერილია: „Екатерина Д[митриевна] Пиленко (Чистович)“. 10,5×6,5. *NP* 809.
448. ელიზავეტა პილენკა. სურათზე მიწერილია: „Елизавета Д[митриевна] Пиленко (Цейдлер)“. 10,5×6,6. *NP* 870.
449. ოლგა პილენკა. სურათზე მიწერილია: „Ольга Дмитриевна Пиленко (Щасливецва)“. 10,5×6,5. *NP* 868.
450. მისარევა. ფოტოგრაფია Boissonnas ენგევაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Сестра Писарева, студентка, в Женеве 1875 г.“ 10,5×6,5. *NP* 841.
451. მისარევა. ფოტოგრაფია Ganz ციურხში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Сестра Писарева, Гребницкая, Женева“. 10,5×6. *NP* 842.
452. რერბერგ. ფოტოგრაფია ფილიპოვიჩის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Жена инж[енера] (гешер[ала] Рерберга; муж ее был оч[ень] прлвший, сама была очень либеральная и особ[енно] старалась сблизиться с О. Гурамишвили и М. Церетели (в 70-х годах). Жила в инженерн[ом] доме на углу Барят[инской] и Инженерн[ой] ул. Имела большой „салон“ и успех“. 17×11. *NP* 394.
453. ანა სავინა. ფოტოგრაფია ა. ბორელის პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით წერია: „Петербург. Анна Павловна Савина впоследствии жена эмигранта Куляшко-Корейского, 16 дек. 1884 г. в день моего рождения была арестована во дворе нашего дома за прокламации в кармане (ночевала у нас чтоб спастись от слежки)“ 15×10,5. *NP* 401.

454. შ. პ. ხაჯინ(რობ). ფოტოგრაფის მეორე მხარეს წერია: „Бакунист (дмитлавровист) С а ж и и (Р о с с) прав[ая] рука Бакунина. Желнася на одои из сестер Веры Фигнер“. 187... 10×6, *NP* 828.

455. ნიკოლაი სიმბორსკი. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წარწერა: „Олимп, Александровиче Гурамович. От искренно преданного Н. С и м б о р с к о г о. 1878 г. 8-го сентября“ 16×10,5. *NP* 828.

456. სკახი. ფოტოგრაფია ვ. ტაუბესი პეტერბურგში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Учительница музыки дяди Датики [т. е. Д. Гураминшвили] m-ше С џ а џ и (в Петербурге). Дядя учился играть на рояле и очень этим увлекался в 1880-х годах. 1882-83 г.“ 16,5×10,5. *NP* 897.

457. ვერა ტიშჩენკო. ფოტოგრაფია ი. გრინბერგის პეტერბურგში [მასთან ერთად გადაღებულია ორი უცნობი ქალი]. 187... წ. (В е р а Т и ш ч е н к о). 16,5×10,5. *NP* 476.

458. ტიზომიროვა. ფოტოგრაფია Boissonnas ენევეაში. 187... წ. სურათზე მიწერილია: „Сестра Льва Т и х о м и р о в а“. 10,5×6,5 *NP* 846.

459. ა. დ. ტაჩევა. ფოტოგრაფია Lacroix ენევეაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Жена Ткачева“ [Урожд. А. Д. Денисьена]. 187... г. 10,5×6,5. *NP* 869.

460. ეკატერინა ტუმანოვა. ფოტოგრაფია Ganz ციურხში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Женевская [студентка] вторая Туманова (крымская), потом Чикондзе. Она погибла в Сибири“. [Екатерина Борисовна Т у м а н о в а, по фиктивному браку была женой народника Антимоза Гамкрелидзе а не М. Н. Чикондзе. „В 1929 году жила на юге России.“ По второму браку Зелинская. См. Био-библиографический словарь „Деятели революционного движения в России.“ М., 1930 г., Том II, вып. 4]. 10,5×6. *NP* 844.

461. რიფსიმე ტუმანოვა. ფოტოგრაფია Ganz ციურხში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „(Студентка) революционерка Туманова (крымская). Женева....“ Рипсиме Борисовна Т у м а н о в а по мужу Желтановская, умерла в Сибири в 1882 г. См.—вышепечаванный словарь]. 10,5×6. *NP* 848.

462. ემილია შტროლინ. ფოტოგრაფია Boissonnas ენევეაში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Э м и л и я Ш т р о л и н, потом Кебахадзе“. 10,5×6,5. *NP* 848.

463. მარცხნიდან: ექიმი ქალი ეუდრა, ისტომინა, ეკატერინა ობუხოვა. ფოტოგრაფია Ganz ციურხში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Ж[енщина] врач Жудра, Истомина [Екатерина Николаевна] Обухова“. 10×6. *NP* 836.

464. უცნობი ინგლისელი სტუდენტი ქალი. ფოტოგრაფია Dupont ბრიუსელში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „(Студентка) алганчанка в Женеве.“ 10,5×6,5. *NP* 849.

465. უცნობი ქალი. ფოტოგრაფია ე. ვესტლის თბილისში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „მაშიკოსაგან—ოლიკოს“ [ე. ი. მარიამ წერეთლისაგან—ოლგა გურამიშვილს]. შემდეგ სხვადასხვა ხელით წერია: »Драматич[еская] артистка Беллоса, приехала в Женеву. Пришла в восторг от грузинок-студенток (1874—75 г.)“.—„Но на этом портрете, повидимому не она, а кто-то другая“ . 17×11,5. *NP* 403.

466. გაფარ — ფრანგი კომუნარი ემიგრანტი, რომელსაც ენევეაში უძახოდნენ „მამა გაიარს“. ფოტოსურათზე მიწერილია: „Сапожник Pe're Gaillard“ 1874 წ. [„Башмачник Г и л ь я р— см. в книге: Лиссагарэ Э. „История парижской коммуны в 1871 г.“ 1906, стр. 170.

სურათზე, გაიარს ხელში უჭირავს წიგნი, რომელზედაც ფრანგულად ყოფილა წარწერა: ძ მ ო ბ ა, ე რ თ ო ბ ა, თ ა ვ ი ს უ ფ ლ ე ბ ა. რუსეთის ეანდარმერიის შიშით, ეს სიტყვები ოლგა გურამიშვილს მელნით წაუშლია 1876 წელს, იმ დროს, როდესაც ბრუნდებოდა ენევიდან საქართველოში]. 10,5×6,5. *NP* 878.

467. გუბტავ ლეფრანსე — ფრანგი კომუნარი ემიგრანტი 1874 წ. ფოტოგრაფია Lavaud პარიზში. სურათზე მიწერილია: „Л е ф р а н с э н а заседании I интернационала“. [პროლეტარიატის პიში „ინტერნაციონალი“ მისმა ავტორმა პ ო ტ ი ე მ უძღვნა გ. ლეფრანსეს]. 10,5×6,5. *NP* 874, 775.

468. გ. ლეფრანსე. — ფოტოგრაფია Carjat პარიზში. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Lefransais“. 10,5×6,5 *NP* 872.

469. გ. ლეფრანსეს მეუღლე. ფოტოგრაფია Lavaud პარიზში. 1874—5 წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „M-me Lefransais“. 10,5×6,5 *NP* 873.

470. მონტელ — ფრანგი კომუნარი, ემიგრანტი 1874—5 წ. ფოტოგრაფია Lacombe ენევეაში. სურათზე მიწერილია: „М о н т э л ь с“. მეორე მხარეს მკრთალად ეტყობა წარწერა: „A M-eur Gougamoff Souvenirs affectueux... J. M[ontels].“ [რუსეთში ცხოვრობდა, როგორც ლ. ნ. ტოლსტოის შეილების აღმზრდელი, სხვა გვართ. ამის შესახებ იხ. —С. Л. Т о л с т о й. „Очерки былого.“ 1956, стр. 304.—И. Л. Т о л с т о й. „Мои воспоминания.“ 1933 г. в указателе: „Nief m-r.“ См. выше описание—42.]. 10,5×6,5. *NP* 877.

471. ლ. შოლენ. ფოტოგრაფია Reutlinger პარიზში. 187... წ. სურათის მეორე გვერდზე წერია: „Cholin“ [См. в книге: Н. А. Морозов. Повести моей жизни.“ Том I, 1947, стр. 198, 226]. 10,5×6,5. *NP* 876.

პარტიველი მუშაკებისა და მოღვაწეების სურათები და წიტილებად

472. დიმიტრი ბაქრაძე. *NP* 874.

473. ილია ბახტაძე (ხონელი). *NP* 870.

474. მამია გურიელი. *NP* 881.

475. რაფიელ ერისთავი. *NP* 882.

476. ივანე მარჩაბელი. *NP* 580.
 477. ევნატე ნინოშვილი (ინგოროყვა). *NP* 578
 478. ნინო ორბელიანი. *NP* 588.
 479. ალექსანდრე ყაზბეგი. *NP* 576.
 480. ილია ჭავჭავაძე. *NP* 577.
 481. ალექსანდრე ხაზანაშვილი. *NP* 578.

482. შოთა რუსთაველი — ხელში უჭირავს კალამი და წერს: „რომელმან შექმნა სამყარო...“ ქვემოთ დაბეჭდილია: „შოთა რუსთაველი ავტორი „ვეფხისტყაოსნისა“. 7,5×5. *NP* 588.

483. ალექსანდრე ჭავჭავაძე. ფოტოპირი გადაღებულია ფილოპოვიჩის მიერ თბილისში. 16,5×11. *NP* 572.

რუსი მწიგნობრები და მოღვაწენი
 (Русские писатели и обществ. деятели)

484. ი. ს. აქსაკოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „И. в. Аксаков. 1823“. 10×6. *NP* 806.

485. კ. ხ. აქსაკოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „К. Аксаков. 1817—1861“. 10×6. *NP* 806.

486. მ. ა. ბაკუნინი. ფოტოგრაფია Boissonnas, ენევაში. 186... წ. სურათზე მიწერილია: „Бакунин“. 16,5×10,5 *NP* 778.

487. ვ. გ. ბელინსკი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Белинский“. 10,5×6. *NP* 787.

488. ვ. პ. ბურენინი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. 187... წ. სურათზე მიწერილია: „Буренин“. 16,5×11. *NP* 504.

489. ა. ი. გერცენი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ლ. ბარკალაის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Герцен (Искандер)“. 10×6. *NP* 826.

490. ი. ა. გონჩაროვი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. 187... წ. სურათზე მიწერილია: „И. Гончаров“. 16,5×11. *NP* 644.

491. ი. ა. გონჩაროვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Гончаров“. 10×6. *NP* 803.

492. გ. კ. გრადოვსკი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში 187... წ. სურათზე მიწერილია: „(Тамма) Григ. Конст. Градовский“. 16,5×11. *NP* 562.

493. ტ. ნ. გრანოვსკი. ფოტოპირი ლორენკოვიჩის პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Грановский 1813—1855“. 10×6 *NP* 771.

494. დ. ვ. გრაგოროვიჩი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Григорович“ 16,5×11. *NP* 541.

495. ნ. ა. დობროლინოვი. (Н. А. Добролин). ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში: 10×6. *NP* 785, 785, 788.

496. ფ. მ. დოსტოევსკი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Ф. М. Достоевский“. 16,5×11. *NP* 543.

497. ფ. მ. დოსტოევსკი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ლორენკოვიჩის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Ф. М. Достоевский“. 10,5×6. *NP* 789.

498. გ. ზ. ელისევი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Г. З. Елисева“. 16,5×11. *NP* 550.

499. პ. ი. ვეინბერგი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. მიწერილია: „И. И. Вейнберг (Петр)“. 16,5×11. *NP* 547.

500. კ. დ. კაველინი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. მიწერილია: „Прод. Кавелин“. 16,5×11. *NP* 552.

501. ნ. მ. კარამზინი. ფოტოპირი გადაღებულია ფოტოგრაფ ვეზენბერგის მიერ პეტერბურგში. მიწერილია: „Карамзин 1765—1826“. 10×6. *NP* 530.

502. ვ. ფ. კორშ. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. მიწერილია ბელნი: В „Ф. Корш“. შემდეგ ფანქრით В. Ф. Корш“. 16,5×11. *NP* 540

503. მ. ნ. კატკოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Катков“. 10×6. *NP* 800, 610.

504. ნ. ი. კოსტომაროვი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი. პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „приф. Н. И. Костомаров“. 16,5×11. *NP* 551.

505. ნ. ი. კოსტომაროვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ლორენკოვიჩის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Костомаров“ 10×6. *NP* 807.

506. ა. ა. კრაევსკი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Краевский“. 10×6. *NP* 531.

507. ი. ა. კრილოვი. მიწერილია „Крылов“ 1768—1844. ფოტოგრ. бившая Лоренковича... СПб. Копия“. 10,5×6. *NP* 534.

508. ვ. ს. კუროჩკინი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Курочкин“ 10×6. *NP* 756.

509. ნ. ა. ლეიკინი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Лейкин“. 16,5×11. *NP* 561.

510. მ. ი. ლერმონტოვი. ფოტოპირი. მიწერილია: „Михаил, Лермонтов“. 9,5×6. *NP* 538.

511. ნ. ს. ლესკოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ნ. ლორენკოვიჩის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Лесков“. 10,5×6. *NP* 535.

512. დ. დ. შინაევი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Д. Д. Минаев. Поэт-переводчик“. 10×6. *NP* 794.

513. დ. დ. შინაევი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ლორენკოვიჩის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Минаев“. 10×6. *NP* 793.

514. ნ. კ. შიხაილოვსკი. სურათი ღია წერილზეა დაბეჭდილი. [И К. Михайловский]. *NP* 554.

515. ნიკოლაი შოროხოვი, მისი მეუღლე კსანა და სოსუმის ერთ-ერთი სკოლის დირექტორი. [ფოტოსურათი გადაღებულია სოსუმში 1939 წელს.— Н. А. Морозов с женой в г. Сухуми, 1939 г.]. 11×8. *NP* 697.

516. ნ. ა. ნეკრასოვი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Некрасов“ 16,5×11. *NP* 546.

517. ნ. ა. ნეკრასოვი. ფოტოპირი. სურათის ბოლოს დაბეჭდილია: „N. Nekrassov—Collection Désmarests Déposé“ 10×6. *NP* 790.

518. ი. ს. ნიკიტინი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Никитин 1826—1861“. 10,5×6. *NP* 538.
519. ა. ნ. ოსტროვსკი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „А. Н. Островский“. 16,5×11. *NP* 558.
520. ა. ნ. ოსტროვსკი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Островский“. 10×6. *NP* 700, 800.
521. ა. ნ. პიპინი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „А. П. Пипин (проф.)“ 16,5×11. *NP* 546.
522. ნ. ა. პიროგოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ლორენკოვიჩის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Пирогов“. 10×6. *NP* 808.
523. დ. ა. პისარევი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Д. М. Писарев“. 16,5×11. *NP* 549, 788.
524. ა. ნ. პლეშჩევი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „А. Н. Плещеев“. 16,5×11. *NP* 505.
525. ნ. ა. პოლევი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Н. А. Полевой“. 16,5×11. *NP* 500.
526. ი. პ. პოლონსკი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „И. П. Полонский“. 16,5×11. *NP* 507.
527. ნ. გ. პომიალოვსკი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Помяловский“. 10×6. *NP* 707.
528. ა. ა. პოტეხინი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Алексей Потехин“. 16,5×11. *NP* 559.
529. ვ. ა. უუკოვსკი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ყოფილი ლორენკოვიჩის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Жуковский, 1783—1852“.
530. ნ. ა. უუკოვსკი. ფოტოგრაფია Lacroix ენგევაში. 187... წ. სურათის მორე მხარეს წერია: „უუკოვსკი რევოლუციონერი“. [На обороте надпись: „Жуковский революционер“]. 10,5×6. *NP* 539.
531. ფ. მ. რეშეტნიკოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Решетников“. 10×6. *NP* 795, 798.
532. მ. გ. ხალტაევი-შჩედრინი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Щедрин“. 16,5×11. *NP* 557.
533. ი. მ. ხეჩნოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Сеченов“. 10,5×6. *NP* 532.
534. ფ. ნ. ხლეპუშკინი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ლორენკოვიჩის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Слепушкин“. 1783. 10,5×6. *NP* 536.
535. ნ. ა. ხოკოლინსკი. ფოტოგრაფია ა. გერმანის, თბილისში, სურათზე მიწერილია: „Соколинский“. 16,5×11. *NP* 563.
536. ვ. დ. სპახოვიჩი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Спасович“. 16,5×11. *NP* 550.
537. კ. მ. სტანუკოვიჩი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „К. Станюкович“. 16,5×11. *NP* 542.

538. მ. მ. ხტახიულევიჩი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Стасюшевич“. 16,5×11. NP 548.

539. ლ. ნ. ტოლხტოი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „И. Т. Толстой в 1880 г.“.—„Гр. И. Т. Толстой“. 16,5×11. NP 566.

540. ი. ს. ტურგენევი. ფოტოგრაფია კ. შაპიროსი, პეტერბურგში. სურათზე მიწერილია: „Тургенев“. 16,5×11. NP 553.

541. ი. ს. ტურგენევი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „Тургенев Иван.“ 10×6. NP 804.

542. ა. კ. შელერ-მიხაილოვი. ფოტოპირი. ფოტოგრაფია ვეზენბერგის, პეტერბურგში. მიწერილია: „И. С. Шер (А. Михайлов)“. 10×6. NP 798.

543. ნ. გ. ჩერნიშევსკი. ფოტოპირი. მიწერილია: „Н. Чернышевский“. 10×6. NP 754, 784.

544. ნ. გ. ჩერნიშევსკი. ფოტოპირი გადაღებულია ქ. მილანში [დაახლოებით 70-ან წლებში, სტუდენტების მიერ, შემდეგ რუსეთში გასავრცელებლად. Н. Г. Чернышевский]. 10×6. NP 820.

უცხოელი მწიგნობრები და მოღვაწენი

(ფოტოპირები ერთნაირი ზომის 10,5×6, გადაღებული პეტერბურგში ვეზენბერგის ან ლარენკოვიჩის ფოტოგრაფიებში. გამოწყლისი აღნიშნულია, აგრეთვე მინაწერებიც).

545. ჯორჯ-გორდონ ბაირონი. NP 770.

546. როფერ ბეკონი—„Бэкон 1561—1626“ NP 525.

547. პიერ-ჟან ბერანჟე.—„Беранже 1780“. NP 531.

548. ლიუდვიგ ბერნე.—„Берне. 1786—1837“. NP 510.

549. თტო ბიხმარკი NP 517.

550. ლეონ გამბეტა, ფოტოგრაფია A. Liebert, პარიზში. მიწერილია: „L. Gambetta.“ NP 774.

551. ჯუზეპე გაჩიბალდი. NP 770.

552. ვოლფგანგ გოეთე.—„Гете. 1749“. NP 514.

553. ხორახ გაილი [ჩრდ. ამერიკის შეერთებული შტატების ეურნალისტი და პოლიტიკური მოღვაწე. 1811—1872]. ფოტოპირი გადაღებულია ქ. ნიუ-იორკში. სურათზე: „Horace Greeley“ NP 529.

554. იოან გუტენბერგ.—„Гутенберг. 1400—1468“. NP 516.

555. დენი დიდრო.—„Дидро. 1713—1784“. NP 522.

556. ვალფონს დოდე, ფოტოპირი. ფოტოგრაფია Nadars, პარიზში.

187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Daudet“. 16,5×11. NP 569.

557. ვოლტერ—„Вольтер 1694—1778“. NP 781.

558. ემილ ზოლა. ფოტოგრაფია, Nadars პარიზში. 187... წ. სურათის მეორე მხარეს წერია: „Zola“ 16,5×11. NP 568.

559. დავიდ იუმი—„Д. Юм. 1711—1776“. NP 526.

560. ფერდინანდ ლახალი—„Ф. Лассаль“. NP 509.

561. ჟან ლაფონტენი—„Lafontaine“. NP 518.
 562. გოტოლდ-ფრაიხ ლესინგი—„G. E. Lessing“. NP 511.
 563. კარლ ლინეი.—„Линней“. NP 524.
 564. მარტინ ლიუტერი—„Лютер. 1483—1546“. NP 512.
 565. ჯონ ლოკი „Локк. 1632—1704“ NP 527.
 566. ედ. ლოკრუა.—„Ed. Locroy“. NP 776.
 567. ედ. ლოკრუა. ფოტოგრაფია Bacard-ის პარიზში. 187... წ. სურათზე მიწერილია: „E. Locroix“. NP 777.
 568. ჯონ-ბტიუარტ მილი—„Д. С. Милл“. NP 528.
 569. ისაკ ნიუტონი—„Ньютон. 1642“. NP 523.
 570. არტურ რანკი [ფრანგი პუბლიცისტი და საზოგადო მოღვაწე]. ფოტოგრაფია Carjat პარიზში. მიწერილია: „A. Ранк“. NP 515.
 571. ანრი როშფორი—„Анри Рошфор“. NP 871.
 572. ჟან-ჟაკ რუსო.—„Ж. Ж. Руссо. 1712—1778“. NP 510.
 573. ფენელონი—„Фенелон“. NP 520.
 574. კარლ ფოხტი—„Карл Фохт“ NP 811.
 575. კარლ ფოხტი—„К. Фохт“. NP 811a.
 576. იულიამ შექსპირი NP 786.
 577. არტურ შოპენჰაუერი NP 513.
 578. ვიქტორ ჰუგო [ახალგაზრდობისას]. NP 780.
 579. ვიქტორ ჰუგო [მზუტეებულობისას]. ფოტოგრაფია Nadars-ის პარიზში. 15×10,5. NP 748.

სხვადასხვა ფოტოსურათი

580. ნიკოლოზ დიასამიძის სახლის ეზოში (სოფ. ბრილი) სხედან მარცხნიდან: ანასტასია თუმანიშვილი-წერეთლისა, ეკატერინე წულუკიძისა, უცნობი პიროვნება, ნინო — ნიკ. დიასამიძის მეუღლე, ეკატერინე (კეკე) მესხი. დგანან მარცხნიდან: უფნობი პიროვნება, დიმიტრი ნიკოლოზის ძე დიასამიძე. ელენე გიორგის ასული წერეთელი, ეკატერინე ნიკოლოზის ასული დიასამიძე. ლევან ნიკოლაძის ძე დიასამიძე, ნიკოლოზ დიასამიძე, უცნობი, დავით ნიკოლოზის ძე დიასამიძე, ალექსანდრე ხახანაშვილი, ალექსანდრე ნიკოლოზის ძე დიასამიძე, ეკატერინე წულუკიძე-ლორთქიფანიძისა, უცნობი, დავით წულუკიძე. ეზოს გარეთ, ლობესთან დგანან გლეხები. 1895 წ.

[შინაურულად გადაღებული ფოტოსურათის პირი მოიტანა თამარ ალექსანდრეს ასულმა დიასამიძემ, ნ. ნიკოლაძის არქივში შესანახად, 1956 წ.]. 22,5×17,5. NP 808.

581. სხედან მარცხნიდან მარჯვნივ: იოსებ (სოსიკო) მერკვილაძე, ივანე როსტომაშვილი, ზაქარია ჭიჭინაძე, კონსტანტინე (კოწია) თავართქილაძე, სპირიდონ ჭელიძე. დგანან მარცხნიდან: იოსებ იმედაშვილი, მინეილ გაჩეჩილაძე. ისილოვ კვიციანიძე, ვასილ გადილია. სურათი ფოტოპირია. მეორე მხარეს ჩამოწერილია გვარები. გადაღებული უნდა იყოს თბილისში 192... წ. 11,5×16,5. NP 895.

582. „ქუთათელეზი აბასთუმანში“. ფოტოსურათი გადაღებულია ბაღში. ჩვეულებრივში არიან: დავით ხელთუფლიშვილი და მისი დები, სიმონ (სისო) ლორთქიფანიძე თავისი მეუღლით, ვლადიმერ ჩაჩიბაია მეუღლით, ლევან წერეთელი

თავისი უმცროსი ძმით. ზოგიერთის ვინაობა გაურკვეველია. გვარები იქვე აშიაზება მიწერილი. სურათის მეორე მხარეს მიწერილია ფანქრით: „ქუთათე-ლები აბასთუმანში. 189... წელს“. 22×27,5. *NP 214.*

583. ქართველ მწერალ ქალთა ჯგუფი, „ალმანახის“ სარედაქციო კოლეგია. პირველ წყებაში მარცხნიდან: ანა ზაბუტაშვილი (ცქვიტი), ანასტასია თუმანიშვილი-წერეთლისა, ეკატერინე გაბაშვილი, ეკატერინე (ყევე) მესხი. მეორე წყებაში: ანა ღვინიაშვილი, მარიამ ალექსიძე (მარიჯანი), დარია ახვლედიანი, საფო მგელაძე, ნინო ტყეშელაშვილი, ლილია მეგრელიძე (მიმქრალი). თბილისი. 1924 წ. ფოტოპირი. 11×16. *NP 608.*

584. გაზეთ „მშაკ“-ის თანამშრომელნი. შუაში — გ რ ი გ ო ლ ა რ წ რ უ ნ ი. ზემოთ სომხურად დაბეჭდილია: „გრიგოლ არწრუნს. მაისის 6-ს „მშაკ“-ის თანამშრომლები 1865—1890“. ცალ-ცალკე პატარა ზომის პორტრეტები, 41 თანამშრომლის, მათ შორის: „ნერსეს შაჰლამიანი, სტეფანოს პალასანიანი, ვართანეზ ფაფაზიანი, გევორქ ბაშინჯალიანი... პოლოს იზმაილიანი [პავლე იზმაილოვი], რაფფი, შირვანზადე... ლეო [ა. ბაბახანიანი]...“ და სხვები. [თითოეულ პორტრეტს სომხურად მიბეჭდილი აქვს გვარი. სურათის ქვემოთ სომხურად წერია]: „გაზეთ „მშაკ“-ის თანამშრომელნი“. ფასი 1 მან. დიდი ფორმატის 3 მან. მსურველებმა მიმართონ ფოტოგრაფ ტერ-გევონდიანს“. 16×22,5. *NP 215.*

585. უცნობი პიროვნებების ფოტოსურათები. დაახლოებით 1870—1880 წწ. *NP 441—470, 611, 616—621, 700, 747.*

(აგრეთვე იხ. ზემოთ: გ. ნიკოლაძის მიერ გადაღებული ფოტოსურათები)

586. ალბომი № 8. ტყაივის ყუაზე ამოკვეთილია ასოები: „Н. Н“. 85 მუყაას ფურცელზე დაკრულია 195 ფოტოსურათი ფოტოგრაფ ერმაკოვის გადაღებული. ორ სურათზე ფრანგული წარწერა, დანარჩენებზე რუსული. ამ სურათებით უსარგებლია ე. მურიცხ და ზოგიერთი გამოქვეყნებული აქვს თავის ჟურნალში: „Le Caucase illustré“. ალბომში ჩაკრულია შემდეგი სურათები:

1. ძველი ქართული ფრესკები. პატარა ზომის გაფრადებული 3 ფოტოსურათი.
2. საქართველოს სამხედრო გზა, ორი სურათი, ერთზე ანანურია.
3. ნახევრად დანგრეული ეკლესია.—„Военно-Грузинская дорога. Кушол и церковь с сев.-зап. сторонами“.
4. ანანურის ეკლესიის დეტალი.—„Военно-Грузинская дорога. Деталь южной стены Ананурской церкви, построенной в V столетии“.
5. ატეხის სიონის ნანგრევები.—„Горн. Атенское ущелье. Развалины цер. Сиона с с.-з. сторонами“.
6. საქუთხევის ნანგრევები.—„Горн. Атенское ущелье. Алтарь внутри“.
7. ანჩისხატის ეკლესია თბილისში.—„Тифлис. Анчисхатская церковь“.
8. ახპატის ეკლესია.—„Ахпат, дверь западн. стор. с армянскими надписями“.
9. ახპატის ეკლესიის მთავარი შესასვლელი.—„Ахпат. Главный вход и притвор“.
10. ახტალის მონასტერი.—„Ахталск. монастырь, северная стена. Барельеф...“.
- (ორი სურათი).
11. ახტალის მონასტერი, აღმოსავლეთით კედელი.—„Ахталск. монаст. Восточная сторона“...
12. ახტალის მონ. შესასვლელი სამხრეთით.—„Ахтала, Вход в храм с южн. стороны“.
13. ახტალის მონ. კედელი სამხრეთით.—„Ахталск. монаст. южная стена...“
14. აწყურის ბიეთის ეკლესიის ბარელიეფი.—„Ацхур. Барельеф из церкви Биети“
15. ბანა. ეკლესიის ნანგრევები.—„Бана, развалины церкви“ (ორი სურათი).
16. ბანა.—„Бана“.
17. ბიეგლისალთის ეკლესიის ნანგრევები.—„Бяглис-алты. Развалины церкви“.
18. 19. ბეთანი.—„Бетани. Церковь в имени бар. Николай“.
20. 21, 22. ბეთანის სარკმელი აღმოსავლეთით.—„Бетани. Восточное окно“.
23. ბიეთის ტაძრის სარკმელი დასავლეთით.—„Биети. Окно на западной стороне“.
24. 25. ეკლესიები.
26. 27, 28. გელათის მონასტერი.—„Гелати“.
29. 30, 31. გელათის კედლის მხატვრობა.—„Гелати. Фрески“.
- 32.—41. გელათის მონასტერში დაცული სიძველენი: ვერცხლის ხატი, ჯვარი, ხახულის დღესმშობლის ხატის ნაწილები, ქოშები და სხვ.
42. დოლისყანა. ეკლესიის ნანგრევები.—„Долис-хана. Общий вид. церкви с с.-з. сторонами“.
43. დოლისყანის ეკლესიის კედელი ქართული წარწერით.—„Долис-хана. окно с грузин. надписью“.
44. ოშკის ტაძარი თორთუმის ოლქში. საერთო ხედი.—„Эшк-ванк. Общий вид. церкви, в Тортумском округе“.
45. 46, 47. ამავე ეკლესიის ნაწილები.
48. ჯვრები, ბარძიბები.
49. 50, 51, 52. ერთაშხიდის ტაძარი. კედლები, სარკმლები, კარებები.—„Эртац-минда. Стены, окна, двери“.

53. ეჩმიაძინის მონასტერი. აკათო ხედი
54. ხაკ. ეკლესიის ნანგრევები, სამხრეთ-დასავლეთიდან.—„Зак. Развалины церкви. Вид с юго-зап. стороны. Челдырского участка“.
55. ხარზმა. ტაძრის ნანგრევები. ქართული წარწერა შესასვლელზე.—„Зарзма. Развалины церкви. Надписи“.
- 56—60. იშხანი. ტაძრის ნაწილები. ქართული წარწერები კარებზე და სარკმლებზე.—„Ишхан... Азиатская Турция“.
61. ლურჯი მონასტერი თბილისში. სარკმლები აღმოსავლეთით.—„Тифлис, Церковь Иоанна Богослова. Окна на восточной стороне“.
- 62.—68. კახენი. ტაძრის ნაწილები. ქართული წარწერა.—„Кабенская церковь. Детали“.
69. ყაზბეგის (სტეფანწმიდა) ეკლესია და სადგური.—„Военно-Грузинская дорога. Казбек, церковь и станция“.
70. ქარხამეთის ტაძრის ნანგრევები.—„Карзамета. Развалины церкви“.
71. ყარსი. არაქელაწის ეკლესია.—„Карс. Церковь Аракеялец“.
- 72—76. ქვათახევის მონასტერი. ტაძრის ნაწილები. —„Кватахеви. Детали храма“.
77. კუმურდო. ბარელიეფი.—„Кумурдо. Барельефы...“.
- 78.—83. ბაგრატიის ტაძრის ნანგრევები ქუთაისში, საერთო ხედი, კედელი, ჩუქურთმები და სხვა.
84. ლიხაური. ეკლესიის სარკმლები აღმოსავლეთით.—„Лихауры. Восточ. часть церкви с красными окнами“.
85. მანგლასის ტაძარი.—„Манглисский храм“.
86. მეტეხის ციხის ეკლესია თბილისში.—„Тифлис. Метехский замок и церковь“.
- 87—101. მცხეთა. სეკტიცხოვლის ტაძარი: საერთო ხედი, კედლები, სარკმლები გუმბათი, საკურთხეველი და სხვა ნაწილები.—„Военно-Грузинская дорога. Мцхетский собор“.
- 102—111. მცხეთა. სამთავროს ტაძარი: საერთო ხედი, კედლები, სამრეკლო, გუმბათი და ტაძარში დატული საეკლესიო ძეგლებური ნივთები.—„Военно-Грузинская дорога. Мцхет. Самтавро...“
106. მცხეთა. წმ. ნინოს მონასტერი და ძეგლებური კომპლექსი.—„Военно-Грузинская дорога. Мцхет. Монастырь св. Нины и старая баня“.
- 107—118. მცხეთა, უჯარის ტაძარი. კედლები, სარკმლები და სხვა ნაწილები.—„Мцхет. Церковь пресвятого креста“.
- 119—122. ფიტარეთი. საერთო ხედი და ნაწილები.—„Питарети. Общий вид детали...“
- 123, 124. ბიჭვინტა. საერთო ხედი და ერთი კედელი.—„Пицунда. Храм на берегу Черного моря близ Сухум-Кале“.
- 125—127. რუისის ტაძრის ნაწილები.—„Рухи, Горийского уезда...“
- 128, 129, სამება. საერთო ხედი და სარკმელი სამხრეთით.—„...Церковь Самеба у подошвы горы Казбека“.
- 130.—140. სამთავისის ტაძარი. საერთო ხედი, კედლები, სარკმლები, ჩუქურთმები.—„Карталиния. Самтависи“.
141. სამშვილდე. ეკლესიის ერთი კედელი.—„Самшвилда. Развалины церкви близ Белого-ключа XII века“.
- 142, 143, 145. სანაინის მონასტერი. პირველ სურათზე წარწერა ფრანგულად და ნარჩენებზე: „Сананский монастырь, усыпальница ки. Аргутинских-Долгоруких“.
- 144, 146—149. საფარა. საერთო ხედი, გუმბათი, სარკმლები, წარწერა და სხვა.—„Сафарский монастырь близ г. Ахалцыха“.
- 150, 151. თბილისი. სიონის ტაძრის გუმბათი და შესასვლელი.—„Тифлис. Купол Сионского собора и вход в собор“.
152. აღსავლის კარები ვახსი, იოანე ნათლისმცემლის ეკლესიიდან. სიონის ტაძრის მუზეუმი.—„...Царская дверь из внѣоградной лозы. Из церкви Иоанна Крестителя в Кахетии. Музей Сионского собора“.

153—156. **თათევის მონასტერი** [სომხეთში].—„Татевский монастырь, детали входа“...

157, 158. **ბახელი. საერთო ხედი, სარკმელი და კედლის ნაწილი.**—„Хахо-ванк. Общий вид церкви. Азиатская Турция“.

159. **წულრულაშენი. შესასვლელი კარები ბარელიეფით.**—„Цугругашени. Входная дверь с барельефом“.

160. **ჩიხრუში [შორეთი?]. ეკლესიის ნანგრევები.**—„Чихруш. Развалины церкви. Ахалцхский уезд“.

161. **უჯუმბათო ეკლესია გალავანით.**

162. **საეკლესიო ნივთები, ხატი და წიგნი.**

163. **შოღაღის მონასტერი** [სომხეთში].—„Шогагский монастырь“.

164—167. **ეკლესიების ნანგრევები.**

168. **სვენეთის სიველენი:** წმ. ბარბალეს და წმ. გიორგის ჭაბები სოფ. მუშკიკოდან (მულაბის საზოგადოება). ჯვარი სოფ. თბიანიდან (უშულის საზოგადოება).—„Сребрянный образ с грузинской надписью св. Варвары и св. Георгия из сел. Мушкиери (Мулах. общ-во). Крест, оборотная сторона из сел. Жибнани (Ушгульское общ-во)“.

169. **ჩუქურთმიანი ხის კარები. წარწერით, ფარის საზოგადოების ეკლესიიდან.**—„Парское общ-во, церковь, дверь деревянная резная“.

170. **ჩუქურთმიანი ხის კარები სვენეთის ერთ-ერთი ეკლესიიდან.**—„Сванетия. Деревянная резная дверь церкви“.

171. **ღეჩხუმი. მებეთის ეკლესიის სარკმელი ბარელიეფებით.**—„Лечхум. Мухета окно церкви с барельефом“.

ამ ალბომში აწვეია ოთხი სურათი: ეკლესიის კედლის მბატერობა, ეკლესიის შიდა თალი, საქართველოს სამხედრო გზა. 38×26. NP 698.

587. **ხადგ. მცხეთა—საქართველოს სამხედრო გზა. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია:** „Ст. Мухет.“ 22×29. NP 172.

588. **ხადგ. შლეთი. —საქართველოს სამხედრო გზა. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია:** „Ст. Млет.“ 22×29. NP 173.

589. **ხადგ. კობი.—საქართველოს სამხედრო გზა. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია:** „Ст. Коби“ 17×22,5. NP 171.

590. **ღეჩხუში დადიანის ციხე-კოშკი სამხრეთ-აღმოსავლეთიდან. ფოტოში გადმოღებული უნდა იყოს ერმაკოვის კოლექციიდან.**—„Лечхум.. Ладжани. Дадьяновская башня с Юго-Востока“. 23,5×30. NP 164.

591. **ღეჩხუში. ლაჯანურის ხეობა...**—„Лечхум. Ладжанурское ущелье...“ 21,5×27,5. NP 166.

592. **რკინის ხიდი მდ. ცხენის წყალზე ცაგერთან...**—„Цагери, железный мост чрез р. Цхенис-ихали“. 14,5×21. NP 167.

593. **საცხოვრებელი სახლები მდინარის ნაპირას (დას. საქართველო).** 13×18. NP 168.

594. **უცნობი. მდინარის ხეობა. ფოტოსურათი** 22×29. NP 165.

595. **ჩანჩქერი. ფოტოსურათი** 18×13. NP 167.

596. **ღედათა მონასტერი სენაკთან. ფოტოსურათი** 9×14. NP 168.

597. **წმ. გიორგი. შესრულებული მხატვარ-მოქანდაკის ვ. ხოდოროვიჩის მიერ.** 189...წმ. მოგვიანებით გადაღებული ფოტოში 16,5×11,5. NP 498.

598. **თბილისის ხედი. XIX საუკ. II ნახევარი [ყოფილი სასახლის ქუჩა, მარცხნივ მოჩანს სამხედრო შტაბის შენობა].** 22,5×29,5. NP 38.

599. **თბილისის ხედი. XIX საუკ. II ნახევარი. [მარჯვნივ მოჩანს ყოფილი სასულიერო სემინარიის შენობა, შუაში-ქარვასლა ერევნის მოედანზე და სხვ.]** 23×29,5. NP 34.

600. თბილისი. XIX საუკ. [მდ. მტკვარი, წისქვილები ნავებზე, მოჩანს ყოფილი ვორონცოვის ხიდი]. 22,5×30. *NP 88.*

601. თბილისი. XIX საუკ. [მდ. მტკვარი. ყოფილი ციციშვილის აღმართი. მარჯვენე მოჩანს სიონის ტაძარი]. 12×16,5. *NP 589.*

602. თბილისის ქალაქის საბჭოს სხდომების დარბაზი. XIX საუკ. ფოტოსურათზე. დაბეჭდილია: „Тифлис. Зал. заседания Думы“. 21×27. *NP 37.*

603. ფოთის ხედი. ზღვის ნაპირი. XIX საუკ. I ნახ. სურათზე დაბეჭდილია: „Крепость Потн. Государь император изволил здесь быть в 1837 году“. გამობუნებული ფოტოპირი. მეორე მხარეს წერია ნ. ნიკოლაძის მისამართი პარიზში. 10×13,5. *NP 58.*

604. ფოთის კოშკი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „1875 წ.“ 27×20. *NP 40.*

605. ფოთის კოშკი. (სურათი გადაღებულია წყალდიდობის დროს. წყლით დაფარულ შუა ქუჩაში დგას „ლინიეკა“ მგზავრებით). 188...წ. 21×27,5. *NP 39.*

606. ფოთის კოშკი. (იქით-აქეთ დგანან მოწაფეები). 1902 წ. 38×29. *NP 38.*

607. ფოთის სასაფლაო და ეკლესია 1895 წლამდე. გადაღებულია ნ. ნიკოლაძის მიერ. სურათი დაზიანებულია. 10,5×15. *NP 47.*

608. ფოთის სასაფლაო და ეკლესია. ფოტოსურათზე წარწერა: „Потийское кладбище и церковь в 1896 году“. 12×16. *NP 48.*

609. ფოთის ხედი („კონკა“. ვავონი დგას კ. მიქაბერიძის სახლის წინ). 189...წ. 13×18. *NP 64.*

610. ფოთის „კონკა“. (ტაძარი. შორს მოჩანს კოშკი). 1907 წ. 11,5×16,5. *NP 42.*

611. ფოთი. სასტუმრო „ბრისტოლი“, 190... წ. 13×18. *NP 72.*

612. ფოთის ხიდი, ტაძარი და კოშკი. 191...წ. 13×18. *NP 48.*

613. ფოთის სატივე მდ. რიონის ნაპირას (მოჩანს სახერხი ქარხანა) 189...წ. 12,5×16,5. *NP 60, 85.*

614. ფოთი. (კატერი რიონის პირას). 189...წ. 12×16. *NP 63.*

615. ფოთის ბაზარი. 1906 წ. 12×16. *NP 49, 71.*

616. ფოთის ქალთა სკოლის მოწაფეები გაკვეთილზე. 189...წ. ფოტოსურათის მარჯვენა ნაპირი ჩამოხეულია. 22×21. *NP 57.*

617. ფოთის ვაჟთა გიმნაზიის შენობა. 189...წ. 13×18. *NP 76.*

618. ფოთის ვაჟთა გიმნაზიის მოწაფეთა ვარჯიშობა. 19...წ. 22,5×17. *NP 410.*

619. ფოთის პოლიციის მოსამსახურენი: შუაში ზის პოლიციმეისტერი, ვლადიმერ აბაშიძე. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Николаю Яковлевичу Николадзе (Потийскому городскому голове) [в знак] искреннего глубокого уважения, от чинов Потийской городской [полиции] 22 августа 1906 г. Потн.—Князь Владимир Семенович Абашидзе“. 22×29. *NP 50.*

620. ფოთის ტაძრის მწენებლობა, გადაღებულია სხვადასხვა დროს. ზოგიერთ ფოტოსურათზე აღნიშნულია თარიღი. ყველაზე ადრინდელი თარი-

ლია—8 სექტემბერი 1906 წელი, ყველაზე გვიანდელი—5 აპრილი 1907 წელი.

სხვადასხვა ზომის, უმეტესი ნაწილი 18×13 , რამდენიმეა $27,5 \times 22$.
NP 109—163.

621. ფოთის ტაძრის მშენებლობა. მოჩანს კოშკი. 1906 წ. 12×17 .
NP 44.

622. ფოთის ტაძრის დამთავრებული შენობა. სახურავზე და გუმბათზე დგანან ახალგაზრდები. 1907 წ. 14×9 . NP 161.

623. ფოთის მიდამოები. კაპარკა, 189...წ. 11×16 . NP 46.

624. კაპარკა და პალიასტომის ტბის შესართავი. 189...წ. $11,5 \times 15$.
PN 61.

625. ტყეები. ხეების დასურება კაპარკასა—პალიასტომის ტბაზე. $8,5 \times 14,5$. NP 101.

626. ხაძოვარი და ტყე [ქალაქის მუხნარი უნდა იყოს]. 189...წ. $12 \times 16,5$. NP 62.

627. ფოთის და მისი მიდამოების ხედები. შვიდი ფოტოსურათი. 13×18 .
NP 73—80.

628. ფოთის მიდამოების ხედები. ხუთი ფოტოსურათი. $8,5 \times 12$. NP 102—106.

629. ფოთის ხიდის მშენებლობა, 190...წ. სამი ფოტოსურათი. $16,5 \times 22$.
NP 65—67.

630. ფოთის ხიდი. ბოლოს მოჩანს ტაძარი, მარჯვნივ კოშკი. ნაპირი ჩამოჭრილია. 9×9 . NP 428.

631. ფოთის ხიდი. (უკვე დამთავრებული. სამი სხვადასხვა ხედის ფოტოსურათი), 190... წ. 13×18 . NP 68, 69, 70.

632. ფოთის ქაობები, მოჩანან უცნობი პირები. 1896—97 წწ. 13×18 .
NP 429.

633. ფოთის ნავსადგური. წინ, ზღვაში შეჭრილი. ხის ბოგირზე დგას ნ. ნიკოლაძე. 191...წ. $12,5 \times 17,5$. NP 86, 88.

634. ფოთის ნავსადგურის სხვადასხვა ხედი. 13×18 . 9×16 . NP 81—100.

635. წყალდიდობისაგან და მეწყერისაგან დაზიანებული რკინისგზა. ჩაქცეული ადგილის ნაპირას დგას ხალხი. 17×23 . NP 41.

636. წყალდიდობა ფოთის კუნძულზე. საძირკველ გამოწვეული სახლი ჩაწოლილია წყალში. ერთ ფირფიტაზე დაბეჭდილია ორი ერთნაირი სურათი. $8,5 \times 17,5$. NP 423.

637. წყალდიდობა ფოთში. $11,5 \times 16,5$. NP 69.

638. ნაგებობთ სეირნობა ზღვაზე ქ. ფოთთან. ოთხი გამობუნებული სურათი. თითო 10×12 . NP 424—427.

639. წყლის ნაპირას ბუჩქებთან სხედან უცნობი პირები. ფოტოსურათი გამობუნებულია. $8,5 \times 14$. NP 421.

640. ალბომი № 7.—დიდი ზომის მუყაოს კაბრა, რომელშიაც, როგორც ვადმოგვეცემს რ. ნიკოლაძე-პოლიექტოვი, თავმოყრილი ყოფილა ფოტოსურათების პირები; მასალა კავკასიის შესახებ, ის რაც შეუგროვებია ეულ მურიეს ნ. ნიკოლაძის და დ. გურამიშვილის დახმარებით. [ფოტოპირე-

ბის ნაწილი გადაღებულია გრ. გაგარინის, გორშელტის და სხვების ალბომებშიდან. ზოგიერთი სურათი გამოქვეყნებულია ეურნალში—„Le Caucase illustré,“ ე. შურიეს წიგნში: „L'Art au Caucase“ და მარკოვის წიგნში: „Очерки Кавказа“. 1904 რ.]. სურათების უმეტეს ნაწილს ფრანგული წარწერები აქვს. აქ არის სულ 110 ფოტობირი. აღწერილობანი დავაჯგუფეთ შემდეგნაირად:

საქართველო

1. ცხენოსანი იმერული ქალები, ქვეითი გამყოლებით. ორი ფოტოსურათი ერთ მუყაოზე დაკრული. თითო 6,5×9, 7—24.
2. იმერელი ქალის ტიპი. 12,5×10. 7—23.
3. იმერელი მამაკაცის ტიპი. 14×10,5. 7—22.
4. თბილისის გამყიდველი ახალგაზრდა ქუთაისელი ებრაელი. 17,5×11,5. 7—21.
5. აფხაზი (?) ყმაწვილი. 19,5×18. 7—20.
6. მღვდელი გიორგი დუმბაძე [შდრ.—საქართველოს კალენდარი“ 1894, გვ. 458, და ე. მარკოვის „Очерки Кавказа“, 1904, გვ. 259]. 24,5×20. 7—18.
7. მღვდელი ფაცხა. წინ აკვანი, მის გარშემო ქალები და ორი ბავშვი. 21,5×15,5 7—18.
8. ძველი თბილისი; ხიდი მდ. ვერაზე და უჯარი საქართველოს სამხედრო გზის დასაწყისში. ორივე ფოტოსურათი დაკრულია სქელ ქალაღზე, თითო 10×14,5. მინაწერები ფრანგულად. 7—1.
9. საქართველოს სამხედრო გზა.—მცხეთის ხიდი. „Военно-грузинская дорога. Мухетский мост“. 11×15. 7—2
10. მცხეთა. სვეტიცხოვლის ტაძარი. 10,5×16. 7—3.
11. დუშეთი. მარჯვნივ თეთრი საბი კილაშვილების. [შდრ.—ე. მარკოვის „Очерки Кавказа“. 1904, გვ. 107]. 10,5×16. 7—3.
12. გუდაურის საქართველოს სამხედრო გზა. სურათის მეორე მხარეს აწერია: „Ст. Гудаур“. 16×20. 7—7.
13. მყინვარწყვილი. სოფ. სტეფანწმიდა და სოფ. სიონი. [შდრ.—ე. მარკოვის „Очерки Кавказа“. 1904, გვ. 96]. ორი ფოტოსურათი. 10×14,5. 7—6,6.
14. ლარსი. საქართველოს სამხედრო გზა. 10,5×14,5. მინაწერი ფრანგულად. 7—5.
15. საქართველოს სამხედრო გზა. სხვადასხვა ხედი. 10,5×14,5 და 9,5×17,5. 7—4.
16. დარიალის ხეობა, ხიდი. 16×21. მინაწერი ფრანგულად. 7—8.
17. გორის მახლობლად რკინიგზა 1872 წ.—ქ. გორი.—ორი უცნობი ადგილი.—ახალციხე.—სურამი 1872 წ.—ორი უცნობი ადგილი. რვა ფოტოსურათი, თითო 9+13 ზომის, დაკრულია მუყაოზე (ერთი კუთხე გამოტორილია). პირველ სურათზე მკრთალად მოხანს წარწერა: „П[огни]—Тифлисская ж[елезная] д[орога] насыль в Куре близ Горн. 1872 г.“ მეშვიდეზე: „П. Т. Ж. Д. Сурам, местечко 1872 г.“ 7—9.
18. ქვათახევის მონასტერი. მინაწერი ფრანგულად. 24,5×18. 7—15.
19. ახალციხე. 17×26. 7—10.
20. ახალციხისი. ორი სხვადასხვა ფოტოსურათი დაკრული ერთ მუყაოზე. თითო 14×22. 7—11,12.
21. ქუთაისის გარეუბანი. ფოტოსურათის მეორე მხარეს წერია: „Гора близ еврейского квартала г. Кутаиса“. 25×35. 7—14.
22. სოფ. ბერო—სვანეთში. მინაწერი ფრანგულად. 21×26. 7—13.
23. ფრესკები, საქართველოს ეკლესია-მონასტრებიდან. პირები გ. გაგარინის ალბომიდან გადმოღებული. 14 სხვადასხვა ზომის ფოტოსურათი მუყაოზე დაკრული. [შდრ.—გრ. გაგარინის ალბომი და ეურნალი „Le Caucase illustré.“] 32×50. 7—16.
24. ხელნაწერი წიგნი სხვადასხვა ადგილას გადაშლილი. ცხრა სურათი მუყაოზე დაკრული. 32×50. 7—17.

25. ყურძნის კრევა და ყურძნის დაწურვა კაპეთში. მუყაოზე დაკრული ორი ფოტო-პირი თითო 10×13,5. 7—87.

26. იარაღის კოლექცია. დიდი მთავრის მიხეილ ნიკოლოზის-ძე რუმანოვის კაბინეტში.—ბორჯომი. 14,5×15. 7—82.

27. ოთახები დიდი მთავრის მიხეილ ნიკოლოზის-ძე რუმანოვის სასახლეში.—ბორჯომი. მუყაოზე დაკრული ორი ფოტოსურათი თითო 9,5×13. 7—81.

სომხეთი

28. აჩარატის მთა. გამბეზებული ფოტოსურათი მუყაოზე დაკრული. 10×13,5. 7—25.

29. გზა ამოშენებული გვირაბით ქ. ერევანთან. მინაწერი ფრანგულად. 18×24. 7—26.

30. მიხგითი ერევანში. მინაწერი ფრანგულად. 24×17. 7—27.

31. ქარვასლა ერევანში. მინაწერი ფრანგულად. 15×10. 7—31.

32. მლოცველი მამადიანები.—ერევანი. მინაწერი ფრანგულად. 15×19. 7—32.

33. ერევანი. სარდართა სასახლის სარკეხიანი დარბაზი. მინაწერი ფრანგულად. 14×19. 7—33.

34. ერევანი. სარდართა სასახლე. მინაწერი ფრანგულად. 19×24,5. 7—34.

35. სანაინის მონასტერში დაკული სიძველენი. მინაწერი ფრანგულად. 23×31. 7—35.

36. მონასტერი შულავერში. მინაწერი ფრანგულად. 24×30. 7—36.

37. ანო. გაგაკის ეკლესიის ნანგრევები. 22×18. 7—28.

38. ანო. გალაენი კოშტებით. სურათზე მინაწერი ფრანგულად. 18—29,5. 7—29.

39. ანო. გალაენის ნაწილი. 20,5×31. 7—39.

40. სვეტი ნანგრევებს შორის. 29×24. 7—30.

41. ჯაღალღლი. მონასტერი. სურათზე მინაწერი ფრანგულად. 25×29. 7—37.

42. სომეხთა სასულიერო პირნი შესამოსელით, პატით და ჯერით,—ორი სურათი. ძველებური ხატი,—ერთი სურათი. სამი სხვადასხვა ფოტოსურათი დაკრულია მუყაოზე 31×25. 7—30.

43. სომეხური ეკლესიის ნივთების ფოტოსურათები.—დიდი მთავრის მიხეილ ნიკოლოზის-ძე რუმანოვის კოლექციიდან. ოთხი სურათი თითო 13×10, დაკრულია სამ მუყაოზე. მინაწერები ფრანგულად. 7—84, 85, 86.

44. სომეხი ქალის სამკაული.—დიდი მთავრის მიხეილ ნიკოლოზის-ძე რუმანოვის კოლექციიდან. ორი ფოტოსურათი თითო 13×10. დაკრული მუყაოზე. 7—83.

ჩრდ. კავკასია: დაღესტანი და სხვ.

45. ქ. ვლადიკავკასია. ოლგინსკის ხიდი. ფოტოსურათზე მინაწერი ფრანგულად 17,5×23,5. 7—40.

46. პიატიგორსკი. ორი ფოტოსურათი ერთ მუყაოზე თითო 9×16,5. მინაწერები ფრანგულად 7—41.

47. შამილი, მისი ნაიბები, მეომრები; შამილი და ბარიატინსკი [რუბოს ცნობილი სურათიდან]. სხვადასხვა ზომის ექვსი ფოტოპირი ერთ მუყაოზე 31,5×48. 7—54.

48. გუნობი, შამილის აულის ნანგრევები. მინაწერი ფრანგულად. 14×19,5. 7—47

49. დაღესტანი: აული გურგებელი, მიცვალებულის დატირება. ორი ფოტოპირი ერთ მუყაოზე, თითო 11×14,5. 7—42.

50. დაღესტანი. შამხალეების ყოფილი რეზიდენცია. 16,5×24. 7—53.

51. თემირხანშურა. საერთო ხედი. ფოტოსურათზე მინაწერი ფრანგულად. 21×28,5. 7—51.

52. დაღესტანი. ექვსი სხვადასხვა ზომის სურათი, ყველაზე დიდი 25×33, პატარა 10×13,5. 7—44—49, 52.

კავკასიის სხვა ადგილები

53. ბაქო. ნავსადგურის ნაწილი. 25,5×16. 7—38.

54. შემახა. მამადიანთა აბანოში შესასული. ფოტოსურათს აწერია ფრანგულად 19×14,5. 7—84.

55. არ დაგანი. ქალაქის ნაწილი. ფოტოსურათს აწერია ფრანგულად. $25 \times 32,5$
7—50.

56. ყარსი. ფოტოსურათი $15,5 \times 24$. 7—43.

57. უცნობი ბეობების ფოტოსურათები დაკრულია ერთ მუყაოზე, თითო $10,5 \times 14,5$.
7—89.

58. ზღვის ნაპირი. $10 \times 13,5$. 7—95.

59. უცნობი ადგილები. ორი ფოტოსურათი დაკრულია ერთ მუყაოზე, თითო
 $9 \times 17,5$. 7—88.

60. უცნობი შენობები და ხედები. თითო სურათი $17,5 \times 22$, $15 \times 22,5$. 7—81, 82, 83.

კავკასიელ ხალხთა ტიპები

61. სომეხი და კავკასიის სხვა ეროვნებათა ქალთა ტიპები ეროვნულ ტანისა-
მოსში. რვა ფოტოპირი სხვადასხვა ზომის დაკრული ერთ მუყაოზე. $32,5 \times 50$. 7—57.

62. ლეკი, ყაზარდოელი, ჩრქეხი და ჩრდ. კავკასიის სხვა ეროვნებათა ქალების ტი-
პები. ცხრა სხვადასხვა ზომის ფოტოპირი დაკრული ერთ მუყაოზე. $32,5 \times 50$. 7—85.

63. კავკასიელ ხალხთა ტიპები: ქალები და კაცები. ექვსი ფოტოპირი. თითო
 $15,5 \times 10$. 7—58, 59, 80, 81.

64. კავკასიელ ხალხთა ტიპები: ცხენოსნები. სამი სხვადასხვა ზომის ფოტოსურა-
თების პირები, დაკრული ერთ მუყაოზე. 32×50 . 7—63.

65. წყლის მხი და გეზი. ოთხი სხვადასხვა ზომის სურათი დაკრულია ერთ მუყა-
ოზე. 32×50 . 7—62.

66. ქურთები და სხვა ეროვნების მამაკაცთა ტიპები ეროვნულ ტანისამოსში. რვა
ფოტოპირი დაკრული ერთ მუყაოზე, თითო $13,5 \times 10$. 7—56.

67. რუსი დუხობორი ქალები. $19,5 \times 23$. 7—64.

საოჯახო ნივთები, სამკაულები

68. სამკაულები ქალთა: საყურეები, სამაჯურები, ყელსაბამი და სხვ. ოთხი სურ-
ათი სხვადასხვა ზომის. ორი ფოტოსურათი გაფერადებულია. 7—70, 71, 72.

69. ვერცხლის ახარფეშის ორი სურათი დაკრული ერთ მუყაოზე, თითო $16 \times 10,5$.
გენერალ პეტერსის კოლექტიდან. მინაწერი ფრანგულად. 7—69.

70. ახარფეშები. სურები და ვერცხლით მოჭედლი ნივთები. თინის კურკელი
ცხრა სხვადასხვა ზომის ფოტოსურათი დაკრული ერთ მუყაოზე. 32×50 . 7—87.

71. ხის კურკელი და საოჯახო ნივთები. შვიდი სხვადასხვა ზომის ფოტოსურათი
დაკრული ერთ მუყაოზე. 32×50 . 7—68.

72. თეხსაცმელი, უნაგირი, ქალის სამკაული და სხვ. შვიდი ფოტოსურათი დაკ-
რული ერთ მუყაოზე. 33×50 . 7—68.

73. სასოფლო-სამეურნეო იარაღები და შენობები. ცხრა ფოტოსურათი სხვადა-
სხვა ზომის დაკრული ერთ მუყაოზე. 33×50 . 7—65.

ნაქარგები ქართული და სხვ.

74. მოქარგული ყაბალალები. გაფერადებული ფოტოსურათი. 25×17 . 7—76.

75. თაკაკრავეები და კოშების მოქარგული ზედაპირები. ოთხი სხვადასხვა ზო-
მის გაფერადებული ფოტოსურათი დაკრული ერთ მუყაოზე. 24×33 . 7—75.

76. სარტყელ-გულსპირები. ორი გაფერადებული ფოტოსურათი დაკრული ერთ
მუყაოზე, თითო 12×10 . 7—74.

77. ნაქარგები. სამი ნაწილობრივ გაფერადებული ფოტოსურათი დაკრული ერთ
მუყაოზე. $23,5 \times 32$. 7—73.

ქსოვილები

78. ქსოვილები სიმუშების გაფერადებული ფოტოპირები ოთხი სხვადასხვა ზომის
მუყაო. 7—80ა—გ.

79. აბრეშუმის ძაფი, პარკი, ქსოვილები. სამი სხვადასხვა ზომის ფორტოსურათის პირი დაკრული ერთ მუყაოზე. 32×24 . 7—79.

80 ხალიჩები. ორი ფორტოსურათი დაკრული ერთ მუყაოზე. თითო $14 \times 10,5$. 7—78.

81. ხალიჩები, ფარდაგები და სხვა ქსოვილები. რვა სხვადასხვა ზომის ფორტოსურათი დაკრული ერთ მუყაოზე. 31×50 . 7—77.

მეშიდე ალბომის შიფრი № 899.

სხვადასხვა

641. ხოფიო დიმიტრის ას. მუსხელიშვილის სახლის ფორტოსურათი. მეორე მხარეს რ. ნიკოლაძის ხელით აწერია: „იაკობ ფანცხაევას სიდედრის სახლი ქუთაისში რომელიც „2 წვეთივით“ გავს მამას ბავშვობის სახლს 1857 წლამდე ქუთაისშივე“. [ასეთივე სურათი იხ. კატალოგის 1 ტომი, გვ. 14]. $8,5 \times 12$. NP 107.

642. კედლის აღმოსავლური მხატვრობა. 24×29 . NP 103.

643. საცხოვრებელი ოთახის კუთხეები [გაგრაში ა. პ. ოლდენბურგსკის სასახლე]. $22,5 \times 28,5$; $10,5 \times 13,5$. NP 194—0.

644. რესტორანი გაგრაში. ხით მოპირკეთებული რკინა-ბეტონის შენობის ნაწილები. $15 \times 22,5$. NP 168—102.

645. ელექტროხაღდურის სხვადასხვა ხედი [გაგრა?] $16,5 \times 12$. NP 185, 186.

646. წყლის მიღების გაყენა ეოეკარის ხეობიდან გაგრაში. სამი ფორტოსურათი. $16 \times 22,5$; რვა სურათი— $7,5 \times 11$. NP 174—184.

647. წყლის საგუბარი. ორი ფორტოსურათი. 13×18 . NP 169, 170.

ს ა ძ ი ე ბ ლ ე ბ ი

ნ. ნიკოლაძის ავტოგრაფები: 10, 11, 13, 44, 46, 84—86, 92, 129^ა, 250, — 252, 280, 291—308, 366, 375, 449, 451, 453, 469, 470. 484, 493, 494, 502, 512, 531, 533. 637, 647, 714, 718, 756, 792, 797, 836, 844, 861, 901, 903.

ნ. ნიკოლაძის პუბლიცისტური წერილები და ბროშურები: 72, 287—313, 612, 779, 1031—1042.

ნ. ნიკოლაძის მოხსენებები, ოფიციალური წერილები: 2, 21, 22, 52—57, 280, 375, 379, 380, 383, 429, 435, 438, 439, 449, 451, 469, 470, 507, 508, 520, 522, 523, 526, 527, 531, 540, 545—548, 552, 563, 569, 571, 580, 581, 586, 588, 592, 593, 597, 598, 620—624, 637, 651—654, 657, 678, 708, 709, 714, 726, 775, 796, 797, 814, 823, 831, 836, 851, 873, 874.

პირთა სახელმძღვის საქმიანობა

აბაშელი (ჩოჩია) ილექსანდრე 818, 821, 833, 930

აბაშიძე დავით 513

აბაშიძე ვასილ 27, 28

აბაშიძე ივანე (კიტა) 447

აბლუშელაშვილი დავით 323, 324

აბუნიანიძე გიორგი 912

ავალიშვილი ნიკოლოზ 138

ამირეჯიბი ნინო 852

ამირეჯიბი შალვა 1043

ანდრეოლეტი 961

ანდრონიკაშვილი 182

ანდრონიკაშვილი გ. ზ. 725

ანდრონიკაშვილი ა. ზ. 900

ანტონ I 913

არაბიძე ილექსანდრე 129, 203, 207

არაგვისპირელი შიო 836

არღიშვილი ეროსლან 773, 774

არჩილი 950, 1044

ასლანიშვილი იოსებ 1022

აღნაშვილი იტო 1011

აღნაშვილი ლადო 1056

ახელედინი ნესტორ 941

ბააზოვი გერცელ 914

ბარათაშვილი ნიკოლოზ 1045, 1046

ბარაშიძე ილექსანდრე 950, 951

ბაქრაძე დიმიტრი 1109

ბაჩანა ივ. რიხიკაშვილი ნიკოლოზ

ბენაშვილი არჩილ 1011

ბერიძე გრიგოლ 142, 231

ბერიძე ვანო 511, 541

ბერძენიშვილი ნიკოლოზ 850

ბერძენიშვილი ნიკოლოზ 1109

ბესიკ ივ. გაბაშვილი ბესარიონ

ბოილ 996

ბოკერია გიორგი 50, 906, 907, 910

ბროსე შარი 1048

გაბაშვილი ბესარიონ 1047

გაღელი ვასილ 858, 863

გამბეტა ლეონ 1040

გამსახურდი ილექსანდრე 830

გამყარელოძე ბ. 528

გაჩეჩილაძე შიხეილ 942

გეგოძე მ. ა. 678

გელაშვილი გიორგი 219

გულაძე დათო 988
გოგია ბესარიონ 135, 136, 140, 213, 436,
437, 655, 690

გოთია პართენ 206, 227, 991

გომართელი ივანე 887

გორგაძე სერგი 1049

გორდელაძე ერასტი 199

გრიშაშვილი იოსებ 915, 918, 942, 943, 947,
1050—1053

გუგუშვილი 980

გუგუშვილი ალექსანდრე (სანდრო) 134, 135,
136, 212, 213, 217

გუნია ვალერიან 881

გუნცაძე ვ. 399, 400

გურამიშვილი დავით 1053

გურამიშვილი დავით ალექსანდრეს ძე 72,
73, 153; 179, 189, 223, 941, 1114

გურამიშვილი ოლგა იხ. ნიკოლაძე ოლგა

გურიელი მიშია 1054, 1055

გუსეინოვ სალახ 896

დადიანი შალვა 40

დადიშელაშვილი კონსტანტინე 139, 220

დაბაშვილი ალექსანდრე 849

დედარიანი სეთი 818

დევიძე სამსონ 74

დეკანოზიშვილი ანდრია 128, 204, 564

დემოლოვ ელენე იხ. წერეთელი—დემოლოვ
დეალი პიმენ 1008, 1009

ელიაშვილი შალვა 158, 439, 592, 658, 672, 675,
776, 895, 1006

ენუქიძე ს. ი. 623

ერისთავი რაფიელ 923

ეპარხიშვილი ისიდორე 413, 416, 452, 818,
828, 830, 838

ვასაძე ნ. დ. 421, 422, 431—433

ვაშაქიძე ივანე 284, 285, 286

ვაშაქიძე ისიდორე 13

ვახტანგ VI 1077

ვეშაპელი გრაგოლ 215

ზანდუკელი მიხეილ 133, 210, 211, 917

ზოდელაძე ლევან 131

თაყაიშვილი ექვთიმე 1081, 1082

თეიმურაზ ბატონიშვილი 918

თეიმურაზ I 99, 177, 951

თოფურია პ. ფ. 22

თოფურიძე დიმიტრი 471, 480

თუმანიანი ოვანეს 919, 943

თუმანიშვილი ვიორჯი 10

თუმანიშვილი იულია 896

თუმანიშვილი კ. პ. 471, 546

თუმანიშვილი მიხეილ 896

თუმანიშვილი პაულე 361, 898

თუმანიშვილი-წერეთლისა ანასტასია 910,
911

იმედიშვილი იოსებ 42, 222, 223, 920, 921,
1056

ინგოროვია პაულე 216, 818, 821, 827, 829,
830, 845, 846, 853, 855, 859, 862, 928,
929, 930, 1057

იონა მიტროპოლიტი 922

იოსელიანი პლატონ 138

ირეთელი პ. 905

კახალიაშვილი იაგორ 122, 193, 1006, 1025

კაკაბაძე ე. 1026

კაკაბაძე სარგის 1058

კანდელაკი დავით 1006

კარიკაშვილი დავით 1059, 1091

კახაძე ვიორჯი 251

კენენჭერიძე მელიტონ 228, 1060

კეშელაუა პლატონ 944

კვიციანი დავით 200

კვიციანი ისიდორე 202

კლიაშვილი ანდრია 904

კლიაშვილი დავით 1061—1063

კლინი 970, 975

კოკიაშვილი ვასილ 156

კობეტიშვილი ვახტანგ 132, 209

კოკლაშვილი ალექსანდრე 1027

კობრიძე იოსებ 214

ლაისტი არტურ 901

ლუონიძე ვიორჯი 908

ლერმონტოვი შ. ა. 842

ლუფრანე გუსტავ 940

ლონ-მი-ფუ 944

ლორთქიფანიძე იასონ 216, 834

ლორთქიფანიძე კირილე 220, 323, 324

ლორთქიფანიძე ნიკოლოზ 865

ლორთქიფანიძე სიმონ 255

მათიაშვილი შალვა 1006

მაშელაშვილი ლევან 417

მანჭვალაძე კ. ა. 481

მარი ნიკოლოზ 171

მაღალაშვილი ლეონტი (შაქრო) 132

მაჩაბელი ესტატე 188, 710, 711

მაჩაბელი მიხეილ 382

მახარაძე ფილიპე 269, 911

მეგრელიშვილი ვლას 378, 381

მელიქიშვილი პეტრე 684, 686, 692, 1064

მესხი გიორგი 323, 324

მესხი ეკატერინე (კეკე) 907

მეტრეველი ლევან 1065

მემზირიაშვილი ივანე 399, 400, 484

მთავარიშვილი თაში 201, 884
 მინდიაშვილი ა. 198
 მირიანაშვილს პეტრე 1066
 მიქაბერიძე კონსტანტინე 37, 38, 146, 150,
 225, 229, 236, 647—650, 676, 681, 687—
 690
 მიქაძე პოლიკო 74
 მიქელაძე ალექსანდრე 147, 233
 მიქელაძე ბაგრატ 185
 მიქელაძე ვლადიმერ 124
 მოღებაძე ვანო 495
 მოღებაძე კარბე 578, 589, 591, 592, 599
 მოღებაძე პლატონ 314
 მოსე ზონელი 1067
 მოსეშვილი ბართლომე 7
 მოსეშვილი ბეღლე 7
 მუსხელიშვილი გურამ 111
 მუსხელიშვილი ნიკოლოზ 125
 მღვდელიშვილი მიხეილ 879
 მკედელიშვილი ვ. ლ. 40
 მკედელიშვილი ი. 713

 ნავერიანი სოლვესტრ 1009
 ნაკაშიძე ერშილე 274
 ნაკაშიძე ნინო 216
 ნიკოლაძე ანასტასია (ანიკა) 101, 103, 115
 ნიკოლაძე გიორგი 16, 53, 87, 91, 102, 104,
 110, 112, 115, 118—122, 125, 134, 143,
 167, 182, 184, 192, 193, 212, 241, 262,
 265, 268, 272, 274, 279, 442, 579, 683,
 837, 958—1112, 1114
 ნიკოლაძე ვკატერინე 101, 102, 103, 115,
 165, 166
 ნიკოლაძე კონსტანტინე 169
 ნიკოლაძე ოლგა 32, 33, 34, 36, 38, 75—87,
 162, 166, 167, 250—255, 259, 264, 888,
 940, 1004, 1008
 ნიკოლაძე შოთა 112, 124, 125
 ნიკოლაძე-ვიტინაძე ეფროსინე 104, 167,
 168, 945
 ნიკოლაძე-კოკე ნინო (თელეკო) 100, 148,
 170, 192, 193, 208
 ნიკოლაძე-პოლივექტოვი რუსუდან 13, 34,
 125, 159, 166, 198, 247, 258, 260—262,
 837, 908, 909, 939, 968, 1007, 1096, 1098
 ნიკოლაძე-მუსხელიშვილი თამარ 45, 88—
 92, 111, 126, 163, 164, 184, 185, 262, 885,
 915, 942—947, 968, 986, 988, 1007

 ორახელაშვილი მიშია 829
 ორბელიანი ვახტანგ 1068, 1069
 ორბელიანი არაკლი 899
 ორბელიანი ნიკოლოზ 122
 ორჭონიძე (გრაიგოლ) სერგო 239, 1006
 ოსიძე სოლომონ 130, 655

ოქრობექელიშვილი ნიკოლოზ 138
 პაპავა ბარნაბე 517, 542
 პოლივექტოვი ნიკოლოზ 98
 ეორდანი თედორე 931
 ეურული გიორგი 482, 550
 რაზიკაშვილი ნიკოლოზ 218, 854, 857, 860,
 865
 რაზიკაშვილი ნინო 854
 რაზმაძე ანდრია 971
 რიჩმონდ 970, 973, 975
 რუსთაველი შოთა 68, 71, 941, 945, 1070,
 1075, 1076

 სალარიძე ა. 658
 სახოკია თედორე 198
 სვანიძე ილექსანდრე 595
 სვანიძე არაკლი 286
 სეიშინიშვილი 991
 სპრინკელი ტ. ს. 776

 ტერ-გრიგორიანცი ვანო (ოვანეს) 26, 27, 28
 ტყავაძე შარო 965, 1003, 1004
 ტყემალაძე გალაქტიონ 1, 783

 უორდრომი შარქორ 68, 205
 უორდრომი ოლივერ 68
 ურბნელი (ხიზანაშვილი) ნ. 924
 ურუშაძე ს. ლ. 619

 ფრეშვილ დუგლას 1022
 ფურცელაძე ა. 198

 ქავთარაძე ანდრია 35, 570, 579, 583, 597
 ქვარაანი სვიმონ 1074—1076
 ქიქოძე პლატონ 894
 ქურდიანი გრიგოლ 858

 ლამბაშიძე დავით 938
 ლამბაშიძე ვახტანგ 925, 957
 ლეიშაიავა რ. 18
 ლოლობერიძეები: ბესარიონ, ნიკოლოზ და
 სვიმონ 323, 324

 ყაზბეგი ილექსანდრე 132, 133, 209
 ყაზბეგი დიმიტრი 132, 133, 210, 211
 ყაუხჩიშვილი მიხეილ 562, 634
 ყიფშიძე ივანე 396

 შანშიაშვილი სანდრო 1078, 1079

 ჩარკიანი გრიგოლ 941
 ჩერქეზიშვილი ა. 226
 ჩერქეზიშვილი ვკატერინე 205
 ჩერქეზიშვილი ვარლამ 341
 ჩომახიძე გიორგი 495

ცვარელი ნინო 193
ციცხლაძე გრიგოლ 835, 842
ცინცაძე ბენედიქტე 432
ცინცაძე ნესტორ 32—36, 800
ციტიშვილი დავით 153, 246, 522, 548—
550

ციტიშვილი მარჯორი 67, 143, 151, 872, 875

წერეთელი აკაკი 927, 1083

წერეთელი გიორგი 113, 1084, 1085

წერეთელი დავით 615

წერეთელი გრ. მ. 847

წერეთელი გრიგოლ ფილიმონის-მე 953—956

წერეთელი ელადიმერ 7

წერეთელი სოლომონ 448, 463, 486, 503,
545, 555

წერეთელი-დემოლონ ელენე 19, 20, 41, 87,
108—125, 190—195

წიკლაური ვახა 1006

წულუკიძე პარმენ 735, 740, 746

ქვეკეპაძე ილია 124, 132, 216, 834, 836,
837, 840, 841, 906, 1086, 1087, 1111

ქვეკეპაძე ოლგა 216, 834

ქანტურიძე ალექსანდრე 495

ქანტურიძე სვიმონ 495

ქიქინაძე ალექსი 178, 1088, 1089

ქიქინაძე ბესარიონ 105—108, 131, 180—
189, 592, 641, 677, 706, 722, 734, 885,
970, 996, 1008

Абрамович В. Б. 1036

Авгерино А. Ф. 145, 232

Авдеев В. Н. 492, 497, 721, 760

Адамов Е. А. 626

Аксельрод П. Г. 336

Александр II. 340

Апгерский Н. С. 240, 346, 348

Анвсимов С. 965

Аннисинова 244

Антонович М. А. 329

Аргиропуло П. Е. 330

Арсеньев К. К. 308

Асеев Г. Ф. 630

Афанасьева Е. А. 126, 196

Бакунин М. А. 339, 340

Барятинский А. И. 237

Батура М. П. 224

Башин 608

Бешутов В. Г. 404

Белокуров С. А. 95, 172, 173

Березовский А. И. 339, 341

Богдановский С. Д. 630

Богдатыев С. Я. 388

კიქინაძე ვარლამ 178

კიქინაძე ზაქარია 138, 197, 198, 926, 1090

კოკუა სოლომონ 781

ხაბურზახია მაქსიმე 707

ხარაძე არჩილ 1022, 1027, 1029

ხახანაშვილი ალექსანდრე 1091

ხელაძე ექვთიმე 923

ხელთუფლისშვილი პლატონ 115, 734, 741

ხოშტარია აკაკი 137, 221, 360, 731, 732,
783, 807

ხრიკაძე ილია 827

ხუნდაძე სოლოვან 1092

ჯაბადარი ივანე 355

ჯავახიშვილი ალექსანდრე 1006

ჯავახიშვილი ივანე 173, 1093—1098

ჯავახიშვილი მიხეილ 41, 117, 1099, 1100

ჯაფარიძე 536

ჯაყოზია გიორგი 951

ჯამბაკურ-ორბელიანი ელისაბედ 404

ჯაფარიძე კონსტანტინე 842

ჯაფარიძე სერგი 519

ჯაფარიძე ტრიფონ 139, 220

ჯაყელი ალექსანდრე 22, 78, 516, 517, 535,
542, 845

ჯაყელი კონსტანტინე 536

ჯაყელი ნიკოლოზ 141, 230

ჯორჯიკია სპირიდონ 893

ჭულელი სვიმონ 682

Броун. Эдуард 898

Будников П. П. 441

Валишевский К. 155

Вейденбаум Е. Г. 182

Вердеревский М. А. 718

Вермишев И. А. 234, 235, 239

Виллобей Смит Ф. Т. 501

Виноградова З. Н. 154

Войтинский В. С. 314—318, 321, 322

Войчек Н. В. 238

Герсеванов 144, 676, 681, 682, 683

Герцен А. И. 113, 328, 329, 338, 340, 343,
345

Гимшицкий Е. К. 340, 347

Гоммель Ф. 901

Григорьев С. 909

Горький Максим 903

Гурвич В. 686

Гурский И. А. 395

Дельпропосто 635

Демин М. Н. 30

- Джунковский Н. Н. 646. 671. 677—679, 683. 685. 697. 698
 Долгоруков П. Ва. 343
 Домбровский 340
 Древич А. С. 197. 198
 Дринен В. И. 474, 475
 Дэвенпорт Е. Г. 626
 Дюпра 536
 Дятлов Г. 877
- Жуковский Ю. З. 328. 329
- Завойко В. С. 571. 572
 Зайчневский П. Г. 329. 330
 Закстрегер А. 805
 Землянская — Николадзе Б. Г. 25. 29. 56
 Зиверт 134
- Казаналипов, А. 417
 Калнин М. И. 681
 Каранов Д. В. 338. 341
 Карновский 639. 640
 Керенский А. Ф. 876
 Козьмин Б. П. 346. 351; 352. 909
 Кокчаев И. П. 243. 411—417. 423—427
 Коко Луи 170. 193
 Колосов Е. Е. 341
 Кончевская Н. 888—
 Коробов 338
 Королев Б. Д. 244
 Кржижановский Г. М. 674
 Куланда Р. И. 739. 741. 742. 744. 745
 Купцис Р. Д. 420. 430
 Кучинский А. А. 725. 728. 730—733. 761.
 762
- Лавров П. А. 336. 337
 Левин М. Е. 441
 Лемке М. К. 328
 Лудин 772
 Любович Е. 558. 560
- Мадер В. Г. 963. 975
 Мануандис 500
 Меллер В. 504
 Мелик-Караков Г. М. 11. 402
 Мендель Э. М. 152. 245
 Мендель М. Б. 152. 241. 245
 Михаил Александрович вел. кн. 876
 Михайлов Д. 237
 Мизаадис Е. П. 323. 324
 Мыщецкий Е. 99. 177
- Некрасов Н. А. 932
 Никифор Г. [псевдоним Н. Я. Николадзе]
 333—335
- Николаевский Б. И. 111. 114. 318—357
 Николай II 876
 Николайдис 336. 337
- Оганезов М. А. 678
 Окишотт 795
- Павлович М. 629
 Павашковский С. С. 128. 590
 Павашковский С. Е. 340
 Панасти Луи 566
 Петерсон-де 639. 640
 Платов С. Ф. 155. 242. 933
 Пог Джозеф 630
 Покировский М. П. 323
 Полневиков М. А. 93—99. 114. 125. 171—
 177. 272. 950—955
 Просинский И. 721. 724
 Пыпин А. Н. 912
- Раскович 146
 Романов Л. Г. 1110
 Ропп Ф. Т. 93. 394. 567
 Ротшальд 146
 Рудзутак Я. Э. 681
 Румянцев Н. П. 952
- Самарин А. 329
 Сак. А. 684
 Светиков С. Г. 335
 Серебровский А. П. 632
 Серно-Соловьевич А. А. 339—341. 343
 Сидней Р. Кук 626
 Симонович Н. 895
 Соловьев А. И. 611
 Сперанский А. Ф. 626
 Сталкин Е. Я. 159—161. 247—249
 Статковский Б. А. 426
 Стегьяло 434
- Тер-Габриэлян 673—676
 Токарский М. А. 149. 157. 445. 589. 802
 Толочанов 96. 114. 172. 173
 Толстой Л. Н. 328. 329
 Тренюхи 681
 Туманян А. 27
 Турьян С. А. 892
 Тхоржевский И. Ф. 934
- Ульянов А. А. 442
 Урбич 367
- Фельдт В. К. 428. 633. 642. 644. 645. 659.
 667—669. 702. 729. 734—745. 748—
 751. 755. 759. 763—765. 770. 780
 Френкель А. С. 324

Хлюди С. 26
 Хармап В. А. 152, 235, 599—601, 606—608
 Ходжа-Эйнатов А. А. 794
 Хруссаи Г. М. 524, 598
 Худяков И. А. 338—341
 Цатуров 981
 Цверцлякелнч Н. 343, 344, 347
 Чепелюгин 879
 Чернышевский М. Н. 1113
 Чернышевский Н. Г. 113, 316, 325, 326, 333, 890, 912, 1112, 1114
 A vloing Alice 148, 208
 Rabet v. 391, 613
 Bernoville R. 957
 Blanc Louis 940, 1040
 Demolon Albert 19, 20, 117, 123, 124, 127, 194, 195, 1020.
 Lang Lucien 597.

Чечуани Н. Д. 952
 Чирвинский П. Н. 442
 Числиев Д. Г. 386
 Шаншиев Э. 989
 Шелагуновв А. П. 340, 345
 Штаден Г. 174
 Шталь А. Ф. 504
 Шегловская Н. Г. 144
 Эйнштейн А. 986
 Элиот 146
 Эллиани М. К. 343
 Якоби П. И. 347
 Neuvville Felix 588, 590, 595.
 Van-Dooven J. 638
 Wassouman-Stix W. 59, 60, 158, 385, 966, 967, 989
 Williams 58.

ფოროსურათების საძიებელი

აბაშიძე ვასილ 268
 აბაშიძე ვლადიმერ 97, 269, 270
 აბაშიძე ივანე 271
 აბდუშელიშვილი დავით 272
 ალექსანდრე ებისკოპოსი 97, 316
 ალექსანდრე II 113, 230
 ალექსი ეგზარხოსი 97
 ალექსიძე შარიაშ (შარიფან) 583
 აღხაზიშვილი პეტრე 75
 ანდრეევსკაია ბარბალე 237
 ანდრეევსკაია ელენე 274
 არწრუნნი გრიგოლ 584
 იხვლედიანი დარია 583
 ბაბახანიანი ა. (ლეო) 584
 ბადრიძე 275, 276
 ბადრიძე ზაალ 276
 ბადრიძე ნიკოლოზ 276
 ბაირონ ჟორჟ-გორდონ 545
 ბაქრაძე დიმიტრი 277, 472
 ბაქრაძე კონსტანტინე 278
 ბაშინჯალიანი ვეოროქ 584
 ბახტაძე ელენე 279, 280
 ბახტაძე ილია (ხონელი) 279—283, 473
 ბეშუთოვი კონსტანტინე 295
 ბეკონი როუერ 546
 ბერანეე პიერ-ჟან 547

ბერნე ლუდვიგ 548
 ბერძენიშვილი ნინო 261
 ბისმარკი ოტო 549
 ბრელიძე 240
 გაბაშვილი ეკატერინე 367, 368, 583
 გაგარინი გრიგოლ 640
 გადილია ვასილ 581
 გაიარ [ფრანგი კომუნარი] 466
 გალპერინი და მისი შვილები 83
 გამბეტა ლეონ 550
 გამყრელიძე ანთიმოზ 460
 გარიბალდი ჟუზეპე 551
 გაჩეჩილაძე შიხეილ 581
 გახავეი 79
 გედეუანიშვილი გიორგი 369
 გედეუანიშვილი ნინო 60, 345
 გელფრეიხი 81
 გოეთე ვოლფგანგ 552
 გორჩინი ვლადიმირ 84, 98, 140
 გრილ ზორას 553
 გრუზინსკი პეტრე 396
 გუგუშვილი ალექსანდრე. (სანდრო) 56, 341
 გულევიჩი მ. ს. 75
 გურამიშვილი დავით 123, 127, 230, 235—242, 292, 396, 408, 456, 470, 640
 გურამიშვილი კლარა 139, 246, 247

გურამიშვილი მარია 234, 243, 244
გურამიშვილი ნინო 234, 245
გურამიშვილი ოლეგ აბ. ნიკოლაძე
გურამიშვილი ქეთევან, რევაზ თუმანიშვილის
ასული 56, 231—234

გურამიშვილი ქეთევან დავითის ას. 139
გურიელი ელეონორა აბ. კრასთავი
გურიელი მამია 287, 474
გურიელი წაბა 285, 286
გურტენბერგი იოანე 554

დადიშქელიანი კონსტანტინე (მურზაყან) 288
დადიშქელიანი ლევან 289
დადიშქელიანი ოთარ (კოწია) 290—292, 396
დარიე 411, 412

დევიძე დავით 130
დემოლონ ალბერ* 62, 63, 68—74, 199—202
დასამძიებები: შამა-ნიკოლოზი, დედა-ნინო,
შვილები: ილექსანდრე, დავით, დიმიტრი,
ეკატერინე, ლევან, შვილიშვილი — თა-
მარ 580

დიდრაო დენი 555
დოდე ალფონს 227, 556
დოსტოევისკი ფ. შ. 113
დუკელსკი ვლ. 75

ეებრუშევსკი ვ. ა. 75
ელიოზიშვილი ალექსანდრე 372
ელიოზიშვილი ეფემია 370, 371
ელიოზიშვილი ია 370
ერისთავი ანდრია 294
ერისთავი დავით 295
ერისთავი ელეონორა 174, 284—286, 293,
320

ერისთავი ელისაბედ დავითის ას. 205
ერისთავი შიხილ 294
ერისთავი რადიელ 475
ერმაკოვი 586

ვიშაკიძე სიმონ 91, 133, 134, 137
ვოლტერი 4, 557
ვოსტოტოვი იოანე 97

ზდანოვიჩი გიორგი 224
ზემშიანსკაია ბოგუშილა 248—251
ზემშიანსკაია ოლეგ 258
ზემშიანსკი 260
ზოლა ემილ 558
ზურაბიშვილი არჩილ 265—267
ზურაბიშვილი გიორგი 267

ზურაბიშვილი იოანე 130, 263, 264, 266,
267

ზურაბიშვილი ლევან 267
ზურაბიშვილი ნინო 130, 261, 262, 265—267

თეატოქილაძე კონსტანტინე 581
თალაკაძე ნიკიტა 97
თახნიშვილი ივანე 373
თუმანიშვილი ალექსანდრე 230
თუმანიშვილი ბარბაღ 376
თუმანიშვილი გიორგი 230, 296
თუმანიშვილი დიმიტრი 230
თუმანიშვილი თამარ 230
თუმანიშვილი-წერეთლისა ინსტასია 297,
374, 375, 580, 583

თეგლოვი ილექსანდრე 86
თეგლოვი ა. გ. 27
თეგლოვი პავლე 584
თეგლოვი იოსებ 581
თეგლოვი იაკობ 75
თეგლოვი დავით 559

კანდელაკი ფუსტინე 130
კეზულარია 192
კეზულარია იოსებ 28
კეციკაიძე ისიდორე 581
კობახიძე 462
კოვალენსკი ფ. ა. 75
კოლევა 56
კორტევის ოქაბი 379 აბ. აგრეთვე — КОРТ
კულა გლდანელი 298

ლასალი ფერდინანდ 560
ლასხიშვილი გიორგი 299
ლაფორენციანი 561
ლევი 304
ლევი თეიმურაზ 300—303
ლესინგი გოტგოლდ-ფერდიმან 562
ლუფრანსე გუსტავ [ფრანსე კომუნარი] 467
ლუფრანსე შევლდე 469
ლინეი კარლ 563
ლოტერი მარტინ 564
ლოკი ჯონ 565
ლოკოვი ედ. 566, 567
ლორთქიფანიძე ანტონ 305, 306, 322
ლორთქიფანიძე ბესარიონ 227
ლორთქიფანიძე დავით 307
ლორთქიფანიძე ელენე 306, 322, 323, 367,
368, 383

* გიორგი წერეთელის სიძე.—საფრანგეთის მცენიერებათა აკადემიის და საფრანგეთის სასოფლო-სამეურნეო აკადემიის წევრი, ბიოქიმიის მეცნიერებათა დოქტორი. თავის მეუღლე-სთან ერთად თბილისში იყლა 1930 წელს, 1945 წელს, მოსკოვში, დავისწრო რუსეთის მეცნიერებათა აკადემიის 220 წლის იუბილეზე.

ლორთქიფანიძე ილარიონ 227
ლორთქიფანიძე ირაკლი 138
ლორთქიფანიძე კირილე 75
ლორთქიფანიძე კონსტანტინე 227
ლორთქიფანიძე მინდორა 226
ლორთქიფანიძე მიხეილ 86
ლორთქიფანიძე სიმონ (სოსო) 582
ლორთქიფანიძე სიმონ 86
ლორთქიფანიძე ტარიელ 227
ლორთქიფანიძე ხახუღი 139
ლორის-მელიქოვი მ. ტ. 113
მაკაროვი ნინო ივ. ზურაბიშვილი
მარგულიუსი ა. 83
მარკოვი ე. ლ. 640
მადლაშვილი ვლადიმერ 340
მაყაშვილი ალექსანდრე (სანდრო) 385,
მანაბელი ვასილ 308, 396
მანაბელი ზაალ 309
მაჩაბელი ივანე 396, 476
მაჩაბელი შარიაშ 337
მაჭავარიანი ა. 130
მაქარაშვილი გრიგოლ 131
მგალახლიშვილი სოფრომ 310, 397
მგალახლიშვილი ნინო 397.
მგელაძე საფო 583
მეგრელიძე ლიდა (მიშქარაღი) 583
მეიერის მეუღლე 90
მელიქ-ბეგოფიან აკოფ (რაფიფ) 584
მელიქიშვილი გრიგოლ 311
მელიქიშვილი ეკატერინე ივ. შესხი
მელიქიშვილი პეტრე 311, 378
მერკულიაძე იოსებ (სოსიკო) 581
მესხი ეკატერინე (კეკე) 367, 368, 377, 378,
580, 583
მესხი ნესტორ 28, 139
მესხი სერგეი 378
მესხიშვილი კონო 98
მელნარგია იონა 99, 100, 379, 424
მილ ქონ-სტუარტ 568
მიქაბერიძე ანა 56, 60, 80, 84, 9ა, 312, 345
მიქაბერიძე იოსებ 60, 345
მიქაბერიძე კონსტანტინე 56, 60, 84, 89,
101, 140, 312, 345, 397
მიქელაძე დავით 241, 313
მიქელაძე ვეგენი 225
მიქელაძე ივერიკო 241
მიქელაძე კონსტანტინე 225
მიქელაძე მათა 224
მიქელაძე სოფიო 314
მიქელაძე სიმონ (სოსონიკა) 314
მონტელ ეიულ [ფრანგი კომუნარი] 470
მორთულაძე 372
მურჩი ეიულ 586, 640
მუსხელიშვილი გურამ 54, 55
მუსხელიშვილი ნიკოლოზ 68, 69

ნაკაშიძე პეტრე 315
ნიკოლაძე ანასტასია 28, 62, 139, 151, 157,
160—166, 174, 194, 204, 214, 271, 278,
282, 283, 285, 300, 303, 344
ნიკოლაძე გიორგი 27, 28, 56, 72, 74, 84,
98, 119, 135—145, 183, 184, 397
ნიკოლაძე ეკატერინე 61, 62, 124, 127, 157,
174—187, 281, 301, 338, 412
ნიკოლაძე ეკატერინე (კატელია) 194
ნიკოლაძე ელსაბედ 1, 149—154, 157, 302
ნიკოლაძე ელისაბედ (ლოლო) 58, 59, 253,
254, 256, 257
ნიკოლაძე-კვიციანიძის ეფროსინე 60, 127,
157, 173, 174, 177, 188—190, 345
ნიკოლაძე ვლადიმერ 157, 167—170, 276
ნიკოლაძე-მუსხელიშვილი თამარ 27, 28, 37,
43, 56, 61, 66—70, 134, 136, 137, 139, 140
146—148, 199, 397, 404.
ნიკოლაძე იაკობ 3, 155—157
ნიკოლაძე კონსტანტინე 157, 164, 190—194
ნიკოლაძე-ქორქაშვილის ნატალია 158, 159
ნიკოლაძე ნიკოლოზ 6—108, 200, 230, 234,
333, 339, 345, 346, 350, 351, 353, 354,
356, 358—360, 365, 366, 640.
ნიკოლაძე-პოლიევქტოვი ნიკოლოზ 53, 120
ნიკოლაძე ნინო (თელაქო) 59, 250, 252—
257
ნიკოლაძე ოლგა 2, 5, 18, 27, 49—57, 61,
109—131, 137, 230, 380, 384, 397, 424,
444, 452, 455, 465
ნიკოლაძე ოლიმპიადა 152, 157, 171—174,
284
ნიკოლაძე ეორჯეტა 142—144
ნიკოლაძე-პოლიევქტოვი რუსუდან 2—6,
27, 37, 56, 77, 105, 110, 132, 133, 137,
139, 142, 143, 333, 346, 396, 417, 441,
442, 452, 453, 640
ნინოშვილი ეგნატე 477
ნიუტონი ისაკ 569
ობბელიანი ნინო 478
პალასიანი სტეფანოს 584
პეტრიაშვილი ვასილ 380, 381, 396
პიოტროვსკი ი. ა. 75
პოლიევქტოვი ივ. ნიკოლაძე-პოლიევქტოვი
პონოშარიოვი გ. ნ. 82
პოტიე ვენ 467
ერდანი თედორე 97
რანკ არტურ 570
როსტომიშვილი ივანე 581
როშტორ ანრი 571
რუსთაველი შოთა 482
რუსო ეან-ჟაკ 572

ჯანშია სუსანა 164, 194
ჯანდიერი ალექსანდრე 372
ჯეფარიძე აგრადინა 171, 337, 343
ჯეფარიძე თეიმურაზ 344

Аксаков И. С. 484
Аксаков К. С. 485
Александровский А. 98
Аничкова 398
Аничковы, сестры 399
Анисимова 400

Бауини М. А. 454, 486
Бахтина Н. В. 401—403
Белинский В. Г. 487
Бер 347
Бларембер 405
Божий Анна 348
Буренин В. П. 488
Быкова 404

Вейнберг П. И. 499
Величко В. А. 350, 351
Верцинская Елена 337, 352
Веселовзорова Е. 353
Веселовзорова Р. 354
Виардо Полина 405
Вознесенская 355
Волховской П. 356

Гартвинская Ольга 121, 122
Гартийская 406
Гахаев 79
Герцен А. И. 489
Гильяр 466
Гончаров И. А. 490, 491
Градовский Г. К. 492
Грановский Т. Н. 493
Григорович Д. В. 494
Грюнер 407
Гулевич М. С. 75

Данилов Е. М. 408
Данилов Жорж 408
Данилова 409, 410
Дементьева А. Д. см. Ткачева
Добролюбов Н. А. 495
Домбровская А. В. 124, 127, 349
Домбровский В. Н. 349
Достоевский Ф. М. 496, 497
Драгоманов М. П. 122
Драгоманова Лида 121, 122
Драгоманова Людмила 121, 122
Дубинская 413
Дукельский Ва. 75

ქორეძე ბარბოლე 394
ქორეძე ივანე 396
ქორეძე მიხეილ 394

ბოუგო ვიქტორ 578, 579

Евтушевский В. А. 75
Елисеев Г. Э. 498
Есакова С. С. см. Корф

Желтановская см. Туманова
Жудра 463
Жуковский В. А. 529
Жуковский Н. И. 530

Зелинская см. Туманова

Иванова А. 414
Истоминна 406, 415, 463

Кавелия К. Д. 500
Карамзин Н. М. 501
Карпович Ядвига 416
Катков М. Н. 503
Коваленский Ф. И. 75
Кончевская Н. В. 417—421
Кончевская Ольга 421, 422
Корф Б. Н. 426
Корф Елизавета 5, 424, 427—430, 435
Корф Мария 5, 424, 432—435
Корф М. Н. 5, 424, 436
Корф Наталья 424, 436
Корф София Семеновна 424, 425
Корф Софья Николаевна 424, 438
Корш В. Ф. 502
Костомаров Н. И. 504, 505
Краевский А. А. 506
Кривенко Варвара 439
Кривенко С. Н. 439
Крылов И. А. 507
Кузьмина 440
Курочкин В. С. 508

Лазарев И. Д. 441
Лейкин Н. А. 509
Лермонтов М. Ю. 510
Лесков Н. С. 511
Лефранс Густав —
467, 468
Лефранс т. п. 469

Малинин Я. И. 442
Мауучарова Мария 125, 126
Мечников И. И. 417
Мечников Л. И. 357, 358, 405, 417

Минаев Д. Д. 513, 514
Михайловский Н. К. 444, 514
Монтальс 470
Морозов Н. А. 443, 471, 515
Морозова К. А. 515

Надеждина М. А. 445
Некрасов Н. А. 516, 517
Невашев В. 360
Никитин И. С. 518
Някитина 359

Обухова Е. Н. 406, 446, 463
Олар 417
Островский А. Н. 519, 520

Палашковский С. Е. 360.
Перовская С. Л. 401
Пиленко Екатерина 447
Пиленко Елизавета 448
Пиленко Ольга 449
Пиотровский И. А. 75
Пирогов Н. И. 522
Писарев Д. И. 523
Писарева 450, 451
Плещеев А. Н. 524
Полевой Н. А. 525
Полоцкий Я. Ц. 526
Помяловский Н. Г. 527
Пономарев Г. Н. 82
Потекин А. 528
Пыпин А. Н. 521

Ранк Артур 570
Резлю Э. 417
Рерберг Н. Н. 452
Рерберг П. Ф. 452
Решетников Ф. М. 531
Ропп см. Корф М. Н.

Савина А. П. 453
Савини (Росс) М. П. 454

Салтыков-Щедрин М. Е. 532
Сеченов И. М. 533
Симборский Н. В. 76—78, 361—363, 455
Скартинский Альфред 139
Скартина Н. В. см. Концевская
Скартина О. Р. 417
Скаси т-те 456
Слепушкин Ф. Н. 534
Сомоловская Анна 56, 60, 84, 131, 345, 397
Соломинский Н. А. 535
Спасович В. Д. 536
Стаюкович К. М. 537
Стасюлевич М. М. 538
Степанов А. В. 78
Студинский Н. Н. 138

Талышинская Фарханда 364
Титель Эмилия 247
Титель Клара см. — გუგამიშვილი
Тихомиров Лев 458
Тихомирова Мария 124, 458
Тячев П. Н. 370, 371
Тячева А. Д. 459
Тойман Маргарита 340
Толстой Л. Н. 470, 539
Туманова Е. Б. 460
Туманова Р. Б. 461
Тургенев И. С. 540, 541
Тыщенко Вера 457
Фатуровский Н. 75
Фиглер Вера 454

Чернышевский Н. Г. 543, 544
Шавров Н. А. 77, 78
Шеллер-Михайлов А. К. 542
Шестерников А. 365
Шинко Леонид 417
Шолан (Cholin) 471
Штралли Эмилия 462
Яновлева А. Г. 27

სარაობი

წინასიტყვაობა	3
I. ნ. ნიკოლაძის ბიოგრაფიისათვის	13
II. ნ. ნიკოლაძის მიმოწერა ოჯახის წევრებთან და სხვებთან	21
1. ნ. ნიკოლაძის წერილები ოჯახის წევრებს	21
2. ნ. ნიკოლაძის წერილები მეგობრებსა და ნაცნობებს	27
3. ნ. ნიკოლაძისადმი მიწერილი წერილები	32
ა. მისი ოჯახის წევრებს	32
ბ. მეგობრებისა და ნაცნობების წერილები	37
III. სოფ. დიდი-ჩიხაიში	44
IV. ნ. ნიკოლაძის ნაწერები 1	49
V. მიმოწერა „მოგონებების“ შესახებ	52
VI. ეკონომური საკითხები საერთოდ	58
VII. ბუნებრივი სიმდიდრენი	62
VIII. კიათურის შავი ქვის მრეწველთა სააქციო საზოგადოება	68
IX. ნავთობის არქივი	85
X. ელექტროენერჯის არქივი	94
XI. რკინიგზების არქივი	96
XII. ნაოსნობა რიონზე და ქაობების ამოშრობა	101
XIII. ფოთის ქალქის მშართველობა და ფოთის ნავსადგური	102
XIV. სატყეო არქივი	106
XV. მევენახეობა-მელვინეობის არქივი	107
XVI. „ქართული წიგნი“ ბეკლევითი საქმის საბაზო ამხანაგობა	108
XVII. „HAMMOND“, ხელით საბეჭდი მანქანების ფირმა	114
XVIII. სხვადასხვა საბუთი (ქრონოლოგიურად)	115
XIX. წიგნები ნ. ნიკოლაძის პირადი ბიბლიოთეკიდან	118
XX. გეოგრაფიული	123
XXI. ფოტოსურათების კატალოგი	136
საბეჭდო	136

КАТАЛОГ АРХИВА Н. Я. НИКОЛАДЗЕ

ЧАСТЬ II
(1917—1931)

(на грузинском языке)

Издательство «Мецниереба»
Тбилиси—1964

დაბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
საჩრდ.-საგამომც. საბჭოს დადგენილებით

გამომცემლობის რედაქტორი ნ. კონდრატენკო
ტიტულრედაქტორი ე. ბოკერია
კორექტორი ც. თოდუა

ბელოწერილია დასაბეჭდად 21.11.1964; ქაღალდის ზომა 70×108¹/₁₆;
ნაბეჭდი თაბახი 17,29; სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 15,38;|
უე 02850 ტირაჟი 1000; შეკვეთა 863
ფასი 1 ზან. 21 კაპ.

გამომცემლობა «მეცნიერება», თბილისი, ძერჟინსკის ქ. № 8
Издательство «Мецниереба», Тбилиси, ул. Дзержинского № 8

გამომცემლობა «მეცნიერების» სტამბა, თბილისი, გ. ტაბიძის ქ. № 3/5
Типография Издательства «Мецниереба», Тбилиси, ул. Г. Табидзе № 3/5